

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÓRA 240 P. NEGYED-
ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. EGÉSZ ÉVRE 26 P.
EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAP 10, VASÁRNAP 20 F

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JÓZSEF KIR. HG.
UTCA 16. SZ. TELEFON 23-48. KIADÓHIVATAL:
KOSSUTH U. 3. FÖLDSZINT. TELEFON: 21-41.

Tizenötödik Karácsony

(vKB) Az égi csillagok szelíd tekintete végigsimogatja ma a fekete földgolyóbist és titokzatos távolokból permetező sugarakon száll az éiben az emlékezés arról az éjszakáról, midőn kápráztató fényesség virult ki a jámbor pásztorok kegyes ámulatára s mennyei szózat zengedezte: *Imé, hirdetek néktek nagy örömet...* És mégis sokan vagyunk ma, akik az ünnep szent érintésére elrövedezünk a soha nem haloványuló tiszta ragyogáson s fáradt szemünkre lassan kiszivárog a nehéz, nehéz férfiköny. Az ajakunkon mélyből, nagyon mélyből feltör egy keserű, vigasztalan fohász: *Tizenötödik karácsony...*

Ezen az estén mindenki igyekszik örülni. Elzárja lelkét a sziürke sorokban tolongó hétköznapi gondok elől! Előbányássza elnyűtt valójából, ami szeretet, ami ióság és annak minden melagét fordítja szereteti féle Dus paloták boltíveit és kunyhók füstös gerondóit a szeretetnek ugyanaz a mennyei illata lengi körül. Elhal a külső életért tülekedő küzdelem zürzavara és ünnepel gazdag és szegény. De vajon mi, száműzött és rabmagyarok tudunk-e igaz keresztvéni lélekkel ünnepelni, akik a mai éjszakán nem a végtelenbe vezető 1932-vel számolunk, hanem poroly-csapások zuhanásaként dobog bennünkben a tizenötödik karácsony...

1918. december huszonegyediké soha el nem feledhető stációja a magyar kálváriának. Ezen a napon zvalázták meg azt a várost, fejedelmink dicsőségének székhelyét, a tiszta magyar nyelv és a tiszta magyar lélek városát. Kolozsvárt, amely régi volt, mint Székesfehérvár, történelmére büszke, mint Pozsony, büszkesz halálra, miként Sopron és magyar, mint Debrecen. Ezen a napon beteljesedett a végzet *tündér Erdély fölött és moeskos hitvány, gyáva szolganétség sáros bocskora taposott végig a halott királynő hatvufehér testén.*

... A karácsonyfa szeliden felcsillagó gyertyaváscskáinak imbolgó fénykörében végzetetlen aureola ragyogása tárul fel a szemek előtt amelyek ezt nem látták és az áhitatos ajakakon felszárnyal a hála éneke: *Mennyből az angyal Jött hozzátok...* De hányan vagyunk, akik ott állottunk azon a napon sebhelyes testtel, csikorgó fogakkal, fegyvertelen ökloinket véresre gyürve, akiknek a navi robot elbihentető, füres álmaik is egyszerre szívetmarkoló fájdalommal szakítja meg, riadalmas remegéssel egy végtelenből

Az 1933. esztendő meghozza a világnak az igazi békét

A pápa karácsonyi rádió üzenete

Vatikánváros, december 24.
XI. Pius pápa ma délben 12 órakor rádión karácsonyi üzenetet intézett a püspökökhöz és egyuttal az egész világ keresztényeinek.

— Az a válság, — mondotta, — amely ma kivétel nélkül sújtja a világ minden országát, minden városát, minden emberét, a legnagyobb válság, amely a világtörténelem feljegyzett. Fáj a szívem, hogy nem tudok a szenvedő emberiségnek gyorsan ható gyógyít nyújtani, de kérem az Istent, hogy kegyelmének hatalmával gyógyítsa meg az emberiség fájdalmas sebeit és remélem, hogy az Ur nem fordítja el irgalmas szemét szenvedő gyermekeiről.

A pápa ezután újra visszatért a világválságra és az egész világnak testvériséget, zavartalan békét, nyugalmat, megértést és miniat kívánt. Még egy üzenetem van az egész emberiség számára — mondotta.

A földi társadalomnak, a földön élő embernek szüksége van arra, hogy néha az Isten képmására teremtetett lelkével is foglalkozzék. Az elkövetkezendő 1933. esztendő 19. centennáriuma annak, hogy az Ur 'ta, a mi urunk Jézus Krisztus szívet ontotta az emberiségért. 19. század óta szent év volt ez az esztendő és talán éppen ez az esztendő

lesz az, amely meghozza a világnak az igazi békét, a mi urunk Jézus Krisztus békéjét.

A Szentatya ezután az elkövetkezendő szent évről beszélt, amely 1933. április 2-án, Virágvasárnapján kezdődik és 1934 április 2-án, husvét másodnapján ér véget. Legyen ez az év az imádság és a magunkba szállás éve.

Száznegyven elítéltet részesített kegyelemben a Kormányzó

Budapest, december 24.
Karácsony alkalmából Horthy Miklós Kormányzó nagyszámu elítélttel szemben gyakorolta a legfelsőbb kegyelem tényét. Természetesen csak egyéni amnesztiáról van szó, amelyet mintegy 130-140 emberrel szemben adott meg a Kor-

mányzó.
Részint kisebb büntetések teljes elengedésében, vagy nézbüntetésre való átváltoztatásában, részint a büntetés hátralevő részének elengedésében nyilvánul a kormányzó amnesztia, amelynek alapja minden egyes esetben az egyéni érdemesség,

szógó kusza hang: *Erdély, Kolozsvár...* És ma ez a szegény, megölt fiatal tülelevelű fácska kizűz üzenet hazulról.

Az álmagyon olvadó viasz illatát veri föl a fenyves öserdőnek, amelynek büszke törzsei alatt másfél ezredéven át, székely ösök bölényt hajszolták, medvével, tatárral, a mostoha sorsral tusa-odtak, ahol elvegyült haló poruk a kristályosan csengő rohamos patakok partján, moha üdezőld párnái alatt a földdel, amely magához ölelte őket, mint deldelgető édesanya. Ezek a fácskák elitépt gyermekei a büszke fenyősegregnek, amelynek minden zordon, merész sudara az égre lövell fel, — elhagyja a homályban ágait és zöldjét fölszegi a nap felé, egyenesen, hajladozást, görnyedezést nem ismerve, villámokkal dacolva.

Oh, fenyveserdő, erdélyi lélek, Hadikopják rengetege, fenség, tisztaság, zárkózott, néma magány. — Templomi áhitat a békességben és orgonazugás a meg, róbáztatások viharában. Tétován libegő karácsonyi gyertya lángocskák: méla pásztorfüzék a messzi hegyvornon, vérszemű táborfüzék a messzi századokban, honvédő magyar végzet csillámló tanui, ravatali fények, örök magyar

rekviém szövétnek.

... Tizenötödik karácsony. Tizenöt hosszú év. Rabot szállt a szüz és az soha sem emelte szemét a Kárpátoktól az Adriáig és soha nem nézett fel, a magasba. Szent István és Szent László glóriás alakjai felé és soha sem vert a szívében riadót Rákóczy neve. A férfi hajába ezüstöt szőtt a párkák pókkeze, Melkétbñ örök tanját ütött a reménytelen ősz. Az agrok, nagy iranták hordozói, böles vénei egy büszke nemzetnek, megtört köldusok rongyos processzióképpen vonultak, a kárhozottak kétségbeesésével idegenek-gyalázta sirtkertieikbe...

... Kihunyó fények utolsó villanása remeg a kis fenyő olesó arany-ezüst díszén. Ez is, az is végsőt vergődve lobban s sorra lehunyja tűz-szemét... Kihunytak egymásután: Kolozsvár, Kassa, Pozsony, Erdély, Felvidék...

És imé, ott fönn, az utolsó fénynyalábban hirtelen mozdul valami. 1918. karácsonyán emlékezéseim elhomályosult szem alig-alig ismer reá a táguló, kiszinesedő ragyogásban. Csak hetven esztendő különbség: pillanat a száguldó léleknek, amely másfélezredévnvi székely, sokezerév turáni öntudat mai életét jelenti. A gyertyaláng dicsfényé ma-

gasztosul s egy sápadt, sovány, szürkeszakállas, kis ember lovagol a *vízó élen*, mögötte barnaattllás, kéknadrágos, kopott, fáradt sereg. Kolozsvár, Szent karácsony. 1848. december huszoneötödike. Bem apó, a legendás tüzérgenerális maroknyi, gyakorlatlan honvédsereggel felszabadítja Erdélyt.

... Szabad-e simi a tizenötödik karácsonyon? Hetven évvel ennekelőtről válaszol Kolozsvár ünnepi karácsonya: *nem!* Százötven esztendő Erdélyből védte a nagynazát, ezer év ott törte meg a keleti testvérek rohamát. De 1848, a Tiszántúlról mentette fel a magyar korona legdrágább kincsét és Bem generális vezérlete alatt debreceni tüzerek ágyui kongatták a felszabadítás harangszavát.

Magyar testvérek! Debrecen hi felénk! Mindannyian, akik mint hordozói a legnemesebb és legmagyarabb város hagyományainak, mint „jött-mentként” is igaz társak a civitás mély szeretetében, imádkozunk ezen a tizenötödik tragikus évfordulón. Készülünk, indulunk a nyolevannégy év előtti karácsonyra, a magyar férfiak igazi, ünnepi karácsonyára!

A lap ára 20 fillér

A Futor eredeti gyári áron beszerezhető:

Kontsek Géza k. r. t.
cégénél.

Doktorráavatták Terranovát

Giovanni Terranova olasz újságíró, az olaszországi magyarbarát ifjúsági szervezet megalapítóját és vezetőjét a magyar jogbölcsészetről szóló értekezése alapján a napokban avatták doktorrá a római egyetemen. De Vecchi professzor, a vizsgáztató bizottság elnöke külön megdicsérte, hogy ő az első olasz, aki magyar jogi témát választott doktori dolgozat tárgyául.

FŐINKOLA

A Turul Szövetség karácsony estje

A Turul bajtársi szövetség kerületi vezérsege a szent karácsony estjén megvendégelte az elszakított területén lakó egyetemi hallgatókat miatt ittrekedt egyetemi hallgatókat. Este 7 órakor a Gambinus vendéglőben gyűlt össze az egyetemi hallgatók nagy csoportja. Jelen voltak dr. Tóth Tibor ker. vezér, Karácsony Ágoston ker. alvezér, Németh László ker. főlovászmester, Gidófalvy Eimér ker. alvezér, Szilágyi Imre ker. főíródeák és a bajtársak szép számmal. A társas összelövetel meleg családias körében a bajtársak a késő esti órákig maradtak együtt, magasztosan megünnepelve a karácsony estet.

Prohászta és Társa

tüzelési és építkezési anyagkereskedők általnak
A LEGOLCSÓBB ÁRAKON

Tölgy- és bükkfát hasábban és aprítva, elsőrendű nácskai kályhaszenet, elsőrendű darabos özdi szenet, nagybányai brikettet, akácát vágatlan 2.50 fillér, akácát aprított 2.80 fillér.

PONTOS KISZOLGÁLÁS!

Pontos mérlegelés garantálva.
Telefon 11-61.

Kellemes ünnepeket

szerez, aki nálunk vásárol. Praktikus és olcsó háztartási cikkek, porcellán és üveg servicek magyar ipari üvészeti dísz tárgyak, csillárok képeretek legolcsóbb beszerzési forrása.

Debreceni Üvegkereskedelmi R.-T.

Telefon 11-75. Rózsa-u. 2. Telefon 16-03.

A hadirokkantak és vitézek adókedvezményeiről szóló rendelet intézkedései

Budapest, december 24.

A Hivatalos Lap december 22-iki száma közli a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik, valamint a vitézségi érem birtokosai és a Károly csapatkeresztesek adókedvezményei tárgyában kiadott kormányrendeletet. A kedvezmények mértéke a következő:

1. A 100 százalékos hadirokkantak adójának 30 százalékát engedi el a rendelet, ha az adók összege 50 pengőnél kevesebb, 20 százalékát, ha az adó 50 pengőnél több, de 100 pengőnél kevesebb.

2. A 75 százalékos hadirokkantak, valamint hadiözvegyek és hadiárvaik adójának 20 százaléka engedtetik el, ha az adó 50 pengőnél kevesebb és 10 százaléka, ha az adó 50 pengőnél több, de 100 pengőnél kevesebb.

3. Az 50 százalékos és 25 százalékos hadirokkantak, valamint a vitézségi érem és Károly csapatkereszt birtokosai részére a rendelet 10 százalékos adómérséklést biztosít, ha az adó összege 50 pengőn alul van.

Ezek az adómérséklések a föld, ház és általános kereseti adó után járó állami törvényhatósági és községi pótdóra is kiterjednek. A rendelet ezeken a kedvezményeken kívül azokat a hadirokkantakat, akiket rokkantságuk iparuk folytatásában annyira gátolja, hogy amiatt eggyel több segédet kénytelenek tartani, még abban a kedvezményben is részesítik, hogy a rokkantságuk folytán alkalmazott segédet az általános kereseti adó megállapításában figyelmen kívül hagyja.

Paratífuszban halt meg a püspökladányi bíró felesége, de mérgezésről beszéltek a faluban

A boncolás és helyszíni vizsgálat eredménye alapján az ügyészség megadta a temetési engedélyt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Kéri Jánosnak, a püspökladányi községi bírónak a felesége hétével ezelőtti súlyosan megbetegedett és december 23-án reggelre meghalt. A halálesettel kapcsolatban a csendőrség nyomozást indított, mert a faluban azt beszéltek, hogy Kérinét megmérgezték. Kiderítették azt is, hogy a kezelő orvosa több ízben is vizsgálatot kért a debreceni klinikáról, mert az volt a gyanúja, hogy tífuszos megbetegedéssel áll szemben. A klinikáról azonban mindannyiszor az a válasz érkezett, hogy tífusz-bacillusokat nem sikerült találni. Kériné ezek után megnyugodott, hogy nincs tífusza, de pár nappal ezelőtti rendkívül erős gyomorfájás vett rajta erőt és hirtelen inni fájdalma lecsillapítására. Bor helyett azonban véletlenül amoniak-

szeszt ivott. Még ez sem ártott meg az asszonynak, aki három nap múlva mégis meghalt.

A csendőrségi jelentés alapján dr. Preineszberger Jenő központi vizsgálóbíró kiszállott a helyszínre dr. Horváth Arthur törvényszéki orvossal és megejtette a helyszíni vizsgálatot, majd fogantatották a boncolást. Ez alkalommal minden kétséget kizáró módon megállapították, hogy Kéri Jánosné paratífuszos volt és ez okozta a halálát. Gyakran megtörténik ugyanis, hogy vizsgálat közben nem lehet felfedezni a tífusz-bacillusokat, bár a páciens a leg súlyosabb stádiumban van. Ezzel azután végét is vetettek a mendemondának, hogy Kériné mérgezés áldozata lett volna. A királyi ügyészség a temetési engedélyt meg is adta.

Házhoz szállítunk

5500 hőértékű

Salgó brikettet mázsánsként P 4.50-ért,

4500 hőértékű

Salgó darabos szenet mázsánsként P 3.60-ért

Schuschitzky János és Társa

a Salgótarjáni Köszénbánya R. T. kerületi képviselője
Ferenc József ut 49 Telefon 12-48.

Aláírási felhívás

a Debreceni Földbérleti Egyesület megalakítása tárgyában

Tisztelt Földbérletársak!

Nagy reformok megvalósításának kényszere előtt áll ma a magyar agrártársadalom, mint a magyar közéletnek gazdaságilag és nemzeti vonatkozásokban legszámottevőbb része. Az új világgazdasági hatás új feladatokat állította a magyar termelést s benne a mezőgazdaságot. A közös munkára a gyökeresen megváltozott viszonyok nyomozó hatása alatt szervezkedniünk kell. Lélekben, testben, munkában és nemzeti felfogásokban, ha élni akarunk. Egyedül a szervezkedés és a kis erők egyesítése adhat erőt akkor, amikor anyagiakban szegények vagyunk és amikor anyagi segítséget senkitől nem, csak magunktól remélhetünk. Ezen erőgyűjtés eszközei és helyei az érdekképviseletek. Az eddigi magyar mezőgazdasági egyesületi érdekképviseleti szervek a tapasztalatok szerint rendszerint felsőbb kezdeményezésre jöttek létre s csak formák voltak lényeg nélkül, amelyek a néplélekkel, a nép sorsával, a képviseltek sorsának intenzív ápolásával nem sokat törődtek.

Ami célunk az, hogy közös akcarral a magyar kormány vezetésével, amelyre már évszázadok óta nem volt lehetőség — új emberekkel, új elgondolásokkal és minden hátsó anyagi vagy egyéb érdek nélkül tisztán a nemzeti közérdeket tekintve megalapítsuk a debreceni földbérlet új szervezetét, új érdekképviseletét: a Debreceni Földbérlet Evesületét.

A közszükséglettől, a társadalmi és gazdasági élet fejlődésétől s nemzeti szempontoktól s a legnehezebb sorsban levő, de jobbsorsra érdemes földbérletársadalom legfogosabb és a kormányzat által is elismert érdekeinek jobb védelmének szükségességétől vezéreltetve meg kívánjuk tehát alapítani: a Debreceni Földbérlet Evesületet. Kiakarjuk dolgozni annak az új korszellemmel megégyező alapszabályait s mindenkit hívunk, akit érdekel, hogy földbérletgazdát, mint tulajdonosgazdát, hogy erősítse törekvéseinket, lépjen alapítóink vagy tagjaink sorába vagy támogatassa törekvéseinket s aláírásával vállalon szolidaritást a magyar gazdasors jobb jövőjéért.

Debrecen, 1932. évi december hó 25. napján.

Gazdatársi üdvözlettel: Az alapítók.

Érdeklődők és aláírók részletes felvilágosítást kaphatnak a Front-harcos Otthonban, régi postáépület.

Kiadó üzlethelyiség

(volt hentesüzlet)

Csapó-utca 10. sz.

Értekezni a háztulajdonossal az udvari Jakásban.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

Kóródy István pénzügyigazgatót miniszteri tanácsossá nevezte ki a Kormányzó

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A Kormányzó legfelsőbb elhatározásával Kóródy István pénzügyi főtanácsost, a debreceni pénzügyigazgatóság ideiglenes vezetőjét a pénzügyminiszter előterjesztésére a miniszteri tanácsosi cím adományozása és a VI. fizetési osztályban való meghagyása mellett pénzügyigazgatóvá kinevezte, ugyanekkor a pénzügyminiszter a debreceni pénzügyigazgatóság vezetésével végleg megbízta Kóródy Istvánt.

Kóródy István pénzügyigazgatót kinevezése alkalmából a pénzügyi tisztviselői kar nevében — beleértve a számvétség és a debreceni kir. Adóhivatal tisztviselőit is — Csizsár Hugó m. kir. pénzügyi főtanácsos, h. pénzügyigazgató üdvözölte. Kóródy István pénzügyigazgató az üdvözlésre hazafiasságtól és kartársi szeretettől izzó szavakban köszönte meg az üdvözlést és kérte, hogy nehéz munkájában és feladatában a tisztviselői kar ezután is támogatással járjon.

A pénzügyigazgató kinevezése és kinevezése általános örömet és megelégedést kelt Debrecen város társadalmában és az egész Tiszántul adófizető közönségében. Kóródy István személyét általános tisztelet és rokonszenv veszi körül, mert a legszélesebb rétegekben is köztudomásu, hogy a közönséggel szemben mindig méltányos, tapintatos, udvarias hivatalfőnök, aki szívvel és érző lélekkel intézi mindenki igazságos ügyét. Nehéz időkben, a sokat ostromolt adófront élén mintaszerű buzgalommal és mégis magyar fajtája iránti kimélő szeretettel teljesíti terhes kötelességét.

A Kormányzó kinevezését Debrecen és a Tiszántul társadalmának őszinte jókívánságai kísérik.

Kóródy István pénzügyigazgató 1878-ban született az oláhok által elrabolt csikmegyei Csátószeg községben nemes székely lófő-családból. Tanulmányait Kézdivásárhelyen

és Csiksomlyón végezte, majd Budapesten lehallgatta a vasuti tanfolyamot. Ezután önkéntes lett a 82. székely gyalogezredben. Később a pesti egyetemen jogot hallgatott s az államtudományi államvizsga letétele után Nagyenyeden lett pénzügyi fogalmazó. Hosszu időn keresztül itt és Nagybecskerekben teljesített szolgálatot. 1914 július 6-án, a mozgósítás napján sajtát, kérelmére Debrecenbe helyezték át, ahol fokozatosan haladt előre a pénzügyigazgatói méltóságig.

Mint hadapródörmmester, később pedig mint hadnagy és főhadnagy résztvett a szerbiai hadjáratban, a VI. és VII. olasz offenzívában. 1916-ban súlyos maláriával tért vissza a frontról. Érdekes, hogy pénzügyi titkár 15 hónapig volt, pénzügyi tanácsos pedig négy és fél éven keresztül. 1917-ben átvette a debreceni közalkalmazottak beszerzési csoportjának a vezetését, majd megszervezte a Köztisztviselők Foglalkozási Szövetkezetének debreceni fiókját. Nagy tevékenységet folytat a debreceni Székely Társaságban, a KANSZ-ban, Stefánia Egyesületben és más együletekben.

jával épül. Százhusz centiméterrel sülyesztik a föld alá a sportteret és két oldalon hatalmas sáncokként húzzák fel a kiastott földet. Ebbe építik bele aztán az ülőhelyeket, lépcsőzetesen, úgy hogy huszonöt ezer ember kényelmesen ellér a stadionban.

Harmincezer köbméter földet kell itt megmozdítani, hogy planirozni lehessen a pályát, melynek hosszúsága 300, szélessége 150 méter lesz. Közepén egy gyenesített, alagesővezett, legmodernebb elvek szerint készülő és a nemzetközi méreteknek megfelelő 70x110 méteres futballpálya épül. Lesz ötszáz méteres futópálya, amely olyan széles, hogy egyszerre hat staféta válthat rajta, építenek 10 méter szélességű motorérekpár pályát. Az ezer személy befogadására alkalmas tribünnel szemben pedig a különböző atlétikai pályákat készítik el.

Marathoni kapu és olimpiai torony épül

A stadionnak hat kapuja lesz, mindenütt pénztárral, mellékhelyiségekkel, amely a hírhedt Klinker gyárt egyébként teljesen használhatatlan, rosszul égetett 182.000 darab Klinkerből készül. Kint a stadiont 12 centiméter magas drótkerítéssel veszik körül és oldalát gyepesíteni, bokrosítani és parkosítani fogja a

Európa legmodernebb stadionja épül a Nagyerdőn

Huszonöt ezer személy befogadására alkalmas a sporttelep — Si sáncok, korcsolyapálya, tornász-bungaló, erdei iskola létesül a Nagyerdőn — Hatalmas sportváros alapját rakják le az inségmunkáknál

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A város törvényhatósági bizottsága novemberben határozta el, hogy a Nagyerdőn az inségmunkákkal egy nagyszabású sporttelepet építtet. Azóta kint az erdőn, a régi mutatványos bódék helyén lázasan folyik a munka és aki kijön ide konstatálni fogja, hogy ez a létesítmény sokkal nagyobb szabású, sokkal monumentálisabb, mint azt általában a debreceniek gondolják. Kint a Nagyerdőn Európa leghatalmasabb sporttelepét építik most s lassan-lassan már kibontakoznak annak a sportvárosnak kontúrjai, amelynél nem lesz hatalmasabb Magyarországon.

Az uszoda szomszédságában, a nagyerdői vén tölgyfák alatt négy ötszögletű mulva teljesen kiépülve tökéletesen kialakulva készen fog állni a nyáron, amelyen ideális környezetben, kitűnő elhelyezés mellett otthont fog a sport minden ágára s a látottak után talán nem csalódunk, mikor azt mondják, hogy olyan nevezetessége lesz Debrecennek ez a sporttelep, mint a világhírű erdei egyetem.

Felépült a korcsolyapálya clubháza

A köztemetői sugárt kezdetén kialakultak már a hatalmas körönd alapjai. Ennek a közepén fog állni idővel a nagy tornász szobor. A körönd szélén már felépült a korcsolyapálya végtelenül izlées, kellemes kellemes klubháza. Háta mögött a zuzmarás nagyerdői fenyőkkel festői képet tár az érkező elé. A clubházat Sajó István műépítész th. műszaki tanácsos tervei szerint, boszorkányos gyorsasággal, mindössze 14 nap alatt építette fel a Tóth Lajos

és fia cég. A modern stílus épületben nagy, világos melegedő szoba van, külön férfi és női öltöző, ruhátár, büfé és a pályára nyíló üvegfalon keresztül a közönség kényelmesen nézheti a korcsolyázókat.

Tízezer lapméteres korcsolyapálya és Csolnakázó tó

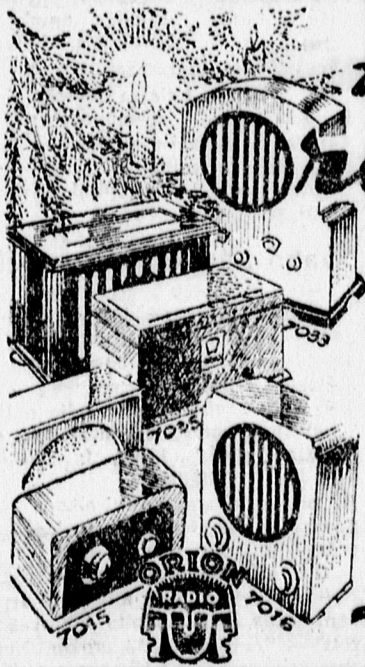
A clubház előtt terül el a 10.000 lapméteres betonozott korcsolyapálya, amelynek ötletes tervei szintén igen szépen kerültek kivitelre. A pálya közepén szigetszerűen bent hagyták az összes öreg tölgyeket, akárcsak a melegstrand medencéjé-

ben. A szigetek nyáron parkirozva lesznek, télen nappali világosságot árasztó lámpák fognak ragyogni a fégtűkör fölött. Van hely a gyorskorcsolyázók, hockyzók, műkorcsolyások, gyermekek számára.

A pályát január legelején megnyitják. Nyáron a hatalmas medencét az uszoda elhasznált vizével töltik meg és csolnakázó tónak fogják használni.

Épül a hatalmas stadion

Innen érkezünk el aztán a stadionhoz, amely a régi mutatványos bódék helyén 750 inségmunkás munká-

Karácsonyra Ön rádiót fog venni

MERT TARTÓS AJÁNDÉKOT ÉS ÁLLANDÓ ÖRÖMET SZERZ

- 7015 sz. 2+1 lámpás ORION-RÁDIÓ, a 9156 sz. hangszóróval együtt Kp. P. 95.— havi részlet P. 6.—
- 7016 sz. 2+1 lámpás ORION-RÁDIÓ beépített 4 pólusú hangszóróval Kp. P. 124.— havi részlet P. 7.—
- 7033 sz. 3+1 lámpás, ORION-RÁDIÓ, négypólusú hangszóróval egybeépített hálózati Európavevő készülék Kp. P. 172.— havi részlet P. 10.⁵⁰
- 7035 sz. 3+1 lámpás ORION-RÁDIÓ, nagy hangerejű, igen szelektív Európavevő, a 9090 sz. Koncert hangszóróval együtt Kp. P. 200.— havi részlet P. 12.—

KAPHATÓK, BARMELY RÁDIÓKERESKEDŐNÉL

Orion-rádió

Ünnepelj fénnyel!

A háziasszony szívesen büszkélkedik vendégei előtt az izlésesen terített asztallal. Ezüstjeinek, porcellánjainak és metszett üvegeinek szépségét az ebédlőnek célszerű, modern világítása még jobban kiemeli. Használjunk modern, káprázásmentes és gazdaságos

TUNGSRAM GYÖNGYFÉNYLÁMPÁT!

városi kertészet. Általában mindenütt terbe van véve a legnagyobb szabású parkozás, úgy hogy *parkok és virágágyak közepén fog pompázni a debreceni stadion.* A roppant sporttelep elhelyezése ideálisnak mondható, mert villarossa és három főforgalmu utról lehet majd megközelíteni. *A sporttéren 5000 tonász tér majd el,* úgy hogy a stadiont egyszerűen lehet használni hatalmas tornász, levente, cserkész ünnepélyek, nagyszabású katonai bemutatók céljára. Erőpróbája az elhelyezésnek az 1934. évi *tornász világbajnokság lesz, mikor 3000 külföldi tornász érkezik Debrecenbe is.* Nyomukban filléres gyorsvonatok fogják hozni a közönség tízezreit.

Az emeletes tribün épületben öltözőket, fűssokat, irodákat építenek. Ez is főképpen modern és minden kényelemmel felszerelt része lesz a stadionnak.

A debreceni sportváros csodái

Tul a stadionon 15 teniszpályát létesítenek, amelyek közül kettő nemzetközi versenyek megtartására is alkalmas lesz. Későbbi időben felépül a teniszszekők clubháza, elkészülnek a golfpályák és gondoskodás történt a vívókról is, akik itt szabad téri plansom, remek erdei levegőben trenírozhatnak.

A stadion tribünje mellett nyílt plans lesz a birkózók, ökölvívók részére. Bent az erdőben pedig megépül a tornászok bungalója, amelyet ellátanak minden tornászszertel. Bent rossz idő esetén is dolgozhatnak a debreceni tornászok, akik már most is az ország legfőbbi közé tartoznak ebben a sportágban. Éjszakára is szállásuk lesz itt a sportolóknak.

Távolabbi terv egy *erdei iskola építése,* amely szintén kapcsolatban állana a stadionnal. Létesülni fog egy mozgásművészeti iskola is. A víztornyot erdei kávéházzá alakítják és építenek egy erdei cukrászdát.

A röpl pályát és a két sipályát már építik is az inségesek.

Augusztusra megnyílik a stadion

Ez a hatalmas telep Sajó István műépítész tervei szerint készült, amelyekről a legteljesebb elragadtatással nyilatkozott az Országos Testnevelési Tanács is. Nagyvonalu, Debrecenhez méltó alkotás ez roppant erdei sportváros, amelyben az

uszodával, singró sáncokkal, teniszszel, golfjal, atletikával, futballal minden sportág otthonra talál. Augusztusra a stadiont már át is adják rendeltetésének. Természetesen még évekbe kerül, amíg a nehéz gazdasági viszonyok mellett teljesen kiépülhet ez a sporttelep. Ha azonban egyszer elkészül, minden bizonytal Debrecen lesz a közép-európai sportolók Mekkája és a magyar sport számára az az iskola, amelyből elindulva a magyar ifjúság új világbajnokságokat, új diességét hódíthat még ennek az árva országnak.

Közérdekű levél

Kaptuk az alábbi igazán közérdekű levelet:

— Tekintetes Szerkesztőség! Végtelenül sajnálom, hogy bokám kificamodása miatt nem közölhetem személyesen a panaszomat, de tegnap este 7 és 8 óa között a Nemzetőr-utca 7. számú ház előtt, ahol körülkerül 1—12 éve ayole darab téglahiányzik a trottoárból, egy váratlan hasraesés következtében bal lábambokáját kificamítottam. Térdem, vállam és sipesontom megsérült. Ezenkívül a kukucámat is annyira megütöttem, hogy képtelen vagyok járni. A balesettel kapcsolatban csak annyit bátorodom megtegyezni, hogy városunk idevágó tényezői miért zárkoznak el a járdákon mutatkozó folytonossági hiányok elűntetésétől? Nálunk ugyanis az a mód-szer, hogy évről évre más és más helyen burkolatoznak. Ha azután egy utca egész járdáját magába nyeli a föld s a javítást ezen a szakaszon 1970-re kontemplálták, úgy 1970-ig vígan lehet a nyakunkat kitérni... Tudunkkal Debrecen városnak egészségügyi politikája is van. Ez is megállapítja az évekre szóló tervet és mégsem zárkozik el az első szegélynyújtástól. Így kellene csinálni a Nemzetőr és annyi más utca esetében is. Csupán egy napszámásra, egy tárgoncára és nyole darab téglára volna szükség... Tisztelettel: *egy kificamodott adózó polgár, aki borsos árat fizet az utcai kövezetért.*

**Terjessze
a Debreceni Ujságot**

MA 5 órai tea táncsal az Arany Bika üvegtermében Este tánc

Fejes szalonzene

Asztalrendelés 27-99 telefonon

Még mindig eszméletlenül fekszik a vasvillával félholtra vert gazdálkodó

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” tegnap részletesen beszámolt arról a borzalmas bűntényről, amelyet egy debreceni kocsislegény követett el. Mint jelentettük, Kovács József kocsis, aki szerelmes volt gazdája feleségébe, tegnapelőtt hajnalban gazdáját, ifi. Takács István bérlőt vasvillával félholtra verte, majd az eszméletlen állapotban levő embert feltette egy szekérre és utnak indította az országúton.

A csendőrség úgy Kovácsot, mint Takács feleségét őrizetbe vette, majd kihallgatásuk után a rendőrségre vitték őket, ahonnan átkísérték az ügyészség fogházába.

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” tudósítója az esti órákban érdeklődött a nagybeteg Takács István állapotára felől és azt az értesítést kapta, hogy a gazdálkodó még egy perere sem tért eszméletre és állapota reménytelen.

Végrendelkezett a halálra ítélt balmazújvárosi háromszoros gyilkos

Szabó Sándor az apjától tudta meg, hogy a Kuria is halálra ítélte

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A debreceni királyi ügyészség fogházának már hosszú idő óta kétségtelenül a legismertebb lakója Szabó Sándor, a balmazújvárosi háromszoros rablógyilkos, aki egy telen ára miatt gyilkolta meg vadállati kegyetlenséggel Kecskés Sándornét és ennek két kis gyermekét. Szabó a fogházban egy ideig örültséget szimulált, de ezzel nem ért el semmi eredményt, mert csakhamar megállapították, hogy tettei magát és miután mindent beismer, halálra ítélték. Szabó Sándor a törvényszék ítéletének kihirdetése után ajultan esett össze, amikor pedig a táblán hirdették ki a halálos ítéletet, könyörgésre fogta a dolgot. Végül is a fogházban, ahol most az egyik harmadik emeleti sarokcellában lakik, teljesen meggyugodott.

— Tudom én azt, hogy majd a kuria megváltoztatja az ítéletet életfogytiglani fegyházra. Állandóan ezt hangoztatta, ha hozzátartozói ementek őt meglátogatni. December hetedikén volt a kuria tárgyalás, amely nem azzal az eredménnyel végződött, mint ahogyan azt Szabó Sándor várta.

Őt is halálra ítélték.

De ezt Szabóval természetesen nem közölték s hivatalosan nem is közlik, csak akkor, amikor a Kormányzótól is megérkezik a kegyelmi kérvényre a válasz.

Szabó Sándor végrendelete

Néhány nappal ezelőtt azonban engedély alapján meglátogatta a gyilkost az édesapja, akivel hosszasan elbeszélgetett. Beszéd közben

az öreg Szabó értésére adta a fiának, hogy most már nem igen remélhet, mert a kuria is halálra ítélte.

Az addig nyugodtan viselkedő Szabó Sándoron ekkor óriási izgalom vett erőt, könnyekbe tört ki és **végrendekezni kezdett.**

— Az a juss, ami anyám után nekem jutna, — mondotta könnyek között — legyen magáé, apám. Nekem már ugysem kell, hiszen meg kell

halnom...

A halálraítélt gyilkos és az apja egymás nyakába borultak és úgy sirtak. Amikor aztán az apja ement, Szabó Sándor kihallgatást kért Kovács Gyula fogházgondnoktól.

Arra kérte a gondnokot, hogy mivel neki meg kell hamarosan halnia, adjanak minden jót, tésztát, tortát, pénzt, dohányt és bort is.

Természetesen ezt a kérését nem lehetett teljesíteni. Ezt legfeljebb csak akkor kaphatja meg, ha a Kormányzó döntése a kegyelmi kérvény fölött rányerve kedvezőtlen lenne. Ellenben kapott levélpapírt, tollat, tintát, Szabó Sándor ekkor meggyugodott és azóta állandóan írta a leveleket a szüleikhez. Ezekben

pénzt kért és csomagot karácsonyra,

egy kis hazai elemőzsiával. Most várja a csomagot, a pénzt és a legnagyobb türelmetlenséggel a Kormányzó döntését.

A fogház másik érdekessége Cseh Ferenc, a hírhedt mikenérsi gyilkos, aki a kedvesét gyilkolta meg irózatos kegyetlenséggel. Ő életfogytiglani fegyházbüntetést kapott, amit előre megjósolt az ügyvédeknek akkor, amikor felvezették a tárgyalóterembe. Az ítélet így egyáltalán nem lepte meg. Ő is teljes nyugodtsággal viseli sorát, de azért nem tud ellenállani, hogy titokban fel ne kúporodjon a cellája vasrácsos ablakára. Ilyenkor kifelé bámul órák hosszáig. Könnyen azt a látszatot keltheti, mintha a szökésen, a szabaduláson járna az esze. Ezért óvatossággal előbből magánzárkájára ajtajára állandóan felteszik a keresztvasat is. Őt legfeljebb csak séta közben láthatják a foglyok, de beszélgetni természetesen ekkor sem lehet vele.

Elveszett

kedvenc tárgya?

Meg lesz, ha Debreceni Ujságban hirdeti.

Ötvenkilenc új állomást csatoltak a debreceni üzletvezetőség megnagyobbitott területéhez

A vonalhálózat kifejllesztése nagy idegenforgalmi és gazdasági fellendülést fog eredményezni — Szajol helyett Cegléd és Budapest lesznek az Üzletvezetőség nyugati határai

A világháború, az ezt követő forradalom és ellenséges megszállások az ország összes intézményeit katasztrofális helyzetbe juttatták. Kétségtelen azonban, hogy olyan súlyos megrázkódást egyetlen intézmény sem szenvedett, mint a M. Kiv. Államvasutak. Mozdony és kocsiállomások, értékeink és javaink tetemes részétől a megszálló ellenség fosztott meg s a trianoni békeparancs pedig több, mint tízezer km-t szakított le az államvasutak testéből. A történelmi hazai területén működő 12 üzletvezetőség helyett maradt 7 megcsontított üzletvezetőség.

A megfontolás nélkül reánk erőszakolt helyzet szükségessé tette a következményeként a megmaradó csonka üzletvezetőségek vonalhálózatát szabályozni kellett.

Az üzletvezetőségek háboru utáni beosztása

Nagy és súlyos volt a feladat. A célszerű és arányos vonalhálózat beosztást akkor még sok figyelmen kívül nem hagyható szempont és körülmény gátolta. A kényszerűség, a helyzet adottsága, a budapesti két üzletvezetőség egyesítése folytán előálló személyzeti torlódás hatása alatt készült beosztás nagy aránytalanságot teremtett.

E beosztás szerint a debreceni üzletvezetőség vonalhálózata a megcsontítás előtt 2198 km-rel szemben 1127 km-ben állapított meg míg a budapesti üzletvezetőség 1589 km vonalhálózatot kapott. Az aránytalanság még szembeütőbb a miskolci üzletvezetőséggel való összehasonlításnál, amelynek vonalhálózata mindössze 740 km-re fejtett. Ha pedig a kérdés tárgyalásánál figyelembe vesszük még azt is, hogy a budapesti üzletvezetőség hatásköre alá rendelt hatalmas budapesti pályaudvarok mily nagy teljesítményt végeznek s ha figyelembe vesszük azt, hogy a pályaudvarok személyzeti létszáma jóval felülmúlja a legnagyobb vidéki üzletvezetőségek összemélyzeti létszámát, akkor az aránytalanság még feltűnőbbé mutatkozik.

Tudta és érezte azt minden felelős vezető, hogy ez a felosztás sem nem helyes, nem arányos s épen ezért az üzletvezetőségek vonalhálózatának célszerűbb és arányosabb módosításáról már régen sok szó esett.

Az államvasutak szervezeti és igazgatásának reformja

Az Államvasutak vezetősége, sőt a kormány is már 1923-ban az organizáció teljes és végleges megváltoztatásával foglalkozott. Tervebe vétetett az Államvasutak szervezeti és igazgatásának gyökeres és a változott viszonyoknak megfelelő organizációja.

Két irányelv küzdött egymással: a centralizáció és a decentralizáció. Ez irányelvek alapján több megoldást dolgoztak ki.

Az egyik megoldás egy teljesen centralizációs tervezet volt, amely egy hatalmas, egységes igazgatóság kifejllesztését célozta a meglévő üzletvezetőségek megszüntetésével. Az üzletvezetőségek helyett egész jelentékeny hatáskörű forgalmi főnökségek felállítását tervezték.

A másik csoport erős decentralizációt kívánt. E szerint az üzletvezetőségek hatásköre igen jelentősen bővült volna s az igazgatóság hatáskörében csak azok az ügy- és munkakörök maradtak volna meg, amelyek magasabb érdekek, finansiális szempontok és célszerűségi okok miatt egyáltalán nem decentralizálhatók. (Díjazás, leszámlálás, menetrend, kocsintézés.)

A decentralizációs megoldás fog győzni

Ma már sok jel arra mutat, hogy a decentralizációs irányzat fog győzedelmeskedni. A kulturális intézmények vidéki elhelyezéséből s a vidék gazdasági erősítését célzó más intézkedésekből erre jogosan következtetünk.

Erre következtetünk közelebbről a m. kir. államvasutak december 10-én megjelent 52. sz. hivatalos lapjának ama rendelkezéséből, amely az üzletvezetőségek vonalhálózatának újabb módosítását tartalmazza. Első lépésnek tekintjük ezt a decentralizáció felé!

Ugy érezzük, hogy ez azt jelenti, hogy centralizációs intézkedések, — legalább is a közeljövőben — nem várhatók.

Másfél ezer fővel szaporodik a debreceni üzletvezetőség személyzetének létszáma

Ezzel az intézkedéssel a debreceni üzletvezetőség vonalhálózatához csatoltattak 1933. február 1-től a budapesti üzletvezetőség vonalhálózatából: a Szajol-Ujszász-rákosi vonal, a Szolnok-Cegléd vonal (beleértve Cegléd állomást is), a Cegléd-Kupai Kovács-majori vonal s a miskolci üzletvezetőség vonalából pedig a Kisújszállás-Kálkápalmi vonal. Vonalhálózatunk ezzel 236 km-rel gyarapodva, 1353-ra emelkedett.

Igy kilométerekben kifejezve vonalhálózatunk gyarapodása néma látszik jelentősnek. Épen ezért tartottuk szükségesnek, hogy ezzel a kérdéssel részletesebben foglalkozunk és közgazdasági, valamint Debrecen város gazdasági életét is érintő hatásairól Debrecen közönségét kellően tájékoztathassuk.

Az átcsatolással az üzletvezetőség rendszeresített személyzeti létszáma 2648-ról 4136-ra emelkedett, vagyis

MINDENKINEK LEHET SZELEKTIV RÁDIÓJA

1488 fővel gyarapszik, míg a munkáslétszámnál ez a gyarapodás a munkaidénynek megfelelőleg több ezer főre emelkedik.

Ötvenkilenc új állomás kapcsolódik Debrecen érdek körébe

A debreceni üzletvezetőség fennhatósága alá került 50 új állomás, ezek között a hatalmas kiterjedésű és igen erős teljesítményre berendezett Szolnok és Cegléd állomás is. Mindkét város ugy neppesség, mint gazdasági fejlődés szempontjából az ország legjelentősebb városai közé sorozható. Mindkét helyen nagy mozdonyparkkal bíró fűtőház s ezen kívül osztálymunkások is van.

Vonalhálózatunkhoz csatoltatnak tökéletes műszaki és biztosító berendezéssel felszerelt keitős vágányvonalak. (Ilyen vonalaink eddig nem is voltak). Az új vonalrészeken levő két nagy Tiszahíd és a Z. va híd fenntartása is a debreceni üzletvezetőség feladata lesz.

A hozzánk csatolt vonalrészeken mentén és állomásokon jelentős gyár és ipartelepek, nagyszámu ipar- és rakodó vágányok vannak. Legjelentősebb ezek közül a szolnoki cukorgyár.

Hozzánk kapcsolódik a grümölcs és szőlőkultúrájáról híres Cegléd és vidéke s ezen kívül nagy kiterjedésű belterjesen művelt gazdasági területek is. Külföldre irányuló szállítási munkát a következő időben már mi irányítjuk.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kíván

„SÓLYOM” cipőgyári nagyáruház

Piac-utca 34. (volt Hegedüs és Sándor helyiség)

A vonalhálózat megnövekedése Debrecen idegen forgalmának és gazdasági életének fellendítését jelenti

Most rátérünk arra és vizsgáljuk azt, hogy a vonalhálózat megnövekedésének milyen jelentősége lesz Debrecen város gazdasági, illetve kereskedelmi és ipari életére. Tapasztalásunk nyugvó meggyőződéssel állítjuk, hogy az eredmények nem maradhatnak el. Eltekintve a vasúti munkásoktól,

1488 vasutas család kapcsolódik az üzletvezetőség utján Debrecen városához.

Ezek a részükre engedélyezett szabad és olesó személyzeti jegyek felhasználásával igen gyakran utazhatnak. Utaznak is, mert ügyes-bajos dolgaik orvosi kezelésük és más természetű személyzeti ügyeik sok esetben szükségessé teszik az üzletvezetőség szék helyén való megjelenést. A tapasztalás pedig azt bizonyítja, hogy az ilyen szükség vagy kényszerű utazásokat arra is felhasználják, hogy vásárlásaikat is elvégezzék már csak azért is mert a szabadjegyekkel saját érdekükben takarékoskodniuk kell. Fizetésük egy részét így bizonyára Debrecenben költik el.

Még nagyobb látogatottságra számíthat Debrecen a vonalhálózat mentén fekvő városok és főzések kereske-

delmi és ipari érdekeltsegei, termelői és szállítói részéről. Ezeknek az üzletvezetőséggel szoros üzleti kapcsolatuk van. Az iparvágányok fenntartására és üzemvitelére, raktárak, fedett és nyitott területek bérletére, nyílvonalon való rakodásokra, díjvisszatérítésekre, a szállítási kedvezmények elnyerésére irányuló kívánságaikat és kéréseiket igen sok esetben személyesen terjesztik elő az illetékes üzletvezetőségnél. Minthogy pedig február 1-től kezdve ügyeik tárgyalása s a vonatkozó szerződések megkötése a debreceni üzletvezetőség feladata lesz — természetes, hogy ily irányú üzleti ügyeik elintézése céljából Budapest helyett ezután Debrecenre keresik fel. Ezeknek az utazásoknak Debrecen város gazdasági életét szempontjából való jelentőségét táan bizonyítani sem kell.

A debreceni üzletvezetőség igazgató sága és tisztviselői pedig, — kikre a hálózat megnövekedésével súlyos feladatok bérülnek —, lankadatlan munkakedvvel és nemes ambícióval készít a nagy, nehéz munkára.

**HAJDU LÁSZLÓ,
MAV. felügyelő,
osztályfőnökhelyettes**

Csillárokat

közvetlen a gyárból,
legolcsóbb áron
csak a

METEOR

csillárgyár üzletében
vásárolhat.
Piac-utca 9 szám

Nagy Szilveszter est az Arany Bikában

Kávéházban: **Banda Marci**
néhal Kiss Béla zenekarával

Üvegterem: **Tánc Fejes** szalonzenekarával

Bocskayterem: **Üvegterem** vaasorázók részére fenntartva
Menü P 3-50

Szilveszterkor megnyitandó
Fehérszalomban: **Finzy és Noldy**
Budapesti kedvencel

Hallban: **Tánc** Zongoránál **Csanak Béla**
zeneszerző és karmester

Asztalrendelés 27-99 telefonon

KARÁCSONYFA ÜNNEPÉLYEK DEBRECENBEN

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Debrecen kulturális és szociális in-
tezményei, valamint az egyes hivatá-
lok, testületek és egyesületek az idén
is lélekemelő keretek között rendez-

tek meg hagyományos karácsonyra
ünnepélyüket. Minden ünnepségről le-
hetetlenség volna beszámolnunk s így
csak a legfontosabbakat ismertettük

Ötven szegény gyermeket ruházott fel a debreceni Vöröskereszt Egylet

A debreceni Vöröskereszt Egyletnek
a karácsony előtti hetekben rendezett
vására, mint azt megirtuk, kitűnően
sikerült. Az eredmény oly szép volt,
hogy az összegyűlt pénzből 50 szegény
gyermek sikeresen ruházott fel. A Vörö-
skereszt vezetősége a legnagyobb
gonddal intézte ezt a felruházási ak-
ciót. Dr. János Gyuláné, a debrece-
ni jótékony hölgygárda legfőbb taná-
sának tagja személyesen végezte a
környezettanulmányokat, úgyhogy az
adományokból a valóban legjobban
rászorult családok részesültek.

Az adományok kiosztása december
22-én délután történt meg a volt egy-
ségspárti helyiségben, ahol a kiállítá-
st is tartották. A gyermekek felru-
házásán megjelent báró Vay László
főispán felesége, dr. Vargha Elemér
né yettes-polgármester, Tatay Zoltán
tanácsnok, az egyesület alelnöke, va-
lamint számos előkelőség. Az ünne-
pélyt Tatay Zoltán tanácsnok meg-
ható beszéde vezette be, majd megkez-
dődték a ruhák kiosztása. Minden
gyermek cipőt, teljes ruhát, szivert
és akos kalácsot és édességekkel telt
karácsonyi csomagot kapott.

Ez a gyönyörű eredmény legszebb
díszlete a Vöröskeresztés hölgyek
büszke taradozásainak.

Vitézi szék ünnepélye

Lélekemelő karácsonyfa-ünnepélyt
rendezett karácsony vigiliáján a Vité-
zi Szék a Kép. Nemzeti Liga díszter-
mében. Az ünnepségen résztvettek:
vitéz Lépés Győző, vitéz Berényi Ist-
ván ny. ezredesek, dr. vitéz Kovács
Kálmán törvényszéki bíró, vitézi já-
rási hadnagy, Nábrácsky István hu-
szárnagy, vitéz Pöröbszky Andor
húszárszázados, vitéz Szegedy Gyula
főmérnök, vitéz Szabó Endre ref. lel-
kész, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály
főzerkesztő, dr. Liszt Nándor th. szol-
dátőr, vitéz Nánássy Lajos, vitéz
Tóth Lajos és mások.

Karácsonygyújtás után a vitéz
székek, akik szüleik kíséretében je-
lentek meg, a Mennyből az angyal cí-

mű egyházi éneket énekelték el. Két
gyermek kedves szavát adott elő
majd vitéz Szabó Endre ref. lelkész
mondott lélekemelő beszédet. Ezután
vitéz Lépés Győző ny. ezredes intézet-
meleg szavakat a gyermekekhez és
köszönetét fejezte ki a Kormányzó-
akciójának s a többi adakozóknak
nemeslelkűségükért. Kellő mérték-
ben megemlékezett a karácsonyi kalácsot küldött a gyer-
mek részére. Itt említtük meg, hogy tíz
vitézi család részesült pénz, ételmi-
szer és ruhanemű-adományban a töb-
bi gyermekek pedig játékszereket és
cukorkát kaptak.

A Dóczy-intézet karácsonya

A Dóczy-intézet elemi iskolája de-
cember 22-én rendezte szeretet-ünne-
pélyét amelyen az iskola tanítói is
megtartottak egy-egy szeretet- és
áldozatkészségük mellett. Az ünne-
pélyt a gyermekkoros éneke vezette
be, majd egy rendkívül hatásos gyer-
mek színdarab következett. Az előbb
Szele Pálné tanítónő, az utóbbit dr.
Ujvárosi Sallay Lajosné tanította be.
A kiűnő szereplők közül különösen
Szathmáry Zsófia és Boór Emma ked-
ves játékát emeljük ki. A nívós mű-
sor karácsonyi pásztorjáték, majd
Juhász Ibolyka szavalata tették vála-
zatossá. A „Karácsony éjszakáján” cí-
mű jelenetben Kulin Ilonka, Szabó
Ica, Bognár Magda, Kerekes Kata, és
Borsos Irén jeleskedtek. Nagy sikert
aratótt a szavalókórus befejező száma.
A lélekemelő ünnepélyt cukorka osztás
fejezte be.

Karácsony-est a Zita hadiárvaházban

Megható karácsonyfa-ünnepélyt ren-
dezett a múlt este a Zita hadiárvaház
vezetősége is. Az ünnepélyen megje-
lent dr. Lindenberger János apostoli
kormányzó is aki szép beszédet mon-
dott a gyermekeknek a karácsony je-
lentőségéről. Az arvház növendékei

kedvesen adták elő a „Boldog kará-
csony” című ünnepi színdarabot. —
majd angyalkáknak öltözött kislányok
táncát követték, amit Kovács Tece
tanítónő tanított be nagy szeretettel
és odaadással. A szép műsor után az
ajándékokat osztották ki, amelyekért
a gyermekek nevében dr. Hanzély La-
jos szentszéki aljegyző mondott hálás
köszönetet mindazoknak, akik nemes
adományokkal lehetővé tették, hogy
a szegény árva gyermekek sorsán
könnyíthessenek.

A Jótékony Nőegylet ünnepélye

A debreceni Jótékony Nőegylet de-
cember 22-én szintén szép karácsonyi
ünnepélyt rendezett az árvaházban
amikor is megjelent Fráter Erzsébet
díszelnök, Sass Béláné elnöknő
Kesseri Lajosné és Rásó Istvánné al-
elnökök, valamint a választmány íger-
sok tagja. A karácsonyfát a tanács-
remben állították fel s a tálca az ajándé-
kok tömegét halmozták fel, amit tár-
sadalmi gyűjtés útján kaptak a sze-
gény gyermekek. Az ünnepély kará-
csonyi énekekkel kezdődött, majd szava-
lat következett s végül a gyermekek
boldogan kérték ki a karácsonyfa
alól a nekik jutott ajándékokat. A
Nőegylet az árvákön kívül mintegy
száz szegényt részesített még ajándék-
ban.

A Patronázs Egyesület karácsonyi felruházása

A Patronázs Egyesület ez évben
nem egy központi helyen tartotta
meg évi szokásos karácsonyi felru-
házási ünnepélyét, hanem a város
különböző helyein gyűjtötte össze a
felruházandó gyermekeket, hogy ez-
által a kiosztás rendjét és zavartala-
nságát biztosítsa. December 19-én
a Kishegyesi-úti gazdasági iskola
helyiségében, 21-én a Mikepécsi-úti
állami iskola helyiségében, 23-án
pedig a Csapó utca 46. szám alatt le-
vő ref. elemi iskola helyiségében
tartották meg a kiosztási ünnepélyt.
Az első helyen 46 gyermek, a másod-
dik helyen 65, a harmadik kiosztási
helyen pedig 54 gyermek részesült
ruha- és cipősegélyben, így összesen
ez évben 165 gyermek számára tet-
te a Patronázs Egyesület elviselhe-
tőbbé a tél hidegségét s boldoggá a
karácsony ünnepét.

Kiosztottak összesen 70 pár mé-
ret után készült cipőt, 100 darab téli
szivert, 63 drb téli inget, 56 drb
téli ruhát 170 pár téli harisnyát és
50 drb téli sapkát mintegy 1600 pen-
gő értékben. Mindegyik kiosztási he-
lyen szép kis karácsonyi ünnepség
előzte meg a kiosztást.

Az Egyesület karácsonyi felru-
házását az őszi gyermeknap gyűjtés-

ből teljesítette, amely 1800 pengő
volt. Ebből az összegből felruházá-
sra felhasználtot csaknem 1600
pengő, a fennmaradt pár száz pengőt
pedig elhagyott, árva gyermekek is-
kolai segélyére fordítja az Egyesü-
let.

A karácsonyi felruházáshoz pénz-
beli adománnyal járultak: dr. Balta-
zár Dezső ref. püspök 50 P, a Faipa-
ri és Faforgalmi Rt. 10 P, Dankó Gé-
záné pedig ruhaneműekkel. Ez ado-
mányokat nyilvánosan is elszámol-
tuk és azokért az Egyesület leghálá-
sabb köszönetét ezután is kifejez-
tük. De hálás köszönetét fejezi ki
az Egyesület mindazoknak a nemes-
szívű embereknek, akik filléres ado-
mányaikkal járultak hozzá a felru-
házáshoz.

A vasutasok ünnepélye

A vasutasok ország- gazdasági
egyesületének debreceni csoportja is
tartott karácsonyi ünnepélyt, amikor
is ötven szegény vasutas családnak
okoztak örömet a karácsonyi szent
ünnepen. Lisztet, tűzfát, zsírt, cuk-
rot, cipőt és különféle ruhaneműket
osztottak szét az ünnepélyen. Pataky
Lajosné, Kiss Józsefné, Dézsi Lajosné
és Örvös Rózsika önzetlen munkája
tette lehetővé a szegény vasutas csa-
ládok támogatását, ugyancsak Polo-
ny Ferenc fűtőházi főnök is közremű-
ködött önzetlen munkájával a segé-
lyezés érdekében. Az ünnepélyt
Buchwald Andor egy kedves alkalmi
prologját adták elő, majd Ruttner Ba-
ba szavalt. Nagy Kálmán aktuális
verső adta elő, majd a szótartót éne-
kelték el.

Karácsonyi szeretetünnepély a Pálagon

A pallagi állami elemi iskola Ifjú-
sági Vöröskereszt csoportja december
21-én tartotta karácsonyi szeretet-ün-
nepélyét az áll. elemi iskola nagytér-
mében.

Majd a szeretetadományok kiosztá-
sa következett. Kiosztásra került: 150
drb. cukorkás csomag, 1 nadrág,
alsónadrág, 2 fiukabát, 1 mellény, 1
leánying, 10 fining, 13 pár papucs,
12 pár cipő, 21 darab szivert, 1 blúz,
1 kötény, 10 leányruha, 6 darab sap-
ka, 2 zsebkendő, 1 táská, 6 darab
könyv, 25 darab játék, 5 gyermeknek
megtaláltatták a csizmáikat, egy gyer-
meknek a cipőjét.

Elloptak egy csomag szeretet- adományt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A debreceni MÁV állomásközség fellele-
nést tett ismeretlen tettes ellen, aki pé-
nteken délután 5 és 6 óra között a helyi 72.
számu vágányán a Debrecen-Nyírbátor
felzésű szerelvény egyik vagonjából egy csa-
mag szeretetadományt ellopt. A rendőrség
bevezette a nyomozást.

Karácsony szenzációja

URANIA megnyitja kapuit.

Megnyitó műsor: HAROLD LOYD

A mozi örült.

„SZOCIALIS TERMELESBŐL FAKAD A JOLÉT“

A Munkásbank botránya miatt felbomlik a debreceni Szociáldemokrata Párt

Vági és Holló elvtársak fedezetlen kölcsönöket vettek fel a munkások összekuporgatott pénzéből — Az igazgatósági tagok a betevők megkárosításával saját maguknak utaltak ki hatalmas hiteleket

A szocialista vezeték lelkiismeretlen gazdálkodása nyomorba kergette a Munkásbank betéteseit

Bevalljuk, hogy félve és aggodalommal nyulunk a tollhoz, amikor meg akarjuk írni azt a rémregényt, amely a debreceni szocialisták bankjának történetéről. Közéletből pedig arról szól, hogy a vörös vezérek, akik kiint a fórumon a közéleti tisztesség bainokainak látszák ki magukat, miként gazdálkodnak a magyar munkások szűkös anyagi javival. Félünk a témától, mert ez kisemberek krajcáriainak, veszni készült betéteinek sorsával áll összefüggésben s nem szeretnénk, ha a szocialista mesterkedés a kisemberek ellen fordítaná azokat a következményeket, amelyekért

egyesegyedül a vezérek felelősek. a Munkásbank betevőinek meg kell a Munkásbank betevőinek meg kell kapni minden fillért, minden veretékkel összehordott betétet. Ugyanekkor azonban meg kell mutatni a munkás tömegeknek a szociáldemokrata vezetőik, szakszervezeti titkárok, főmuftik és egyéb vezér-elvtársak igazi arcát, mely félelmetes őszinteségében mutatkozott meg a debreceni Munkásbank legutóbbi kényszeregyezési tárgyaláson.

Döbbenetes megállapítások a szakértői jelentésben

A könyvszakértő azonban már hűdegen, tárgyilagosan szemlélte a Munkásbank gazdálkodását és jelenléte éppen azért megdöbbentő, mert szakszerűségében, alaposágában és objektivitásában is háthorizontú adatokat kénytelen feltárni. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a Munkásbanknál

Vági István, Török Gábor és Szabados elvtárs bíralták el a hitelt kérők bonltását és így kapott az igazgatóság két tagja, Vági István és Holló János párttitkár olyan nagy összegű hitelt, amely meghaladja az összes kihelyezések 25 százalékát.

Vági Istvánnak egy 3500 pengős és egy hatszáz pengős, Holló Jánosnak pedig egy 1000 pengős kölcsöne volt a szövetkezetnél. Annál inkább kifo-

Két igazgatósági tag, - Vági és Holló fedezetlen kölcsönt vettek fel

Hozzá nem értő emberek vezették a szövetkezetet, — állapítja meg a könyvszakértő és a bank sorsa már a kezdet kezdetétől meg volt pecsételve. Eltekintve azonban az igazgatóság két tagja által igénybe vett fedezetlen kölcsöntől,

a hitelezők megkárosítását célzó szándék nem látszik fentforogni. Ez a finom és szerény megjegyzés azonban pozitív formára hangozva magában foglalja azt az állítást is, hogy az igazgatóság két tagjának fedezetlen kölcsöne már

Ott kezdjük, hogy a Debreceni Ujság—Hajdúföld számolt be elsőnek arról a feljelentésről, amelyet Gábor Katalin munkásnő tett a bank vezetői ellen, akik nem fizették ki 1300 pengő betétjét.

Vági elvtárs - tévedett

A feljelentés szerint a banknak joga sem lett volna betéteket elfogadni, mert betéteket csak az kezelhet, aki tagja a Pénzügyi Központnak. Súlyos megállapításainkat Vági István, a bank igazgatósági elnöke iónak látta egy nyiltéri közleménnyel „el-lensuivozni” és többek között kiie-lentette ebben, hogy soha nem volt a bank igazgatója.

Ezzel szemben a kényszeregyezési tárgyaláson

napnál világosabban kiderült, hogy irásos bizonyítékok, cégjegyzés, közgyűlési jegyzőkönyv, sőt az igazgatósági tagok által adott megbízó levél szerint is, igenis Vági István a Munkásbank igazgatóságának elnöke. Az elvtárs tehát a nyilatkozatban tévedett, vagy szokása szerint — nagyot mondott.

gásolható ez, mert a szakértői megállapítás szerint az igazgatóság tagjai számottevő vagyonnal nem rendelkeznek.

A bank könyvelése szabálytalan. A könyvek nincsenek lezárva, a segédkönyvek nem pontosak, a belégekől sok helyt eltérés mutatnak, napló nincs vezetve 1930. óta. A cégjegyzésnyilvántartás nem fedi azokat az adatokat, amelyek a szövetkezettől kapott a hitelvédő szerv. Így jóformán

azt sem lehet tudni, hogy ki az igazgatósági tag, ki nem,

mert vannak egyének, akik a cégjegyzés nyilvántartásban egyáltalán nem szerepelnek, holott a közgyűlés igazgatósági tagokká választotta őket.

kimeríti azokat a kritériumokat, amelyek a hitelezők megkárosítását célozzák.

Csak ne a nyilvánosság előtt...! mondja Sonnenwirth

Ezek a hitelezők pedig nem valamelyik módjában élő burzsuiok és egyéb nagy kapitalisták voltak, hanem szerény munkás emberek, munkáslányok, akik egy élet gyümölcseit bízták azok kezére, akikben politikai tekintetben kötelességük volt meg-

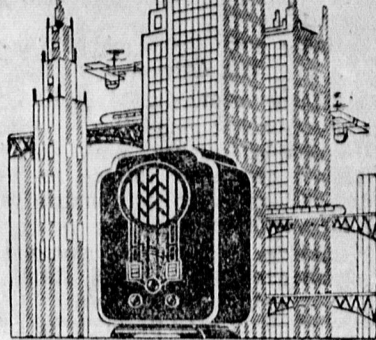
bizni.

Vági Istvánék nem nagyon szeretik látni, hogy

ez a bizalom oszlik, foszlik

s nem nagyon örülnek neki, hogy a nyilvánosság is kezd érdeklődni olyan intern dolgok iránt, melyekben eddig csak a szocialista befenteseknek volt betekintésük. A kényszeregyezési tárgyaláson Sonnenwirth Lajos óvatosan felvetette a kérdést, hogy nyilvános-e a tárgyalás, nem tartotta megengedhetőnek, hogy a sajtó képviselője, aki jelen esetben egyedül a Debreceni Ujság—Hajdúföld munkatársa volt, jelen legyen a tárgyaláson.

A JÖVŐ
RÁDIÓJÁT

PHILIPS HOZZA A
SUPER-SELECTODYN-BAN

Beépített nagyszerű dinamikus
hangszóróval és államásnév-projectorral

Olcsó készpénzár-könnyű részletfeltételek

— A nyilvánosság nem használ
ezeknek a belső dolgoknak... —

mondotta foitott izgalommal.
Természetesen az elnök megállapította, hogy a kényszeregyezési tárgyalások nyilvánosak. A fővárosi sajtó is szelvében-hosszában pertraktálja az azokon lefolyt eseményeket.

A törzsbetétesek gyujtsanak gyertyát páduai Szent Antalnak

A kényszeregyezési tárgyaláson
elsősorban a betétesek ügyével fog-

Miert fizessünk dupla üzletbért,
a mai nehéz világban?

Beszüntettük főüzletünket,
kisebb lesz a rezsink tehát
még olcsóbban adhatjuk az árut!

December 24-én bezártuk fő-
kunkat az

ALFÖLDI RUHAKÖZPONTOT

Piac-utca 51. szám alatt

Hatalmas főüzletünkben olyan
dus raktárt halmoztunk fel
és olyan meglepő olcsón áru-
sítunk, hogy nálunk min-
denki talál keíve szerinti

férfi, fiu és gyermek ruhákat

Grünfeld Adolf
és Tsa. Piac-utca 37.
(Kistemplom mellett)

lalkoztak. Mikor az egyik ügyvéd megkérdezte, hogy mi lesz a törzsbetétekkel, akik fizetéseiket igényezték és

szintén nagy összegekkel vannak érdekelve.

a tárgyalásvezető dr. Békés Kálmán a következőket mondotta:

A törzsbetétesekre csak később kerülhet sor, mert hiszen az ügy még nagyon kezdeti stádiumban van. A törzsbetétesek

legjobban teszik, ha gyertyát gyútnak páduai Szent Antalnak és imádkoznak, hogy ráadásul még fizetniük ne kelljen a szövetkezet felvett.

Vági István mentegődése

A szakértői vélemény előterjesztése után Vági István azt adta elő, hogy ő maga 2500 pengő kölcsönt vett fel egy másik intézettől és ezzel törlesztette a Munkásbanknál fentálló tartozását. Ebből a kétezer pengőből egész csomó betétet elégitettek ki. Szerinte a baj csak ott van, hogy

a betétesek nagy része szegény ember,

az adósok is szegény emberek és így nem tudnak fizetni azoknak, akiknek a gazdasági viszonyok romlása miatt sürgősen szükségük lenne betéteikre.

A hosszadalmas védekezésre a tárgyalás vezetője azt válaszolta, hogy ezt az insolvenciót legalább egy évvel hamarabb kellett volna bejelenteni, hiszen már magában az is

tipikus fizetésképtelenségi eset volt.

mikor egyik magán félnek váltót adtak a kezébe. Tudniillik odaadták Holló János váltóját, hogy a betétes haitsa be a párttitkár uron a követelést. A kényszerelvezés halasztgatása már a lavirozás látszatát viseli magán.

Holló párttitkár, mint első bonitású hitelező bejelenti hogy rajta semmit sem lehet behajtani

Gábor Katalin képviselőben szenzációs bejelentést tett dr. Faragó Béla ügyvéd. A betét összege 7800 pengőt tesz ki a Munkásbanknál, — mondotta — s ebből az ő felel 2800 pengőig vannak érdekelve. Meggyőződése azonban, hogy **így semmiféle pénz nem fog befolyni.**

Az első bonitású hitelezők között szerepel a kimutatásban Vági és Holló János, akiknek a legnagyobb tartozásuk áll fent. Ugyanekkor azonban olvasott egy levelet, amelyben egy ilyen első bonitású hitelező, (tudniillik Holló János) azt írja, hogy

neki semmi sincs, rajta nem lehet behajtani egy krajcárt sem, mert nincs lefoglalható fizetése. Ez a tény már a hitelezők megkárosítására irányul. — mondotta dr. Faragó Vági részéről történt ugyan egy 2500 pengős visszafizetés, azonban ez folyószámla hitel, ugye hogy Vági tartozása 3600 pengő erejéig ma is fent áll.

Igazgatósági tagok előnyben — betevők hátrányban

Gábor Katalin reflektált ezután Vági István egyik állítására.

— Nagyon nehézményezem Vági ur kijelentését, — mondotta, — amely szerint az általa visszafizetett 2500 pengőből egész csomó embert kielégítettek. A 2500 pengőt 24 személy között osztották szét. Mi ebből

50—50 pengőt kaptunk, pedig mi vagyunk a legnagyobb betétesek.

— Igen, nem volt egészen méltányos a kiosztás, — jegyezte meg Vági István.

— Most elismeri Vági ur, de máskor nem ismerte el, — replikázott Gábor Katalin.

— A temetkezési költségem, 230 pengőm veszett oda, sirt fel egy idősebb munkásasszony.

— Likaos Gusztáv, aki igazgatósági tag volt, — folytatta Gábor Katalin

160 pengőt kapott, pedig csak 300 pengő betéte volt.

Sterbinszky Lászlónak 400 pengőt adtak ugyanekkor. Én, aki 1300 pengős betétes vagyok, csak 50 pengőt kaptam, de először csak 30-at kínáltak. Ugy adtak ötvenet, hogy sirni kezdtem.

— A sírás nem használ, — mondotta fölényesen Sonnenwirth Lajos

— azon kell lenni, hogy simán lebonyolítsuk ezt a dolgot.

„Vági és barátai folytatták meg a bankot“ mondja az egyik hitelező

Súlyos vádként hangoztak a szocialista vezetők ellen Vámos gép-mester öntudatos szavai:

— Azoknak az embereknek, akiknek nem volt semmiük, ezeket adták. Nekem, mikor a régi időkben hitelre volt szükségem, egy háztulajdonos aláírását és a nyomdátulajdonos garancia levelét kellett vennem, hogy a fizetésemből hetenként levonja a kölcsönt.

Ugyanekkor ezeket adtak az uraknak, — mutatott Vágira, — akiknek nem volt egvük, mint alsónadrágjuk.

— Önök, fojtották meg a bankot! — csattant fel Vági István.

— Önök Vági ur és barátai fojtották meg! — válaszolt Vámos.

— Az igazgatósági tagok, kell hogy előteremtsenek egy komoly összeget a hitelezők számára! — mondotta valaki, mire Vági elvtárs

rezignáltan állapította meg:

— **Egynek sincs egy vasa sem!** Csak éppen arról nem beszéltem, hogy az igazgatósági tagok egyik-másikának adtak mégis 3500 pengős hiteleket, mikor tudták, — legjobban talán Vági István tudta, — hogy nincs egy vasuk sem.

Meg kell egy kicsit szorítani őket!

Többen azt hangoztatták ezután, hogyha az első osztályú adósokat megszorítanák, mégis befolyna a 16.000 pengős kintlévőségből olyan összeg, amely fedezné a 7800 pengőnyi betétet.

— A munkások között meg van a szolidaritás, — konstátálta Vági — és ezek a szervezett munkások odaadják az utolsót is, hogy fizethessenek. Csak egy kicsit meg kell szorítani őket.

De mit csinálunk az elvtárs munkásvezetőkkel, — kérdezte Vámos — akikről tudjuk, hogy 1000 pengős fizetősök van, mint bármelyikünknek és azt írják, hogy nem lehet náluk mit lefoglálni.

A Párttitkár urat nem lehet „frocizni“

Ez a szelíd célzás, amint mi értesülünk, Holló Jánosra vonatkozott aki tudvalevőleg 360 pengős párttitkári fizetést kap, azonban mikor az egyik betétes rajta követelte a pénzét, azt írta neki, hogy ő neki nincs lefoglalható fizetése, vagyis nincs 160 pengője sem. Biztonság okául hozzátette még azt is:

„Engem nem lehet frocizni!“

Ez a kijelentés legjellemzőbb az egész ügyre. Tokajiné, akinek nagy összegű betétjét nem tudták kifizetni hűdé szobában javoskodik otthon s lefelébb a betétkönyvével fűthet be. Gábor Katóék súlyos népszerűléssel küzdenek de a szakszervezet fő-fő muftiját, Holló elvtársat nem lehet „frocizni. Mert neki

csak frocizás az, ha a munkás a maga pénzét követeli.

neki csak közönséges riókségnek számít, ha munkás elvtársa kérni meri azt, ami megilleti. Ő a szent és sérthetetlen Holló, A Párttitkár! A proli fölött való legnagyobb földi hatalom, akihez nem ér fel az alantas tömeg iaszava és akinek — nincs lefoglalható fizetése.

Elé volt!

Ha másból nem, ebből az egy

tényből látni kell végre a magyar munkásoknak, hogy kik azok, akik vezetők, akik nyakára keltek és látni kell, hogy milyen keveset számít az ő érdeke, ha a vezérek pénzéről vagy gvarapodásáról van szó. És fel kell vetni a kérdést: vajon miképpen lehet rábízni az ország sorsát azokra, akik egy apró bankot is ilyen szakértelem nélkül

ennyire könnyű lelkiismeretből és ennyire a maguk érdekeit szolgálva kezeltek?

Vajon van-e joguk a munkásokat képviselni azoknak, akik könnyen és vidáman folyósították maguknak a nagy hiteleket, de rögtön nincs „lefoglalható fizetésük“ és nem hagyják magukat frocizni, mikor a simán kapott pénzt vissza is kellene fizetni? Vajon lehet-e elhinni ezeknek az elvtársaknak, hogy

épp most nincs egy vasuk se, mikor a hitelek osztogatásánál elsőrangú bonitásúnak találták önmagukat?

Olyan kérdések ezek, amelyeket a munkásoknak a maguk lelkiismeretében kell eldönteni. Ahogy mi tudjuk, a kérdés ezen a ponton már el is dőlt s a debreceni munkások körében egyre erősödik az az irányzat, amely a vezető pozícióból elfogja sönörni ezeket a vezéreket, akik méltatlannak bizonyultak arra, hogy még egyszer a munkások nevében merienek beszélni.

Bomlik a párt

Legutóbbi értesüléseink szerint a viharos kényszerelvezési tárgyalás után a szocialdemokrata pártban súlyos válság tört ki. A párt egyik vezető tagja, Gombosi Zoltán, — aki ugy látszik menteri akarja a menthetőt, — kijelentette, hogy kilépné a pártból, mert a botrányért, melyet Holló és Vági okoztak, nem hajlandó vállalni az erkölcsi felelősséget. Györki Imre országgyűlési képviselő megpróbálta Gombosit lebeszélni erről a szándékáról, azonban Gombosi Zoltán kitart álláspontja mellett. Beszék azt is, hogy Holló Jánosnak felmondott a pártvezetőség és valószínűleg más városba helyezik Hollót. Általában köztudomású, hogy a munkásság elkeveredése miatt a leg-súlyosabb bomlási jelei mutatkoznak az egész vonalon és a válság közelében nyíltan is ki fog robbanni.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánok mélyen tisztelt vevőim, jóakaróim és ismerőseimnek és hálásan köszönöm eddigi támogatásukat.

Horváth Gábor
hentesárugyára Kossuth-utca 13.

Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Rt.

Telefon 26-12.

Debrecen

Telefon 26-11.

Foglalkozik ingatlanok vételével, eladásával és parcellázásával. A város különböző részein nagyobb mennyiségű házhelyekkel és kész házakkal rendelkezik, ezen ingatlanok kedvező fizetési feltételek mellett megszerezhetők. Heti betéti osztálya a tőkegyűjtés lekedvezőbb módját biztosítja.

KARÁCSONY

KARÁCSONY ESTE ÉS REGGEL

Írta: **vitéz BESSENYEI LAJOS dr.**

Márk apostolnál olvastuk, hogy Jézus mondja vala: „Béltől az idő és elközeltett az Isten országa; térjete meg és higgyetek az evangéliumnak.” (11.)

Kétezer esztendő messzeségéből hangzik felénk ez a szózat. Akkor is elkövetkezett az „idők teljessége.” Az ismert világrészeken — Európán, Ázsián, Afrikán — egy ur uralkodott, Augustus római császár. Földi vonatkozásban határtalan hatalommal rendelkezett, úgy hogy kinőtt, kiemelkedett a közönséges halandók közül, szemtől-szembe, istenítették szobrokat és templomokat állítottak tiszteletére és imádatára felruházták „divus” (isten) melléknévvel. Ez a félistenne tért ember, ez a pogány istenek családfájából származó nagyur kormányozta a római birodalmat, a sok-sok millió alattvalót, a tarkabarka országokat, a művelt államalkotó fajt és temérdek barbár nemzetségeket. Tudományban és művészetben megvolt a magas színvonal: a vagyonszerzés és pénzgyűjtés lehetősége is korlátlanul kínálkozott: a pogány vallások bőségesen bűriánoztak és szabadon lehetett bennük válogatni; a nyers katonai erőt is biztosították a léviók és mégis az általános boldogtalanság a lelket sorvasztó elégedetlenség, a robotos életuntagság a rabszolga-érzésbe átfásuló közöny talán sohasem volt nagyobb, mint ekkor, a „divus Augustus” idejében. „Béltől az idő” azaz kellett jönni valakinek, vagy valaminek, aki vagy ami ezt a szerencsétlen, nyomorult, szenvedő emberiséget megvizsgálja, a gyötrelmek porából a megenyhülés tiszta levegőjébe fellendítve, a csuszómászó fértékből és lealacsonyodott páriákból lelki szárnyakon rengeteg őn-érzetes és magabizó teremteskoronákat formáljon. Megszületik tehát Isten végtelen kegyelméből Jézus. A bethlehemi Jászol kisdédnek kell az eleve elrendezés szerint elvégeznie azt, amit a hatalmas és félelmetes római császár nem bírt megvalósítani: a földön békességet és az emberéhez jóakaratot. Nem különös és furcsa, hogy a tehetetlenséget megtestesítő, egy jómagával tehetetlen csecsemő, aki majdnem kétezer évvel ezelőtt született, egy ilyen szent estén, lesz ennek az egész bűnös világnak a Megváltója és Üdvözítője? Kik és hányan hitték el az első éjszakán ezt az evangéliumot, ezt a legboldogítóbb „jóhírt”, ezt a mennyekből elszálló angyaltól hozott és küldött üzenetet? Pedig a megszáhadulás, a boldogság, az üdvösség kizárólag és egyedül ebben volt megalva és ebben lehetett feltalálni amint ezt a világtörténet azóta elmult századai bizonyítják.

Ma is elkövetkezett az „idők teljessége.” Felszínesen nézve most is

példátlan színvonalon mozog, sőt törtet előre szinte percről-percre az emberi kultúra. De chaotikusabb állapotok aligha fordultak elő még az emberiség történetében bármikor és bárhol, mint napjainkban. Évszázados és évezredek értékek, amik az emberiség műveltségének romolhatatlan közkincesi evanóni szerepeltek, elvesztették régi becsőket, a mindeneket kiegyenlítő egyensúly szakadatlan ingadozással leng, a biztosság és nyugalom érzete remegve buikáló üldözötté vadult el lelkünkben, elkeseredésünkkel és kétségbeesésünkkel csak tehetetlenségünk és bűnösségünk a nagyobb. Ha szeretenéznünk a világ tágas mezőjén, sivárabb és megrendítőbb képet a látottaknál már elképzelni sem bírunk és az erkölcsi hanyatlás, lezüllesztés akora úgy a magánéletben, mint a legmagasabb nemzeti és nemzetközi po-

litikában, mint még talán soha. Jézus egészen kihalt a szivekből, az evangélium harsány szava némasággá merevedett még a keresztvén népek és emberek között is. A földi békesség és az embertársaink iránt való jóakarati buidósó vándormadarak gyanánt röpködnek szanaszét, erre is, arra is, de fészket verni sehol sem képesek. Az első szent éjszaka jászolos kisdédét elintézzük csillag és gyertyás karácsonyfákkal, ieleményes és pompás drágaságokkal, külsőségekkel és kózmutatásokkal, máidnem azt mondhatnánk: hitetlenkedő hittel és ceremóniákkal. Világszerzte száz és száz milliók szenvednek, sokan szinte állati sorsban tegetik életüket napról-napra és ez alatt a világ hatalmasai: néhány száz vagy néhány ezer nagyur, dulkalkodik minden jóban mérték és szegyen nélkül.

Karácsony ma megbecsülhetetlen szolgálatokat tehetne az emberiségnek. Ha megértenék azok a kevesek, akik kezökbe tartják a földkerekség

sorsát, hogy a földön békességnek kell lenni és az emberek iránt jóakarati s ha köszívüket kicserélnék érző és megértő lélekre, akkor boldog jövőndő áradna a szegény és nyomorult világra. De ha ez nem következik is be pillanatnyilag, akkor is a bethlehemi Jászol örök világosítás és intelem mindnánk számára. Vigasztalás a szegényeknek, a szenvedőknek, a nyomorultaknak, a szerencsétleneknek, akik hallván hallhatják az égi üzenetet és belőle hitet, reményt merithetnek maguknak a további küzdelemre: intelem pedig a gőgösöknek, a felülvalkodottaknak, az elbizakodottaknak, a ridegeknek, hogy Isten egy deszkajászol csecsemőjéből is teremthet minden világok urát, aki felforzatja a véres trónokat, ledönti a bünbarlangos palotákat, kolduscordává rongyosítja a bíbor és selyemfontosokat, alázatosokká alacsonyítja a fenhíázó bölcseseket.

Ilyen karácsony reggelt várunk és ilyennek kell egyszer ránk virradnia!

Gondoljunk mindennek előtt a szenvedő magyar anyákra és nélkülöző gyermekeikre

izeni báró Vay Lászlóné a debreceni társadalomnak karácsonyi nyilatkozatában

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
1932. szomorú, fekete Karácsonyan, amikor ezer és ezer inséges magyar: családfeutartó, gyermek és anya szenved kimondhatatlan nyomorúságban, a szeretet, a testvéri együttérzés gyújtja fel a reménység szelidényű sugarát. A jócselkede-teknek talán soha nem volt olyan szüksége és értéke, mint ma és soha annyi igaz hálát nem érdemeltek önzetlen jótékonyasággal azok, akik a szenvedők, az árvák segítségére siettek, mint manapság.

Debrecen polzársága már az elmult nehéz télen is meghozta áldozatait a szűkölködő lakosságért. Példás munkát végeztek a hatóságok amelyeket odaadón igyekeztek támogatni a társadalmi alakulatok. Az idén, — mint ismeretes, — a karitatív egyesületek egységes, nagyszabású koncepció alapján foetek hozzá segítő akciójukhoz, mely annál is inkább teljes eredménnyel kecsegtet, mert a vezetést teljes lélekkel és áldozatkészséggel báró Vay László főispán hitvesfárása Bissingen Margit grófnő vállalta el, aki a magyar nagyszonyok nemes hazománvaihoz méltó, példamutató fáradhatatlansággal, gonddal, körültekintéssel és szeretettel tölti be magasztos hivatását.

„En szónokolni nem tudok, dolgozni akarok!” — jelentette ki báró

Vay Lászlóné, mikor elfoglalta a MANSZ elnöki székét. És programját, — amely minden komoly embernek megnyerte tetszését a féltlen szónoklatoz meddő korában, — a legteljesebb mértékben igyekszik megvalósítani, példáiával buzdítva és lelkesítve munkatársait.

Ugy éreztük, meg kell szólaltatni.

Báró Vay Lászlóné nyilatkozata

Báró Vay Lászlóné Dömsödy Imre főispáni titkár szeretere méltó közreműködésére fogadta munkatársunkat. Pár perc csak az, amíg rendelkezésünkre állhat, annyira leköti nagy munkája, igénybeveszik szegényei. Utrakészen áll most is, abban a rövid prömbundában, amelyet olyan jól ismernek már Debrecen nyomortanyáin s lekötelező szivességgel válaszol kérdéseinkre.

A különösen sikerült jótékonycélu iparművészeti vásár után a debreceni nyomor enyhítésére milyen intézkedéseket tart legsürgősebbnek a Méltóságos Asszony?

— A nyomorenhytés érdekében ugy a város, mint a társadalom folyamathba tette intézkedéseit, amelyeknek természetesen korlátokat szabnak a rendelkezésre álló anyagi eszközök. Egyformán sürgős kérdés a munkanékül, de munkaképes csa-

rank a Szeretet ünnepe azt, aki Debrecenben a szeretet munkájának élén áll. És ez nem volt könnyű feladat, mert a grófnő el kívánta háritani magától a sajtó nyilvánossága előtt való szereplést s véül is csak az úgy érdeklében volt hailandó nyilatkozni a vezetése alatt álló nagyszabású nyomorenhytő akcióról.

ládiénntartók munkához lattatása valamint a munkaképtelenek karitatív ellátása. A munka mindkét irányban megindult és ha valami sürgős, akkor az az, hogy a társadalom teljes mértékben átlassa a probléma nagy fontosságát.

— A rendkívüli nehéz viszonyok között arra kell törekedni, hogy a rendelkezésre álló eszközök igazságosan használtassanak fel és minden önhibáian kívül nehéz helyzetbe került inséges érezze át azt, hogy ugy a hatóságok, mint a társadalom részéről is velük szemben a megértés és együttérzés nyilatkozik meg. Kielégítő a társadalmi inségakció eddigi eredménye?

— Bár eddig igen sokan, magánosok és egyesületek, szép munkát végeztek, a társadalmi akció még távolról sem biztosíthatta azokat az eszközöket, amelyekre az idej tél fo-

Ivámán erre a célra szükség lesz. A társadalom jótékonykodásra alakult szervezeteinek, de elsősorban Debrecen asszonyi társadalmának fokozott tevékenységet kell kifejteniük az egész tél folyamán a siker érdekében és én bízom benne, hogy a város közönségének tehetősebbjei, átlátva az akció fontosságát, lehetővé fogják tenni a magukra hagyott inségések szörnyű helyzetének némi enyhítését és még a mai nehézségek között is meg fogják osztani velük azt a nagyobb darab kenyeret, amelyet a Gondviselés számukra biztosított.

Hol látja Méltóságos Asszony azokat a munkaterületeket, ahol legtöbb lennivalója van Debrecen hölgytársadalmának?

— A város az általa megszervezett inségakció során a keresetképes családfenntartó nélkül álló inséges családokról való gondoskodást utalta a társadalmi egyesületek és egyházi szervezetek feladatkörébe. Ez a társadalomnak leszámlalomraméltóbb és legelesettebb rétege, amely

nek részére legalább a létfeltételeket biztosítani kell. A debreceni asszonyi társadalom legszebb feladata az, hogy elsősorban az ebbe a kategóriába tartozó sok gyermekes, egyedül álló anyákat vegye gondolatmá és gondozása alá.

Mi a Méltóságos Asszony további munkaprogramja?

— Az én további programom is a munka. Erre hívok fel mindenkit, mert hiszen a sok gond és keserűség mellett is igazi lelki megkönnyebülést nyújt, ha valakin segíteni tudunk.

Mit üzen Méltóságos Asszony a szeretet ünnepén a vezetése alatt álló asszony-táboroknak?

— Ma, Karácsony szent ünnepén, amikor a szeretet meleg érzése minden családi körben, minden szívben fokozott mértékben lánzol fel, gondoljunk mindenekelőtt azokra az inséges magyar testvéreinkre, szenvedő anyákra és nélkülözö gyermekekre, akiket nemzetünk halgorsa a leg súlyosabban látogatott meg és legkeményebb csapásokkal sújtott.

„Szeretettel, bőséggel köszöntött be a nyájas ünnep“

Ötven év előtti boldog karácsony Debrecenben — Amikor még nem ismerték az inségakció

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Ötven év előtti karácsony. Olyan valószínűtlenül messze van már, olyan hihetetlenül szépnek tetszik, mintha csak mese volna. Karácsony, amelyen nem ismerték még a nyomort, nincstelenséget, Nem volt gond, nélkülözés, üres üzlet és nagy adó. Karácsony, amelyre nem Romániából és nem Csehszlovákiából, de magyar Erdélyből, magyar Felyidékről hozták az illatos fenyőt... Álom volt, mese volt talán.

A félszáz év előtti debreceni lapokból kuttattuk ki ennek az igazi boldog karácsonynak sok-sok érdekes, kedves adatát.

Béke volt. Gondtalan béke 1882 advent hetében. S a lapok kétkező kommentárokkal közölték, hogy Oroszországban elhatározott a háború a monarchia ellen. A képviselőház eszenjét csak olykor-olykor verte fel a tiszaszeri vörvöd tárgyalása s három sorban volt csak érdekes, hogy a vizsgálóbizottság kiszárolt fohoncolni a világhíressé vált tiszadadi hullát.

A husz 50 krajcárért mérték s 9 kemény forint volt egy mázsás fenyővidéki buza és fent Budán töltötte a karácsony estét öfelsége a magyarok aranvhajú király asszonya.

Béke volt. Boldogság. Öröm.

A szomeru ma fekete gondjait nem ismerté még a boldog Debrecen. Karácsony előtt való nap tárgyalták a város költségvetését, amelyben 724.000 forint kiadással szemben 678.000 forint volt a bevétel, de viszont még se volt pótdadó, mert a hiány fedezetett a cselekvő bevétel által.

A mai nyomoruság sötét árnyai nem jártak még a civisek városa ferosa felett. Karácsonyi felruházást, gyűjtést, inségakcióit nem kellett rendezni, mert nem is volt kinek. Egyedül a Nőegylet gyűjtött az árvaháza részére s a lapokban közölt nyugtázás mutatja legjobban, hogy micsoda mesebeli jólét uralkodott a régi Debrecenben. A Polgáriak, Kertészek, Jónak, Baloghok, Deákok, Nyilasok, és a többi nagy civis családok 20—20

forintos pénz adományokkal szerepelnek a listán.

A szegényekről egyetlen egy helyen kellett gondoskodni: az ispotályban: „Koldusok karácsonya” cím alatt azt írja a „Debreceni Elenor” hogy a helybeli ispotályban lévő 156 elhagyott szegény számára Bisotka János a karácsonyi ünnepre egy-egy kalácsot és fél meszely bort. Bisotka Gábor 5—5 krajcár és Lebovics János pékmester szintén egy-egy kalácsot adtak.

Ennyiből kitélt az ötven év előtti nyomoronyhítás.

Szenzáció számba ment mindaz, ami ezen a téren már megszokott természetes, vagy jelentéktelen apró esemény. Az lapok nagy cikkeiben közölték hogy a bécsi fogdában összeverekedtek és fellázadtak a hajlékalanok, mert nem volt kiosztott vacsora. Efelőtti mérgekben az egyik termet felgyújtották, a másik berendezését teljesen összetörték.

Ettől függetlenül az volt az emberek legnagyobb gondja, hogy mi lesz a divat. Az újdonságok kesernyés cikkeket írtak róla, hogy Párisban kismacsákkal díszítik a női kalapokat és a párisi divatárúsnők alaposan hozzáálltak a macskákat szaporításához. Csak fiatal macskákat használnak kalapdíszül, vagy egészen kitömve, vagy csak két első talpa és feje képviseli a macskát a kalapokon.

Debrecenben pedig boldogan folyt a karácsonyi vásár, zsufolva voltak az üzletek s a lapok beszámolója szerint két nappal karácsony előtt az üzletekből kifogyott a szalon cukor és az amerikai petróleum. A lapok nyüzsgötek a drágán megfizetett hirdetésekkel s az első országos vidéki képkiallítás, amelyen Margittay Tihamér, Than Mór, Vastagh György, Markó Károly remekait állították ki, ezer forintos képvisárlás s történt.

A karácsonyi hirdetésekben bábokat 2 krajcáról 2 forintig, lovakat 4 krajcártól 81 krajcárig ajánlott meg-

Horn és Erdélyi szőnyegáruházában

szőnyegekét, függönyöket, terítőket, futókat, takarókat stb

Karácsonyi és Újévi vásár alkalmából igen kedvezményes árak mellett vásárolhat.

Debrecen Kossuth-u. 19. a Csokonai színházzal szemben

vételre az egyik bazáros. Egy kiló szalámit 1 forint 60-ért, egy kiló szalancukrot 80 krajcárért árusítottak.

S karácsonyt követő napon az akkori idők krónikása boldog elégedettséggel írta beszámolóját, amelyet azal kezdett, hogy fehér karácsonyunk volt s „ötven esztendőök óta nem volt ilyen elégedett karácsony nagy Magyarhonban.” „Vasárnap — hangzik a beszámoló — még telve volt minden holt s szünetelt az alkudozás. A játékkereskedők, bazárok, nagy rakfárok körül egész nap tolongás folyt s a pudli mellett csodát mivel pár pillanat alatt — amennyit egy vevőre szentelhetni. — az áruló segéd, rábeszélő, dícsérő s alkut gyöngéd méltatlankodással visszautasító szöböséggel. Az est az ajándékok örömeitje volt. Mindenütt, ahol csak egy kis jólét volt, ragyogtak a karácsonyfa apró gyertyácskái, aranyos diói, színes papír szalagjai s a gyermek szobák megteltek a kisdetek vidámságával, új játékszerekkel, képeskönyvekkel s a szülők boldogságával. A családok szeretet s a gyermekek öröm ünnepe ezuttal három nap tartott. A templomok mindig tele voltak hívőkkel. Szeretettel, hőséggel és szívvel melegeivel köszöntött be a nyájas ünnep a természet zord évszaka közben.

Ötven év előtti boldog karácsony! Bőség ünnepe! Talán sohase fogsz már visszatérni erre a kesefves magyar világra?

(mars.)

Egy új karácsonyi ajándék

A Fonciere Általános Biztosító Intézet debreceni vezérigynöksége a lap múlt heti számában jelentette be szenzációs újítását, a takarékbetétgyűjtéssel egybekötött biztosítást.

Alig múlt el egy hét azóta és a közönség körében olyan széleskörű érdeklődés nyilvánul meg az új biztosítási módozat iránt, melyre a magyar biztosítási életben valóban nem volt még példa.

A Fonciere új biztosítási módozatát úgy kell tekinteni, mint ennek a régi, nagy magyar biztosító intézetnek a karácsonyi ajándékát a közönség számára.

A háboru befejezése óta a magyar közönség körében nem volt szimpatikus az életbiztosítás intézménye. Nem is lehet ezen csodálkozni. Végig keserített mindenkit, hogy a szájtól, családjától elvonott aranykorona befizetések után alig pár fillért kaptak a biztosítottak, akárcsak a hadikölcsönnel.

A Fonciere új takarékbetétgyűjtéssel egybekötött életbiztosítási módozata hívta van arra, hogy a közönség körébe visszatérjen a bizalom az életbiztosítások iránt. Mert ennél a módozatnál a közönség mindig szabadon rendelkezik befizetett pénzével.

Az új biztosítási módozat szerint bárki bankbetétet nyíthat mondjuk havi 10 pengő befizetésre az általa szabadon választható banknál. Befizetése ellenében nem csak tőkét fog gyűlni, de egyben életbiztosítása is lesz és mondjuk, ha a betétnyitástól számított hetedik hónapban hal meg a fél, akkor már a befizetett hetven pengő helyett 500 pengőt fizetnek ki a hátramaradt örökösöknek. Ha mondjuk a 14-ik hónapban halna el a betétnyitó, akkor a 140 pengő befizetés ellenében 1000 pengőbe kerülne kifizetésre.

Ha pedig valaki életében akarja elhasználni pénzét, akkor a betétje után — amellet hogy biztosítva volt — még kamatot is kap.

Amennyiben pedig ezen valóban szenzációs új rendszerű takarékbetétgyűjtést pl. kb. 13 éven át folytatja, úgy ezen idő elteltével elértés esetében is — a közben felgyülemlött kamatos kamatokkal együtt — kettőezer pengő kerül részére kifizetésre az illető pénzüntézetek által.

Valósággal forradalmi újítás ez a biztosítási üzletben, pedig annyira ragaszkodnak régi formákhoz, mint sehol másutt.

Ezt az új biztosítási formát itt dolgozták ki Debrecenben. A Fonciere vezérigynökségének vezetője Balázs vezértitkár hosszas munkája a takarékbetétgyűjtéssel egybekötött életbiztosítási üzlet bevezetése.

Amikor hírt hallottunk arról, hogy az új fajta takarékbetétgyűjtéssel egybekötött életbiztosítás közönségünk legszeleesebb rétegeiben óriási visszhangra talált, felkerestük Balázs vezértitkárát és megkérdeztük az új biztosítás módozatáról.

Nagy örömmel tapasztalom, hogy a debreceni társadalom minden rétegében igen nagy az érdeklődés intézetünk takarékbetétgyűjtéssel egybekötött életbiztosítási módozata iránt. Nemcsak a mi irodánkat keresik fel igen nagy számmal érdeklődők, de azokat a bankokat is, ahol a befizetéseket lehet eszközölni.

Azt mutatja, hogy valóban olyan nyújtunk a közönségnek, amire az 1932-es magyar élet mellett szüksége van. Lehetővé tesszük azoknak is, akiknek a régi biztosítási formák mellett ez nem állt módjukban, hogy gondoskodjanak hátramaradt családtagjaikról, ha elhunynak.

A mai élet, a mai jövedelmi viszonyok mellett az emberek képtelenek magukra vállalni olyan terheket, mint régebben, ezért nem mertek életbiztosításokat kötni.

— Az én módozatom szerint a takarékbetétgyűjtéssel egybekötött életbiztosításnál a fél mindig szabadon rendelkezhet pénzével, mégis van életbiztosítása is.

A bankok is sokat remélnek az új biztosítási formától. Várják, hogy újra megindul az egészesékes betétgyűjtés korszaka, amire ennek a nemzetnek olyan nagy szüksége van. Ma a bankoknál sajnos a betétállomány csak igen gyér, vagy sehol se gyarapszik. A takarékbetétgyűjtéssel egybekötött biztosítási üzlet minden bank betétállományát hatalmasan gyarapítani fogja.

A nagy érdeklődés azt mutatja, hogy a Fonciere új üzletága valóban az, amit ma közönségünk akar, amire várt is. Hogy valami olyan biztosítási módot hozzanak, amelynél a biztosított szabadabban rendelkezhesen pénze felett.

Azt hisszük, nagyon sok család apa fog családjának jövőjéről gondoskodni az új takarékbetétgyűjtéssel egybekötött életbiztosítás után.

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér.

Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3.

Páratlanul előnyös ujitás

a bankoknál és pénzintézeteknél megkezdődő

Saját és családja érdekében kezdje meg azonnal ezen új rendszerű, páratlanul előnyös takarékbetétgyűjtést

DEBRECENBEN az
ALFÖLDI
TAKARÉKPENZTÁRNÁL,
BELVÁROSI
TAKARÉKPENZTAR R.-T.
FIÓKJÁNÁL,
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI
KÖZSEGI TAKARÉKPENZ-
TAR R.-T. FIÓKJÁNÁL,
MAGYAR
ÁLTALÁNOS HITELBANK
FIÓKJÁNÁL,
MAGYAR
ORSZ. KÖZPONTI TAKA-
RÉKPENZTAR FIÓKJÁNÁL,
VÁROSI
TAKARÉK- ÉS HITELINTÉ-
ZET R.-T.-NÁL
stb. stb. pénzintézeteknél.

Takarékbetétgyűjtés

terén!

Ha valaki pl. havonta 10.— pengő betétet helyez el a pénzintézetek bármelyikénél és ezen takarékbetétgyűjtését a FONCIÉRE által bevezetett új biztosítási módozattal kapcsolatban rendszeresen folytatja, úgy amennyiben pl. a 7-ik hónapban, — amikor még mindössze 70.— pengőt helyezett el, — elhaláloznék, úgy a mutatkozó takarékbetétgyűjtés felül a FONCIÉRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET által

Ötszáz pengő

kerül jogutódainak azonnali kifizetésre.

Ha pedig elhalálozása pl. a 14-ik hónapban következne be, — amikor még tudvalevően mindössze 140.— pengőt helyezett el, — úgy a mutatkozó takarékbetétgyűjtés

egyezer pengőre

egészített ki ugyancsak azonnal fenti biztosító intézet által.

Amennyiben pedig végül ezen valóban szenzációs új rendszerű takarékbetétgyűjtést pl. kb. 13 éven át folytatja, úgy ezen idő elteltével elérés esetében is — a közben felgyülemlett kamatos-kamatokkal —

kettőezer pengő

kerül részére kifizetésre az illető pénzintézet által.

Fentemlített havi 10.— pengő betétegség többszöröse is betétbe helyezhető, amely esetben természetesen fenti összegeknek is többszöröse kerül kifizetésre.

De mindezenkívül még a mindenkorai takarékbetétgyűjtés fölött az első befizetéstől kezdve mindig fennáll a betétek szabad rendelkezési joga.

Közelebbi felvilágosítás a

FONCIÉRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

debreceni vezérigazgatójának, Debrecen, Csapó-utca 1. szám. Telefon 34 91. nyerhető.

Debrecenben csoda történt az idei szezonban: jól megy a színház

Kardoss Géza nyilatkozik a szezon második felére kidolgozott programjáról — A Csokonai színház a legolcsóbb színház az egész országban

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Debrecen öreg színházát kegyetlenül ostromolták éveken át a különféle válságok hullámai. Gazdasági válság, pénzügyi nehézségek. Ezen a tavaszon már úgy látszott, hogy Kardoss Géza, aki több, mint tizenegy éve állja a harcot, nem bírja tovább. Az ideai szezon elején a színházi augurok kitépott be'ekből azt jósolták, hogy két hétig sem fogja bírni a színház. Nincs pénz, nincs hangulat, soha nem volt ekkora nyomor, — mondogatták. S Debrecenben mégis csoda történt ebben a szezonban.
A színházból nem lett ugyan jövedelmező üzlet, távol jár attól, hogy aranybánya legyen, de él, dolgozik és jobban él, jobban dolgozik mint az előző szezonokban. Olyan rejtély ez, amelynek megfejtéséért egyenesen Kardoss Géza direktorhoz fordult a Debreceni Ujság tudósítója.

Lelkes munka folyik a színháznál

És itt következnek a másik csoda: a direktor nem panaszkodik. Telj van munkakedvvel, lelkesedéssel és azt mondja, már nem is ismeri meg azt az urt embert, aki tavaly mindennap két fizetési meghagyást hozott neki.
— Tavaly már majdnem pertuban

voltunk. Az idén már csak úgy foghegyről köszönünk egymásnak, — nevet az igazgató.

Ezt az eredményt, — akik ismerősek a helyzettel —, megfeszített munkával érte el a Csokonai színház igazgatója. Ősz óta lázas munka, rend és fegyelem van a színházban. Sok tekintetben talán annak is köszönhető ez, hogy Kardoss Géza felesége beállt titkárnőnek az urához. Megszabadtotta a direktort az adminisztráció, irodai munka sok gondjától, bajától. Kedves modorát, finom előzékenységet megszerette a közönség, bent pedig érvényesült az az asszonyi erély és gondosság, amellyel soha nem rendelkezhetik egyetlen férfi sem.

„Mi vagyunk az ország legolcsóbb színháza

Mikor a derűs arc és a nyugodt munka rejtélyének okáról kérdezzük Kardoss Gézát, így felel:

— Az ideai szezon feltétlenül biztosabb bázison nyugszik, mint a tavalyi. Ennek magyarázata elsősorban, hogy a direktió tagjai is lelkes, odaadó munkát végeznek, másodsorban a tagok megszervezése úgy sikerült, hogy mindenki jóindulattal, ambícióval dolgozik. Debrecen régi kedvencei mellett a fiatal, lelkes színészi gárda di-

cséretes buzgalommal igyekszik megállni a helyét. A leglényegesebb szempont mégis a harmadik. Olyan olcsóra szállítottam le a helyarákat, hogy ma már mindenki járhat színházba. Ma már a debreceni Csokonai színház — és ezt igazolni is tudom — az egész ország egyik legolcsóbb színháza.

A legjobb titkárnő

Gondunk, bajunk van ma is elég, de bízom benne, hogy a közönség növekvő szeretete nem fog csökkenni a jövőben sem.

A legnagyobb örömöm, hogy mint színész is több időt tudok most már a színpadnak szentelni, mert van egy olyan titkárnőm, aki pótolhatatlan: a feleségem. Bár ezt a titkárnőt szerződöttem volna ezelőtt 12 évvel.

Gazdag program a szezon második felére

A szezon második felére vonatkozó tervek?

— Jobbnál-jobb darabokat fogunk bemutatni. Az eddigi premierek termése ugyanis nem mindenben egyezett az én művészi meggyőződésemmel, mert hiszen egyes szerzők tulajdaják a pikantiát. Januárban azonban már komoly irodalmi értékű darabokat is hozunk. Közelesem bemutatjuk Hunvady Sándor „Erdélyi kastély”-át, Gerhardt Hauptmann „Naplemente előtt” című világhírű darabját és az „Ira hadnagy”-ot, amely már szerepelni is.

Január nagy eseménye, hogy a hónap 4-én sikerült megszerezniem Lipniskáját, a világhírű díszített tervbe vettem, hogy rajta kívül még több világmárkát jelentő név tulajdonosát fogom felléptetni. A legközelebbi ope-

ránk a Mignon lesz, amelyben Szabó Lujza, K. Voith Honka, Laurisín Lajos fognak fellépni. Operettek közül hozzuk a „Rothschildok”-at, jön a „Teve”, a „Zsákbaacska” és a többi sláger.

A legnagyobb gondot persze most is az operák okozzák, mert egy-egy operaelőadás nekem 700—800 pengőmbe kerül. Ennek ellenére azonban igyekszünk rajta, hogy ezen a téren is kielégítsük a közönség igényeit.

Operett-e az Aranyember?

— Sajnos, az ifjúsági előadásokon — folytatja a direktor —, ha klasszikus darabokat adunk, nincs meg az az érdeklődés, amelyet várhatnánk. A „Tűzek az éjszakában”, „Ocskay brigádéros”, „Aranyember” ifjúsági előadásai az iskolák részéről csodálatos módon nem találkozik ke'le, megértesse. A helyzetre mi sem jellemzőbb, mint az az eset, amely az „Aranyember” előadása előtt történt. Egy középiskolás leány megjelent a pénztárnán és azt kérdezte:

— Operett-e az „Aranyember”? Mert ha igen, tessék adni egy jegyet.

— Mikor felvilágosítottuk, egyszerűen elment. Pedig mondom, középiskolai tanuló volt, még hozzá magasabb osztályba járt.

— Ennek ellenére nem adjuk fel a hitünket, hogy a klasszikus darabokra mégis kell közönségnek jönni. Előfognak adni a „Lear király”-t, Dózsa Jenő felléptével. Tervbe vettem, hogy vendégszereplések során felléptetem Zilahy Gyulát, a nagy Zsűlt, akiért rajong a debreceni közönség. A vendégszereplők között megemlítem még

Htkos Honát, aki a „Dzsimbó“-ben lép fel Debrecenben.

Debreceni művészekkel vannak tele a pesti színházak

A vidéki és budapesti színházakat kapcsolataira fordul ezután a szó és azokra a színészekre, akik Debrecenből indulnak el és arattak nagy sikereket a fővárosi színházakon.

Bátran merem állítani. — mondja Kardoss Géza —, hogy a debreceni Csokonai színház több színészt adott Budapestnek, mint az összes vidéki színházak együttvéve. Debrecenből került a Magyar színházhoz Székely Lujza, Heltai Andor, Szigethy Jenő és Kovács Teres, a Bélyárosi színházhoz Rubinyi Tibor ma is előkelő fővárosi színházon játszik. Bodán Margit és Kubányi György a magyar népdal kedvence énekesei lettek. Szilárd Mária, Sulyok Mária, Timár Katalin és a felelhetetlen emlékü Rolkó Zsuzsa, mind-mind a debreceni színházról kerültek a fővárosba. A Csokonai színházról indult el Szűcs László, az Opera színházára és Szömörkényi Franciska, aki most Berlin legnagyobb színházában játszik. Legnagyobb Csapó Máriáról irtak nagyvessző kritikákat a pesti lapok. Márkus Lajos, Tamás Benő, Vértés Lajos, a Vig-

színház tagja, Szirmay Vilmos, Szabó Imre, Ditről Ica, Ferenczy Marien mind-mind Budapestén játszanak és az ut mindig erről az öreg színházról nyílt meg számukra Budapest felé.

Budapest és a külföld

— Es Budapest, az állam, mivel viszonozza a vidéki színházat jó munkáját? — kérdezzük:

Kardoss Géza nevet és azt mondja: — Meg lehet írni, hogy most éppen nagyon boldog vagyok Megjött az állami szubvencióm. Egész esztendőre 250, azaz kétszázötven pengő.

Végül még egy érdekes dokumentumot mutat a direktor. Boríték, rajta nagy francia bélyegek, stempelik Pagnol, a „Fanny“ világhírű írója küldötte el benne fényképét a dírek tornak abból az alkalomból, hogy a darabja nagy sikert aratott a Csokonai színházban. A címzés így szól:

Debrecen, Tscheslovákia.

Ennyit tudnak rólunk külföldön Pagnol mester bizonyára el fog csodálkozni rajta, ha meg tudja, hogy az ő darabját itt játszották a Hortobágy szélén, ott, ahol nyereg alatt puhítják a húst, lobog a gátja és villog a fokosch, de ahol 1932. szomorú felén is áll és európai kultúrát terjeszt a Csokonai színház.

(mars.)

A születés, házasság, halál hivatala

Kulacsos házasság, alkudó vőlegény, a kilencedik gyermek és egyéb érdekességek a debreceni anyakönyvi hivatalban

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Nincs a világon még egy hivatal, amely olyan, — egy egész emberöltőre kiterjedő jelentőséggel avatkozna az emberek életébe, mint az anyakönyvi hivatal. Születés, házasság, halál, — az életnek ez a három legnagyobb fordulópontja nem történhetik meg az anyakönyvi hivatal tudta nélkül. Például évente Debrecenben ezer és ezer születési bejegyzést eszközölnek, ami nélkül a gyermek, — bár a világra jött —, hivatalosan mégsem született meg, a halott pedig, — bár még a múlt évben meghalt —, az évek sorába számít. Sok szomorúsággal és egyúttal sok humorral is találkozunk, ha egy délelőtti végighallgatjuk a hivatalban megjelent felteket. Különösen a házasságok megkötése alkalmával főttenik sok-sok derűs eset s ezekből összegyűjtöttünk egy csokorra való

Egy év alatt 853 házasság

A házasságkötések napja kedd, szerda és szombat. Ezek a napokon a házasulandók valóságos özöne lenni el az anyakönyvi hivatalt. A legutóbbi szombán például tizenhat házasságkötés történt Debrecenben. E téren kü-

lönben a legforgalmasabb hónap a május és a december, amikor száznál is több leányból lesz feleség. Ebben az évben egyébként pontos kimutatás szerint karácsonyig nyolcszázötvenhárom házasságot kötöttek a debreceni anyakönyvi hivatalban, lényegesen többet, mint az elmúlt esztendőben. Érdekes, hogy az utóbbi időkben egyre emelkedik az egészen fiatal emberek és leányok házassága, ami annak tudható be, hogy nagyon sok tizen-nyolc éves legény bevonulás előtt áll s mielőtt bevonulna hirtelen megösi. De hogy ezt mért teszi, arra nézve még egy sem mondott elfogadható választ.

Ahol nem lehet alkudni

Nemrégiben egy tizenhét és fél éves környékbeli kondásgyerek állított be az anyakönyvi hivatalba és dr. Tiszai Zoltán anyakönyvvezetőnek előadta, hogy árva fiú, senkije nincs, nincs aki ápolja, gondolja. Ezért meg szeretne nősülni, sőt már van is egy csinos menyecske, akit kiválasztott élete párjának. Sürgős volna a dolog, hát jó lenne a jövő héten megtartani az esküvőt. Mikor azonban kiderült, hogy

a vőlegényjelölt még nem ért el a felett korig, ami tizennyolc év, dr. Tiszay megmagyarázta neki, hogy várni kell még hat hónapot, csak akkor lehet megesküdni. A kondásgyerek elszentelődött, majd könyörgésre fogta a dolgot:

— Ugyan, tessék már elengedni azt a pár hónapot...

Mint hogy azonban elengedni nem lehetett, a legény kénytelen volt megnyugodni a változhatatlanban és várni hat hónapig. Most már könnyen megy a várás, mert a hat hónap januárban letelik, akkor aztán megtörténik a nagy lakodalom, hacsak addig mást nem gondol a leányzó...

Az elázott vőlegény

Ma már nagyon ritka dolog az úgynevezett kulacsos házasság. Még a múlt esztendőben, amikor talán jobb világ volt a mostaninál, gyakran előfordult, hogy az egész másznáp kulaccsal oldalán fordult be a szertartás-terembe. Természetesen a kulacsok nem voltak üresek s amint megtörtént a házasságkötés, még ki sem mentek a teremből, máris előkerültek a kulacsok és az volt a legboldogabb, aki elsőnek ihatott az új pár egészségére. Megtörténik azonban az az eset is, hogy az áldomást előre megisszák. Mint ahogy azt nemrégiben egy halápi legény csinálta, aki történetesen maga volt a vőlegény. Es a kulacs miatt majd, hogy füstbe nem ment a házasság. Ugyanis a legény úgy berugott az anyakönyvi hivatalba ment a szekéren, hogy meg sem tudott állni az anyakönyvvezető előtt. Természetesen ilyen állapotban nem lehetett összeadni őket. Kíváncsi a legényt az udvarra és ott derékig meztelenre vertekztették, majd hóval dörzsölték a testét. Még ez sem használta. Végül is elvitték az egyik közeli vendéglőbe és ott félliter forró teketekávét itattak meg vele. Délután félkettőre valahogyan kijózanodott és meg lehetett kötni a házasságot. A szertartás alatt a vőlegény kissé impolgvott meg, a menyasszony zokogva mondta ki az igent. Hogy odahaza mi történt a szegénytelen berugás miatt arról hallgató a káronika.

„Feleség lett a Marcsából“

Sok derűs eset fordul elő a hivatalos aktus befejezésekor, amikor az anyakönyvbe be kell írni a férj és feleség nevet. Ilyenkor azután az egész másznáp, amely addig megilletődött csendben hallgatott, odátörl a fiatal pár köré.

— A feleség a leánynevet írja alá. — mondja az anyakönyvvezető, mire morgás, suttogás hallatszik:

— Ha'lod, komám, feleség lett a Marcsából!

Mária azonban másnap megjelent váratlanul az anyakönyvi hivatalban és ott sirva panaszkodta el, hogy kaparják ki abból a nagy könyvből az ő nevét, mert most jött rá, hogy bizony nem szereti az urát. Nem akar tovább a felesége lenni. Mit lehetett tenni? Az anyakönyvvezető a törvényszékhez utasította. Majd olvasszák ott őket, ha van valami ok a válasra. Ugy tudjuk azonban, hogy a költségek miatt

nem adták be a válóperit Marcsának és együtt élnek békességben, ha nem is szeretik egymást.

Margit lesz a kilencedik gyermek

A múlt nap elment az anyakönyvi hivatalba egy halápi vákacsos asszony. Hét gyermeke van, valamennyi leány s most megszületett a nyolcadik, aki szintén leány lett. Bejelentette, hogy Annára fogja keresztelni. A hivatalban elintézték a kis Anna bejegyzését. Másnap az asszony ismét megjelent a hivatalban és kijelentette, hogy nem Anna lesz a gyermek, hanem Margit, mert a kiszemelt keresztnevek csak úgy hailandók hozzájárulni a „kelengyéhez“, ha Margitnak keresztelik a gyermeket. Megmagyarázták neki, hogy bejegyzés után már nem lehet ezen változtatni s az egyik tisztviselő azzal vigasztalta meg az anyát, hogy majd jövőre a kilencedik kislányt keresztelje Margitra. Ebben azután az asszony megnyugodott.

— Tudomásul vettem, kérem szépen, majd ugy fogok tenni...

A dühöngő elhagyott szerető

Bemegy az anyakönyvi hivatalba egy egyszerűen öltözött napszámos asszony. Az anyakönyvvezető éppen most akarja egy fiatal párral kapcsolásban a házasságkötési aktust lefolytatni. Az asszony belép a terembe és nagy hangon kijelenti, hogy tiltakozik a házasság ellen. Kiderül, hogy a vőlegénnyel hosszabb ideig együtt élt és ezért, szerinte, joga van a tiltakozásra. Fel is mutatott bizonyág kedvéért két fényképet. Az egyik egy toprongyos, rossz kinézésű férfi ábrázolt, s az asszony dühösen mutatott a képre:

— Így nézett ki, mikor magámmal vettem. — kiabálja. Azután előmutatja a másikat, egy rendez öltözötű kipekerő hajszu férfi fényképét:

— És így néz ki most, amikor már kiruháztam... A házasságot azonban még s megkötötte a fiatal pár a dühöngő asszony minden tiltakozása ellenére. Kifele mehet azzal fenvegette meg az asszony az új férjét, hogy van még neki otthon egy kevés vitriólia, jó lesz, ha vigyáz magára. Nagy a valószínűsége, hogy a férfi legalább is néhány napig óvakodott egyedül és sötétben az elhagyott asszony háztájtát felkeresni...

Allást keres?

tegye közé hirdetését 2 napilapban, 10 szót 50 fillérért. Hirdetését feladhatja Kossuth-utca 3. szám.

DEBRECENI ELSŐ

TAKAREKPENZTAR

ALAPITTATOTT: 1846.

Foglalkozik a takarékpénztári és banküzlet minden ágával.

A hortobágyi földgázmező feltárása esetén földgázzal lehet fűteni és világítani egész Debrecent

A magyarság a Gömbös-kormánytól várja az Alföld mérhetetlen kincseinek kihasználását — Hajduszoboszlón a melegvíz felhasználásával egész üveg-ház-várost lehetne fűteni — Sok-sok családnak adna kenyeret a primörök termelése

Még mindig 200.000 pengő értékű gáz megy a levegőbe Hajduszoboszlón

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A magyar Alföld kincseinek földgáznak, melegvíznek feltárása nem olyan régen kezdődött még meg, de lelkes, kitűnő szakemberek munkája nyomán rövid néhány esztendő alatt olyan kézzelfogható eredményeket sikerült elérni, amelyek szédületes perspektívát nyitnak a jövő számára. Most, amikor olyan kormány került az ország élére, amely nagy tettekkel akarja megerősíteni a jövő utját, ismét aktuálissá vált ezeknek az alföldi mélyfúrásoknak problémája, mert hiszen kétségtelen, hogy ez olyan munkaterület, amelyen kevés pénzrel, kevés befektetéssel, de a Gömbös-kormány kétségtelenül meglévő hatalmas konföderációival hamar lehet nagy eredményeket teremteni. Olyan munkát végeztünk itt, amely minden tekintetben hasznos, hiszen egyrészt

jövedelmet teremthet államnak, közületnek és ugyanekkor kenyeret adhat magyar munkások, gazda és kertész-családok számára is.

végeredményében pedig alkalmas arra is, hogy az Alföldet kiemelje a mai sötét, viaszatlan sivatárságából és megerősítse rajta a munka nyo-

mán fakadó élet paradicsomát.

A Debreceni Ujság—Hajdúföld munkatársának alkajma volt ezekről a kérdésekről egy kiváló gyakorlati szakférfival beszélni és az ő adatai nyomán adtuk most az alföldi mélyfúrások történetét, ezben megmutatjuk azokat a lehetőségeket, amelyeket csak ki kell használni a magyarság javára.

Ma már nem jelent rizikót a mélyfúrás

Legutóbb Debrecenben tartott előadásában Telezdi Róth Károly, a kitűnő tudós mutatott rá arra, hogy az alföldi mélyfúrásoknak rendkívül sok tudományos hasznuk volt, mert tisztázták az általában szerkezetét és ma már olyan praktikus eredményeket is értek el, mint a hajduszoboszlói és debreceni fúrások,

melkék bebizonyították, hogy a tudomány által megállapított helyekre minden rizikó nélkül lehet ilyen mélyfúrásokat végezteni.

Amíg a mélyfúrások az Alföldön eddig a stádiumig eljutottak az a magyar tudomány és mérnöki tudás hősi emelkedésű leíró korszakának számítt. Erdélyben

napi 370.000 köbméter termelése mellett, roppant gazmező veszett oda.

A nyitrai Egbel, ahol sikerült az oklat feltárni, cseh kézre jutott, a horvátországi fúrások 1918-ban közvetlenül az összeomlás előtt érték el nagyon szép eredményt.

Az Alföld kincseinek feltárása

A magyar tudósok, mérnökök munkája még sem szűnt meg. 1918-

Belvárosi Takarékpénztár RT. Budapest

debreceni fiókja

Telefon: 19—52., 21—25., 28—40.

Lelkek karácsonya

— Novella —

Írta: DAÁN ILONA.

Soha nem látott színekkel festette be a nyugvó nap az égen lombán és mozdulatlanul elterülő ónszürke felhő december huszonegyedikén valamivel három óra után. A napkelte is egészen valóságosan vörösséggel árasztotta el a délkeleti égboltot és varjak hihetetlen tömege rebent fel a kis pagony fáinak kopár lombkoronáiról és suhant susogó szárnycsapkodással — mitűn a beáthatalan sereg hatalmas kört irt le a nefejeleszűnű égbolton a fehér báránnyelűk alatt — észak felé. Megtalálja-e ott az a rendezetlen, de összetartó sereg a mai eledelet?

Az égre biborszínekkel festett a kelő nap, — két fésző arccsókára, négy jéggel fagyott kezeckére és négy rongyok közül kikukkanó terdockére lilás verességet égetett a fagy. A Bohémek Mimije egy muffra vágott — és haldoklásában boldogan belemélyesztette a kis barna muff ölébe puha melegébe már nemcsak a hidegtől, de a halál csókjától elkékült ujjacskáit, — ez a két didergő kis lélek megelőgednek egy pár bármilyen rongyos keztyűvel, mely megvédene majdnem érkekelenné fagyott kezeit. De, ó Istenem, édes anyjuk nem vehet nekik keztyűt, édes anyjuk nem adhat nekik enni sem. Édes anyjuk nagyon beteg. Fojtó, száraz köhögés tépi mellette a hideg szobában, a földrevetett szalmazsákon.

A lány, a nagyobbik gyerek — ötödikéves — nem bírja már nézni. Kézén fogja öccsét, aki csak három mult — a közbülső hat hete halt meg

— és elindul vele a városba. Anyjuk elengedi őket. Talán lehetnek valahol

Ó, be hideg van. És de hideg van ha a gyomrot nem melegíti semmi! És ők kérni sem igen tudnak, hiszen nagyon szegények és nagyon kell nekik a könyöradomány. Mások csak akadt egy-egy ingalmas lélek aki kiérezte a néma gyermekvár valódi nyomorát és megényhítette valami csekélységgel. De ma mindenki siet. Mindenki csomagokat csinál, filatos, sokatizáló, gyönyörűen átköszött csomagokat, ő, egyikben-másikban baba van tőn, vagy hintaló, meg narancs, cukorka. Gyertyák, apró zöld fécskák — milyen tündér valami lesz, mikor a kora est beköszönt nemsokára és meggyulnak a zöld ágakon a piros, meg kék, meg fehérr gyertyacskák. A kislány már látott karácsonyfát, a kis fiú még nem. Minden gyerek kap karácsonyfát, csak ők ketten nem. Miért került el a Jézuska az ő nyomorúságos pince odújukat? Hiszen a Jézuska minden jó gyermeket egyformán szeret és ők mindig szót fogadnak, sohasem rosszak. Miért nincs nekik karácsonyuk?

Megy a két kis Föld árvája a fekete tépősapos havon. Még jó, hogy annyira meg van fagyva a hó és a megolvadt dermesztő hólé nem szavrog be a szakadt cínótelteken. Így a védő, összehajtogatott újságpapír szárazon marad belül. De a négy kislány szem nem marad szárazon. Könnyek törnek elő a fájó szemszögletekből és perzselnek lefele. Az ajkszögleteknél megállanak kicsit odafagyva kicsit, de az utána tödülő cseppek — ó, olyan sokan — lezudítják a sovány állakra, onnan csillámlón lehullanak a vedlett, kikopott búrnyogallérokba.

Hát ma senki, senki sem ad nekik?

Márta soká nézte a szürke felhő alatti világos zöld égsávban oltúnó égő rézkorongot és a későbbben fellobbanó biberlegyezőt a szürke felhőn. Szép, nyúlánk termető, de nagyon sápadt arcú. Milyen szürke karikás szemű ármatlanú átsírt árszakákról beszélnek. Negyedik hónapja nem talál álmot és közben egész nap a hivatalban dolgozik. Mégse jön szemére álom.

Amint áll egy utcasarkon és nézi a meggyuadt szürke felhőt, a roskatag lemondás és elhagyottság élő szobra. Hiába minden, az, aki elhagyta, nem jön többé vissza soha. Pedig de szerette. Nem szeretett úgy leány férfit, ahogy ő szerette Lászlót, vőlegényét. Dehát László gazdagabbat talált nála és visszaküldte gyűrűjét. Leveleiben alig leplezi az igazi okot. Hideg, számitó, kegyetlen, öldöklő szavak. És nem jött el többé, még búcsuzni sem.

Mit hasznát már ez az élet? Karácsony, ő, gondolni sem jó rá. Karácsony! A borzalmas magány, a szeretetlenség nanja számára. Ezerszerre fölfokozva érzi ma. Csak már elmúlt volna!

Csüggedten indul hazafelé, ahol senki se várja. Senki, senki se olyan boldogtalan, mint ő. Szomorú, égő szeme téveteleg ereszkedik alá az utcára. Mindenki siet. Haza! Sütközni meleg szeretetben. Ó...? Csak ma'na már el ez a győrelmes nap.

Főrlad. Belebotlik a két veszendő emberbimbóba. És látja: van nagyobb boldogtalanság is az övéénél. Hiszen ezek már mozdulni sem tudnak. Megfagyva, Urísten, karácsony estéjén...

Megfogja kezüket. A gyermekek nyitják szájukat, de a hang visszama-

ban az Eötvös-féle ingákkal már az Alföldön kezdődtek meg a felvételek. Akkor még

ez a kutatási mód meglehetősen új volt

és először azt a tudományos kérdést kellett eldönteni, hogy az ingák által mutatott geofizikai maximum, vagy minimum-e az a pont, ahol a földben a homok felboltozódása és ezzel kapcsolatban gáz vagy olaj előfordulás remélhető. Egy fúrás a maximumon, egy a minimumon indult meg. Az utóbbi volt a hortobágyi pentezsi forrás, amely az 1100 méterrel túlhaladta és 828 méterben

55 C fokos meleg vizet ért el napi 1200 köbméter gázzal.

Időközben a Városligeten lévő geofizikai maximumon is megindult egy fúrás, amely 340 méternél eldöntötte a tudományos kérdést, amennyiben itt már sokkal magasabban sikerült rázókat feltárni.

Pávay Vaina kutatásai és az első nagy eredmény

Ebben az időben dr. Pávay Vaina Ferenc főgeológus Hajduszoboszló környékén egy speciális kutatási módot dolgozott ki. Ugyanis észrevette, hogy az Alföldön lévő magassági nyív pontok nem fixek, hanem ezek is elmozdulnak: egyesek süllyednek, egyesek mérhető mértékben kiemelkednek. Ebből azt következtette, hogy

az Alföld ma sem egy megnyugodott terület.

hanem azon ma is képződnek gyűrődések, melyek a legfiatalabb rétegeken észlelhetők kell, hogy legyenek. Ő tehát kis fúrásokkal, kutató aknákkal keresett réteggűrődéseket, felboltozódásokat. Az ő hajduszoboszló környéki felvételei

rad hideg torkukban. Márta behuzza őket egy közeli tejcsarnokba. Va kito fehér fény. Aldott puha, meleg Fehér asztal. A fehér asztalon két fehér csésze. A fehér csészében fehér tej. A fehér teiből fehér meleg pára csiklandozza keményre dermedt arcukat.

Előrad elgyötört testükben az Isten egyik legáldottabb adományára, a meleg tej. És cukros kalács hozá. Am a kisleány a felet titokban szakadt zsebébe gyűri, ahonnan kiáll a vége. Márta észreveszi. A szive egyszerre túlarad. Látja, hogy a gyermek száme szinte jobban fal, mint a kék k s szája és mégis elteszi fél kalácsát. Kinek? Márta nem kérdi.

— Edd meg csak, kis leányom. És ezt is. Meg ezt is. Majd viszünk haza is. Jó?

Es máris csomagoltat a kiszolgáló. Annval díos, mákos, mazsolás patkót zsemlyéket. És lelke föl szabadul. Megmaradt az összekuporgatott karácsonyra való: Lászlónak akart egy szép bőr szivartárcát venni, domboru ezüst monogrammal. Ez a pénz ugyanis égette. Megvolt egészben.

Venni ennek a két gyermeknek boldoggá tenni őket, ragvógó karácsonyt ajándékozni nekik. — jöhet azután sokszor szürke nap, ez az egy mindig túl fogja ragvogni őket, egyhangu reménytelenségüket.

Felmelegedett a két gyerek: kalácsot majszolnak, boldogan fedezik föl benne, a mazsolaszemeket és a kék rózsákat pirosak váltják föl. Márta kézenfogja a kis árvákat. Már mozog a karjuk vállban. Már klengedett be-lőle a fagy.

Fizet. Kivezeti őket. Ő nem groteszk látvány ő a finom, jószabot kabátjában, a két gyermek rongyosan mellett. A szeretet ünnep van ma.

Es be a legelső játékosboltba. Bábát, ólomkatonát, labdát, botos lovat

alapián készült az első hajduszoszoboszlói kut. Ebből tört fel 1090 méter mélységből a ma már ismert hajduszoszoboszlói víz és

Közép Európa legmélyebb furása elérte az Alföld alalmélységét

A kut értékének kihasználása körül folytatott küzdelem ismereteseke. Végül mégis sikerült megcsinálni a fúrdót és a villamos centrálét, amely az egész hajduszoszoboszlói járást megvilágítja. A további cél az volt, hogy meg kellett vizsgálni mi van az 1090 méter alatt. Az első kuttól négy száz méter távolságban kezdett második furás

2037 méter mélységig jutott le és elérte az Alföld alalmélységét. A furás az 1090 méter alatt is több gázréteget hatolt át és itt már gyenge olajnyomokat is észleltek. A fúróluk fenékén

127 C fok hőmérsékletet sikerült mérni.

A furás befejezése után a csövezet-

napi 4200 köbméter gáz, amelynek fűtőértéke 8000 kalória. Ezenfelül a kut napi 2.300.000 liter 73 C. fokos meleg vizet adott.

tet, azokban a mélységekben, ahol gázt észleltek, meghasították és a kut ma is ad napi 3500 köbméter földgázt, 1.900.000 liter 78 C. fokos vizet.

A felhasznált kincsek

Hajduszoszoboszlón igy napi 7500 köbméter földgáz áll rendelkezésre, amiből a centrálé 600 lóerős motorjának üzemeltetésére mindössze 1900 köbméter szükséges. A hajduszoszoboszlói Földgáz r. t. a vasuti álmóság csövezeteket épített, sűrítő telepet létesített, amelyen tartálykocsikba, palackokba préselik a földgázt s azt elszállítva a MÁV. gázszükségletének nagy részét fedezik.

Százezrek amik a levegőbe mennek

A rendelkezésre álló földgáz fele azonban még ma is kihasználatlanul van. Naponta több mint három ezer köbméter gáz. — Debrecen szükségletének circa fele — még mindig a levegőbe. Levegővesztés becsülése szerint ez napi 450, évi 162.000 pengős veszteséget jelent.

Ugy hogy a földgáz értéke csak 15 fillérrel van számolva. Az évi veszteséget tehát egy alig merészebb számítással kétszáz ezer pengőre lehet tenni.

A sókérdés még nincs megoldva,

mert a só lepárlására eddig még a külföldi szakértők sem tudtak rentábilis megoldási tervet ajánlani.

Kiszámíthatatlan lehetőségeket nyújt a melegvíz fűtőértékének kihasználása

Óriási veszendő értéket képvisel a percenként 2900 liter 75 fokos meleg víz, amely anélkül szalad le a Kősülybe, hogy a benne rejlő hő a legkisebb mértékben ki lenne használva. A víz ugyszólván

csomagoltat. Dehogy adják már ki a gyerekek a kincseiket. Markolják, szoritják erősen kicsi szívükhöz.

Es be egy fűszerűzethe. Almát cukrot, csokoládészivart, narancsot, fügét vásárol. Apró színes gyertyácskákat, angyalhaját. Van itt egy megmaradt kis fa is. Csomagolja be kérem.

— Van édesanyácskátk? — kérdi jósággal a kis leánytól.

— Van, de beteg. — feleli a kis kis leány. Ó, de szép a nagyragogult fekete szeme.

— Beteg? Mi baj?

— Köhög. Nagyon sokat köhög.

Jó. Teát, rumot, citromot, egy kis borseszó. — Még. A csomag nő, a pénzből még van.

— Vriatok meg itt gyerekek.

Már elszaladt. Jön vissza nagy csomaggal. Ruha, kabát, cipő. És a pénz még most se fogott el. No, nem baha marad egy kicsi.

De fel vannak csomagolva! Utánuk is jön egy szolga zsákkal. És most hazá. Megy Márta a két pártfogoltjával a külváros szélére. Arca ragyogni kezd. Most nem boldogtalan.

Megérkeznek. Márta szíve összeszorul. Így is lehet lakni? Hiszen itt hutor sincs! Így is lehet élni! Hiszen itt tűz sincs. És nem is volt még ezen a télen.

A beteg alszik. Lélegzetvétele sipol az üres szobában. De hálisten: alszik. Márta felállítja a fát, feldiszíti, siet hogy a meglepetés teljes legyen. A meglepetés az anyának kell most már.

Megtözi a teát. Jó sok cukrot! Jó sok rumot, jó sok citromot bele.

— Anyácskád forrón igya meg! — inti a kis leányt.

A szolga becipeli a fát, szenet. Duruzsol a kis plékályhá. Az anya ébred. Márta gyorsan a párna alá dugja a maradék pénzt és elmenekül, de a házszámot megnézi.

Kinn már fekete éjszaka. Pedig

alig hét óra még. Megy rohanva hazafelé. Egész teste egy parázs. Már nem olv nehéz a szíve. Az égen vörhenyes szürke felhők szakadnak meg. Enyhül a hideg. Nagy, könnyű pelyhek kavarnak lassan alá, orcáira hajára, vállára telepszene, mint nagy pillangók.

Más is van az éjében, nemcsak szerelem és boldogtalanság! Ó, de jó adni, valódi szegénynek adni.

László fájó homlokát szorítja két tenyerével. Illatos levél hever előtte az asztalon. Rövid, hideg, számbó, kegyetlen szavak. Nem is nagyon lep lezi az igaz okot menyasszonya, a második. A horitékből kihullt egy keskeny aranykarika. Elgurul a szék rény alá. László hagyja. Meg van benuva.

Tépi, marcangolja magát. Jön az ön vád, a keserű. Ezért dobta el Mártát. Márta! Az édes, meleg szívével. Ugy nem szeretett soha leány férfit, mint Márta őt. És ő eldobta, eldobta ezért.

Lászlónak sajog a halántéka. Ve szottul lüktet benne a vér. Szép karácsony! Persze, most új eljegyzését üli a hűtlen. És annak a másiknak nyolevanezer pengője van... Pha.

De ez a frívól gondolat hamar el hagyja őt. Egyszerű pillanatot se szán többé amannak.

Márta! Sir a lelke erre az édes névre. Milyen karácsonya lehet neki? Szörnyű magányában. Vagy megvilgásztalódott...? Erre a gondolatra fel ugrik László. Szívét megbénítja kin padra vonja egy gonosz sejtetem. Ha Márta már mást szeretne! Hiszen szabad, ő szabadította föl hutorul a vilá legedesebb, legmelegebben szerető lányát! Ha mindaz a drága meleg szeretet mást vesz már körül!

Ezután elveti a gyilkos gondolatot. Lehetetlen. Márta sohasem fog mást szeretni, csakis őt. Nem mondta — ő.

ingyen fűténé azt a roppant üvegház várost,

amelyet itt fel lehetne építeni, hogy benne primőröket termeljenek, melyek már február hó elején megjelenhetnének a budapesti és bécsi piacokon és így előznék az olasz, délfranciaországi árut. Remek rózsakertészet lehetne felállítani s külföldi exportra termelni a virágokat. Mindez nem is ködös fantazmagória, mert 20—30.000 pengővel már egy igen tekintélyes üvegházi kertészetet lehetne berendezni.

Állami tőkével esetleg

termelő szövetséget alakításával

lehet és kell megteremteni ezt a minden számítás szerint feltétlenül rentábilis gazdálkodási ágat, amely busás hasznot adna akár vállalkozónak, akár azoknak a kis embereknek, kik ilyenkor tél időn munkanélkül. Kényszerű féltenségében tűrnek éhséget, nyomorúságot, mikor közvetlen közelükben ott a boldog élet kimeríthetetlen lehetősége.

Debrecen száz százaléki értékesítette a mélyfúrás eredményét

A debreceni mélyfúrás eredményei közismertek. Az amerikai gyor-

A földgáz Debrecenből ki fog szorítani minden más fűtőanyagot

Az alföldi mélyfúrások eddigi eredményeit mégis csak a hortobágyi csárdánál legutóbb lefolytatott mélyfúrás koronázta be. Ennél a fúrásnál három heti munka után 150 méter mélységben rendkívül erős gázréteget talált el a furó. A gáz mennyiségét, — mint azt megirtuk,

dett uszoda, sasággal létesített strandfürdő, tekintélyes jövedelmet jelentenek a városnak

és az első csonkaszezonban negyedmillió ember fürdött meg a hőforrás vizében. A földgáz teljes mértékben ki van használva, amennyiben azt már augusztusban bevezették a gázgyárba, ahol a napi termelés 25 százalékat már földgáz pótolja. A város ugyan egyelőre még nem szállította le a gáz árát, de a közönség már igy is jól járt, mert az addigi 4700 kalóriás gáz helyett

6000 kalóriás gázt kap ugyanolyan áron.

Napok kérdése csak, hogy a gyógyviz palackozása meginduljon és utabb tekintélyes jövedelmet hozzon a városnak. Kevesen tudják azt is, hogy Debrecen már megvalósította azt, ami Hajduszoszoboszlón még csak elérhetetlen álom.

A városi kertészet üvegházait ma már Debrecenben a hőforrás melegvizével fűtik.

igen kiváló eredménnyel

Debrecen tehát elérte, hogy alig egy esztendő alatt 100 százalékban kihasználta azt a kincset, amelyet a sámsoni mélyfúrásnál sikerült feltárni.

— a kitöréseknél észlelt nyomások alapián napi

50.000 köbméterre becsülték a szakértők.

A kutat azonban eddig nem sikerült termelő gázkutató kiképezni, mert a földgáz egy rendkívül finom homokban fordult elő s a nagy nyomású gáz mindig eldagítja a csöveket. Az állam azonban tervbe vette, hogy a kiadásnak mutatózó gázmezőt egy másik furással fogja megvizsgálni.

Ennek előkészületei már folynak is, úgy hogy öt-hat hét, — de mindenestre rövid idő alatt — el fog dőlni a kérdés és vele együtt Debrecen jövőjének nagy problémája is.

Napi 50.000 köbméter gáz a Hortobágyon

Ha a kérdés kedvezően dőlné el, akkor itt egy rendkívül nagyjelentőségű dologgal állnánk szembe. Ez az 50.000 köbméter napi gáz mennyiség már olyan hatalmas, amely könnyen

elbírja egy negyven kilométeres gázvezeték létesítési költségét.

Az olcsó földgázt Debrecenbe lehetne vezetni és nagyon könnyű lesz olyan áron forgalomba hozni, hogy az a háztartásokból,

kiszorítson minden más fűtőanyagot,

Egész Debrecen gázzal lehet majd fűteni, világitani és ez ma roppant nagy lehetőség. Olcsóbban jutnának tüzelő anyaghoz a magánháztartások, ki lehetne szorítani a külföldi fát, szenet, takarékoskodni lehet a drága valutával.

Debrecen jövője egyelőre ott hallgat lent a hortobágyi puszta mélyén. A választ majd a zúrvá, sültve feltörő földgáz adia meg s az egyben figyelmeztető lesz az egész országnak arra, hogy a boldogulás kincseit ne keresse ködös elméletekben, hanem csak itt a magyar föld mélyén, mely még kiszámíthatatlan értékű kincset rejtget egy általa elérhető boldogabb jövőnek.

(mars)

Séta a háborus adósságok számtengerében

**Franciaország a jó üzletnemzet - A világháború bankárja
Európa Amerika zsebében**

Az új amerikai elnök megválasztása már csak alakítás, mert az elnök-választó elektorok megválasztása után az amerikaiak a demokráta párt jelöltje mellett foglaltak érési többségben állást. A Wilson halála óta ellenzékbe szorított demokráta párt végre újból uralomra került. Alig simulnak el az elektorválasztások hullámai, már is megindultak a puhatólósások és tárgyalások az adós államok és Amerika között a háborus adósságok rendezése tárgyában. A közel jövő eldönti, hogy vajon az a párt amelyik Amerikát a világháborúba való beavatkozásra kényszerítette s így a háborus adósságokat létrehozta, el fogja-e törölni ezeket vagy pedig ragaszkodni fog azok megfizetéséhez. Hiszen három-négyre is érkezett az amerikai közvélemény Wilson híres szavaihoz: „make the world safe for democracy”, biztosítani akarjuk a demokráciát — igazolni a háborúba való beavatkozását, az igazság mégis csak az, amit John Dos Passos megmondott, hogy az amerikai tőke biztosítása érdekében történt a beavatkozás. A demokráta párt magatartásától függ mindenestre, hogy a világgazdaságra nehezedő e súlyos kérdés milyen megoldást nyer.

Amikor még Amerika volt Európa adósa

Nem érdektelen megtudni, hogy vajon mennyit is tesz ki az a bizonyos összeg, amivel Európa tartozik Amerikának? Vajon mekkora összeggel segítette a szövetséges hatalmakat a háború alatt Amerika? 1914-ben, R. L. Buell kimutatása szerint, Amerika még adós állam volt. A háború kitörésének évében még hárommilliárd dollárral tartozott Amerika a különböző európai államoknak.

illetve bankházaknak. A világháború híhetlenül jó konjunkturát jelentett Amerikának a háború alatt kb. 16 milliárd értékű árut szállított át Európába. De ez csak áru volt, sokkal fontosabb a „háborus adósságok” tétele, tehát a szövetséges hatalmaknak a háború tartama alatt nyújtott kölcsönök és a fegyverszünet megkötése után Európa legkülönbözőbb államainak folyósított kölcsönök, mert ezeket is idesorozák.

Az antant adóssága

Ha ezeket a kölcsönöket sorra vesszük, úgy azt látjuk, hogy a legnagyobb összeget Anglia vette fel. A fegyverszünet megkötéséig kerek számban három és félmilliárd dollárt. A fegyverszünet megkötése

után ötszázmilliót. Utána rögtön Franciaország következik összesen három és félmilliárdal. Olaszország összes adóssága másfélmilliárd, Belgium alig négyszázmillióval szerepel a listán. Oroszország pedig kétszázmillióval következik utána. Ezek a nagyobb tteelek Mindezek a számok az eredeti kölcsöntőkét jelentik. Ehhez jönnek az időközi kamatok.

Franciaország kapott legelőször kölcsönt Amerikától

Az adóssokkal Amerika megállapodásokat kötött s ezekben az eredeti kamatlába utra szabályozták és megállapították, hogy az adós államok a kölcsöntőkét és időközi kamatait 62 év alatt fizetik vissza. Ennek a 62 évnek a kezdetét is különbözőképpen állapították meg, így pl. Franciaország az utolsó részletet 1988-ban fogja fizetni a megállapodás szerint. A nagyhatalmak közül a legalacsonyabb kamatlábat Olaszország érte el: 0.495 %. A legmagasabb kamat (eredetileg 5 % mellett folyósították a kölcsönök) 3.306 %.

A legkedvezőbb fizetési módot Franciaország csikarta ki magának.

A franciák nagyon is üzleti politikája

Hogy egy kis kitérőt csinálunk és a háborus adósságokkal összefüggésbe hozzuk a jóvátételi fizetéseket is s kimutatjuk, hogy a Young-terv alapján pl. 1932-33-ban jóvátétel stb. címén mennyit kellene kánnia Franciaországnak s ezzel szemben, mennyi a fizetési kötelezettsége s ugyanezt megteesszük Angliára nézve is, akkor látjuk csak tisztán, hogy

óriási összeget vág zsebre Franciaország.

(Igaz ugyan, hogy ennek az indoka az elbuzdított Nyugat-Franciaország felépítése, de ettől eltekintve még mindig

jó „üzletet” csinált Franciaország).

Franciaországnak kánnia kellene az említett évben 211 millió dollárt, ezzel szemben fizetnie kellene 120 millió dollárt. Tisztán megmarad neki tehát 91 millió dollár. Angliának 174 millió dollárt kellene kánnia, kifizetnie pedig 171 milliót kellene. Három millió dollárja maradna tehát meg.

Magyarország

az adóssok listáján

Háborus adósságok címén Amerika 20 állam háború alatti és közvetlen háború utáni kölcsönét érti.

Az 1926. évi megállapodás szerint arra kötelezte magát, hogy az akkor esedékes tőke és kamat fejében a négy milliárd dollárt (ez az összeg időközben természetesen elszaporodott s ez év április elsején közel hét milliárd dollárt tesz ki) 62 év alatt fizeti ki oly módon, hogy az első öt évben kamatot Amerika nem számít, ez után egy százaléka kamat s minden tízedik évben emelkedik, amíg a három és fél százalékat el nem éri. Hogy mennyire kedvező Franciaország helyzete ehhez a szempontból, akkor látjuk világosan, ha megnézzük, hogy a másik hitelezőivel, Angliával szemben milyen kötelezettségeket vállalt magára. Előre kell hoesátnom, hogy Anglia egyezményileg 11 milliárd (1932 áprilisi érték) 6 dollár megfizetésére kötelezte magát Amerikával szemben. Franciaország Angliának kerekben hárommilliárd dollárral tartozik. Ezt az összeget szintén 62 év alatt tartozik megfizetni, de mivel Anglia a többi adósságtól kapott összegrel ki fogja fizetni az Egyesült Államokkal szemben fennálló tartozását, Franciaország fizetési kötelezettsége azonnal megszűnik, tekintet nélkül arra, hogy kifizette-e az egész tartozását vagy sem (ez az u. n. Balfour elv).

Ezek között az adós nemzetek között olyanokat is találunk, amelyek a világháborúban közvetlenül nem is voltak érintettek, pl. Libéria, Cuba vagy pedig csak a Páris környéki békéknek köszönhetik létüket, mint pl. Csehszlovákia, Lettország. De nemcsak szövetséges vagy semleges, hanem

a központi hatalmak is szerepelnek az adóssok listáján, így Magyarország is a maga másfélmillió dolláros kölcsönével.

Ez a husz nemzet összesen kerek számban tíz és egyharmad milliárd dollárt vett fel kölcsönként az Egyesült Államoktól. Ebbe az összegbe természetesen a már teljesen visszafizetett kölcsönök is benne vannak.

Három állam fizette már meg a felvett kölcsönt: Cuba, Nicaragua és a néger állam, Libéria.

Teljesen elvesztett összegnek tekinthető két országnak adott kölcsön. Az Oroszországnak nyújtott málnem kétszámjósó dollár és Örményországnak folyósított 12 millió dollár, minthogy ez utóbbi államot a háború hozta létre és utána a Török köztársaságba olvadt. Ausztriának nyújtott 24 millió dollárkölcsön is benne van a fentemlített összegben, noha Ausztria fizetését,

ZONGORAJAT

csak ott vegye ahol a cég évtizedes fennállása annak minőségét garantálja.
200 darabból álló raktárban mélyen leszállított árain, legjobb minőségű gyártmányaim minden igényt feltétlenül kielégítenek.

Plánlók! Harmóniumok! Kedvező fizetési feltételek!

DEHMAL aranykoszorús mester, Magyarországon a legnagyobb zongoragyártó 45 ÉVES CÉG Budapest VIII., Rákóczi-u. 19. fm.

megállapodás értelmében, 1943 június 1-ig felfüggesztette.

Két és félmilliárd dollárt fizetett vissza eddig Európa

Az adós államok a különböző megállapodások értelmében abban egyeztek ki az Egyesült Államokkal, hogy kölcsöntőke és ennek kamatai fejében összesen 22 milliárd dollárt fognak visszafizetni. A visszafizetések meye is kezdődtek és 1932 ápriliséig mintegy két és félmilliárd dollár vissza is folvt Amerikába. Közben azonban a visszafizetések megakadtak. A Hoover-féle moratórium értelmében már a múlt évben megtörténtek a visszafizetések megszüntetése, úgy hogy

a jelenlegi adósság összege kerekben 19 és félmilliárd dollár.

Magyarország a következő adatokkal szerepel a közzétett listán.

Kölcsönvett kerek másfélmillió dollárt tőke és kamat fejében kerekben négy és félmillió visszafizetésére kötelezte magát.

Eddig mintegy félmilliót fizetett vissza, úgy hogy fennálló adóssága kerek összegben négy millió dollár. A Magyarországra nézve megállapított kamatláb 3.306 %.

Elképzelhető, hogy mit jelent Európa gazdasági életére nézve málnem huszmilliárd dollárnak a kivonása, még 62 évre való felosztása mellett is. Hiszen elképesztő számot kapunk még akkor is, ha a Young-terv, a szövetségesek közti megállapodások és az amerikai adósságrendező egyezmények alapján az 1932-33. évre eső fizetéseket vesszük figyelembe. Ezek szerint az említett időszakra eső fizetések összege 413 millió dollár s ehhez Amerikát közel 300 millió dollár illeti, tehát a háromnegyed része. A háborus adósságokra vonatkozó fizetések fel nem függesztése vagy a háborus adósságok el nem engedése azt jelentené, hogy Európa évente átlag 300 millió dollárt lenne kénytelen nemzeti védelméből vagy vagyonából elvonni és reális befektetés helyett Amerika zsebébe tömni. Ezaz ugyan, hogy az amerikai „prosperity” harcossal azzal érvelnek, hogy ennek az összegnek Amerikába való visszatérése az amerikai gazdasági élet fellendülését vonná maga után, aminek következménye a világgazdasági helyzetnek javulása lenne.

Az állítás egyik része ugyan igaz lehetne, az t. i., hogy az Amerikába

Városi Takaréék és Hitelintézet R.-T.

Alapítási év: 1873.

Összes tőké: 2,800.000 pengő.

Foglalkozik a takarékpénztár és banküzlet minden ágával.

Telefon: 11-94, 11-95, 11-96.

Különosztály: Zálogház.

Külföldi kocsz, **Gabányi cég,**
kocsz-brikett, mindenféle első-
rendű hazai szenek és tüzelő leg-
olesőbb árban:
Cégtulajdonos: LANG MIKLÓS, CSAPÓ-U. 28. Telefon: 24-49.

visszaáramló dollárok fellendítenek Amerikát gazdasági életét. De a másik része tarthatatlan s ez az amerikaiak érvelését rombadönti. Mert fejtjük fel, hogy a visszafizetendő kölcsönök fel is lendítenek Amerikát gazdasági életét, vajjon a teljesen kifosztott és üres zsebű Európa jó piaca lehetne-e Amerikának? Mert nem elég a tengerentúlra áramló dollárokból termelni ehhez megfelelő

felvevő piac is szükséges. Már pedig, ha az egyik oldalon a felduzzasztott túltermelés áll, a másik oldalon a teljesen kiürült zsebű fogyasztó, nemhogy a gazdasági élet normális vérkeringése térne vissza, hanem a szigorú rendszabályokkal fenntartott gazdasági rend teljes felborulásához vezetne.

(— he —)

Csanak József-utcának kell elnevezni a nagyerdei körútra nyíló új utvonulat

Sesztina Jenő felsőházi tag önálló indítványa egy halhatatlan nevű debreceni mecénás emlékének a megörökítésére - A polgármesterhez intézett beadvány a „Debreceni Ujság-Hajdúföld” egyik régi cikkére hivatkozik

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A múlt század Debrecenének egyik legkiválóbb polgára Csanak József volt, akinek rendkívüli műveltségéről, lelkes patriotizmusáról és bőkezű alapításairól, amelyek Széchenyi István gróf szellemét tükrözik vissza, a „Debreceni Ujság-Hajdúföld” hasábjain már nem egyszer megemlékezünk. Egy ízben arra is rámutattunk, hogy ez a halhatatlan emlékü polgár mindezekig még csak utcaelnevezést sem kapott... Ezzel kapcsolatban most Sesztina Jenő felsőházi tag, a Kereskedelmi és Iparkamara agilis elnöke érdekes indítványt nyújtott be Debrecen város polgármesteréhez.

A beadvány, amely felsorolja Csanak József nagy érdemeit és ezek kapcsolatát a „Debreceni Ujság-Hajdúföld” egyik régebben megjelent, méltató cikkére is utal, arra kéri a várost, hogy a Vilmos császár-körút 48. és 50. számú telkei között most megnyílt új utcácskát nevezzék el néhai Csanak József nevével. Ez a kérelem már csak azért is jogos, mert tudvalevő, hogy a Sestakert megteremtése szintén a Csanak József névéhez fűződik.

Sesztina Jenő indítványában hivatkozik arra, hogy a téli inségmunkák keretében a Sestakert zárt területén is megindult a város jövőendő legszébb kertváros utcáinak megnyitása is. Ez utcanyitásokkal kapcsolatban arra kéri a polgármestert, hogy a Vilmos császár-körút 48. és 50. számú telkei között most részben megnyílt új utcácska, mely a Simonyi-utal párhuzamos irányban haladva, minden debreceni polgár szemefényének — a Nagyerdőnek csodálatosan szép parkját köti össze a Komlóssy-utal és ezen át a város központi részeivel, Csanak József-utcának neveztessek el.

A kérés indokolásul a következő érdekes adatokat említi fel Sesztina Jenő:

Csanak József az 1848-49. évi szabadságharcaink utáni időkben Debrecennek országos viszonylatokon túl is legnagyobb kereskedője. Debrecen minden kulturális megmozdulásában vezető szerepet vitt, mint eszmeadó és mint anyagiakban is bőségesen adakozó példaadó polgár, aki már az elnyomatás évtizedeiben azon gondolkodott, hogy

miként lehetne szeretteit városát a nyugati országok városainak megfelelő szintre emelni.

E célból 1862-től több ízben tett körutazást Német, Francia és Angolországban, ahol az ő figyelmét külön-

sen a városok kertészeti létesítményei és a város egészségügyét szolgáló városi kertek lakások kérdése kötötték le különösebben.

Az 1850-es évek végén a Péterfia és Nagyerdő között elterült és sertéslegelőnek használt földet megszerezte, azon 1857-ben nagyszámu családjára számára svájci stílusú emeletes „pajzást” (nyaralót) építtet, cca 18 holdat kitevő homokföldjét kvadrát parcellákra osztva, annak egyes tábláin nemes szőlőt és gyümölcsfákat telepített, hiszen

ő volt az, aki a magyar talajunkra legmegelőbbnek ismert kintű Jonathán és Batuj fajalmakát ez előtt 70 évvel ültetni kezdte, 1890-ben Ferenc József király debreceni asztalát az ő szakértő keze által nevelt ősi barackfák óriási gyümölcsjei és muskóaly szőlője díszítették.

Ha betekintek abba az 1867. aug. 2-án kiadott „emlékkönyvbe”, — szól tovább az indokolás —, amely azt bizonyítja, hogy a két évtizedes osztrák rabság után szabad ut nyílt meg a magyar élet megnyilvánulásának.

Élt látom az okmány aljáról küzdött első helyen az „Emlékkert Társulat” megbízottjait

a következő sorrendben: Csanak József, kereskedő a Társulat elnöke, Balog Péter a tiszántúli ref. egyházkerül-

let püspöke, Dobozi István honv. alvezetős, Gelencsey Pál tanár, stb.

Továbbá a város különböző egyletei és társulatai elnökségeiben: a „Szinűgy Egylet” elnöke: Csanak József, jegyzője: Kiss Albert ügyvéd, Zeneegylet: elnök: Csanak József, igazgató: Komlóssy Lajos. A városi dalárdának, a Csokonai Körnek bőkezű mecénása volt.

1929. aug. 15-én jelent meg a Debreceni Ujságban egy közlemény „A régi Debrecen” (az Emlékkert Társulat) címmel, amely cikk leírja, hogy Csanak József és sógora miként indítottak akciót a 60-as években egy Emlékkert létesítésére, hol a haza és tudományok körül kitüntetett férfiaknak emelkedő emlékek is felállítassanak.”

Csanak József és sógora, Szabó Lajos e célra 14.203 frt. 09 krajcárt adományoztak

és egyúttal elhatározottak, hogy a Péterfia elejét rendezni fogják és ott egy „kis Emlékkertet” is létesítenek, melyet 50 különböző fajú akáccsal ültetnek be. A nagy Emlékkertet Csanak Józsefék vasrúccsal vették körül, amely rácsozat egész a világháború utániig helyén maradt.

Tevékeny részt vett a „Kertészeti Egylet” munkáiban és 1890-ben bekövetkezett haláláig híven gondozta kertjének fajt és növényzetét s telepítette a szebbnél-szebb díszfákat, fenyőket, — amelyek addig alig-alig voltak láthatók a város kertjében Gyümölcsöse, rózsakertjébe számos kövekre talált és lassan-lassan a Simonyi-ut környéke az ő 70 év előtti megtelepítése után csoda szép kertvárossá fejlődött. Mint a zenének, a nemzeti színiéletről nagy kedvelője és minden nemes megmozdulásának adozatkész híve, művészeket, írókat látott gyakran szálló vendégül házában.

Izso Miklós, Jókai Mór és Laberfalvy Róza is az ő vendégszerető házában, vagy nyaralójában hosszabb-rövidebb ideig voltak szálló vendégek.

Egy ilyen látogatás emlékét őrzik a most megnyitandó ut mellett az emeletes ódon Csanak-villa előtt levő színcsoport, amelyet Jókai Mór sajátkezűleg metszett meg s amely csoport egyik törzsét leánya: özv. Láposyné Csanak Róza bronz-emléktáblával is megjelölt.

E villa emeletén Róza leányánál nyert vendégszerető otthont 1923-ban holdgömbökkel Déry Frigyes és miniszteriális kísérete, amit szinte emléktábla jelöli meg a ház falán.

Semmi kétség aziránt, hogy Debrecen város vezetősége honorálni fogja a rendkívül jogos és méltányos kérelmet. Ez az utcaelnevezés még így is

csak csekély elismerése lesz annak a halhatatlan emlékü férfinak, aki városának egyik legnagyobb alakja volt.

26 év óta

fennálló intézetünk 1932. év elején megalapított és országosan megszervezett építőtakaróosztálya

folyósít kamatmentes, valamint életbiztosítással kapcsolatos BIE takarékkölcsönöket

családiház építésre, vagy vásárlásra, tartozásra, bővítésre, terhes kölcsönök átváltására stb. Díjtalan felvilágosítás: vezérképviselőtől: Lukács Vilmos és Testvére, Debrecen, Károly Ferenc József-ut 3/b., István malom mellett) vagy Budapesti Ingatlan Bank Rt. VII., Rákóczi-ut 10.

Óh azok az álláshalmazók!... Purifikálj a liberalizmus - Chérés sóte és vekóton

A liberális sajtó, mely chochmeco-lási manővereit újabb sikerrel gazdagította, rövidesen kész lesz a debreceni álláshalmazók kataszterével. A szenzációs névsort a fizetéstelen mamuth-doktorok nyitották meg, akik Weisz Fülöppel s a többi létminimumos Chevra-tagokkal szemben egyszerre öt-hat állásból havi 20-30 pengőket huznak. Felháborító esetek tovább teleplezésre buzdítanak.

Jelen alkalommal az alábbi neveket szolgáltatjuk ki a liberális irányú közfelháborodásnak:

1. Dr. Maródy Ubul orr-, fül-, torok- és gégegyógyász. E négy foglalkozáson kívül a Libakerti Sportegylet tb. főorvosa, a klinika ny. műtönővendéke, az Orvosszövetség pártoló tagja és házi orvos a régi téglavető több magánzójánál. 1932-ben tüdőcsúcsurrot is kapott, amelyhez góresősen ragaszkodik. Havi összjövedelme 55 pengő 28 fillér, ami azonban a Libakert fejlődésével többre is növekedhetik.

2. Dr. Nemiszik István ügyvéd- és öngyilkosjelölt. A jog- és államtudományok dudora. Több ügyvez az Ügyvédjelöltek Szövetsége (ÜJESZ), mint érdekképviselői szerv bodai osztályában. Felesége, aki cselédet nem tart, maga szokott a piacra járni s így havi 20 pengőt spórol meg családjára szerez, amelynek egyetlen tagja sem eszik s ezáltal 1200 pengőre becsülhető az a pénzösszeg, melyet az álláshalmazó férfi, mint netto nyereséget az év végén meglakaríthat.

3. Kopp Kázmér díjtalan napidíjas és ideiglenes segédkezelő. Délutánonként házhoz jár becsengetni. Mint a Világítási Vállalat szerződéses alkalmazottja, esténként 500 gázlámpát tehat nem egyet! Szerkezt gyújt meg, de még ezzel sem elégszik meg, mert mohó kapzsisága odáig fajul, hogy éjfél után kottókor ugyancsak ő szokta eloltani mind az ötszázat...

4. Paczuha József, helyfőredükü villanyosvezető. A Pályaudvar-nagyerdei relációban egyik állást a másikra halmozza. Ha a feltételeket is hozzászámítjuk, nyilvánvalóan ő a legnagyobb álláshalmazó Debrecenben.

5. Nyőszörgő Balázs hivatásos koldus. Reggel 6-tól 9-ig a templomajtóban koldul. Fél tízkor a csizmadiaszobában foglalja el az állást, majd a Bika-száloda elé vonul...

A kormányhatóság figyelmét ezúton hívjuk fel a jelen számban ismertett anomáliák megszüntetésére. Hogy pedig a liberális elfogultságnak még csak a látszatát is elkerüljük, ezúton leplezzük le egyik pajszes polgártársunkat, aki mint „chérés, sóte és vekóton” egyszerre háromféle irányú működést folytat s így méltó a Pásti-utcai nyomorfiak megvetésére. Mert mégis csak abszurdum, hogy a mai világban akadjon ember, aki talimud értelmezésben egyszerre süket-néme, hülye és kiskorú is legyen...

A fürdőárok leszállítása a Margit-fürdőben.

A fürdőpénztáránál váltott gőz- vagy szalonkád fürdőjegy

80 fillér.

A villamos kalauzoknál váltott kombinált fürdőjegy, amely jogosít az oda- és visszautazásra is

1 pengő.

Havi bérletek és 10-es füzetjegyek kedvezményes áron válthatók a fürdő pénztáránál.

Amíg egy karácsonyi szám eljut odáig

Helyszíni riport az ünnepi számról — Akik még az ünnepestén is redakcióban vannak
Regg. héttől a hajnali külfőnőráig

A Linotype-gépek már virradat óta nyelik a kéziratot. A hatvan kilónyi előzede, mely jobbára irodalmat és más ilyen megvetett dolgokat tartalmaz, negyedóránként újabb tömegcakkal bővül. A keresztretvényt, melyből a 64. függőleges és 13. vízszintes definíciói már „ab ovo” hiányoznak, a tördelő most próbálja a hordók kefére huzni. Egy kindruszos asztalon ünnepi makámák, másfélméteres hangulatok, kétkilós novellák sorakoznak. A sima nyomógép tetején Magda szortirozza a papírokat: az egyetlen mosoly, mely karácsonyi munkánknak kétségbeesett arcára rárajzolódik. Mert borzalmas ez a tempó. Ha Friss urra nézünk, aki a vezércikk kéziratát már tizenöt perce keresteti, vagy hárompercenként ráeszmélünk a rotációs gép próbázakolására, mely Malatinszky barátunk olimpiai dresszét egy fődöntői zajtaktusaival veszi körül: óh, ki tudná elmondani, hogy milyen fülsiketítő s'art ez... a karácsonyesti „kezdés”, mely idegesség és veszekedés és ezerszáz hang kaoszából egy ünnepi számot: a polgári békesség példányezreit ontja ki magából...

Reakció a redakcióban

A szerkesztő asztalán egyre szemtelenebb a telefon. Kuczora Tivadar azt kérdezi, hogy meddig nem késik el a verssel?... Alvarez Dugó, a spanyol nyelvtanár eredeti novellát szeretne elhelyezni. A professzor ur, aki a kukacpathológia marantánára, arra fektetne súlyt, ha ünnepi vezércikkünk a Csígekerti Társaság szeretetvendégségéről szólna. Egy másik tenor, ha nem csalódunk, a 77-ik körzet altitkáre, egy libatetelepi riporter szolgáltató adatait... A krókiro, aki most sorban megigér mindent, bár semmit se hall, mert husz centiméternyi távolságban egy rohadó rádió ordít, a haláraitétek megadásával látja, hogy egyszerre kilencen toszulnak be az ajtón: a legeltevyesebb csoport, mely kezdve a sintéretelepi kifutótól és folytatva tovább a helybeli intelligencia legjeltebb poétáin, végig a sötétben buikáló ellenforradalmárok tömegéig még száz és száz embert sorakoztat fel maga után.

Körülbelül ugy őt óra lehet, amikor a tömeg, a dohányfüst és a kézirat-tenger minden csepp levegőt elvesz. Csak a passzionátus újságíró tudja, hogy ilyenkor kezdődik el a nyugodt szerkesztés munkája.

Wallace Sasa, az írói rejtély

A profán szemlélő el sem hinné, hogy ilyen tömegben közlekedni lehet. De hallga csak!... most robbog be a tömegtermelő riporter, Délamerika kétévi kávétermése őt szem paszuly ahhoz a saláta-tömeghez képest, amit

a „Zöldszínű tündér” és „Büdös volte a cigaretta” című történelmi regények ötven perc alatt megszül. Az a hír róla, hogy nemrégiben husz pesti és tizennyolc vidéki lapnak adott egyszerre tudósítást a hortobágyi ülfőrdő felfakadásáról, s bár aznap délben még egy súlyos daganatát is kivágatta, az esti órákban előre megirt egy félhavi vezércikket, majd beszélt a mentőkkel, felhívta sorban a fővárosi újságok szerkesztőit s egy negyedkilo caces elfogyasztása után, mint aki tudatában van szellemi frissességének, együttóhelyben megalotta a „Nikkelszarkofág” című regényt, mely élete főmunkájának tekinthető.

A helyzet tehát most az, hogy Wallace Sasa, az új magyar fenomen, alás fel járkálva telefonálni indul. Embereket és kéziratokat rommá söpörve, tappert, klájszert, tintatartókát fődresodorva, 45 percig egy titokzatos „Zomotorkám”-mal értekezik. Ugyanakkor a jobbkezővel, vagy ballábalával, azzal, amelyik éppen a kezüvére esik, mint furia folytatja riportját. Őszerint ez a „mókus”: elsőoldalsz szenczió és felemelt példányszám... Karácsonyra egy újabb sajtóperit ígér...

D'ákvezérének

a nemzeténítés munkájában

A szerkesztőségi szobának két szép barokk ajtaja van. Hat óra lehet, amikor mind a kettő egyszerre kivágódik. Az egyiket diákrivatunk vezére, másikon lapunk időközben meglógott humoristája lép be. Utóbbi tényérsapkát, cserkészlilomót, EME, Liga- és hasonló jelvényeket visel. Nyomában t'z-husz fajvédő egyesület és hitbuzgalmi szerv vezetősége, két-három főiskolai diszszakad cserkészkülönítmények, dalárdák, nőgyeleti tagok, stb., tolonganak. Alig mulik el tiz perc, az ígéretek már a plafonig érnek. Diákevezérünk, akire ma még egy ünnepi krocki, egy elsőosztályú nekrológ, vezércikk, zenekritika s a teljes rendőri anyag megszerkesztése várakozik. — „Igen-igen!” szavakkal füt-fát ígér a jelentkezőknek. Többek között egy alkalmi tragédiát és három-négy operalibréttót... vezércikket a basahalmi nőgyelet ünnepéről s a prológ-írás ellen sem tiltakozik.

Samu

meg a szoboslói szitasor

Csittváry Samu, a másik vezér, akinek röhögési ingeret is vannak, a dekalton részavevőivel bibelődik. Kezdeve a kisdédővőkötől föl a legfelsőbb leányokig már öt hete oszromolják egy életbevágó problémával: hogy miről híres a szoboslói szlifa-sor rengetege?... Samu ezt époly kevésbé tudja, mint diákjai s a többi KIE-tagok. Mert az a vélekedés,

hogy ez a szlifa-sor tisztán dekalton által lett nevezetes, már hetekkel ezelőtt megdől.

Mégcsak erről sem nevezetes...

A gróf karácsonyra is beszáll

Hét óra lehet, amikor „beszáll” a gróf. Ő az az ember, aki sohasem érkezik: egyszerűen csak „beszáll”... Mint törvényszéki riporter, most száll be éppen egy pompásan sikerült főtárgyalásról, amelyet reggel 9-kor elnapoltak s amelyet ennek dacára így kezd:

— Nagyfotosságu tyuk lopási per városunkban.

Grófunk ugyan, aki reggel 9-től fél hatig kávézott, csak konturjában látja a bekövetkezett szencziót. Öt perccel előbb még abban a Piac-utcai kávémérésben volt, ahol a judikatura napi szencziói összefutnak. Nem esoda tehát, hogy Madagaszkárból idezármazott poétánk állandóan a hetedik sztratoszférában szárnyal... — (Már pedig aki szárnyal, annak könynyű beszállni)... Egyetlen hibája van: hogy nem szabad ingerelni. Például hogvha belevágnak a hajába kihúzzák alóla a szeket, vagy írógépben meggyújtják a kéziratpapírokat: ilyenkor csak egy pohár ivóvízzel lehet a kedélyt lecsillapítani. Különbenderek és pótolhatatlan fiu. Karácsonyeste is ő az éjjeli inspekciós.

Dr. Fleoma

a segédszerkesztő

Hét óra tiz perc. A krókiro megálapítja, hogy a segédszerkesztő ismét domózik. A tördelő kéziratot kér. Egyszerre négy gépre... Döbbenetes esend következik. Az „Abádszalóki Hírek” tegnapi híreje, amelyet humoristánk írt s két hét előtt mint vezércikk éppen miná'unk kezdte meg pályafutását, egy ügyes nyisszanással most visszakerül a lapba. Anélkül hogy a szerző ezt pillanatra is észrevenné...

Az ünnepi aktus még javában folyik, amikor megjelenik a segédszerkesztő. Nyugodt, esendes, flegmatikus. Mint egy lassított sajtófilm Douglas Fairbank-je volna: egy negyedóra és felakasztja a kabátját... újabb öt perc és kezébe veszi az ollót. Ő, most kezdődik az igazi munka. Meg idefent halkhangú ollócsattogás. Unterwoodok és Philips-hangszórók muzsikája, a szomszéd szoba még telve a kefeenyomat tömegétől, a nyomda pedig mint százkaru szörnyeteg minden felőrában egy újabb végtagját mozgatja meg. Kerekék forognak üstök fortyognak, meg-megzognak a rotációs-gép hengerei s még éjjel sínösen, amikor szipkája hegyéről így kiált Ferenczi ur, a metró:

— Nagy ur, a petitgép elromlott!

Ez az S. O. S. jel már előre jelzi az

GRAND HOTEL IMPERIAL

nagyszállóda

BUDAPEST,

1 perc a Keleti pályaudvartól.

Rendkívül olcsó téli idényárak:

Teljes pensió: szoba, napi 3-szori étlapszerinti étkezéssel, fűtéssel és borralalóval heti P 50.—

1 ágyas szoba fűtéssel és borralalóval heti P 30.—

2 ágyas szoba fűtéssel és borralalóval heti P 45.—

Átutazóknak is rendkívül mérsékelt árak.

eluzsást. Dúbi mestert, a valalal mérnököt futárok keresik városunkban. Az automata-telefon összes számaikat végigjárászzuk s csak egy óra tájban világlik ki, hogy a nyomdavezető íróasztalán aludt.

Percek alatt a zürzavar olyan orkánná növekszik, hogy nyomdavezetőnk, aki éjjelkor távozott haza, a negyedk utcában felőbrad tőle s már ő is itt van a petitgép előtt, mely mérnökünk varázsos kezétől egyszerre megindul, de ugyanekkor a lábával rálép egy drótra és rövidzárlatot csinál...

Az utolsó negyedórák

Egyre nagyobb az izgalom. Közvetlenül az ötödik oldalra vér kell. Hármass család tragédia, repülőgép és földalatti villamos karambolja, Wallace, a riporter üvöltve hozza az éjjelutáni örömhírt: „Véres csonkok a bodaj ha'alfaluban”... „Száz hulla holttestét találták meg a fűben”... A dologban alig van túlzás. Egy helyett száz hulla: igazán számba sem jöhet. A II. szedőgép közgazdaságért ri-mánkodik, a III. számunak színes hír kellene:

— Na fogja, öreg, itt van a svéd király évfordulója. Szedjék hozzá a lexikonból Hákont, a norvég királyt. (Lexikonunk ugyanis a „Hiddegelés-Horoszkóp” kötet elküldése után pert indított a vállalat ellen)...

Kutya István, a tehetséges költő már haadszor telefonál, hogy közöljék

ÓZDI SZÉN PRIMA SZÉN
ÓZDI SZÉN FOGALOM
ÓZDI SZÉN JÓL MELEGIT
ÓZDI SZÉN NYUGALOM

Vegyen ózdi szenet olcsón a Népszövetségi Hítteljesítkezetenél Szent Anna-u. 10. T.: 31-32. és 32-31. Rendelhető a dohánytőzsdékben is.

Tiszántuli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja.

A tiszántuli 100 holdon felüli gazdák pénztintézete.

Távíratcím: Körhitel Debrecen, Hunyadi-u. 5.

Telefon: 21-51 és 33-95.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

MINT A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK LEÁNYINTÉZETE. ALAPITTATOTT 1872-BEN.

Ajánlja téglagyára elsőrendű gyártmányait.

le a versét, amelyet még a debreceni strand megnyitáskor költött:

Ez itt a nyár, a biztató,
Reánk kerül ma áthatón
S ilyenkor, ó, mily izzadó
A kéz, a láb, a hát, a hón...

Esőt kíván az óhajár,
Csak jönne felhő, egy darab...
Ingünk alatt a bolha jár
S ha nem vigyázunk: megharap.

Szó sincs róla: a gondolat szép és
Szívünk kiáltja: elfogyunk!
Szemünk se néz a nők után
S a dögmelegben elrogyunk
Egy pillanatnyi hő gutánt!...
Fölömben is már tíz éve előfizet.
Kénytelenek vagyunk a júliusi lírát
egy kicsit decemberre venni:

Ez itt a tél... a gyermeteg.
Favát szítál és rágyűgög.
S ilyenkor ó, mi dermeteg
Az orr, a száj, a láb-bütyök.

Nyakunkon egy nagy tarka sál.
Várunk vihárt, ma északit, —
Kentünk alatt egy farkas áll
S ha nem vigyázunk: szétszakít!

Szívünk kiáltja: elfagyunk!
Szemünk se néz a nők elé...
S egy jégdarab lesz télt agyunk
Setét honán a szöke lé...

És megszólal a vezer . . .

Et nunc venimus ad fortissimum...
Két óra húsz perccor cseppet a tele-
fon. Főszerkesztőnk, aki az előző haj-
nalban érkezett vissza Budapestről,
hogy a reggeli gyorsal még vissza-
utazhassék s, minthogy este csak a
föltizzal jöhetett baba, most kivéte-
lesen nem a tíz óra tíz perccsel, ha-
nem az éjfél szembélyvonattal indult
el újra a főváros felé. Jelenleg Kisuj-
szállásról telefonál:

— Mi újság, Imre? ... Nin-
csen valami kényes?

A segédszerkesztő, aki eddig még
nem is látta a vezércikket, hirtelen
felolvassa a főtáblaposi szerzetvendé-
ség kommunikációját. A főszerkesztő az
első mondatban két-három stílus-
változtatást eszközöl, majd nyugodtan
tovább utazik Szajolnak.

Ezzel a karácsonyi szerkesztés mun-
kája be is fejeződik. A többi csak egy-
szerű "adjusztálás". Európai idő: 4
óra 10 perc. Tulóra: 3. A rotációs már
jövőben köpköd s az egybegyűlt rik-
kancsereg a gépmeister ugrómozgatóvá-
nyain gyönyörködik. A korrektor most
javítja az utolsó kefét. Mintha lába
kelne valamennyi rögnek, lomha saj-
tőhíhák szanaszét röhögnek... Kor-
rektorunk már tízdszer olvassa el a
fett betűs figyelmeztetést: „La punk
legkzelbbi száma a husvét
ünnepnek miatt krxvw!”...
Tízdszer olvassa el s csak az utolsó
pörchen javítja ki a husvétot pün-
kösdre... Kész az újság. Egy ifju rik-
kancs már el is indult a lannol. A
szerkesztők pedig azzal a boldog tu-
dattal távoznak el, hogy ők csinálják
az igazi közvéleményt.

(Neo—Náci)

Aprított fa

már 2 P 40 fillérré
kapható, házhoz szállít-
va 12 fillérral drágább.
Nagyobb vételnél ár-
engedmény.

ALFÖLDI FAÉRTÉKE-
SÍTŐ VÁLLALAT.

Cégtulajdonos:

Ihász Henrik

Pestj u. 2. sz., villamos
megálló. Telefon 31-23.

A FÖLD PANASZOSAI

A haszonbéres gazdálkodás bajai

Írta: zsarolyáni SZÉKERES ENDRE.

A mezőgazdálkodás napjainkban kedvező eredményt, nagy jövedel-
met akkor érhet el, ha a három ter-
melési tényező: föld, munka és tőke
alkalmas időben és kellő mennyi-
ségben áll rendelkezésére. A mező-
gazdálkodás terén ennél fogva csakis
az olyan gazdaságkezelési rendszer-
től várható nagy siker, amelynél a
földtulajdonos a föld megművelését,
olyan emberre bízta, aki eleendő
tőkével és megfelelő szaktudással
rendelkezik. Ez történik a haszon-
bérletnél.

A földbérleti rendszer kialakulása
tulajdonképpen az általános művelt-
ség fokozatos fejlődése, valamint a
városok kulturális és gazdasági ha-
ladása következményeként állott
elő. Már a középkorban elter-
jedt szokás volt, hogy a városok
földbirtokait haszonbérbe adták,
sőt az is gyakori volt, hogy a városi
polgárok a környékbeli földesuraktól
béreltek földeket.

A földbérlet osztály helyzetének
javítási kérdése már Magyarorszá-
g közgazdasági viszonyai között
is — talán nem utolsósorban —
megoldásra váró feladat volt s álla-
potuk az idők folyamán mindinkább
csak rosszabbá fordult: az elavult
termelési rendszer, a rossz értéke-
stés, a drága hitel, a korszerű föld-
bérlet-törvény hiánya s végül a föld-
bérletosztály nagyfokú szervezetlen-
sége miatt.

A magyar törvényhozás eddigi in-
tézkedéseiben túlnyomórészt a föld-
tulajdonosnak jotta pártját és a
földbérlet panaszait, igényeit — le-
gyenek azok jogosak vagy jogtalan-
ok — elvonni, illetve mellőzni tö-
rekedett. Emiatt sokszor a két fél,
a földtulajdonos és földbérlet közötti
ellentét szinte gyűlöletté fajult, ami-
nek rendszeren maga a gazdálkodás
adta meg az árát.

A magyar mezőgazdasági kultúra
fokozásában és fejlesztésében nagy
érdeme van a földbérlet osztálynak.
A földbérlet sorában ma az ország
lelkivilágosabb gazdái találhatók: ve-
zetnek a növénynevelést, sőt az
állattenyésztés terén is. Ezek a nagy
feladatok a jövőben még fokozottabb
igényeket támasztanak velük szem-
ben. Jelenleg Csonkamagyarorszá-
gon a földbérlet gazdák száma:
150.000, akik az ország 16 millió kat-
holdat kitevő összterületéből 4 mil-
lió kat. holdon gazdálkodnak.

A földbérlet osztály legizgatottabb
panasza, hogy nincs korszerű ma-

gyar földbérlet-törvény. Igazságos
földbérlet-törvény megalkotása nem
csak a földbérlet érdeke, hanem ép-
ugy érdeke a földtulajdonosnak is,
mert ennek megalkotása eredmé-
nyezné a megfelelő és igazságos ha-
szonbérlet szerződések létrejövete-
lét is. A haszonbérlet-gazda továbbá,
aki tőkéjét — leggyakrabban egész
vagyonát — s összes tudását és aka-
ratereit latba veti, hogy a termé-
zeti csapások és mostoha viszonyok
elleni, ferasztó harcból győztesként
kerüljön ki: érdemet, sőt ismét szer-
zett arra, hogy a haszonbérbeadó ne
tekintse őt egyszerű alárendeltnek,
akivel kényeskedve szerinte elbánhat
hanem egyenrangú és egyenlő jogú
szerződő félnek ismerje el.

Korszerű földbérlet törvényben
kellene a már szabályozott: a ha-
szonbérlet tartalmát, bérleti dí-
ját, elemi csapások esetén a bérlet-
díj kiegészítését, gazdasági vitás kér-
dések eldöntésére szolgáló gazda-
sági szakbíráóság ügyét, a bérlet-
mennyiség megteremtését, a felmondás sa-
bályozását s ma főleg a haszonbérlet
arányviszonyainak kérdését a kisz-
galdokható védelemhez.

Teljesen jogos a földbérlet osztály
panasza az adózás rendezetlensége
miatt. Jelenleg a haszonbérlet szer-
ződések terén az a szokás, hogy az
összes adókat a földbérlet vállalta
magára. A tulajdonos helyett elvál-
latt adófizetési kötelezettség rende-
sen még azt a vaszélyt is magára
rejt, hogy a bérlet ezen terhek elle-
nében ismét a bérletösszeg leszállítá-
sára nem számíthat, sőt ellenkezőleg
attól kell tartania, hogy a teá há-
ramló adóterhek az általa kiszámít-
ható maximumnál nagyobbra fogna-
rugni. Tulajdonképpen, midőn a föld-
tulajdonos a törvény erejénél fogva
reá háruló különböző adókat haszon-
bérletivel fizeteti: ez nem egyéb
mint burkoló haszonbérlet.

A haszonbéres gazdálkodás válsá-
gát sok téren még súlyosabbá teszi
a hitel hiánya. Amilyen kívánatos és
keresett a tőke a mezőgazdaság szá-
mára, ép oly drága és nehezen sze-
rezhető meg az napjainkban. Kivált-
kép a földbérlet osztály az, amely
megfelelő hitelszervezet hiányában
rendkívül nehezen tudja meg a leg-
szükségesebb hiteltőkét is megsze-
rezni. A nyugati nemzetek már évti-
zedekkel ezelőtt megteremtették a
földbérlet osztály hitelszervezetét az

ingójelzálog formájában. Nagy mu-
lasztás terheli tehát a magyar tör-
vényhozást és hitelszervezeteket,
hogy a földbérlet hitel megvalósítása
céljából mindaddig nem javasolta, il-
letve alkotta meg az ingójelzálog
törvényes intézményét.

Sok a panasz amiatt is, hogy a vá-
rosok, községek és hitbizományi bir-
tokosok legtöbbször nagybérlet for-
májában hasznosították birtokukat s
a bérlet sokszor nem is hitbizományos
haszonbérlet. Emellett a városok,
ahol a vezető tisztviselők között alig
akad gazdasági szakember, a jogilag
tájékozatlan földbérlet érdekeit sem
veszik mindig figyelembe.

Ezzel kapcsolatban jogos a föld-
bérlet azon kívánsága, hogy az ösz-
szes köztársasági forralmu birtokokat
csakis kishérlet, legfeljebb kisközép
bérlet formájában hasznosítsák.

Végül senki sem törődik ma a
földbérlet osztály gazdálkodásának
jobb megszervezésével, vezetésével
és nagyobb jövedelmezőségével. Ma
Magyarországon többféle gazdasági
fellegő érdeképviselet van, de lélek,
igazi tartalom, nemzetfenntartó erő
alig van nehányban. A földbérlet
eddig szervezkedésében az alkotó
erő nem tudott kifejlődni s az alkotás,
az eredmény mindig elmaradt s
végül minden az érdektelenség, a
közöny kódébe foszlott. A földbér-
let eddigi tehetetlen szervezkedésé-
nek kísérő akkordiai lettek a bai és
panasz, az anyagi és erkölcsi zűllés
s végül egy füres egyesületi cím tar-
talom nélkül.

Ha tehát a magyar földbérlet osz-
tály a gazdasági világháború véghá-
ban szilárdan meg akar állni, akkor
bátor fellépéssel szálljon sík-
jogos érdekeinek védelmére és soha se
szűnő meg sajtó erejében bízni.
Csakis a bátor, a céltudatos szerve-
zkedés segítségével lesz képes a
földbérlet osztály gazdálkodása ba-
rát orvosolni, valamint lelki és testi
feltámasztást szolgálni.

Gazdaságstatisztikai adatok

1926—32.

A Központi Statisztikai Hivatal
közölt a kötetben is kiadta és könyv-
ügyi forralomba hozta a „Gazda-
ságstatisztikai adatok 1926—32”
című adategyütteményt, melyet Si-
nos Sándor kormánytanácsos, a
gazdaságkutató osztály vezetője
szerkesztett. A kötet 1926 januáriá-
tól kezdve felöleli a legfontosabb
statisztikai adatsorok havi változá-
sait, évi adatokat azonban már 1924
óta közöl, még pedig 286 adatsor-
ban.

Négy millió ló pusztulása

Moszkvában mélységesen hall-
gatnak a szoviet gazdálkodási ter-
veiről. Tavaly meg azelőtt, ugyan-
csak hanzosak voltak a népbiztosi
körök a különféle termelési jöven-
dömondásoktól. Az „ötéves terv”
megbukott, megbuktatta a paraszt-
ság. Egyebek közt a jószág leöl-
sével is. Így például elpusztított a
nép nyolc millió lovat is, mert nem
akarta lovat a kollektív gazdálkodás
kocsija elé fogatni. A szoviet kül-
földről beszerezett, vagy otthon ké-
szített traktorainak 1.800.000 lőereje
pedig még moszkvai parancsszóra
sem pótolhat 8 millió lovat.

Zsírosbödönök, disznóölő-
kések, hurkatöltők, hus-
darálók nagyválasztékban

Sesztina Lajos

vasnagykereskedésében
Debrecen.

Repülő asszonyok

Írta: vitéz luchsingeni HEFTY FRIGYES

A háború előtti „boldog békeévek” lelki nyugodtabb atmoszférájának szenzációi azok a nemek egyenjogúsága elismertetéséért vívott harcok voltak, melyeknek hősei azonban vajmi ritkán hordozhatták az elismerés babérokoszoruját, annál inkább képeztek gunk tárgyat, vagy szolgáltak élelapok táplálékaként. Itt nem számított, hogy az emancipációs törekvések irodalmi, társadalmi, vagy sport téren kívánnak érvényesülni, mert a nő, évezredek hivatása mellett látni kívánó erősebb nem türelmetlen előítélete, eleve távlatotlan ilyekezt minden

lehetőségtől, mely magadta volna az érvényesülés módját.

Am, ahogy megszoktuk a divat változásainak logikátanságát, az élet minden vonalon való fejlődését, modernizálódását, hamarabb kitűnt, hogy a nőkkel szemben táplált előítélet sem helytálló s a gyengébb nem számtalan olyan kvalitással rendelkezik, melyek őt a „teremtés koronája” móló pályatársává teszik. Sőt részt kívánt venni az uttörő munkában is, állva gonyt, s az „excentrikus” lényeknek kijáró, nem mindig hízelgő ítéletet. Mert a nő állhatatos, ha valamit nagyon akar...

szépen ívelő pálya végére, hogy egy időre mások vegyék át szerepét. Már korábbi versenyeken is riválisa, a belga Dutrieu Helen, Farman biplánon repül olyan biztonsággal, hogy nem sokára újabb típusok vezetését bizák rá s 1910. júniusában Chalonsban egy Sommer biplánon már utast szállít Bruxelles fölé, nem kis rémületére a városi magisztrátusnak, mely előbb zordonan büntetni kívánja, végül azonban a lelkesedés diktálja a „büntetés” kiszabását, mely a Legion d'honneur lovagjává avatja a bátor belga leányt.

Már jönnek az utánpótlás bajnokai, — az elődök példája lelkesítően hat. Franciaországban Marvingt kisasszony a legkomplicáltabb szerkezetű, a legnehezebben repülhető Antoinette monoplánon tépázza a csatornarepülő híresség, Latham Hubert babérait, 45 kilométeres távrepüléssel messze fölülmúlja De Laroche bárónő rekordját. Am Dutrieu Helen „nem tűri” konkurenciát... Csalogatón integet a hatalmas német „Femina” serleg, 1000 márká díj s elnyerésének minden dicsősége. Alig kúrtólte világgá a sajtó a francia leány távrekordját, Dutrieu nekivág egy téli reggelen az időtartamrepülésnek s két és félórás repüléssel ötszörösen múlja felül egy csapásra az összes eredményeket. A Femina-serleg egyelőre birtokában van.

Levegőbe emelkedik az első asszony

Csaknem egy negyedszázaddal ezelőtt, a repülés gyermekkorának idején, Wilbur Wright, a világhírűvé vált amerikai járta a kontinenst s ejtette bámulatra kezdetleges repülőgépein végrehajtott felszállásaival a hitetlenkedőket. Ezek a repülések valószínűsítően Isten kísértés számba mentek, hiszen annak a kőcsaváros ingatag biplánnak pusztá repülése, néhány méterre való felemelkedése is hihetetlen esemény volt. S míg az erősszívűek is néma szorongással nézték a lunghe szerszám imbolygását a levegőben, ime, megjelenik az avoursi repülőterén a nő s ami néhány kiváltáságon merész pilóta sajátja, részt kér a veszedelmekből, hogy megosztaná azt a magasztos érzést, mely a föld rögehez kötöttség alól felszabaduló lélek szárnyaása nyomán támad... Hart O Berg asszony ott kapaszkodik a fakir arcú Wilbur Wright mellett s az első nő a levegőbe emelkedik, hogy megtörje a jeget, mely páncéllként vette körül szabadiujni vagyó lelke börtönét.

S mert semmi sem áll magában egyedül, nyomában már ott repül — ha egyelőre utasként is — Hildebrant százados, az ismert léghajós neje s a tempelhofi mezőn megjelent tömeg tapsai szentesítik a nőnek az aviatikához való jogát.

Az első női pilóta

Az utasrepülés „alarendelt” szerepe azonban már nem elégti ki már a gyengébb nem képviselőit s röviddel Bleriot emlékeztetés La Manche csatorna repülését követően, 1909 októberében a franciaországi Chalons repülőterén gépbe száll egy hőselkű asszony, De Laroche bárónő. Egyedül ül a hatalmas Voisin gép nyergében, hogy első nő legyen a világon, ki a levegő meghódításáért folytatott küzdelemben készit kér, mint egyszerű harcos a férfiak oldalán. Háromszáz méter csak első ugrása, de pár napra már 6 kilométert repül be s aztán egyre fokozva eredményeit, a követő köz évben tartott heliopolis meetingen már versenyre kel férfikollegáival s a nagy konkurenciában, 20 kilométeres repülésével a távolsági versenyek hatodik díját viszi el. Egyiptom utong. — a bárónő, kinek még csak pilótavizsgálója sincs, meg-

nyerte a csatát. S egy hónappal később lehelyezi az első mérföldkövet, mely a repülő nő diadalmas utjának állomásait jezi, — március 8-án abszolvál vizsgájával az első női pilóta lett.

Becsületrend a repülésért

Ebben az időben még a repülés pusztá ténye volt a szenzáció, hiszen az uttörők csaknem kivétel nélkül életükkel áldoztak a kialakulás kor szakának. — a hős bárónő sem kerülhette el sorsát. Az ugyancsak győztesen megrepült rheimsi meeting után súlyos zuhanás tett csaknem pontot a

Melli Beese, a rekorder

Ezalatt a német nők sem tétlenek. Engelhardt kapitány az ejtőernyőugrás viaszajnoknőjét, Käthe Paulust veszi kiképzésbe, majd Leopoldine Konstantin a németek híres színésznője eszeréli fel színpadi szerepét egy időre a repülőterivel, de a pálmát mégis Melli Beese viszi el, ki bámulatos gyorsan sajátítja el a repülés — ebben az időben még nem éppen könnyű mesterségét. Astra Wright gépen tanul a szótlan Thelentől, kivel együtt súlyos zuhanást kell elszenvednie. Thelen meghal, míg a szép Melli egy sereg csonttöréssel szintén kiáll egy időre a küzdelemből. Balesete jó alkalom arra, hogy honfitársai gúnyjainak céltáblájul szolgáljon, — zinte tervszerű támadás-sorozat központjába kerül.

„Melli, ne felejtse el, hogy a kormányt másképp kell kezelni, mint a főzőkanalat” — írja satirikusan az egyik naplójában, de akik azt hitték, hogy ezzel kedvét szegik, csakhamar beláthatták, hogy a kis német leány keblében férfiszív dobog.

Amint fölépült, Helmuth Hirschl folytatja Ettrich „Taube” gépen tanulását s mint első a németek között, 1911. szeptemberében, nemsokkal az emlékeztetés budapesti meeting után leteszi a pilótavizsgát. Most aztán rohamra a barrikádok ellen!

A Johannistálban tartott nemzetközi versenyen elviszi a hölgyek díját, majd másnap új magassági és időtartam rekordot állít fel, s a közhangu-

lat, mely röviddel előbb ellene volt, most egyszerre megfordult. Akik gúnyolták, most kénytelenek megbajolni tudása és elszántsága előtt. Páratlan kitartása s akaraterje meghozták fáradozása gyümölcseit. Néhány napon belül Németország, sőt egész Európa ujjongva ünnepli a nagyszerű leányt, kinek merészen felfelé ívelő pályája tömegesen ragadja magával az aviatika szerelmeseit. Bozena Lagler, Charlotte Möhring, Marta Behrebon, Mabel von Schenk bárónő tesznek egymásután vizsgát s bár az angol Denise Moore hálás zuhanása nem marad hatás nélkül, a lelkesedést már nem képes ellankasztani.

Időközben másodszer kerül kitérásra a „Femina” serleg, melyért ismét Dutrieu és a francia Herveu küzdenek. A belga repülőnagyság nehéz körülmények közt végrehajtott repülésben 17 perccel szárnyalja túl a franciát s ezzel másodszer nyeri el a Femina serleget. Melli Beese idejét saját pilótáiskolájának vezetése köti le, így nem vesz részt a versenyeken.

Az első magyar női pilóta

Az egész világon fellángoló határtalan lelkesedés nálunk sem marad háttalanul. A Bécs melletti wienernerstadt repülőterén, Steinschneller Lily, mint Illner tanítványa teszi le a „Taube”-n vizsgáját s ezzel magyar nő is sorakozott a repülőasszonyok gárdájába.

B. B.

12.

Ez a három jel már átment a köztudatba.

Bristol Budapest

12.-P.-ért

ad naponta jó szobát elsőrangú ellátással.

A vendég minden kényelmét megtalálja.

Délután és este tánc.

A bárban intim, hangulatos esték.

„Ezek a nők Isten kísértenei!”

Angliában is feltűnik váratlanul egy tehetség, — Harriet Quimby Craig Bleriot nyomán átrepüli a La Manche csatornát. Nem soká élvezheti dicsőségét, — négy hónappal később oda-sorakozik a repülés mártírjai csoportjába. Helyébe oroszok jönnek, — Tschakovszkoy hercegnő s honfitársai: Ljuba Galantschikoff, ki Fokker gépen 2200 méter magassággal új világrekordot állít fel. A német császárné, m kor hírelj adják, az orosz leány sikerét, rémülten csapja össze kezzeit:

„Ezek a nők Isten kísértenei!”

Es „Puschka”, mint repülőörökben becézik, korántsem érzi ambícióit a világrekorddal kielégítve. A francia Letort társaságában nekivág az első nagytávrepülésnek s szerencsésen e is jut céljához Párisba, miután Berlinből kiindulva, hat szakaszban áthidalta a két főváros közötti közel 800 kilométeres távot. A leszállás nélküli rekordot ebben az időben Pallier asszony tartja, de az aviatika rohanó tempója mellett már semmi sem hosszúéletű. Felűnik újra a horizonton De Laroche bárónő, annyi évek állandó favoritja s Pallier asszony rekordja ellen indított első rohama nyomán kerekén 4 órára emelkedik, a női időtartam rekord ideje, mely alatt 323 kilométer távolságot repült be. Fájdalom, őt is e ré később az uttörők martíriuma, — közvetlen a háború a Crotoy-i repülőterén halálosan zuhan.

Most már alig győznénk figyelemmel kísérni a nagyszerűbbnél nagyszerűbb teljesítményeket. A nők mintha megmámorosodtak volna évszázados megködöttségük alól való felszabadulásuktól, szerit a világon produkálnak férfiakat is sokszor megsebzető eredményeket. Tilly Broadwich, egy gyerekszámba menő „giri” Los Angelesben addig mester-

Angol Magyar Bank Rt.

Debreceni fiókja

Alaptőke és tartalékok 42 millió pengő.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Magyar

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság.

Alapítva 1881-ben. Befizetett részvény és tartaléktőke 33 és fél millió P
Debreceni fiókja Piacutca 81. szám
Telefon 34-50 és 14 96 Sürgőnycim: GENERALCASSA DEBRECEN
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

kedik egy ejtőernyő elkészítésén, míg selyemdarabokból és sok zsinagból kialakul az első ejtőernyő, repülési vázának kétes értékű, de sok románnyal kísért eszköze. Felszáll utasként, hogy homokszákkal helyettesítve a kísérleti bábút, kidobja ernyőjét a magasból. Ehelyett maga kapaszkodik a gép paramétra s mielőtt meglepett pilótája csak sejtene is szándékát, megszédülve veti magát a mélybe. Megtépő pillanatok... aztán a szabadon zuhanó test felett kiterjeszkedik a fehér ernyő s a legmerészebb leány, újjongó boldogságban, könnyek között szerencsésen földet. Hírnév, dícsőség... Tilly „beérkezett”.

A kitört világháború hosszú évekre ellenségre kárhözvatta azt a 30 női repülőt, kik még életben voltak. Egyszerű Tschakovszkoy hercegnő jutott szerephez. A háduzenekor azonnal jelentkezett repülőszolgálatra. Uniformisba öltözik s mint hadnagy, számos frontrepülést végez ellenséges állások fölött. Hősiessége fufalmául a Szentandrási kereszt felé tüntetik ki — annál többet egy asszony el nem érhetett.

Kokain és revolver...

A hőkezdés után csak lassan tér magához az aviatika árvája, a sportrepülés. — a régi gárda asszonyait elsodorta az idők sok zivatara s így nem csoda, ha új neveket vesz szárnyára a hír, kiknek dolga már lényegesen könnyebb, — igaz, hogy a modernizált gépeknek megfelelően teljesítményeik is nagyobbak, mint ahogy komolyabb követelmények elé állították őket a technika fejlődése. Melli

36 órási női világrekord

De Larosche mellett utóda Maryse Bastie, Európa egyetlen forgalmi pilótája lett, ki nemzetközi utasokat, magas személyiségeket, diplomatákat, államférfiakat szállít, bejázolva, hogy keze biztos, szemé éles s szíve akkor is helyén van, ha olyan illusztris ember volt is utasa, mint egy időben egész világ imádatának tárgya: Rudolf Valentino. A szép Maryse még bírja az iramot, — csak a közelmúltban állított fel 36 órási repüléssel új női idótartalmi világrekordot. Harmint hat óra! Elég öbrenlétben bálteremben, változatos szórakozás, zene élvezete és pihenés változata mellett is. De Maryse Bastie egyedül gubbasztott, egy percre el nem ereszhető volánja mellett, két napon és egy éjszakán át, hogy utabb levelet illeszzen a dícsőség koszorújába, mely a nő homlokát övezi.

Asszony a Szahara felett

És utána a többiek... Lady Bailly,

Férj és feleség versenye

Amy Johnson... itt járt nálunk is a valyi kontinentális körrepülése kapcsán. Száz méter magasból szárnyára csuszott le egy kis Havilland „Moly-pille”, hogy hajszálya a földön zémozsolódás előtt keses és biztos mozdulattal simuljon a talajhoz. Boszorkány ez a lány, vagy a legjobb gépzelő. Ezer kilométereket szánt a levegőben, de országokat áthidaló társasági repülési után is mosolya tekintet elsőnek alá kis kabinja ablakából. Három vonalrekordot tartja, mielőtt megoszolja szerelmét a repülés és híres ura között, ami nem jelent megállást szédületes iramban. Néhány héttel esküvőjük után saját férjével kel versenyre a pompás pilótánál s míg ura elsőnek repül át sportgépén az oceánt, az ifjú asszony félnapal javítja meg a London—Fokváros utvonal rekordját, melyet eddig Mo-

Beese még egyszer kísérletet tesz, hogy 15 év előtt megindult s talán legfényesebben ívelt pályájának delelőjén megállhasson, de a mástól évtized nagy küzdelmeiben zilált idegek nem álliak a harcot, fordulóban megcsuszva, újabb súlyos zuhanás áldozatává lesz. Lassan felgyógyul ugyan, de többé nem repülhet. A szabad életet, mozgást megszokott szervezet narkotikumban keres kielégülést. — Melli kokain élvezetre adja magát, ami csak siettetni szorított teljes összeroppanását. És 1925 karácsonyának estéjén Hallensee egy kis penziónjában revolverrel ördül el. — Melli önként vált meg hanyatott életétől, mely anynyi dícsőség után, keserű meghasonlásban mit sem nyújtott többé. Egy fényes csillag futott le az égről.

Ugrás 7300 méter magasból

A haladásban nincs megállás, — az eszme fanatikusai tovább építik a hidat, mely hivatva van az előítéletek mélységén keresztül a gyengébb nem jogát a gyakorlati étellel összekötni. Míg előbb Frankhon, most Germánia áll az élen. Egész kis légióját bocsátja ki: kitűnő pilótáinak Thea Rasche mellett, ki egyébként az első hydroplánvezető pilótánő. Liesel Bach, Elli Reinhorn, Erika Neumann és Marga von Etdorf válnak világhíressé hatalmas kontinentális repülésekkel, míg Lola Schröter mint ejtőernyő ugró bajnoknő is egyedül áll a maga nemében, 7300 méter magasból végrehajtott ugrásával, mely ma is fennálló világrekord.

ki nekivág a Szahara sivatagjának, hogy a koloniális erődítés vezetőjének minden óvása ellenére, kísérő nélkül kísérelje meg azt, mit egyetlen férfi sem merészt. Talán, mert több bennük a megfontolás... s mert evvel szemben a nő mindig szívesen hazárdozott?.. Bátraké a szerencse, — az angol Lady szerencsésen megúszta a vakmerő vállalkozást, mely egy motordefektus esetén a nagyroptú pályára utolsó állomása lett volna. További 4 etappal már otthon is van Londonban, hol kisebb a fogadtatás, mint a siker nagyszerűsége jogossá tenné. De a Lady annyi kiváló produkált, hogy már semmivel sem hatja meg honfitársait, kiket a másik nagy „kriek”: Amy Johnson, most Mollisan hírneves oceánrepülő felesége, szinte közömbössé tett már fantasztikus teljesítményeivel.

10,200 méter magasban

A harmadik angol nagyság Miss Spooner, minden versenyek látványos repülések esélyes indulója. Az európai körrepülésben hajszálon múlt elsőse, így is fele uton vezetett, nem kis gaudiumára suffragette társaságának. De a franciák sem maradnak el. — az utóbbi évek határozottan a Marysok csillagzatának jogében produkálják a szereplőket. Maryse Bastie mellett Maryse Hilsz tör a csillagok felé. — 10200 méteres fantasztikus magassággal állt be szinte felülmúlhatatlan világrekordot.

A motornélküli repülés heroinái

A repülés új ágazatában, a motornélküli repülésben éppen úgy megtalálja helyét a gyengébb nem, mint a motoros aviatikában. A német Hanna Reitsch 5 óra 15 percig vitorlázik a grunauai telep felett s javítja meg ötszörösére az addigi rekordot. Ezen a téren aztán csonka hazánk csonka aviatikája is megteremtette a maga sportrajongóit, kik hazai mostoha viszonyaink közt fészeltremelő eredményeket értek el. Először V. Tóth Jolán kapcsolódik a vitorlázó repülő mozgalmába, de ambíciói túrelmetlen sietésre sarkallják, csakhamar áttér a motoros kiképzésre s mult évben nagy sikerrel tette le a vizsgát. A kaposvári Abaffy Genovéa, kinek tudását talán csak merészsége mulja felül, egészen kivételes képességű pilótanőnek bizonyul s miután két éven át első helyezést ért el a budaörsi vitorlázó repülőversenyeken, most a Pflisborosjenő feletti Nagykevényen készülődik nemzetközi viszonylatban is jelentős távrepülés végrehajtására. Lovász Olga mellett a rádió népszerű szpikere, Filótás Lilly művelője az új sportágnak, mely lelket nemesítő munkájának büvkörébe vonja mind azokat, kik szépségeibe betekintést nyertek. Mq Amerikának 400, Angliának 200, Németországnak 44 nő pilótája van s ez a hatalmas előretörés mutatja a repülésben rejlt varázst, egyúttal azt a hatalmas fejlődést, mely az egyenjogúsítás terén a nő javára mutatkozik.

S most a gyakorlati tapasztalat? —

Igaz ugyan, egyesek kiváltságos teljesítménye nem lehet általánosságban mértékadó. Bár kétségtelen, hogy a nő szerepe az aviatikában komoly jelentőséggel bír s nagy teljesítmények szülője volt, általában azonban még a sportoló nőknek is csak elenyésző százaléka állja meg a melvét. — a rostan csak kis töredéke marad felül. Míg a férfijelölteknek átlag 85 százaléka felel meg s ennek legalább fele nver jó képességű, a nők közül alig 60 százalék vehető komoly kiképzésbe s ebből legfeljebb 20 százalék telet abszolut értéket. Ha azonban megfontoljuk hogy évezredekön keresztül csak alárendelt szerep jutott a nőnek, mely nem engedte más oldalú képességei kifejtését, mint amelyek háztartása elátásnak körébe tartoztak, úgy felszabadulásukkal kapcsolatos érvényesülésük mégis nagyobb szerepükre való jogosultságukat igazolja. Ami viszont nem zárja ki, hogy eredeti természetű hivatásuknak ne állának elvonott szerepükben is magaslátán. Legalább magyar légiarónőink konyhaművésze semmiel sem marad el repülőkétségük mögött.

Az idők jele, hogy megszoktuk a nőt a volánnál. Vajon nem a család kormányváltás iránti törekvések előhírnöke-e a nők magasroptú igyekezője, mert ez esetben a férfi mihamarabb engedkedik, hogy az anyaválasztás meggyőzése után oda kényszerítse a nőt vissza, hogy a Gondviselés állani rendelte.

Dr. Varga Zsigmond egyetemi tanár „Vallástörténetének” margójára

Nem irtak róla oldalakat a napilapok, nem kapott lelkes ovációt, nem nyilatkoztak róla úgy, mint egy irdalmi alkotásról szoktak nem mondta senki, hogy „beérkezett”, ezzel szemben mindenki csak, aki a kezébe vette, azt mondta: „hatalmas munka”. Laikus csak ennyit mondhatott e méreteiben is, de becső tartalmában és feldolgozásában korszakalkotó nagy munkáról. De ha egy arra hivatott veszi a kezébe, nem dícsérolag nyilatkozik, midőn azt mondja, hogy: „esemény”.

Esemény az az 1187 lapos hatalmas munka, a magyar tudományos világban, de esemény európai, sőt világviszonylatban. Ez a munka hatalmas hiányt pótol, azt a hiányt, melyet eddig senki dr. Varga Zsigmond előtt meg nem szüntetett s amely sok külföldi irodalmakban még ma is megvan.

Varga Zsigmond professzor most ötödik nagy munkájával lépett a tudományos világ elé. De bármilyen értékesek is azok az előbbiek, bármilyen jelentős alkotások is, mégis ez az utolsó, az ötödik, az „Általános vallástörténet” című munkája az mely a szerzőjének felére tesz az elismerés a kifizetés, a tisztelt és az örök megbecsülés koszorúját.

Nagy házával tartozik dr. Varga Zsigmond iránt az egész magyar tudományos világ. Olyan hiányt pótol, ami lehet, ha Varga Zsigmond professzor ezt az évek óta tartó heroikus munkát nem veszi a vállára és nem viselgeti a tárgy iránt ennyi idealizmussal és ennyi szorgalommal és megértéssel, de nemzeti kötelesség tudatával, talán soha, de soha nem látott volna napvilágot magyar nyelven.

A munka bár tudományos, bár magas színvonalon mozog is, még a

laikusnak is oly nagyszerű élményt nyújt az elolvasása, amelyet egy közönséges regény nem képes nyújtani.

Felöllel ez a munka az összes ókori és keleti népek vallásának kultuszát. Nincs egy nép sem, mely a történelem folyamán megjelent, amelynek vallásos életét magába ne foglalná ez a munka. Az ősmagyar vallás beható feldolgozásban nyer helyet a munkában.

Varga Zsigmond professzor halhatatlan alkotása napvilágot látott. Hisz szük hogy a magyar tudományosság figyelme rövidesen rá irányul és, oly elismerőleg nyilatkozik, mint a református teológiai irodalom munkáit már nyilatkoztak.

Ha soha semmit nem irt volna vagy nem írta ezután Varga professzor, már ez a hatalmas munkája nemcsak a csonkaország határain belül, de külföldön is név hálhatatlanná tenné, de Varga Zsigmond professzor nem nyugszik, mert a tárgy iránt érzett ráirongó szeretete, kissé túlfűtött idealizmusa nem hagyja pihenni, hanem hozzáfogott már is újabb hatalmas munkáihoz, mely a bibliai vallások történetét foglalja majd magába. A biblia eredeti nyelvének a héber és görög nyelvnek történetét, exegézisét, irodalmát, fogja tartalmazni az a munka melynek feldolgozásához most fogott hozzá a professzor, amely néhány évek lesz fáradságos, de gyönyörű munkája.

Varga Zsigmond professzor ezzel a hatalmas munkájával nemcsak magára vonja a már eddig is nagy elismeréssel nyilatkozó magyar és külföldi tudományos körök figyelmét, hanem a debreceni tudományegyletemre is, amely ilyen kiváló professzorokkal rendelkezik, mint dr. Varga Zsigmond egyetemi tanár. GÁVÁCS SÁNDOR

„Erzsébet Királyné Szálló”

Budapest, IV., Egyetem-utca 5. szám.

(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN)

60 éve a fővárosi úri középosztály találkozó helve. Száz modern, kénnvelmes szoba. Az étterem és kávéházban cseánvzene. Az Erzsébetpince a főváros legszebb sörözője. Ezv pincér-rendszer. Leszállított árak. SZABÓ IMRE tulajdonos.

Kemál Pasa Törökországában

Az elárvult Isztambul szépségei - Ragyogó dicsőség tárházai a török muzeumok

VIII.

Nehez sor az ember számára a vesztési korábbi gazdagságát, — emmi a szegénység kenyeret annak, aki a jólethez, a vagyon adta biztonságához hozzászokott. De talán még keserűbb sors az egykor első hatalmasnak, a mindenki által körülrajongott dodelgettnnek minden nap újra és újra crezni, hogy más foglalja el egykori helyét. Várost is érhet ez a sors. A dicsőségétől, elsőségétől megfosztott, ság keserű állapotát érezi ma az évzredeken át mindig elsőséghez, fényhez, pompához szokott Konstantinápoly polgárai. Jelkes lokálpatriótái. Az állam fővárosának a dolgok természetéből kifolyólag kijáró sok-sok a önyt, gazdaságát és politikait egyaránt, a hatalom központjából áradó ragyogást mind nem élvezheti többé Isztambul és népe. Mindez Ankarában s a trónjáról letaszított Isztambul többé nem nevezik rajongói Der-i-szá deinek, a Boldogság kapujának. Gyakran hallottam Isztambuli polgárok és külföldi diplomataik ajkáról a panaszos sóhajt: bizony-bizony messzi provinciális városra súlydát az egykori vágyak városa.

Az ezerarcu Isztambul

Isztambul valija és főpolgármestere, a kedves és előzékeny, de igen elfoglatl Muhlittin bej egyik hivatalnokát bizta meg, hogy a városra vonatkozó kérdéseimre részletes felvilágosításokat adjon. A hivatalnok természetesen készségesen állott rendelkezésemre, de bizonyos fokig túlzott óvatosság jellemzte, amennyiben igen megkért, hogy neve valahogyan ne szerepeljen az újságokban. Beszélgetésünk során, de még inkább régi kedves barátom: Szamit Szaim bej építész-mérnök szakavatott kalauzálása mellett egyre közelebbről ismerkedtem meg ezzel a csodálatos múltú és ezerarcu várossal.

Ha valaki azt kérdezné tőlem, hogy miként jellemezném legjobban és legteljesebben Isztambul városát, az felelném, hogy ez a város egyszerre város, kikötő és muzeum. Arculatján rajta van a nagyváros helyege, tömörten élő lakossága, nagy forgalma — amit a sokszor szűk utcák látszólag még nevezik is — fejlett üzleti élet, fényűzés, szórakozások, nyomor és gazdagság, kunyhók rozsanásza és paloták pompája mind-mind fellelhetők. Pérméren így is azonban ez ember, úrra és úrra szemébe ölik a tenger zöldeskék láta, rajta a sok-sok hajó és bárka, minden órában ismét és ismét meg kell győződünk arról, hogy milyen istentől is kikötőnek teremtett hely ez. Ha pedig a város: háruk, fármaly pontján is lehetetlen nem éreznünk a múlt idők lehelését, romok és csodálatosan őnségen maradt emlékek szóban hallgatag nyelven rég elmúlt időköt.

2500 esztendő dicsőség

Isztambul legrégibb telepítése a mai Top Kapu Szerái, a régi szultáni palota helyén, a Márvány tenger és az Aranyszary öböl találkozásába nyuló ófalak földnyelv csücskén történt Krisztus előtt 658 évben. Megarai bevándorlók alapították itt telepést s vezetőjükről, Byzaszról Byzansziomnak nevezték. Szemközt az ázsiai parton már volt egy régebbi telepük. Kalcedón, a mai Kadiköj. A város hamar kedvező fejlődésnek indult, igazi virágzását azonban Nagy Konstantin római császárnak köszönhető, aki a római birodalom fővárosát, Rómát ide

helyezte át. A gazdag város sok harcos nép figyelmét és vágyait keltette fel s szinte egymást váltották falai alatt a görögök, hunnokok, bolgárok, arabok, persák, arabok, oroszok, magva-

A csodálatos szépségű város

Csodálatosan gyönyörű a város felvése a tenger partján, a hosszan elnyúló Boszporus mentén. E felvés elegendő volna annak bizonyítására, hogy a város fejlődni hivatott. Turisták tízezreinek kellene róni útjait, élvezni szépségét s tanulmányozni gazdag múltjának rengeteg emlékét. Idegenforgalma azonban igen megcsappant a háború után. Muhlittin bej főpolgármester segéte akar ezen s talve van nagy és szép tervekkél. A régi vár magaslatán, az Aja Szofia és a Szultánahmet dsámik közötti hatalmas pusztá térségét, ahonnan oly gyönyörű kilátás nyílik köröskörül, rendezni akarja s ide akarja telepíteni a zsufolt Bejogluból az előkező szállodákat. Az idegenforgalmat emelőtő nagy idegenforgalmi propagandát kezdeményeztet s a város látogatói számára messzemenő kedvezményeket óhajt biztosítani. Késztelenül nagy-mértékben fogja emelni látogatóinak számát az a most épülő autótű, mely Londonnal fogja közvetlenül összekapcsolni. Ennek az utnak egyik jelentős szakasza Magyarországaton húzódik keresztül. A Bécs—budapesti szakasz már készen áll, a budapest—kecskemét—szegedi pedig most épül.

A szultáni palotából muzeum

Muzeumaiban a messzi múlt emlékeinek gazdagságával versengenek a közelebbi elmúlt időköt. Dus lómnü ősi fák sora fészött vezet az ut a Gülhane kertén át fel a muzeumok főcsoportjához. Itt vannak sorra a Keleti Népek (a babiloniak, az asszírök, a hetiták s a többiek) ősi nagyságát összegyűjtött emlékeiben hirdető muzeum majd a Csibeli Kösk, a muszlimán művészetek szentéi: fajnasszal burkolt kis muzeum, azután meg a világ leggazdagabb gyűjteményei közé számlált Régiségek Muzeuma. Anadolü minden része ugyszólván ontja magából régi kultúrák újra napfényre kerülő gazdag és értékes leleteit. Hatt Etem bej, az Isztambuli muzeumok volt főigazgatója és dr. Zübej Hamit bej, az összes törökországi muzeumok főigazgatója mentekél nekem, hogy bár az idegen kutatók régebben egész világhíres muzeumokat feltöltöttek meg az nnon korábban elvitt anyaggal, mégis az utóbb leletek száma és gazdagsága túlszámolja ezeket, úgy, hogy az ország különböző helyein felállandó új muzeumok egy-egy versenye kelhet majd idők múltán a legdicsőbb nagy muzeumokkal is. A régi szultáni palota, a Top Kapu Szerái is muzeum ma, telve egyes termek régi és modern kincsek csomójával, a török történelem emlékeivel. Bony sokszor káprázott a szemem, miattl

rok, majd a keresztiesek, a velenceiek a frank lovagok osztrómlo seregei, míg végre a hódító török hadak kezébe esett s maradt után végül is az övek századokon át egészen mostaná g.

Ragyogó pompa a katonai muzeumban

Itt a régi szultáni palota közelében van egy másik felette érdekes muzeum, a katonai muzeum. Épülete az egykori Szent Iréne temploma, melyet még a negyedik században Nagy Konstantin emelt. A muzeum telve különböző korok fegyvereivel, harci eszközeivel, zászlóival. Az egyik Timur Lenké, a másik Konstantinápoly elfoglalójáé, II. Mehemet szultánáé, a

Janicsár-zene a régi kávéházban

Estére kelve az elsőport mult egy halavány emléket mentem élvezni a zerbéidsámi Iszkender bej barátommal. Az arbronsókkal megerősített 33 méter magas Csemberli tas oszlop eredetileg 50 méter magas volt s tetején Nagy Konstantin szobra állott) mellett vitt az utunk az Alik Ali pasa dsámijának egyik mellékudvarában elhelyezett népi kávéháza. Sokan keresik fel ezt az egyszerű kis szórakozóhelyet, mert érdekes zenét lehet itt hallani. A Kert már telve közönséggel, mindenféle rendű és rangú nép-ség, leginkább azonban egyszerű emberek. Durván ácsolt padok, alásó szék-k tömött sora, az előt levők elé kis asztalkákat is raknak, egy-egy faketelvény, limonádé, tea vagy fogváltó elfogyasztása már feljogosít a nemsókára kezdődő zene élvezésére. Még nem jöttek elő a zenészek a kis kávéházból, van időnk körülnézni. A közönség csendesen beszélgetve italt szórakoztatva, egyházen vígjáték szíva vártakék. Alie van üres hely, talán csak az enyhet adó székfűtéseska betömmedencéje. De még az sem, abban aranyhalacska uszkálnak. Kérben csupa ódon épület, vagy régi kék falkerítés. A kertészen túl kikandikál a lombok közül Aik Ali pasa dsámijának minaréje s kupa-lója. A müezsin ódon esti imádt énekli, Lá Illáhi il Allah. Akkor még arbul, azóta már tükül. Egyszerre felgyuladnak a fényzórok s fényükben, a kis házikó előtti sátorszerűen kiképzett, ócska

harmadik a híres alban Szkender bégé volt és így sorra tovább. De nem csak a török idők emlékei találhatók itt fel, hanem az öket megelőző és velük harcban álló más népeke is. A sok lobogó között feltűnik a háromszablvás zászlója Alinak, a negyedik kalifának, a nagy Mohamed, prófeta szépséges Fatime leánya férjének. A sok harci eszköz között egyszerre csak bízár alakok tűnnek szemünkbe, a szultáni utalom korszakainak udvari és katonai öltözetébe bujtatott életnagyságu viaszbabok. Csodálatos bujasága a fantáziának eszelle ki ezeket az öltözeteket és kimerítetlenül gazdagsága a szultáni kincstárnak valóstolta meg a hivatalnoksereg és a katonasereg számára.

A modern török harcosok

Távozóban a régi hadi élet emlékei nek nézdeg és épen olyan mértékben tarka tárházából, szemközt találkoztunk a ma katonáival. Kemál pasa Törökországa nem cíemázta fel katonáit, de jól felszereli őket a modern hadviselés minden fámádó és védő eszközeivel. Ime itt lépnek el előtünk egy század harcosai, mind csupa edzett, keménykötésű legény, ruháink színe, mint a szürkés-barna agyagé. Anyaga meleg és erős gvapiu szabása könnyűvé tesz minden mozdulatot, s alig haladnak kissé tovább, már is szinte beolvadnak a környezethez. A ma hadi iskolája nem a nyílt kiállítás lenyűgöző hatásával akar győzni, hanem az észrevétlenség, maszkjában minél kisebb áldozattal, minél nagyobb eredményt elérni.

fehérre festett kis kályhahengerekből virágseréppé előlépetett s bennük növekedő napraforgókkal díszesen szegélyezett körben méltóságjeljes sorban megjelennék a várya-vart zenészek. Valamennyin a több mint száz éve kiirtott janicsárok öltözeté, zene-szerszámaikat is tőlük örökölték. Elöl jó egy nő. Aise kadin — szúja a barátom — sok imádója van itten. Azután vagy hatan férfiak. Ebesz kis janicsár zenekar. Bázendütenek. Kezük alatt pattog a Davul (nagydob) s a dümböleket (egyfenekű ksdob), csörög a def (csörgős dob), peng a dsümbüs (gitárhoz hasonlós) és az ut (lant) sár a Remán (hegedű) és jajgat a zurna (sip). Először valami csodálatos, gyorsütemű régi janicsár indulót játszanak el, szinte pezsgő föléz ember vére. Majd egy halgatószerű dal kövekezik, mit a nő halkan énekel is. Nagy tapsmal köszöni meg a közönség az előadást. Aise kadinnak ketten is ködenek esekvot, az egyik lecskötés száz szál vörös zekfűből áll. Rövid szünet után újra játszanak, megint tetszés, virág, szünet s így megy ez ötféle váltakozva. Erdemes nézni a közönséget, miattl a zenészek játszanak, hogy el tudnak merülni a zene hallgatásában. Mintha messze kálandozna a lelkük valahol az óguz ósők táboráiban s az ősi regösök, az uzandisk kobuzának hangjai mellett hallgatnának régi regékét. Mert bizony náluk is, minél messzebb a mult, annál nagyobb a varázsa.

Végh Jenő.

A Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet

Huszonegyedik évtársulatát megnyitotta.

Heti törzshelét öten hívár.

Ön is lépjen be tagjaink közé, mert az áltál önmagán is segít és előnyökhöz jut.

Szent Anna-utca 10 Telefon: 31-32.

Mindenféle tüzeőanyag szükségletét lego'csóbban telepünkön szerezheti be. Telefon 32-31.

ÓZDI SZÉN PRIMA SZÉN
ÓZDI SZÉN FOGALOM
ÓZDI SZÉN JÓL MELEGIT
ÓZDI SZÉN NYUGALOM

Vegyen ózdi szenet olesón a Népszövetségi Hitelszövetkezetnél Szent Anna-u. 10. T.: 31-32, és 32-31. Rendelhető a dohánytőzsdékben is.

Az ezer pengőn felüli jövedelmek megszüntetését követeli a debreceni Ker. Nemzeti Liga ifjusága

Az ifjusági osztály memorandumot visz a miniszterelnök elé — Minden tisztviselőt nyugdíjazni kell 35 szolgálati év után

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának ifjusági csoportja amely már eddigi ténykedésével is megbizonyította, hogy eredményes akciókat folytat a magyar ifjuság érdekében, tizennégy pontos memorandumba foglalta össze mindazokat a kívánalmakat, amelyeknek sürgős megvalósítása a nemzet életébe vágó súlyos problémán segíthet.

Mint értesülünk, a memorandumot pár nap múlva az ifjusági osztály vezető Gombös Gyula m. kir. miniszterelnök elé terjeszti. A rendkívül érdekes és nagyjelentőségű memorandum amelynek minden pontja nemcsak az ifjuság jövőjét, hanem az egész magyar társadalomnak érdekeit is érinti, a következő.

A memorandum

Csonkamagyarország legfájdalmasabb, legégetőbb problémája nekünk az állás-talan, részben hadseregtelenségű, fősikolós és diplomás ifjuságunk helyzete. Mi vagyunk kétségkívül a trianoni időknek legszerencsétlenebb, legszázalomraméltóbb áldozatai. Az idegőrlő hájszabán eddig nyugodtan viseltük a nélkülözés és nyomor szomorú keresztjét. A magyar ifjuság volt eddig a társadalomnak az a számottevő eleme, mely mély belátással hallgatott és várt türelemmel. Mi a magyar ifjuság, a magyar jövő, a magyar ifjuság, a magyar jövő, a vagyunk, kiknek szent hivatása lenni az integer, régi Nagymagyarország újjáépítése!

Azonban ily nagy és magasztos cél a jövőben, a jelen nyomasztó körülményei miatt elérni nem lehet. Mi a magyar ifjuság, akik ennek a kétségbeesítő helyzetnek a kellős közepében vagyunk, mi érezzük és tudjuk, hogy mivel lehet ezen a szerencsétlen országon, az abban élő és színlődő magyar ifjuságon segíteni. Az elhangzott sok-sok be nem váltott ígéret in dított bennünket arra, hogy a fent elerendő célok jegyében összefoglaljuk azokat a pontokat, melyekben az élethez való jogainkat követeljük.

1. Állás- és jövedelemhalmozás azonnal megszüntetendő,

2. Ha állami, vagy közüzemi nyugdíjas bármilyen állást foglal el, nyugdíjától azonnal megfiztandó, — kivéve azokat, akiknek nyugdíja a havi 160 P-t meg nem haladja.

A magyar ifjuság hazafiátlan cselekedetnek és a nemzet összesére ellen való bűnnek tartja azt, hogy akkor, amikor az adózók súlyos viszonyok között tengődnek s mikor ezrei az ifjuság nak kereset nélkül állanak, ugyanakkor legyenek emberek, akik a keserves kínok között befizetett közjavakból több oldalról is fizetést huznak.

3. Külföldön élő nyugdíjasoktól a nyugdíj elveendő és szigorúan ellenőrzendő.

4. Minden 60 életévet betöltött, továbbá minden 85 szolgálati évet betöltött egyén haladéktalanul nyugdíjaztassék.

5. Nagyobb jövedelmű tényleges állami, közületi tisztviselők megán munkálatok vállalásától eltiltandók.

6. Mindazon nyugdíjasok, kik egyforma rangosztályba sorolnak, teljesen egyenlő nyugellátásban részesíttessenek.

7. A frontharcosokra és a katonaviselt egyénekre tekintettel állami s közületi hivatalokba való újrafelvételeknél és előrehaladásnál az alant következők legyenek mérvadóak:

a) Frontharcosoknál korhatár a felvételeknél 45 év.

b) Előnyben részesítendőek felvételeknél a katonaviselték és azok, kik katonai szolgálatra való bevonulásuk miatt veszítették el már meglévő állásukat.

c) Figyelembe veendő a családi, vagyoni állapot, életkor s a rátermettség.

8. Képzettségüknek fogva — jelenlegi, már meglévő állásukban meg nem felelő tisztviselők — végzettségüknek megfelelő beosztásba tétessenek.

9. Azon esetekben, amidőn állásban lévő nő, állástalan férfihez megy feleségül, aki neje állását betölti,

heti: a férfi a neje szerzett jogaiba léphessen és a férjnek illetményei a 10. pontban foglaltak szerint állapíttassék meg.

10. Szociális szempontokat tekintve, kezdő fizetéseként a létminimum:

a) érettségizetknél törzsfizetés havi 120 P.

b) főiskolát végzettek (abszolutorium) esetében törzsfizetés havi 150 P.

c) diplomásoknál törzsfizetés havi 180 P.

11. Női családtagok közhivatalokban csak mint önfenntartók és családfenntartók foglalhassanak el állást.

12. Tisztviselői illetményekből és nyugdíjavadalmazásokból, amelyek a havi 300 P-t meg nem haladják, fizetéscsökkenés ne eszközöltesse. A már eddig keresztülvitt fizetéscsökkentés által elért megtakarítások folytatását az állam a 301 P-t elérő tisztviselői fizetések és nyugdíjakról felfelé százalékosan ugró levonás alapján eszközölje.

13. A legmagasabb havi illetmény minden néven nevezendő pótlékkal együtt — az ország pénzügyi helyzetének talpraállításáig — ne haladja meg az 1000.— P-t, még akkor sem, ha azt házastársak — kiknek mindegyike állásban van —, együttesen kapják.

14. Tényleges szolgálatot teljesítő tisztviselők és nyugdíjasok közpénztárból kapott fizetésükön, illetőleg nyugdíjukon kívül semminemű illetményt, tantem, tiszteletdíj, jutalék, működési pótlék stb. címenek fel ne vehessenek. Ez a rendszer igazságtalan olyan tisztviselőkkel szemben is, akik ugyancsak a közt szolgálnak, de beosztásuknál fogva ilyenhez nem juthatnak.

A KELET FRANCIAI SZÁZESZTENDŐVEL EZELEŐTT

Oláhország hosszú időn át a szultánok által kinevezett görög nemzetiségű fejedelmek, az u. fanariókak uralma alatt tengődött. Ez idő alatt az elkeléség török szokások szerint élt. A parasztság azonban megtartotta régi oláh viseletét és életmódját, de viszont hihetetlen nyomort szenvedett. A görög szabadságharcok itt is fölkelést szítottak s ennek következtében 1822-től már benszületett fejedelmet rendel ki a szultán. 1828-ban az orosz-török háború alatt orosz megszállás következett. Az 1829-i drinápolyi béke visszaállította ugyan a szultán szuverenitását, de orosz védelem alatt, minek folytán az orosz hadak csak 1833-ban hagyták el az országot. Ezalatt töltött ott hosszabb időt a kiváló magyar festő, Barabas Miklós. 1931. nov. 8-án indul utnak s csak 1833. júliusában tér vissza onnan, főleg az orosz tisztek jóvoltából — de a bugyellárisal. Bukaresti benyomásait szellemesen örökítette meg „Emlékirataiban” (Olcso Könyv 125-

—58.). Ebből közlünk itt egy mulatságos kis részletet.

Érdekes korszak volt ez. Bukarestben, ahol az oroszoknak akarván hízkelni, már kezdtek a török szokásokat elhagyni és az európai szokásokat utánozni. Előzőleg intelligencia viselt törökös ruhát és azoknak eseldei, az arnauták. A parasztság megtartotta az eredeti oláh viseletét; ezt viselte a nők nagyobb része is, de az orosz „felszabadítás” után a főariztókra a asszonyai már majdnem mind a franc a divat szerint öltöztek. Az ifjuság persze könnyebben változtatta ruházatát, de az öregek, akik már rég megszokták a török ruhát, nehezen adták rá fejüket vagy legalább is csak apránként kezdtek leszokni róla. Így például a turban helyett orosz katonasapkához hasonló sapkát tettek föl, bugyogó helyett pantalon és sárga csizma vagy papucs helyett fekete csizmát.

Egy Obedianu nevű jóismerősöm aki már annyira vitte, hogy sapkát

26 év óta

fennálló intézetünk 1932. év elején megalapított és országosan megszervezett építőtakarékosztálya

folyósít kamatmentes, valamint életbiztosítással kapcsolatos BIF takarékkölcsönöket

családiház építésre, vagy vásárlásra, tatarozásra, bővítésre, terhes kölcsönök átváltására stb. Díjtalan felvilágosítás; vezérképviselőtünknel: **Lukács Vilmos és Testvére**, Debrecen, Károly Ferenc József-ut 3/b., István malom mellett) vagy Budapesti Ingatlan Bank Rt. VII., Rákóczi-ut 10.

pantalon és csizmát viselt, barátja unszolására egészen át akart öltözködni. Cilindert én hozattam neki Szepenhől, a híres Bayertól, a legfinomabb fajtát; csináltatott frakkot is a legfinomabb posztóból, aztán felöltözködött, próbára feltette kalapiját s a tükör elé állt. Amint meglátta magát így talpig modern ruházatban, olyan idegen ember állt előtte, hogy földhöz csapta a drága kalapot s ledobta a frakkját is. Lehetetlen volt rábírní hogy többé fölpróbálja s inkább el ajándékozta.

Az Átöltözködésen sokat segített a katonaruha, ami szemeket hozzászoktatta a más szabású ruházathoz. Mert az oroszoknak első gondjuk az volt, hogy oláh katonaságot állítsanak föl s azt európailag, de kissé az orosz vi selethez hasonlóan ruházzák fel. Néha nagyot mulat'am ezeken az első katonai gyakorlatokon. Egy orosz katonatiszt 12 embert sorbaállított és tol más által megmagyaráztatta, hogva kell lépni s mikor az mondja „Marsch!” akkor a bal lábát kell in dulásra emelni. Megparancsolta, hogy így kell maradni, míg ő minden ember lábát megvizsgálja, hogy helyesen tartja-e? Az e'sőnek a lábaféjét mind járt lefelé irányoztatta s míg végig igazgatta valamennyit, az egyik földön álló legény feldőlt és akárcsak a kártyaházakat, végigdöntötte az egész sort. A tiszt erre mérgesen sor ba pofozta a ledőt katonákat.

Az európai divat áldozata lett Cencuzeno nevű jóismerősöm gyönyörű fekete szakállja is. Esményi szépségű férfifeje volt, de mikor a szakállát le borotváltatta mert az a francia ruha hoz nem volt divat, fát a lelmem érte ő is a főariztókraclúhoz tartozott s így illőnek tartotta az európai divat utáztatását. Mivel pedig az orosz tábor-nokok is fölkeresték házáit, modern butorokat is csináltatott, mert az európai viselethez a széles török diván melyre papucs nélkül kuporodtak fel nem illett. Mikor a metamorfózis után még egyszer meglátogattam, amint a szobába lépek, alig bírom a kacagást visszafojtani. Vagy tíz bo-járt látok benn, amint hosszuszaru csibukból füstölve, mindegyik egy-egy szék mellett úgy törökösen a földön kuporog, föltett cilinderral s fejen s a frakk szárnyai hátul szétterülnek a földön. Önmaga a kanapén ült, de a többi bojárnak kellemesebb a régi szokáshoz híven cigánykarikában kuporodni és mivel, hogy régebben a turbánt sem vették le a fejükről, a cilindert sem jutott eszükbe levenni. Erdemes lett volna ezt a kacagató jelenetet megörökíteni.

A bukarestieknek szokásuk mind-járt mindent a németre fogni. Ha az európai ruházatu ember (ha épen oláh is volt) meglökött vagy másféleképpen bántott egy-egy oláhot, azt kiáltotta utána: „Nyamecu beczivu”. (Részeges német). Ez a megfizető epitheton onnan eredt, hogy a bevándorolt német mesterlegények nagyobb része visszaelt a tulajdonos olcsó borral. 2. kr. volt egy itce bor, tőlen egy egész nyul. bór nélkül, 2 kr.-ért kelt el, a bórért többet adott a zsidó. Később, az oroszok alatt szintén drágább lett az élet.

Karácsonyi husszükségletét

legolcsóbban

Horváth Gábor

hen'eszületében szerezheti be.

Naponta friss vágásu hizott marhahus és gyenge uradalmi tejborju

Ujévi malac előjegyezhető, úgy élve, mint levágva.

Schugartó, 16. Brodsky - Har-
 mada, Filleres gyors (Macsányi
 László), 17. Markus - Márta, El-
 fedtől minden esőszakát
 fangó Fekete Pál, 18. Fejves -
 Harmada, Firenzei nyár, tango,
 19. Lenoir - Kuthy, Léov a ked-
 vesem (Sebő), 20. Kacsóh: Keső
 ősz van (Sebő).
 6:55: "A feyyó", Iria és felolvasás:
 G. Békay János.
 7:15: A Hseuxi Kis Teréz énekar
 hangversenye, Karmagy: Paul-
 vies Géza dr. 1. P. Mócsik Fel-
 cán; Csouffli az estharangszó.
 2. Schindler Hájsia, 3. Vilhar: Vi-
 rézene, 4. F. ... -ik Felician:
 "Aludtál, 5. A. Ienygyó nap
 (olasz népdal), 6. Gerbe: A vő-
 begér, 7. Barátos Lajos: Ket du-
 nántúli népdal, 9. P. Mócsik Fe-
 lician: Magyar dalok II.

8. Havasz László dr. előadás:
 "Merlegen".
 9 óráig 3 órai: Szilveszter-est.
 Rendező: Bányóczy Dezső dr. és
 K. Hatisz Gyula.
BUDAPEST II.
 8 óráig: Azonos Budapest I. műso-
 rozat, 22. Tarka est.

BEograd, 11. Gramofon, 11:57. Ha-
 rangszó, 12:05. Rádiózenekar, 15. Ki-
 vándor, gramofon, 16. Rádiózenekar,
 17:55. Kat. istentisztelet, 19. Gramo-
 fon, 19:30. Operett ismertetés, 20.
 Operett Zagreből, Utána szilveszteri
 műsor különböző vendégektől.

BERLIN, 16:30. Szórakoztató zene, 18:
 Dalok, 18:30. Gramofonszemle, 19:30.
 A német rádió közös szilvesztere.
BRISLAU, 17:10. Szórakoztató zene, 18:
 Szilveszteri hangulat, 18:30. Gramofon
 beszámoló 1932-ről, 19:30. A német rá-
 dió közös szilvesztere.

BRNO, 11. Gramofon, 12:30. Rádióze-
 nar, 13:30. Praha, 15:30. Praha, 16:
 Női óra, 16:10. Pozsony, 17:40. Hírek,
 17:26. Praha, 17:05. Diák óra, 18:15.
 Praha, 18:25. Diák óra, 19. Praha, 20:
 Pozsony, 20:40. Praha, 21:50. Mor-
 Ostrava, 22:10. Praha, 23:25. Mor-
 Ostrava.

BUCURESTI, 12. Gramofon, 12:45. Gra-
 mon, 17. Sibaceni zenekar, Könyv
 és román zene, 19. Rádiógyermek,
 19:40. Gramofon, 20. Evéget óra,
KASSA-KOSICE, 11:30. Gramofon, 12:30.
 Rádiózenekar, 13:40. Gramofon, 17. Ev-
 istentisztelet Epercsről, 18:30. Szilvesz-
 teri szavaltat, 18:50. Üzenetek, 19:
 Praha, 20. Pozsony.
MLANO, 17. Könyv zene, 19. Hangkép-
 sorozat, 22. Tarka est.

MOR. OSTRAVA, 6:15. Praha, 10. Pa-
 vós zene, 11. Gramofon, 11:55. Praha,
 12. Mezőgazdasági előadás, 12:10. -
 Praha, 17:50. Gramofon, 18:15. Praha,
 18:25. Gramofon, 18:45. Előadás, 19:
 Praha, 20. Posony, 20:40. Praha, 21:40
 Táncezene, 22:10. Praha, 23:25. Tán-
 zene, 23:55. Praha.

MÜNCHEN, 17. Szórakoztató zene, 18:40
 A bajor szellem, 19:30. A német adók
 közös Szilveszter-estje, 20:15. Külföldi
 németek köszöntője, 0:30-2. Az új év
 felé.

POZSONY-BRAHISLAVA, 11:05. Praha,
 12. Mor. Ostrava, 16:10. Rádiózenekar,
 17:10. Ev. istentisztelet, 23:55. Praha,
PRaha, 6:15. Reggeli torna, 10. Mor-
 Ostrava, 11. Gramofon, 18:30. Német
 szilveszteri hangulat, 19. Smetana:
 Az eladott menyasszony, 1. felv. 20:40.
 Szilveszteri kabaré, 22:25. Operett,
 23:35. Ejjé! jelenet, 24. Harangszó,
 0:05. Újvi köszöntő.

ROMA, 14. Könyv zene, 20:45. Lehar:
 Éva, 22:55. Rádiózenekar, 24. Újvi
 köszöntő, Utána tánczene I-ig.
WARSAWA, 18. Könyv zene, 20. Da-
 lok, 20:30. Lengyel népdalok, 22:05.
 Chopin műveiből, 22:40. Táncezene,
 24. Notre damed toronyóra harangjá-
 tka, 24:10. Újvi köszöntő, 1-2:ig.
 Táncezene.
WIEN, 11:30. Seid Edí zenekara, 13:45.
 Berg Armin sr. lemegek, 15:15. Az ó-
 német népdaról, 16:20. Karácék.

1932 december 25-től december 31-ig.

DEBRÉCZENI UJSÁG

ARADUFOLD

RÁDIÓ MELLÉKLETE

VASÁRNAP

December 25.

9. Hírek.
 9. Refarmátus istentisztelet a Cál-
 vin-tér templomból. Predikál:
 Ravasz László dr. püspök.
 10. Egyházi zene és szentbeszéd a
 bévátosi plébániatemplomból.
 Szentbeszédet mond: P. Bangha
 Béla dr. jezsuitársasági házfőnök
 11:30. Evangélikus istentisztelet a
 Deák-té templomból. Predikál:
 Radány Sándor dr. püspök. Ének-
 szavak a dunántúli énekes-
 könyvből, 132., 135. és a Him-
 nusz. Orgonán: Zoltány Aladár,
 Karvekek: Arcadell: Karácsonyi
 dal, Pítoni: Zöldüljön cseleked-
 Énekek a Luthérán a vegyeskar
 Kralik Jenő vezényletével.
 Utána: Pontos időjelzés, időjárás-
 és vizalásjelentés.

Majd: A m. kir. Operabaz tagjai-
 ból alakult zenekar hangverse-
 nye, Karmagy: Dohányi Ernő de-
 Közreműköd: Szende Ferenc, 1.
 Mendelszohn: A-dúr (olasz) szim-
 fonája, 2. Gounod: Romeo és Ju-
 lia, a Capulet áriája; b) Lőrinc
 barát imája (Szende), 3. Rabaud:
 La procession, nocturne, 4. a)
 b) Neszier: A sákkingseni trombi-
 fás, Stadlinger ária (Szende), 5.
 Weber-Berlioz: Felhívás kerin-
 gőre.

F hangverseny szünetében: Rádió-
 krónika, Elmondja: Papp Jenő,
 2. Rőzsavölgyi gramofonhangver-
 seny, 1. Wagner: A bolygó hol-
 land, fonódal (Dr. Weissmann
 zenekara), 2. Rossini: A szivdial
 horpály, ária A-pár Giffai, 3. Já-
 nai-Janatschek: Toccata (Jean-
 ne Maria Darró), 4. Liszt: Prehu-
 dium Bach után (Kurt Grosser), 5.
 Karácsonyi dalok (Bekule kórus),
 6. Schubert: Letzte Fieber meine
 Lieder (Slezák Ló), 7. Chopin:
 Valse cis-moll (Huberman Er-
 nstlav), 8. Puccini: Turandot,
 ária (Jan Kiep-pa), 9. Schumann:
 Traumerei (Gaspary CsCsCsCs), 10.

Toselli: Szerenád (Gézy Barna-
 bás zenekara), 11. Becker: Die
 Domglocken (Paul Godwin zene-
 kara), 12. Puccini: Bohémélet,
 Rudolf ária (Giacomo Lauri-
 Volpi).
 3. A m. kir. Földművelésügyi Mi-
 nisztérium rádióelőadásorozata,
 Fröhlich Brúto miniszteri taná-
 esos: "A karácsonyfa aól".
 3:45: Az iskolánk-vüli népnüvelés
 rádióelőadása (Rádó Szabad
 Egyetem), Madarassy László dr.
 Karácsonyi magyar népszokások.
 Az előforduló énekeket a József-
 fiaryaház növendékei éneklék.
 Voly István tanár vezetésével.
 4:30: Pontos időjelzés időjárásjel-
 tes.

Utána: Szalonzenekari hangver-
 seny, Karmagy: Bertha István, 1.
 Bach-Gounod: Ave Maria, 2. An-
 talffy-Zsitros Dezső: Karácsonyi
 dalocska (hangszerlele: Bertha
 István), 3. a) Chopin: Prehude op.
 28, no. 20; b) L-szi: Consolation
 no. 4, 4. Schreiner: Parafraza a
 "Csendes éj"-ra, 5. Cae-
 sar Franck: Páris angélicus, 6.
 Peter Cornelius: Három karácso-
 nyi dal; a) Karácsonya; b) Pász-
 torok; c) Kírdyik (hangszerlele:
 Bertha István), 7. Mozart: Ave ve-
 rum (Weninger átrafa), 8. Sey-
 rum (Weninger átrafa), 8. Sey-
 hold Arur: Karácsonyi fantázia,
 9. Rubinstein: Reve angelique
 (Kamenei Ostrow), 10. Schubert:
 Ave Maria.

3:45: "A magyarországi öskeresz-
 tenység emlékei", Balogh Albin
 dr. előadása.
 4:15: Kiss Lajos és cigányzenekar-
 nak hangversenye,
 7:40: Operettelőadás a Studioból,
 "Leányvásár", Operett 3 felvonás-
 ban, Szövegét írta: Martos Fe-
 renc és Bródy Miksa, Zenéjét
 szerezte: Jacobi Viktor. Rendező:
 Kiss Ferenc. Karmagy: Polgár
 Tibor. Személyek: Harrison Jack,
 Sik Rezső, Harrissonné Czaly
 Aranka, Luci, a bényű, Debes
 Anni, Gróf Bot' ember, Blasz La-
 jos; Fréz, a fia, Szklai József.

Tom Miggles, Kiss Ferenc, Kocs-
 máros, Déry Hugó; Kapitány:
 Megyeri Ferenc; Lelkész, Ditró
 Mór; Bessy, Luci szobalánya, Kun
 Magda; Sam, szerencsén püspök,
 Pártos Dezső; Inas, Kerész La-
 jos.
 Utána: Pontos időjelzés, sport- és
 ügőversenyeredmények,
 Majd: Guttenberg György, szalon-
 és jazz-zenekarának, valamint
 Horváth Gyula cigányzenekará-
 nak hangversenye az Ostende ká-
 véházól Kalmár Pál énekszá-
 maival, 1. a) Sándor-Szenes:
 Nem lehet azt parancsolni sen-
 kinek; b) Zerkovitz Béla: Gyere
 rongyos; c) Horváth Gyula ci-
 gányzenekarának muzsikája; d)
 Issakuz Viktorne: Marosmenti kis
 faluban; e) Csárdások (Kalmár)

2. Huszka: Lili börtön, operett-
 egyveleg, 3. a) Capua: O sole mio;
 b) Benalzyk-Békffy: Amittől az
 ember ... (Kalmár), 4. Tánceze-
 ne, 5. F. Walter-S Whitcup: I'm
 cöprebe, foxtroff; b) Povero Ban-
 doneo, tango; c) A. Sherman:
 When work is tough, foxtroff;
 d) Heim-Kuthy: Valse Hawai,
 angol keringő; e) Lecuona: Si-
 honey, rumba; 5. a) Venuti: Wolf
 dog; b) Sinding: Tavasz zsongás,
 6. Lajtal-Békffy: Nekem egy ren-
 des kis nő kell (Kalmár), 7. Sfra-
 uss János: Tavasz hangok, ko-
 ringó, 8. Rubinstein: Kamenei
 Ostrow, foxtroff, 9. Film- és ope-
 rettdalok, 10. a) Vass Hen-
 rik: Futia az ősz szél; b) Saphir
 Szécs: Good bye; c) Nadar Jo-
 zsef: Nem jeha kalmár? (Keresek
 én, fango (Kalmár), 11. Horváth
 Gyula cigányzenekarának muzsi-
 kája.

BUDAPEST II.
 3 óráig 3:45-ig: Homocord gramo-
 fonhangverseny, 1. Offenbach: Or-
 feusz a pokolban, nyílany Prof
 Bird zenekara), 2. Bekoffy-Erdő-
 lyi: Hawai éjjelen de szép a tan-
 go (Homocord tánczenekar, (Fe-
 keté Paly, 3. Mitternachtswalzer

Fred Bird zenekar), 4. Stolz-Gilbert: Nur um dich zu leben, angol kerengő (Fred Bird Asszonyom), 5. Nádor-Titczky: Asszonyom, van szerelemem, slowfox (Fekete Pál), 6. Soross Rezső: Szerelem egyházi éretek (Fekete Pál), 7. Soross Rezső: How do you do (Fekete Pál), 8. Carlo de Fries: Szerelemek új szíveket, blues (Fekete Pál), 9. You cant stop me from loving you, foxtroit (The King zenekar, rejt. énekkel) 10. Hádó-Titczky: Felejtsek el, tango (Fekete Pál), 11. Das ehbis nur einmal (Fred Bird zenekar, Lúci Bonauer), 12. Eisenmann-Szilágyi: János legyon fent a begyen, foxtroit (Fekete Pál), 7.40-től: Azonos Budapesti I. műsorával.

BEOGRAD. 11.57: Haragszó, 12.05: Rádiózenekar, 13: Karácsonyi dalok, 16: A német katolikus kar hangversenye, 16.45: Gramofon, 18.55: Mozart: Odisz, 20: Táncezek.

BERLIN. 16: Szórakoztató zene, 19: Brahms-G-moll zongoratórész, 20.10: Zenei hangverseny, 21.15: Zenei hangverseny, 22: Táncezek.

BRNO. 17.45: Gramofon, 19: Bessou: Viszterítés a szerelmenhez, szkeccs.

BUCURESTI. 9.15: Isztanisztet, 11: Diniressca zenekar, 12: Gramofon, 13: Gramofon, 17: Malcu zenekar. Könyvtár és román zene, 18.40: Marcu zenekar, 19.40: Gramofon, 20: Operett.

HAMBURG. 17.30: Egyházi énekek, 18.15: Szórakoztató zene, 20: Népszépi hangverseny, 22.10: Táncezek Berlinből.

KASSA-KOSICE. 9: Kat. istentisztelet, 17.15: Gramofon, 17.30: Karácsonyi műsor, 17.45: Lendvai: Karácsonyi cserevés, 18: Rádiózenekar, 19: Olasz és orosz dalok.

MILANO. 16: Könyvtár zene, 19.05: Gramofon, 20.30: Zenei hangverseny, 21.15: Karácsonyi dalok, 17.45: Gramofon.

MÜNCHEN. 15.05: Szórakoztató zene, 18.05: Wagner: Lohengrin, 22.45: Szórakoztató zene.

POZSONY-BRATISLAVA. 9: Kat. istentisztelet a Szent Márton templomból, 15: Szalonzene a Muzem kavházából, 18.25: Lánci Márta óriancia karakasszonyi dalokat énekel, 18.45: Gramofon, 19: Szlovák karácsonyi dalok.

RAHA. 6.45: Zenei cserevés, 7.30: Karlsruhi rezsegi hangverseny, 8.30: Wiederham tanár orgonaversenye, 12: Egyházi zene, 11: Práhi négyes, 12: Haragszó, 12.05: Katonazene, 18: Német karácsonyi hangjáték, 19.25: Operaműsor, 19.30: Smetana: A csók, opera, 22.20-23.30: Jazz.

ROMA. 17: Szimfonikus hangverseny közvetése az Augustinából. Vezé-

nyel Strauss Richard, 20.45: Operetta-Fall: A szép Rizeite.

WARSAWA. 22: Gramofon.

WIEN. 7.35: Ébredés, 8: Szórakoztató zene, Gramofon, 9.45: Karácsonyi dalok, 10.35: Schubert: G-dúr szonáta (Fekete Pál), 6. Soross Rezső: 11.30: Szimfonikus hangverseny, 12.45: Holzer zenekar szórakoztató zene, 15.30: Kamazene, Weissmann: Vonnégyes, 16.30: Karácsonyi zene, 17: Jascha zenekar, 18.35: Karácsonyi hangverseny, 19.05: Az ezüst cipő, 20.15: Mell: Az 1919. év bécsi jászolai, szimmi, 22: Pauscher jazz.

HEFTO
December 26.

9.30: Hírek
10: Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó templomból, Szentbeszéd mond: Árkis-Au Emil városnéptől püében. A szentbeszéd mise közben, evangélium után van. Szentmise előtti dicsőség mennyben az Istennek, régi karácsonyi ének. Dely-Szabó Géza: Missa solennis (Bemutató előadás). A mise változó mutató előadás). A mise változó részlet a fordítást éneklő a Graduale Romanum szerint. Graduale utáni: Hummel N. János: Karácsonyi ének. Offerendum után: Analfly Vinos: Exultandi tempus est... Karácsonyi himnusz. (Bemutató előadás). Vezényel és befejező orgonaszólmót játszik: Sugár Viktor.

11.15: Görgy katolikus istentisztelet a Kőszek-lányok levő kör. Kath. magyar plébán atemplomból. Szentbeszéd mond: Kráilyák Gábor dr. püében. A szentbeszéd evangélium után van. Karácsonyi ének: Greesanilov miszje Csajkovszki-dalokkal.

Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

Maid kp. 12.30: Matiné a Labriola színházban.

9.15: Polydor-Brunswirk gramofonhangverseny, 1. Verdi: Trubadur-Miserepe Heige Rooswange), 2. Verdi: Aida, ária (Reihberg Erzsébet), 3. Brahms: Magyar tánc, 7. sz. Hubermann Bronslay), 4. Kahn: Ave Maria (Pataky Kálmán), 5. Rubinsztajn: Vase Caprice (Adèle Körö), 6. Wienawski: Souvenir de Moscou (Zilzer I.), 7. Verdi: Requiem, ária (Puccini: Turandot, Alfredo), 8. Puccini: Turandot, ária (Gyenge Anna), 9. Puccini: Bohémélet, duett (Pataky Kálmán és Schlusnus Henrik), 10. Ger-shwin: Rhapsody in blue (Fr. Black zenekar), 11. Mascagni: Parasztduett et. Steliana (Frantz Volker), 12. Mozart: Figaró bá-

zassága, ária (Heinrich Rehkemp), 13. Simonoff: Madrigale (Vesa Prshod), 14. F. Lederer: Mozartól Hindemithig, variáció néphalra Felix Lederer), 15. Tindelli: Di-Te (Piccaver Alfredo), 16. Planvete: Le regiment de Samble et Meuse (Christophe Dabise), 17. Schumann: Du bist wie eine Blume (Reihberg Erzsébet), 18. Schubert-Berle: Három a kisáru, egyvel (Frane Volker), 19. Lama-Dekner: Tiedti-á (Irene Eisinger és Rich. Fritz Wolf, Polydor szalonzene-kar).

3.45: München Mariska előadását hallat leányok számára.

4.10: A m. kir. Maria Teresia I. koronázóünnepénél zenekarának hangversenye. Kartagy: Fritsaj Richard... Az énnel víztized tanca a szimfóni a b ringig... 1920. Legszébb tunc a szimmi: Gene (Quaw: Die Jazzband, szimmi-fox, 1921. Irving Bibo: Ty-tee, szimmi-fox, 1922. Tury Tibor: Mademoiselle Frantz, szimmi-fox, 1923. Leo: Jozsef, oh jozsef, foxtroit, 1923: Silver E.: Banán, szimmi, Emilio Cordani: Java, 1924: Manel Joves: Logo, tango, Fall Hildard: O. Katharina, onestep, 1925: Biron József-Fritsaj Hildard: Angelpark, charleston; Zerkovitz Bela: Kalpa, blues; Joses, Padfior: Valencia, onestep, 1926: Jack Nelson: After the storm, foxtroit; Theodor Wolf: Tiz: Parlez-vous français, onestep, 1927: Eisenmann Mihály: Lesz maga jüst is az enyám, tango; Ray Handford: Black Bottom; Márkus Alfred: Az én balám egy fekete nő, foxtroit, 1928: Mabel Wayne: Hamona, valse; Dixon Henderson: Bye, bye zickelbid, foxtroit, 1929: N. H. Brown: Hochzei der Holz-puppen, slowfox; Baries Zoltán -Frankl T.: Lesz-e párom még a nyáron, foxtroit, 1930: Kola József: Ott fogsz majd srin, tango; Katscher R.: Foxtroit a. Csódbár c. operettből (Hopp Sári...), 1931: W. R. Heymann: Pontene-ro, pasodoble; Walter G. S.: Bi-anca, rumba, 1932: Márkus Alfred: Down in Havana, rumba; Raoul Moretti: Cest ja birime, b. gún.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

5.30: „A mai Betlehem”. Heigl József dr. előadása.

6: Magyar nóták. Előadja Nagy Margit és Perts Jenő együtteszenekara. Dalok: Felleg borult az

Araby, foxtroit, 2. Tones: On the alano, slowfox, 3. L. Valerio: Miert, tango (Szántó), 4. Dostal: Jazz-egyveleg, 5. Bachmann-Kovacs: Szeretlek, hawaii kugla (Szántó), 6. Schloepel: Bejégall reg, 7. Gondor-Varga: Miert fáj az ügy, tango (Szántó), 8. A. Harry: Mistic hat Charms, foxtroit, 9. Kenény A.: Just hot, foxtroit, 10. Herb Mag. (son: Hummin of myself, foxtroit, 11. Vass Henrik: Fuja az ószi szél, tango (Szántó), 12. Abner-Silver: Po-J 4 zel Mistic Hemdingway, slowfox, 13. Milton-Ager: Ant Wiedersehon, ny Dean, foxtroit, 14. Pat. Bahard: Please handle with care, foxtroit, 15. Victor Young: My Romance, foxtroit.

BUDAPEST II.
7.45-től: Azonos Budapesti I. műsorával.

BERLIN. 10.15: Kárenck, 19.40: Kálmán Imre: Bajáder c. operette Wienből, 22.15: Fávós zene Londonból.

BRESLAU. 16.10: Szórakoztató zene, 19.30: Fávós zene, 22.30: Dalnóták belső zenéi, 22.30: Fávós ezne Londonból.

BRNO. 11: Gramofon, 16.10: Mesék, ny. gyoknak és kicsinyeknek zenével, 19.25: Fávós zene, 21: Mozart: Ficaró lakodalmá, 22.15: Szalonzene Weiss zongoravéssel.

BUCURESTI. 12: Gramofon, 13: Gramofon, 17: Katonazene, 18: Katonazene, 19.40: Gramofon, 20: Rádiózenekar, 21: Rádiózenekar.

HAMBURG. 16.30: Az esztendő négy ötvenéve elmen hangverseny. Mars-Fávós zene, 21: Hamburgi dalosokk társaságban, 22.30: Táncezek, 23.25: Zenei hangverseny.

KASSA-KOSICE. 11.30: Gramofon, 12.30: Szórakoztató zene, 13.40: Gramofon, 16.10: Szórakoztató zene, 18.05: Magyar óra. Kolombert Sándor: A modern hírlap feladata, 19.05: Katonazene.

MILANO. 17: Gramofon, 17.10: Zenei hangverseny, 19: Könyvtár zene, 20.40: Szimfonikus hangverseny.

MOR. OSTRAVA. 10: Fávós zene 11: Gramofon, 12.30: Rádiózenekar, 21.25: Jazz zene.

MÜNCHEN. 16.05: Szórakoztató zene, 17.30: Szórakoztató zen, 19.40: Visszpárlás az évre, 20.50: Szimfonikus hangverseny.

SZOMBAT
December 31.

9.15: A Mandits szalonzenekari hangversenye, 1. Ekeki: Hunyadi László nyhány, 2. Weber: A búvos vadász, abrand, 3. Leher: A drosolós, operettegyveleg, 4. Doppelert, Ferenc: Nocturne (fuvó-jázó ó), előadja Meiszner János, 5. Strauss János: Törénelek, 6. Bees: Erdőből, keringő, 6. Fall Leo: Dollatherecnd, egyveleg, 7. Gondor-Varga: Majus muzsikál, keringő, 8. Csajkovszki: Keringő a „Csipkerózsika”-ból, 9. Losonczy Lajos: Kis rapszódia (négyelős szóló), 10. Szvcsich Károly: Magyar szerenád.

Közben 9.30: Hírek.

11.10: Vízállásjelentés.

12: Deli haragszó az egyetemi templomból időjárásjelentés.

12.05: Hangverseny. Közreműködik: Reveszné Váro Marit (ének) és dr. Ecksteinné Welhez Trón hercegnő). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 1. a) Goldmark: Ab. b) Rios: La Capriciosa (Wetelcz), 2. a) Saurbati: Púha új hó; b) Porpora: Reszkető gyöngye éji fány (Váro), 3. a) Ponce-Heifer: Estrelita (mexikói szerenád); b) Zsolt Nándor: Szitakötő (Wetelcz), 4. a) Schubert: I. Bucsa a hatfő; b) A kintorass; b)

Woll: Elrehjözés; c) Strauss Richard: A kikerős (Váro), 5. Sarrasate: a) Romana Analiza; b) Jota Navarra (Welhez).

Közben 12.35: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

2.45: Hírek, élelmiszertárk, ár-folyamhírek, piaci árak

4: A Rádió Élet Eremekjártászórája (Harsányi Gizi előadás).

4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

5: Helyszíni közvetítés a kiskőrösi Petőf-házból, 1. Haragszó, 2. Petőfi-Kerner: Nem nézek én, minnek néznek az égere, Énekli a Petőfi Daloskör Mendelényi János vezényelével, 3. Unnepl megemlékezés, Petőfi szülőháza-nak ismertetésével. Elmondja: Zoltán János, a Petőfi irodalmi kör elnöke, 4. Petőfi: a) Járhatok be minden földet; b) Befordultam a konyhára, Énekli a kiskőrösi evangélikus elemi iskolai egyremekkorus Mikus János vezényelével, 5. Szavai: Varga Gizella, 6. Petőfi-dr. Horváth: Almodiam szepet, gyönyörűt, Énekli az Iparos Dalkar Lengvári Zsigmond vezényelével.

5.40: Gramofonhangverseny, 1. De-lipes: Naia, balett (dr. Weisszenekara), 2. Loewe-Rückert: Kienner Haushalt (Paul Bender), 3. Tosti Adio (Tino Paltiera), 4. Strauss: Egy éj Velenceben (Herbert Ernst Groh), 5. Leher: Szép a világ, egyveleg, Berlini filharmonikus zenekari), 6. Gabriel-Lons: Szászország (Tauber Richard), 7. Gúdard: Jocelyn Berceuse (Loránd Edit zenekara), 8. Puccini: Pillangófiasszony, ária (Lotte Lehmann), 9. Dvorak: Humoresk (Loránd Edit zenekara), 10. Doret: Valse de Lauterback (zenekar), 11. Morzan: Szivesszerest (Paul Morzan együttes), 12: Ketelbey: Kínai kolostorkertben (dr. Weissmann zenekara), 13. Kondor: Zoldablakos kisi ház (Mocsányi), 14. Balazs: Sárga róza (Balázs Árpád), 15. Jurnann-Káner: Schlade, dass Liebe ein Märchen (Schade, dass Liebe ein

Märchen, tango (Michael

BUDAPEST II.

5 óráig: 5.30-ig: Polydor-Brunswick gramofonhangverseny. 1. Ippolitov-Ivanov: Kankuzsi szvit (National Concert zenekar). 2. Carmichael-Callahan: Washboard blues (Casa Loma zenekar). 3. Brown-Henderson: George whites scandals (Brunswick zenekar). 4. Doyle: Mysteriosus Mose (Brunswick zenekar). 5. Lewis-Shermann - David - Connelly: A hangalov. 6. piccoloban and you, foxtrott Jack Hynton zenekara.)

Utána: A hét eseményei. (H. rek.) 7.25-10. Azonos Budapest I. műsorával.

BEGRAD, 11. Gramofon. 11.57: Hangverseny. 12.05: Rádiózenekar. 13.30: Hírek. 15. Iskola rádió. 16. Rádiózene. 19. Operatárak. 19.30: Arminka zongoravész. 22 Szórakoztató zene. BERLIN, 16.30: Kamarazene. 18.05: Chopin és Liszt-művek zongorán. 19.35: Zenekari verseny. 20.30: Hangjáték. BRESLAU, 16.10: Szólisták. 17.30: Régi német karantenyi dalok. 18. Zenei előadás. 19.30: Táncczene. 21.10: Kalendár a madalomban. Hangjáték. BRNO, 11. Gramofon. 16. Gramofon. 17.20: Gyermek zenes órája. 17.50: Eszperantó. 19.35: Stramell. 21. Haptmann: Hamle mennybemenetele. BUCURESTI, 12. Gramofon. 18.55: Gramofon. 17. Dnicu zenekar. 12. Dnicu zenekar. 19.40: Boris Godunov c. opera.

HAMBURG, 17.55: Tarka műsor. 20. Vidám est. 22.20: Német táncczene. KASSA-KOSICE, 11.30: Gramofon. 12.30: Rádiózenekar. 13.40: Gramofon. 16.10: Szórakoztató zene. 17.10: Gramofon. 17.50: Gramofon. 19.05: Leugyel szakszövetség. 19.35: Zathurecky Ede hangverseny. 20. Rádiózene. Kar. Stoklasa szöfistái. LEIPZIG, 16.16: Ifjú művészek hangversenye. 19.30: Népszerű hangverseny. 20: Tarka-est Hamburgból. MILANO, 17. Gramofon. 19. Kőnyű zenekar. 19.30: Gramofon. 20.30: Operatárak. MÜNCHEN, 16.05: Szórakoztató zene. 17. Szórakoztató zene. 19.05: Kamarazene. A telt székfoglaló hangversenye. 21.45: Kis hangfilm. POZSONY-BRATISLAVA, 11.05: Gramofon. 12.30: Rádiózenekar. 15.30: Ország dalok. 17.50: Gramofon. 18.35: Dalok. 19.35: Zongora, kerincsek. 20: Pek: Idill a Szerlem-ciklusból. 20.40: Mozses: Karácsonyi dalok. PRAGA, 6.15: Zenes ébresztő. 11: Gramofon. 12.10: Gramofon. 13.40: Gramofon. 15.30: Szlovák dalok. 17.50: Gramofon. 20: Cseh tanítók daltalorietének hangversenye. ROMA, 17.30: Zenekari hangverseny. 19.10: Gramofon. 20.15: Gramofon.

PÉNTEK December 30.

9.15: Hangverseny. Közreműködik: Kőszegváry Erzsébet (ének), Faragó György (zongora) és Kovács Antal (hegedű). Zongorán kíséri: Polgar Tibor. 1. Chopin: ballada g-moll (Faragó). 2. a) Col-dara: Selve amichele. b) Scarlati: Son tulla duolo (Kőszegváry). 3. a) Ernest Bloch: Baal Schem; b) Schubert-Freiberg: Rondo (Kovács). 4. Liszt: Etude Des-dur és f-moll (Faragó). 5. a) Schumann; b) Ha szép szemembe nézek (én); b) Massenet: Elegia; c) Saint-Saens: Della arajia (Kőszegváry). 6. a) Csajkovszkij: Szerenade me'col. ue; b) Chopin-Hubermann: Valse (Kovács). 7. a) Granados: Spanyol tánc; b) Ernesto Lecuena: Malagueña (Faragó). 8. a) Tartay Alajos: Előszó; b) Polgar Tibor: Szonett; c) Lányj Viktor: Hal, szél, szomj. -Kőszegváry). 9. a) Vecsey: Cascade; b) Paganini: Sonate XII. (Kovács). Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vízalásjelentés. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés, hangverseny. Magyar szerzők: 1. Mikus-Csik István: Sötét A-dur kvartettből. 4. Molnar Antal: 2. Kodály Zoltán: Sírfoirat. 3. Dohnányi Ernő: Aligre'is az A-dur kvartettből. 4. Molnar Antal: Aubade (gordonkaszó). 5. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, állásjelentés. 2.45: Hírek, életmészeretek, folyambírek, piaci árak. 3.30: A rádió diákéletéről. 4: Kristály gramofonhangverseny. 1. Tobias-Rose: Somebody loves you (Reginald Foort). 2. Laitai-Békffy: Most mondjunk el egymásnak ószintén mindent, kerin-gő (Szántó Gyula). 3. Kahn-Woods: The voice in the old village choir, kerin-gő (Jack Payne)

20.45: Egyházi zene. Utána Lorenzo Perosi oratóriuma. Kriszta szünetéről WARSZAWA, 18. Kőnyű zene. 20: Rádiózenekar. 21.30: Előadás. 22.15: Táncczene. 22.55: Hírek. 23-24: Táncczene. WIEN, 11.30: Cérda zenekar szórakoztató zenéje. 12.40: Gramofon lemezek. 15.55: Szimfonikus előzők Vargha Gyula előadásában. 16.55: Eszperantó előadás. 17.05: Geiger zenekar. 19.40: Két zongorás jazz. 20.35: Kamarazene. 20.05: Szórakoztató zene.

zenekara, refr. énekkel). 4. Ah-ler-Türk-Crosby: Where the blue of the night, kerin-gő (Jack Payne zenekara, refr. énekkel). 5. Schwartz: Es war einmal ein Musikus, kerin-gő (Oscar Joost zenekara), refr. énekkel). 6. So ein Dal'es geht über alles, foxtrott (Oscar Joost zenekara). 7. Lajtai-Békffy: Mit tudom én, kerin-gő (Ambrózy Ferenc). 8. Whitting-Röbin: One hour with you foxtrott (Jack Payne zenekara, refr. énekkel). 9. Adam: Ha én k rály volnék (Berlini Konzertverein zenekara, vez: Clemens Schmaistich). 10. Troika. Ilka Ikanov balladika zenekara). 11. Murray-Goodhart - Hoffmann: Happy-go lucky you and broken hearted me (Ruth Eiting). 12. Offenbach: Szén Hé'ene, egyveleg (Róosz Emil zenekara). 13. Zeller: A madarász, egyveleg (Steiner testvérek szalonzenekara). 14. Vincze-Kulinyi: Vég-vagy, gyönyörű vagy Magyarországra (Laurits Lajos). 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5.30: Móra Ferenc felolvasása. 6: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 1. Lortzing: Cár és ács nyilány. 2. Dohnányi: Kerin-gő a „Pierette fátvő” pályaműből. 3. D'Albert: Hegyek alján, ábránd. 4. Toselli: Szerenade. 5. Gillet: Loin du ball. 6. Englemann: Babaszínházban, -szvit. 7. Kodály: Hány János, in-termezzo. 8. Csajkovszkij: A-dur románc. 9. Svensen: Norvég rap-szódia. 7.15: „A Petőfi-legendák”. Balassa Imre felolvasása. 7.45: Toll Arad és Jancsi cigányzenekarának hangversenye a Kovács-éteremből. 9.15: Másfél óra könnyű zene. Zenekari hangverseny. Karnagy: Pogár Tibor. 1. Blon: Harcsal, gyözelemre, induló. 2. Pazeller: Baden g. 3. Kódy, kerin-gő. 3. Lin-rea: Különlegesség, egyveleg. 5. Fall: Kedves Augusz'tin, kerin-gő. 6. a) Jesse: A dióforgó; b) Asch: Angol őrség. 7. Yoshitomo: I. japán szvit. 8. Sloz: Elszállt a dal. 9. Abraham Pál: Viktória, egyveleg. Szimfonikus kb. 10: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. A hangverseny után a Bachmann szalon- és jazz-zenekar hangversenye a Bodó-kávéházban. Szántó Gyula énekszámokkal. 1. Kirson:

20.45: Gramofon. 20.45: Kőnyű zene. WARSZAWA, 17: Szólisták. 18: Kőnyű zene. 19.25: Maeterlinck: Kék madár. 20: Operatárak. 22.15: Táncczene. 23-24: Táncczene. WIEN, 9.20: Közvetítés a Szt. István domból. 10.55: A pap utolsó órája. 11.25: Szimfonikus hangverseny. 12.45: Wack zenekar szórakoztató zenéje. 15.05: Művészek. 15.45: Kamarazene. 16.45: A bécsi szimfonikáról. 20: 17.15: Máthé zenekar táncczene. Zenekari hangverseny a filharmonikusok előadásában. 22.55: Táncczene Lomból.

9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Karnagy: Ifj. Ruc-bal Vilmos. 1. Stephanides: Ün-nepi nyitány. 2. Delibes: Naïla, kerin-gő. 3. Siklós: Találkozás. 4. Mozart: Török induló. 5. Wein-ner: Farsang-humoreszk. 6. Bab-yer: Babatündér. 7. Schubert: Ro-samunda, nyitány. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vízalásjelentés. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: A rádió házkivittetjének hangversenye. „Francia szerzők”. 1. Ravel: L'heure espagnol. 2. Massenet: Invocation. 3. Dema-rel: Humoreszk. 4. Frossard: Nymphes et Ibeilles. 5. Reno-ux: Serenade. 6. Franck: Scherzo vonosnégyes). 7. Bizet: Menuet. 8. Defosse: Serenata. Közben 12.35: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, víz-állásjelentés. 2.45: Hírek, életmészeretek, ár-folyambírek, piaci árak. 4: Asszonvők tanácsadója. (Arányi Mária előadás). 4.45: Pótos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: „Letint pesti remzedék”. Paló-czy Edgar felolvasása. 5.30: A Mánditis szalonzenekar hangversenye. 2. New York-kávés-házból Vajda Károly énekszámai-val. 1. Kondor Leó: Storm. 2. Rose-Dixon: I found a million dollars. 3. Sallay Géza: Kizárt-mak tartom, slowfox (Vajda). 4. Stephanides Károly: Gavotte ce-remonial. 5. David Bee: Black kévan, foxtrott. 6. K. Scif: Fine and dandy, slowfox. 7. Carlo de Iries: Szeretnék új szívet bíros (Vajda). 8. Eisenmann-Szilágyi: Egy kis ruzs slowfox (Vajda). 9. Oppenheim-Morse: Thank you,

erdőre: Mit is ér már ez az élet e világon; Zug az erdő, hull a le-vél a fárol; Lányi Ernő: Lehul-loit a rezgő nyárfa enyészint le-vele; Ninesen anyai garab és a toronyban; Ifyóka, pityóka, rípi-tyóka; Dankó-Biró uram, bíró uram; Szabó János-Arany lá-nos; Hej cigányok; Szasz Ist-ván-Arany János: Vízért vol-tam, élmáradtam a Tiszán; Frá-ter Lóránd: Ott, ahol a Maros vi-ze; Erőss Béla: Asszony lesz a lányból; Kádes György: Kék a buzávirág; Háromszáru cseresz-nye; Ha bemeleg, ha bemeleg; Csongorádi bíró lány. 7.25: A m. k. r. Operaház előadásá-nak ismertetése. 7.30: A m. k. r. Operaház előadásá-nak közvetítése. „János vitéz”. Daljáték 3 felvonásban. Petőfi-költői elbeszélésből ita: Bakó-nyi Károly. Zenejét Heltai Jenő verseire szerelte: Kocsóh Pongrácz dr. Újra hangszerele: Buttykai Akos. Az előadás után: Pontos időjelzés, sporteredmények. Majd: Dura Károly és cigányzene-karának hangversenye a Melro-pól-szállóban. BUDAPEST II. 6 óráig: Azonos a Budapest I. mű-sorával.

19.20: Gramofon. 20.45: Kőnyű zene. WARSZAWA, 17: Szólisták. 18: Kőnyű zene. 19.25: Maeterlinck: Kék madár. 20: Operatárak. 22.15: Táncczene. 23-24: Táncczene. WIEN, 9.20: Közvetítés a Szt. István domból. 10.55: A pap utolsó órája. 11.25: Szimfonikus hangverseny. 12.45: Wack zenekar szórakoztató zenéje. 15.05: Művészek. 15.45: Kamarazene. 16.45: A bécsi szimfonikáról. 20: 17.15: Máthé zenekar táncczene. Zenekari hangverseny a filharmonikusok előadásában. 22.55: Táncczene Lomból.

9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Karnagy: Ifj. Ruc-bal Vilmos. 1. Stephanides: Ün-nepi nyitány. 2. Delibes: Naïla, kerin-gő. 3. Siklós: Találkozás. 4. Mozart: Török induló. 5. Wein-ner: Farsang-humoreszk. 6. Bab-yer: Babatündér. 7. Schubert: Ro-samunda, nyitány. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vízalásjelentés. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: A rádió házkivittetjének hangversenye. „Francia szerzők”. 1. Ravel: L'heure espagnol. 2. Massenet: Invocation. 3. Dema-rel: Humoreszk. 4. Frossard: Nymphes et Ibeilles. 5. Reno-ux: Serenade. 6. Franck: Scherzo vonosnégyes). 7. Bizet: Menuet. 8. Defosse: Serenata. Közben 12.35: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, víz-állásjelentés. 2.45: Hírek, életmészeretek, ár-folyambírek, piaci árak. 4: Asszonvők tanácsadója. (Arányi Mária előadás). 4.45: Pótos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: „Letint pesti remzedék”. Paló-czy Edgar felolvasása. 5.30: A Mánditis szalonzenekar hangversenye. 2. New York-kávés-házból Vajda Károly énekszámai-val. 1. Kondor Leó: Storm. 2. Rose-Dixon: I found a million dollars. 3. Sallay Géza: Kizárt-mak tartom, slowfox (Vajda). 4. Stephanides Károly: Gavotte ce-remonial. 5. David Bee: Black kévan, foxtrott. 6. K. Scif: Fine and dandy, slowfox. 7. Carlo de Iries: Szeretnék új szívet bíros (Vajda). 8. Eisenmann-Szilágyi: Egy kis ruzs slowfox (Vajda). 9. Oppenheim-Morse: Thank you,

Mr. Moon. 10. Zerkovitz-Szecsén: Majus idején. 11. Rose-Gibbons: I'm four you a hundred per cent. 12. Parish-Parkins: Cabin in the cotton. 13. Malcsiner Béla: Magassaltak százszor (Vajda). 14. Erőss Béla: Jöjjen, aminek jönni kell, langó (Vajda). 15. Szekeres Ferenc: Valse Chibre. 16.45: „Keleti mese”. Iria és felolvasa: Kenedy Géza. 7.15: Gödöllői Vid. Színház 49. ciganzenekara hangversenye. 8.15: „A Híradóhívat”. Beadás: 16-bet előadás. 8.45: A m. k. r. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Karnagy: Fleisc' Antal. 1. Cherubin: Vízhorú, nyitány. 2. De-libes: Részletek a „Sylvia” ballet-ből. 3. Goldmark: Falusi lakoda-lom, szimfónia. Utána kb. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Táncczene. Rózsavölgyi gra-mofonhangverseny. 1. Abraham-Székely: Signora, kerin-gő (Ju-lian Fuchs zenekara). 2. Sándor Szenes: Weekend, Gondol májra-rain, kerin-gő (Sebő Miklós). 3. Prümrose: St. James Infirmary, slowfox (Spike Hughes zeneka-ra). 4. Radó-Szecsén: Egy hold-villágos nyári éjszakán, tango (Sebő Miklós). 5. Jermann-Rol-ter: Schade, das Liebe... tango (Michael Schugalte zenekara). 6. Sullivan: Mona Lisa, foxtrott (Jack Pressburg zenekara). 7. Szolz: Kamerad, wir sind die Ju-gend, induló (Táncczenekar). 8. Zách-Szecsén: Mielőtt elválnék, édesem, kerin-gő (Mocsányi-La-kes). 9. Carrara: Gamurie, ke-rin-gő (Carrara zenekara). 10. Már-ringó (Carrara zenekara). 11. Mar-kus-Keller: Csak az eredeti... rumba (Sebő Miklós). 11. Salver-Chumba, rumba (Sebő Miklós). 12. Eisenmann-Szilágyi: Pá, kis aranyom, foxtrott (Sebő Miklós). 13. Mc. Hugh: Cinderella Brown, foxtrott (Spike Hughes zenekara). 14. Grosz-Mendelssohn: Ich hab getraunt von einer Königin, slowfox (Fred Bird Rhythicans). 15. Heymann-Gilbert: Ingetudw auf der Welt, slowfox (Jack Pressburg zenekara). 16. Szolz-Gilbert: Nur um dich zu lieben, kerin-gő (Dajos Béla zenekara). 17. Lehar-Rotter: Es war einmal ein Wa'zer (Eggorth Márta). 18. Emer-Ewans: Original biert (Malak Bigin Band). 19. Brodsky-Keller: Mondid azt, hogy táncol-junk birint (Fekete Pál). 20. Laitai-Békffy: Jöjjen ki Obiedara, foxtrott (Fekete Pál). 21. Márkus

19.20: Gramofon. 20.45: Kőnyű zene. WARSZAWA, 17: Szólisták. 18: Kőnyű zene. 19.25: Maeterlinck: Kék madár. 20: Operatárak. 22.15: Táncczene. 23-24: Táncczene. WIEN, 9.20: Közvetítés a Szt. István domból. 10.55: A pap utolsó órája. 11.25: Szimfonikus hangverseny. 12.45: Wack zenekar szórakoztató zenéje. 15.05: Művészek. 15.45: Kamarazene. 16.45: A bécsi szimfonikáról. 20: 17.15: Máthé zenekar táncczene. Zenekari hangverseny a filharmonikusok előadásában. 22.55: Táncczene Lomból.

9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Karnagy: Ifj. Ruc-bal Vilmos. 1. Stephanides: Ün-nepi nyitány. 2. Delibes: Naïla, kerin-gő. 3. Siklós: Találkozás. 4. Mozart: Török induló. 5. Wein-ner: Farsang-humoreszk. 6. Bab-yer: Babatündér. 7. Schubert: Ro-samunda, nyitány. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vízalásjelentés. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: A rádió házkivittetjének hangversenye. „Francia szerzők”. 1. Ravel: L'heure espagnol. 2. Massenet: Invocation. 3. Dema-rel: Humoreszk. 4. Frossard: Nymphes et Ibeilles. 5. Reno-ux: Serenade. 6. Franck: Scherzo vonosnégyes). 7. Bizet: Menuet. 8. Defosse: Serenata. Közben 12.35: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, víz-állásjelentés. 2.45: Hírek, életmészeretek, ár-folyambírek, piaci árak. 4: Asszonvők tanácsadója. (Arányi Mária előadás). 4.45: Pótos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: „Letint pesti remzedék”. Paló-czy Edgar felolvasása. 5.30: A Mánditis szalonzenekar hangversenye. 2. New York-kávés-házból Vajda Károly énekszámai-val. 1. Kondor Leó: Storm. 2. Rose-Dixon: I found a million dollars. 3. Sallay Géza: Kizárt-mak tartom, slowfox (Vajda). 4. Stephanides Károly: Gavotte ce-remonial. 5. David Bee: Black kévan, foxtrott. 6. K. Scif: Fine and dandy, slowfox. 7. Carlo de Iries: Szeretnék új szívet bíros (Vajda). 8. Eisenmann-Szilágyi: Egy kis ruzs slowfox (Vajda). 9. Oppenheim-Morse: Thank you,

Keller: F. J. éres gyors, foxtrott (Sebő Miklós). 22. Malcsiner—Szencs: Maud ha, ugra síni indul (Sebő Miklós). 23. Fényes—Harmath: Csúcsu, foxtrott (Mócsányi László). 24. Grosz—Krausz: Háló, hal o, hia! Radlo, foxtrott (Fred Bird Illytrancs). 25. Morott—Mhalay: Te vagy a boldogságom, slowfox. Fekete (Pál) 26. Fényes—Harmath: Szemével meglobolondit, rumba (Mócsányi László). 27. Zsch—Szecsen: Egy asszony miatt vagyok ilyen leha, tango (Fekete Pál).

BUDAPEST II.

715-161: Azonos Budapesti I műsorával.

BREOGRAD, 11: Rádiónemzet. 11:37. Hangszo. 12:45. Gramofon. 13:30. Gramofon. 16:30. Szórakoztató zene. 19:30. Szórakoztató zene. 22:50. Táncezek. Birt. hóból.

BRNO, 11: Gramofon. 13:30. Olasz ária. 17:10. Gramofon. 19:30. A szívet szorító zene. 22:50. Táncezek. Birt. hóból.

BUCURESTI, 12: Gramofon. 13: Gramofon. 17: Motet zenekar. 18:25. Motet zenekar. 19:40. Gramofon. 20:30. Rádiónemzet. 21:15. Károlyi dalka a Notre-Dame dalok előadásában.

HAMBURG, 16:30. Szórakoztató zene. 17:55. Színmű. 18:30. Divános dalok gramofonon. 19:30. Vidám est. 22:30. Szórakoztató zene.

KASSAKOSICE, 11:30. Gramofon. 12:30. Szórakoztató zene. 14:40. Gramofon. 16:10. Rádiónemzet. 17:10. Kélt zongoránál. 18:30. Gramofon.

MILANO, 17: Könyv zene. 19: Könyv zene. 19:30. Gramofon. 20:30. Olténbacht. Szép Helma.

MOR. OSIRAVA, 10: Falusi zene. 11: Gramofon. 16:10. Rádiónemzet. 17:50. Gramofon. 21: Könyv zene.

MÜNCHEN, 17: Szórakoztató zene. 19:05. Kamarazene XIV. Lajos kiródtól. 20: Előre meg nem adott műsor.

POZSONY-BRATISLAVA, 11:05. Gramofon. 15:30. Simon hegedűművész. 16: Ekedás Gandhídi. 17:10. Földess—Hermann zongoránál.

PRAGA, 6:15. Zsók ébresztő. 11: Gramofon. 12:10. Gramofon. 13:40. Gramofon. 15:30. Heidecskek zongoránál. Vékáncó hangversenye. 16: Károlyi-Pakarnuska Kossuth. 17:50. Gramofon. 18:25. Brahms emlékszt. Brácsa és zongora közreműködéssel.

WARSAWA, 18: Könyv zene. 20: Népius hangversenye. 22:15. Táncezek. 23:24. Táncezek.

WIEN, 11:30: Hammer zenekar szórakoztató zene. 12:40: Gramofon. 15:20: Neumann család és Wachtel Edin zongoránál. Vékáncó hangversenye. 16:20: Bartók-szobor. 16:55: Harci zenekar szórakoztató zene. 19:25: Puccini. Tessa c. operetta. 22:10: Land Jonny tánczara.

SZERDA
December 28.

9:15: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 1. Engelmann: Húros nyitány. egyveleg. 2. Arthur Bird: Keleti jelent. 3. Weinberger Ernő: Romantikus szvit. 4. F. Nevin: Nighthawk a rose. 5. Iternuzzo, 6. Jose Armando: Kék pavilon (begetesző). 6. W. Borcher: Egyveleg. 7. Grosz Arthur: Teletted eremes volt megszületni, tango. 8. Hadó József: Van akinek fal, slowfox. 9. F. Steininger: Marching along together. 10:30: Hírek.

11:10: Vízalásjelentés.

12: Deb. hangversz az egyetemi templomból. Időjárásjelentés.

12:55: Homocord zongorahangverseny. 1. Strauss: Kék-Duna keringő (Homocord zongorakart). 2. 8) Kacsóh: Rakocsi megeresés. 3) Huber Sándor: Vihar a berelet (Lauritsch Lajos). 4. Heymann—Liebermann: Gradige. Fennkorm und spiel mit mir, slowfox (Fred Bird tanzzenekari). 4. Dancing in the dark, foxtrott (The Hit tanzzenekari). 5. Kacsóh: Rakocsi megeresés. 6. Kell. 5. Szántó—Kornikoni: Nesirigány, tangó (Fekete Pál). 7. 6. Marquina—Kenssey: Pasodoble Barcelona (Fekete Pál). 7. 7. What the down comes over the curtain, keringő (Harlem Kings zenekari). 8. Anyos Laci: Solsem lettem volna (Fekete Pál). 9. Mekey—Zerkovitz: Tudja a nagyék. Fekete Pál). 10. Oh Monah, foxtrott (Homocord zongorakart). 11. Alaga rossz slowfox (Fekete Pál). 12. Solly—Szecsen: Ki tudja előre azt, tango. Fekete Pál). 13. Gubly, foxtrott (The Hit tanzzenekari). 14. Gondor Vajda: Mord éji az ury, tango (Fekete Pál).

Közben 12:30: Hírek.

13: Pontos időjelzés, időjárás, vízalásjelentés.

14:5: Hírek, előadások, folyóiratok, piaci árak.

15:30: A vidó díktató-órja.

16: Az Alibertan Zeneiskola Szünőidőköz Zeneoktatási hangversenye. Könyv: Mellis Béla. I. Lincker.

Revü-nyitány. 2. Zshere: A három kívánság. Keringő. 3. Bayer: Babulindó, egyveleg. 4. Joachim: Variációk Hegedűn előadja: Janczer György. 5. Strauss: Csárdáso Bészen keringő. 6. Nevin: Narsensy. 7. Huszka: Bészletek a „Lili“ barabó c. operettből. 8. Noack: Párpáha Jancsi díszterem, jellőnép.

Közben 14:5: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

15:30: A hangosfilm és a nemzeti hang. Sárosy Ferenc előadása.

6. Hangverseny. Közreműködők: Hajós Bálint (ének) és Zsámboki Miklós (zongorakart). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 1. a) Mozart: Varsztavola, Sanastró ária; b) Verdi: Don Carlos, Philipp ária; c) Halvay: A zsidó, ária (Hajós). 2. Boellmann: Színműkusz változatok (Zsámboki). 3. Schubert: a) Der Tod und das Mädchen; b) Der Tod und das Mädchen; c) Beethoven: In questa tomba oscura (Hajós). 4. a) Bach: Meo die religiose; b) Schumann: Nopdalok 2. és 4. szám; c) Franck: Se bene; d) Valensin: Mennet (Zsámboki). 5. Pannoy: A Sötét Ábránd; b) Tündérvár (Zsámboki).

17:40: „Liliek“ (Nagy előadóknál). 1. a) Fekete Pál; b) Fekete Pál; c) Fekete Pál; d) Fekete Pál; e) Fekete Pál; f) Fekete Pál; g) Fekete Pál; h) Fekete Pál; i) Fekete Pál; j) Fekete Pál; k) Fekete Pál; l) Fekete Pál; m) Fekete Pál; n) Fekete Pál; o) Fekete Pál; p) Fekete Pál; q) Fekete Pál; r) Fekete Pál; s) Fekete Pál; t) Fekete Pál; u) Fekete Pál; v) Fekete Pál; w) Fekete Pál; x) Fekete Pál; y) Fekete Pál; z) Fekete Pál.

BRESLAU, 17: Szerep csók. 19:30: Pablo Czajkvsz zongorahangverseny. 20: A csóki népdalok. Zsák hangverseny. 21:10: Szórakoztató zene.

BRNO, 11: Gramofon. 16:10: Rádiónemzet. 20:55: Vadecekek.

MÜNCHEN, 17: Gramofon. 13: Gramofon. 17: Rádiónemzet. 18:25: Rádiónemzet. 19:10: Gramofon. 20: Janczer György. 20:45: Tiedorcsler hegedűművész. 21:15: Könyv és román zene.

HAMBURG, 16:30: Szórakoztató zene. 19:30: Zongorahangverseny. 20:30: Pásztor Árpád: A határozatképi fala c. háromfelv. hangjáték. Kármécke zongoránál. 22:45: Táncezek.

KASSAKOSICE, 11:30: Gramofon. 12:30. Szórakoztató zene. 16:10. Szórakoztató zene. 20:35: A Hídbel énekeket hangverseny.

MILANO, 17: Gramofon. 13: Gramofon. 19:30. Károlyi zene. 20:30. Színmű. Pábar: Meneccia. Vidám jazz.

MOR. OSIRAVA, 10: Rádiónemzet. 11: Gramofon. 18:25. Hangszo. 20:35: delyelenc hangverseny. 20:55: Kromaikus harmonika.

MÜNCHEN, 17: Szórakoztató zene. 19:25. Brahms zongorahangverseny. 20:30. Olténbacht. Madone Faurer c. operette. 22:45: 24. Szórakoztató zene. Sötétkard.

POZSONY-BRATISLAVA, 11:05. Gramofon. 12:30. Rádiónemzet. 16: Gramofon. 17:10. Gramofon. 18: Magyar Gramofon: A megasztári képek. Hancs: Vadszörnyetek. Zenei rész. Halmoz: Sztávi zongorahangverseny. Vaidonator. Kés: Csádas végy. Dalk. 20:35. Pethöky: Éva c. hangjáték.

PRAGA, 6:15: Zsók ébresztő. 11: Gramofon. 12:10: Gramofon. 13:40. Gramofon. 15:30. Heidecskek hangversenye. 16: Károlyi-Pakarnuska Kossuth. 17:50. Gramofon. 18:25. Brahms emlékszt. Brácsa és zongora közreműködéssel.

WARSAWA, 18: Könyv zene. 20: Népius hangversenye. 22:15: Táncezek. 23:24. Táncezek.

WIEN, 11:30: Hammer zenekar szórakoztató zene. 12:40: Gramofon. 15:20: Neumann család és Wachtel Edin zongoránál. Vékáncó hangversenye. 16:20: Bartók-szobor. 16:55: Harci zenekar szórakoztató zene. 19:25: Puccini. Tessa c. operetta. 22:10: Land Jonny tánczara.

maud—Bayer: Edin Lied aus meher Heimlich, dal a „Hangcsók“ c. filmről (Karl Johanna). 5. Murges Kálmán: Két nap óta lóddogok (Lauritsch Lajos). Horvath Sándor cigányzenekari. 6. Pils, puros, puros, Nem, nem, nem, Eg a kutyó... Lauritsch Lajos). 7. Fényes—Harmath: Firenzei nyar tango a „Mannolia“ operettől. Lauritsch Lajos). 8. Hoffmann—Goodhart—Nelson—Ager: Aul Waidenschen my Dear, foxtrott (Jack Payne zene-kart). 9. Fekete Pál: 3. Daviss-Burke: Just another dream of you, keringő (Jack Goodall). 10. Koehler—Arden: A love a parade (Jack Payne zene-kart). 11. White—Hobin: One hour with you, foxtrott (Jack Payne zene-kart). 12. Egen—Göthe: Zigeuner du hast mich lieb, zongorahangverseny. 13. Oscar Jaszi zene-kart. 14. Fekete Pál: 13. Ráfedi: Leb wohl, auf Wiedersehen (Oscar Jaszi zene-kart). 15. Hossain: A lovali szarka egyveleg. 16. Bizet: Dances. Denever, egyveleg. 16. Bizet: Carmen, egyveleg. 17. Wagner: Rieszek a „Tannhäuser“-ból. 18. Spohrsny—Schiffert: Heine merci oder nie, az „Eggy szor-nade c. filmről (Karl Johanna). 19. Lehar-Harsányi: Banquet-fantaziasal. 20. A mesely országát (Lauritsch Lajos).

Közben 9:30: Hírek.

11:10: Vízalásjelentés.

12: Deb. hangversz az egyetemi templomból. Időjárásjelentés.

12:55: Eügen Stegert orosz balalaika zongorahangverseny. 1. Stegert: Populárk keringő (zongorakart). 2. Keresztényi egyházi ének (zongorakart). 3. Lelakart legend a hoz hazam, orosz dal. Fekereszky—Szkuridin és Korus. 4. Mihov: Szandó, popladygyveleg (Antonov Bececska Chromovay körös). 5. Hoyhar (Fusk a szavvege) (Nikim. Korus). 6. Orosz egyházi ének: a) Tali pekel. Pokor-matek: a) Tali pekel. Pokor-matek: b) Paryos gije (Szkuridin zongorakart). 7. Gankla trojka (ének, zene).

Közben 12:30: Hírek.

13: Pontos időjelzés, időjárás, vízalásjelentés.

14:5: Hírek, előadások, folyóiratok, piaci árak.

15:30: A vidó díktató-órja.

16: Az Alibertan Zeneiskola Szünőidőköz Zeneoktatási hangversenye. Könyv: Mellis Béla. I. Lincker.

Pack Laszlo dr. gazdasági akadémiai tanár: „Az üzemi költésnek helyes megközelítése és eszközése a mezőgazdaságban“.

15:30: Kócsy Gyula és cigányzenekari hangverseny.

16:5: A Magyarországi Munkásdalaegylet Szervező Bizottsága Munkásdalaegylet és a Budapesti Általános Munkásdalaegylet hangversenye. 1. Revly—Vanczak: Vörösi rozsa. 2. Abt Ferenc: Údvozlet az erdőböl. 4. Brahms: Fiesckám. 5. Selzer: A munkadala. Eneki a III. kerületi Egyetem Munkásdalaegylet és a Budapesti Általános Munkásdalaegylet hangversenye. 1. Revly—Vanczak: Vörösi rozsa. 2. Abt Ferenc: Údvozlet az erdőböl. 4. Brahms: Fiesckám. 5. Selzer: A munkadala. Eneki a III. kerületi Egyetem Munkásdalaegylet. Vezényel: Kralovetz Sándor kaparny. 6. Lendv Ernő: Járd de naeyon keskeny ez az úta. 7. Jensen: Az erdő. 8. Gyal—Pédoff: A bűnes. 9. Javorty—Hoppo: A reményhez. 10. Baumgartner: Ki szabad. Eneki a Budapesti Általános Munkásdalaegylet. Vezényel: Gyula Jászai Ernő.

17:55: A m. kir. Operaház előadásai. 1. m. kir. Operaház előadásai. 2. m. kir. Operaház előadásai. 3. m. kir. Operaház előadásai. 4. m. kir. Operaház előadásai. 5. m. kir. Operaház előadásai. 6. m. kir. Operaház előadásai. 7. m. kir. Operaház előadásai. 8. m. kir. Operaház előadásai. 9. m. kir. Operaház előadásai. 10. m. kir. Operaház előadásai. 11. m. kir. Operaház előadásai. 12. m. kir. Operaház előadásai. 13. m. kir. Operaház előadásai. 14. m. kir. Operaház előadásai. 15. m. kir. Operaház előadásai. 16. m. kir. Operaház előadásai. 17. m. kir. Operaház előadásai. 18. m. kir. Operaház előadásai. 19. m. kir. Operaház előadásai. 20. m. kir. Operaház előadásai. 21. m. kir. Operaház előadásai. 22. m. kir. Operaház előadásai. 23. m. kir. Operaház előadásai. 24. m. kir. Operaház előadásai. 25. m. kir. Operaház előadásai. 26. m. kir. Operaház előadásai. 27. m. kir. Operaház előadásai. 28. m. kir. Operaház előadásai. 29. m. kir. Operaház előadásai. 30. m. kir. Operaház előadásai. 31. m. kir. Operaház előadásai. 32. m. kir. Operaház előadásai. 33. m. kir. Operaház előadásai. 34. m. kir. Operaház előadásai. 35. m. kir. Operaház előadásai. 36. m. kir. Operaház előadásai. 37. m. kir. Operaház előadásai. 38. m. kir. Operaház előadásai. 39. m. kir. Operaház előadásai. 40. m. kir. Operaház előadásai. 41. m. kir. Operaház előadásai. 42. m. kir. Operaház előadásai. 43. m. kir. Operaház előadásai. 44. m. kir. Operaház előadásai. 45. m. kir. Operaház előadásai. 46. m. kir. Operaház előadásai. 47. m. kir. Operaház előadásai. 48. m. kir. Operaház előadásai. 49. m. kir. Operaház előadásai. 50. m. kir. Operaház előadásai. 51. m. kir. Operaház előadásai. 52. m. kir. Operaház előadásai. 53. m. kir. Operaház előadásai. 54. m. kir. Operaház előadásai. 55. m. kir. Operaház előadásai. 56. m. kir. Operaház előadásai. 57. m. kir. Operaház előadásai. 58. m. kir. Operaház előadásai. 59. m. kir. Operaház előadásai. 60. m. kir. Operaház előadásai. 61. m. kir. Operaház előadásai. 62. m. kir. Operaház előadásai. 63. m. kir. Operaház előadásai. 64. m. kir. Operaház előadásai. 65. m. kir. Operaház előadásai. 66. m. kir. Operaház előadásai. 67. m. kir. Operaház előadásai. 68. m. kir. Operaház előadásai. 69. m. kir. Operaház előadásai. 70. m. kir. Operaház előadásai. 71. m. kir. Operaház előadásai. 72. m. kir. Operaház előadásai. 73. m. kir. Operaház előadásai. 74. m. kir. Operaház előadásai. 75. m. kir. Operaház előadásai. 76. m. kir. Operaház előadásai. 77. m. kir. Operaház előadásai. 78. m. kir. Operaház előadásai. 79. m. kir. Operaház előadásai. 80. m. kir. Operaház előadásai. 81. m. kir. Operaház előadásai. 82. m. kir. Operaház előadásai. 83. m. kir. Operaház előadásai. 84. m. kir. Operaház előadásai. 85. m. kir. Operaház előadásai. 86. m. kir. Operaház előadásai. 87. m. kir. Operaház előadásai. 88. m. kir. Operaház előadásai. 89. m. kir. Operaház előadásai. 90. m. kir. Operaház előadásai. 91. m. kir. Operaház előadásai. 92. m. kir. Operaház előadásai. 93. m. kir. Operaház előadásai. 94. m. kir. Operaház előadásai. 95. m. kir. Operaház előadásai. 96. m. kir. Operaház előadásai. 97. m. kir. Operaház előadásai. 98. m. kir. Operaház előadásai. 99. m. kir. Operaház előadásai. 100. m. kir. Operaház előadásai.

BREOGRAD, 11: Rádiónemzet. 11:37. Hangszo. 12:45. Gramofon. 13:30. Gramofon. 16:30. Szórakoztató zene. 19:30. Szórakoztató zene. 22:50. Táncezek. Birt. hóból.

BRNO, 11: Gramofon. 13:30. Olasz ária. 17:10. Gramofon. 19:30. A szívet szorító zene. 22:50. Táncezek. Birt. hóból.

BUCURESTI, 12: Gramofon. 13: Gramofon. 17: Motet zenekar. 18:25. Motet zenekar. 19:40. Gramofon. 20:30. Rádiónemzet. 21:15. Károlyi dalka a Notre-Dame dalok előadásában.

HAMBURG, 16:30. Szórakoztató zene. 17:55. Színmű. 18:30. Divános dalok gramofonon. 19:30. Vidám est. 22:30. Szórakoztató zene.

KASSAKOSICE, 11:30. Gramofon. 12:30. Szórakoztató zene. 14:40. Gramofon. 16:10. Rádiónemzet. 17:10. Kélt zongoránál. 18:30. Gramofon.

MILANO, 17: Könyv zene. 19: Könyv zene. 19:30. Gramofon. 20:30. Olténbacht. Szép Helma.

MOR. OSIRAVA, 10: Falusi zene. 11: Gramofon. 16:10. Rádiónemzet. 17:50. Gramofon. 21: Könyv zene.

MÜNCHEN, 17: Szórakoztató zene. 19:05. Kamarazene XIV. Lajos kiródtól. 20: Előre meg nem adott műsor.

POZSONY-BRATISLAVA, 11:05. Gramofon. 15:30. Simon hegedűművész. 16: Ekedás Gandhídi. 17:10. Földess—Hermann zongoránál.

PRAGA, 6:15. Zsók ébresztő. 11: Gramofon. 12:10. Gramofon. 13:40. Gramofon. 15:30. Heidecskek zongoránál. Vékáncó hangversenye. 16: Károlyi-Pakarnuska Kossuth. 17:50. Gramofon. 18:25. Brahms emlékszt. Brácsa és zongora közreműködéssel.

WARSAWA, 18: Könyv zene. 20: Népius hangversenye. 22:15. Táncezek. 23:24. Táncezek.

WIEN, 11:30: Hammer zenekar szórakoztató zene. 12:40: Gramofon. 15:20: Neumann család és Wachtel Edin zongoránál. Vékáncó hangversenye. 16:20: Bartók-szobor. 16:55: Harci zenekar szórakoztató zene. 19:25: Puccini. Tessa c. operetta. 22:10: Land Jonny tánczara.

9:15: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 1. Engelmann: Húros nyitány. egyveleg. 2. Arthur Bird: Keleti jelent. 3. Weinberger Ernő: Romantikus szvit. 4. F. Nevin: Nighthawk a rose. 5. Iternuzzo, 6. Jose Armando: Kék pavilon (begetesző). 6. W. Borcher: Egyveleg. 7. Grosz Arthur: Teletted eremes volt megszületni, tango. 8. Hadó József: Van akinek fal, slowfox. 9. F. Steininger: Marching along together. 10:30: Hírek.

11:10: Vízalásjelentés.

12: Deb. hangversz az egyetemi templomból. Időjárásjelentés.

12:55: Homocord zongorahangverseny. 1. Strauss: Kék-Duna keringő (Homocord zongorakart). 2. 8) Kacsóh: Rakocsi megeresés. 3) Huber Sándor: Vihar a berelet (Lauritsch Lajos). 4. Heymann—Liebermann: Gradige. Fennkorm und spiel mit mir, slowfox (Fred Bird tanzzenekari). 4. Dancing in the dark, foxtrott (The Hit tanzzenekari). 5. Kacsóh: Rakocsi megeresés. 6. Kell. 5. Szántó—Kornikoni: Nesirigány, tangó (Fekete Pál). 7. 6. Marquina—Kenssey: Pasodoble Barcelona (Fekete Pál). 7. 7. What the down comes over the curtain, keringő (Harlem Kings zenekari). 8. Anyos Laci: Solsem lettem volna (Fekete Pál). 9. Mekey—Zerkovitz: Tudja a nagyék. Fekete Pál). 10. Oh Monah, foxtrott (Homocord zongorakart). 11. Alaga rossz slowfox (Fekete Pál). 12. Solly—Szecsen: Ki tudja előre azt, tango. Fekete Pál). 13. Gubly, foxtrott (The Hit tanzzenekari). 14. Gondor Vajda: Mord éji az ury, tango (Fekete Pál).

Közben 12:30: Hírek.

13: Pontos időjelzés, időjárás, vízalásjelentés.

14:5: Hírek, előadások, folyóiratok, piaci árak.

15:30: A vidó díktató-órja.

16: Az Alibertan Zeneiskola Szünőidőköz Zeneoktatási hangversenye. Könyv: Mellis Béla. I. Lincker.

Revü-nyitány. 2. Zshere: A három kívánság. Keringő. 3. Bayer: Babulindó, egyveleg. 4. Joachim: Variációk Hegedűn előadja: Janczer György. 5. Strauss: Csárdáso Bészen keringő. 6. Nevin: Narsensy. 7. Huszka: Bészletek a „Lili“ barabó c. operettből. 8. Noack: Párpáha Jancsi díszterem, jellőnép.

Közben 14:5: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

15:30: A hangosfilm és a nemzeti hang. Sárosy Ferenc előadása.

6. Hangverseny. Közreműködők: Hajós Bálint (ének) és Zsámboki Miklós (zongorakart). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 1. a) Mozart: Varsztavola, Sanastró ária; b) Verdi: Don Carlos, Philipp ária; c) Halvay: A zsidó, ária (Hajós). 2. Boellmann: Színműkusz változatok (Zsámboki). 3. Schubert: a) Der Tod und das Mädchen; b) Der Tod und das Mädchen; c) Beethoven: In questa tomba oscura (Hajós). 4. a) Bach: Meo die religiose; b) Schumann: Nopdalok 2. és 4. szám; c) Franck: Se bene; d) Valensin: Mennet (Zsámboki). 5. Pannoy: A Sötét Ábránd; b) Tündérvár (Zsámboki).

17:40: „Liliek“ (Nagy előadóknál). 1. a) Fekete Pál; b) Fekete Pál; c) Fekete Pál; d) Fekete Pál; e) Fekete Pál; f) Fekete Pál; g) Fekete Pál; h) Fekete Pál; i) Fekete Pál; j) Fekete Pál; k) Fekete Pál; l) Fekete Pál; m) Fekete Pál; n) Fekete Pál; o) Fekete Pál; p) Fekete Pál; q) Fekete Pál; r) Fekete Pál; s) Fekete Pál; t) Fekete Pál; u) Fekete Pál; v) Fekete Pál; w) Fekete Pál; x) Fekete Pál; y) Fekete Pál; z) Fekete Pál.

BRESLAU, 17: Szerep csók. 19:30: Pablo Czajkvsz zongorahangverseny. 20: A csóki népdalok. Zsák hangverseny. 21:10: Szórakoztató zene.

BRNO, 11: Gramofon. 16:10: Rádiónemzet. 20:55: Vadecekek.

MÜNCHEN, 17: Gramofon. 13: Gramofon. 17: Rádiónemzet. 18:25: Rádiónemzet. 19:10: Gramofon. 20: Janczer György. 20:45: Tiedorcsler hegedűművész. 21:15: Könyv és román zene.

HAMBURG, 16:30: Szórakoztató zene. 19:30: Zongorahangverseny. 20:30: Pásztor Árpád: A határozatképi fala c. háromfelv. hangjáték. Kármécke zongoránál. 22:45: Táncezek.

KASSAKOSICE, 11:30: Gramofon. 12:30. Szórakoztató zene. 16:10. Szórakoztató zene. 20:35: A Hídbel énekeket hangverseny.

MILANO, 17: Gramofon. 13: Gramofon. 19:30. Károlyi zene. 20:30. Színmű. Pábar: Meneccia. Vidám jazz.

MOR. OSIRAVA, 10: Rádiónemzet. 11: Gramofon. 18:25. Hangszo. 20:35: delyelenc hangverseny. 20:55: Kromaikus harmonika.

MÜNCHEN, 17: Szórakoztató zene. 19:25. Brahms zongorahangverseny. 20:30. Olténbacht. Madone Faurer c. operette. 22:45: 24. Szórakoztató zene. Sötétkard.

POZSONY-BRATISLAVA, 11:05. Gramofon. 12:30. Rádiónemzet. 16: Gramofon. 17:10. Gramofon. 18: Magyar Gramofon: A megasztári képek. Hancs: Vadszörnyetek. Zenei rész. Halmoz: Sztávi zongorahangverseny. Vaidonator. Kés: Csádas végy. Dalk. 20:35. Pethöky: Éva c. hangjáték.

PRAGA, 6:15: Zsók ébresztő. 11: Gramofon. 12:10: Gramofon. 13:40. Gramofon. 15:30. Heidecskek hangversenye. 16: Károlyi-Pakarnuska Kossuth. 17:50. Gramofon. 18:25. Brahms emlékszt. Brácsa és zongora közreműködéssel.

WARSAWA, 18: Könyv zene. 20: Népius hangversenye. 22:15: Táncezek. 23:24. Táncezek.

WIEN, 11:30: Hammer zenekar szórakoztató zene. 12:40: Gramofon. 15:20: Neumann család és Wachtel Edin zongoránál. Vékáncó hangversenye. 16:20: Bartók-szobor. 16:55: Harci zenekar szórakoztató zene. 19:25: Puccini. Tessa c. operetta. 22:10: Land Jonny tánczara.

maud—Bayer: Edin Lied aus meher Heimlich, dal a „Hangcsók“ c. filmről (Karl Johanna). 5. Murges Kálmán: Két nap óta lóddogok (Lauritsch Lajos). Horvath Sándor cigányzenekari. 6. Pils, puros, puros, Nem, nem, nem, Eg a kutyó... Lauritsch Lajos). 7. Fényes—Harmath: Firenzei nyar tango a „Mannolia“ operettől. Lauritsch Lajos). 8. Hoffmann—Goodhart—Nelson—Ager: Aul Waidenschen my Dear, foxtrott (Jack Payne zene-kart). 9. Fekete Pál: 3. Daviss-Burke: Just another dream of you, keringő (Jack Goodall). 10. Koehler—Arden: A love a parade (Jack Payne zene-kart). 11. White—Hobin: One hour with you, foxtrott (Jack Payne zene-kart). 12. Egen—Göthe: Zigeuner du hast mich lieb, zongorahangverseny. 13. Oscar Jaszi zene-kart. 14. Fekete Pál: 13. Ráfedi: Leb wohl, auf Wiedersehen (Oscar Jaszi zene-kart). 15. Hossain: A lovali szarka egyveleg. 16. Bizet: Dances. Denever, egyveleg. 16. Bizet: Carmen, egyveleg. 17. Wagner: Rieszek a „Tannhäuser“-ból. 18. Spohrsny—Schiffert: Heine merci oder nie, az „Eggy szor-nade c. filmről (Karl Johanna). 19. Lehar-Harsányi: Banquet-fantaziasal. 20. A mesely országát (Lauritsch Lajos).

Közben 9:30: Hírek.

11:10: Vízalásjelentés.

12: Deb. hangversz az egyetemi templomból. Időjárásjelentés.

12:55: Eügen Stegert orosz balalaika zongorahangverseny. 1. Stegert: Populárk keringő (zongorakart). 2. Keresztényi egyházi ének (zongorakart). 3. Lelakart legend a hoz hazam, orosz dal. Fekereszky—Szkuridin és Korus. 4. Mihov: Szandó, popladygyveleg (Antonov Bececska Chromovay körös). 5. Hoyhar (Fusk a szavvege) (Nikim. Korus). 6. Orosz egyházi ének: a) Tali pekel. Pokor-matek: a) Tali pekel. Pokor-matek: b) Paryos gije (Szkuridin zongorakart). 7. Gankla trojka (ének, zene).

Közben 12:30: Hírek.

13: Pontos időjelzés, időjárás, vízalásjelentés.

14:5: Hírek, előadások, folyóiratok, piaci árak.

15:30: A vidó díktató-órja.

16: Az Alibertan Zeneiskola Szünőidőköz Zeneoktatási hangversenye. Könyv: Mellis Béla. I. Lincker.

Pack Laszlo dr. gazdasági akadémiai tanár: „Az üzemi költésnek helyes megközelítése és eszközése a mezőgazdaságban“.

15:30: Kócsy Gyula és cigányzenekari hangverseny.

16:5: A Magyarországi Munkásdalaegylet Szervező Bizottsága Munkásdalaegylet és a Budapesti Általános Munkásdalaegylet hangversenye. 1. Revly—Vanczak: Vörösi rozsa. 2. Abt Ferenc: Údvozlet az erdőböl. 4. Brahms: Fiesckám. 5. Selzer: A munkadala. Eneki a III. kerületi Egyetem Munkásdalaegylet és a Budapesti Általános Munkásdalaegylet hangversenye. 1. Revly—Vanczak: Vörösi rozsa. 2. Abt Ferenc: Údvozlet az erdőböl. 4. Brahms: Fiesckám. 5. Selzer: A munkadala. Eneki a III. kerületi Egyetem Munkásdalaegylet. Vezényel: Kralovetz Sándor kaparny. 6. Lendv Ernő: Járd de naeyon keskeny ez az úta. 7. Jensen: Az erdő. 8. Gyal—Pédoff: A bűnes. 9. Javorty—Hoppo: A reményhez. 10. Baumgartner: Ki szabad. Eneki a Budapesti Általános Munkásdalaegylet. Vezényel: Gyula Jászai Ernő.

17:55: A m. kir. Operaház előadásai. 1. m. kir. Operaház előadásai. 2. m. kir. Operaház előadásai. 3. m. kir. Operaház előadásai. 4. m. kir. Operaház előadásai. 5. m. kir. Operaház előadásai. 6. m. kir. Operaház előadásai. 7. m. kir. Operaház előadásai.

VERSENYEN KIVÜLI **Karácsonyi keresztrejtvény** KÜLÖN DIJAZÁSSALI

Készítette: Cs. BOGATS JÓZSEF.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23			24				25					26				27			28		
29							30			31		32	33			34	35				36
							37	38			39					40	41				42
43											44										46
47							48	49			50		51			52	53				54
55							56				57					58					59
60		61					62	63		64		65		66	67		68				69
70			71	72		73				74		75			76		77	78	79		
80			81	82															83		84
85			86																		88
89			90				91			92											95
96		97					98			99											103
104							105	106													109
																					115
110	111						112														115
116			117	118																	122
123	124			125						126											130
131										132											134
																					143
										136	137	138		139	140		141	142	143		
144	145									146											149
151										152											150
154										155											153
158																					157
160	161									162	162										159
																					164
165	166									167											170
																					171
172			173				174	175			176	177		178	179		180	181			185
186							187	188						189		190		191			195
																					196

Visszintes sorok:

1. Lapunk kívánja ezt kedves olvasóinak és fejtőinek, 23. Innivaló. 24. Törc-kök nemzeti állata, 25. Női név, 26. Női név becéve, 27. Karácsonykor is buzgón száll az égbe, 28. Báritál, 29. Nem lát, 30. Arany franciául, 39. Cin-kotai mérték német mássalhangzókkal, 81. Gyerekek őt várják karácsonyra, 84. Fedd, 86. Egyik vezér, 87. Játékszer, fiúnak hozza az angyal, 40. Talál, 42. Holmi, 44. Teszi az a gyerek, akinek a Jézuska semmit sem hozott, 45. Német szín — fonet, 47. ... bota (kérésztár) 59. Ilyen rend is van, 54. Névtű, 55. Libahang, 56. Összetör, 57. Férfi név, 58. Betegséggel jár, 59. Latinul és, 60. Női név becéve, 62. Ilyen tekintete van annak a gyerekeknek, akinek sovány az angyaljárás, 65. Nemes fém vegyülete, 66. Emberszín, 69. Tesz-vesz, 70. Folkösztörtő, 72. Olsz tengeri fürdő, 74. Minden árus igéje, 76. Alarm, 79. Tűzhányó, 80. Enélkül

semmi sem történik, 81. Dusan felsze-relt karácsonyfa, ilyen 3 szó, 84. Ró-mai szám, 500-on alul, 85. Órahang, 86. Gyerek szoltja így egyik szülőjét, 87. Női név becéve, 88. Turfműszó, 89. Mult idő ragja, 90. Ha valami leesik, ezt mondja a gyerek, 91. Kuszónövén-y, 93. Cirmos, 94. Mondat része ford, 95. á-val — szerb, 96. Angol fiúnév fonet, 98. Mássalhangzó fonet, 99. Tagadó szócska, 100. Betű fonet, ford, 101. Ige-kötő ford, 103. Buvhel y, 104. Iskola-becézés, 105. Bolondit — szójárás, 107. Mesebeli állat-király, 109. Ürmérték, 110. Zöld vidéken, 112. Fontos dolgot állítanak erre, 113. Háziállat ék nélkül, 114. Autóhang, 116. Német személyes névmás, 117. Jelző, 119. 21-es kártyá-ban mondják, 122. Sir, 123. Kerek szám, 125. Tisztálkodj, 127. Önmegta-gadó, 129. Rossz jel, 131. Suly, 132. Rag, 133. Zápor része, 134. Ennivaló gumi, 135. Debrecen legrégebb, leg-elkelőbb fűszer-, csemegéüzlete név-elével, 141. Ritka más nyelven, 146. Ez

is olyanmi, mint 144, 147. Inycsiklandó lap, 148. Tura, 149. Ut franciául, 151. Spanyol nacionalista irányu lap elme, 152. Lapunk erre kéri olvasóit és fej-tőit, 153. Anna — más nyelven, 154. Cé'oz — mássalhangzói, 155. Találka eleje, 156. Angol férfinév, 157. Frizura angolul, 158. Ázsiai uralkodó fonet, 159. Magyarul tojás, 160. Volga mellékvize 1500 km, 162. „Mert“ olaszul, 163. Ige-kötő, 164. Gonosz szándék, 165. Női-ruha része ford, 167. Idegen névelő, 168. Latin összetett mássalhangzók, 170. Sal anagrammája, 172. Karácsony-kor aktuális, 174. Nyomorúságot eny-hítő ténykedés, 184. Tombolanyere-mény, 186. Tót leánynev, 187. Holdnak is van, 189. Gubacs része, 190. Arany más nyelven, 191. Régi vasuti jelzés, 192. Piperemárka, alkalmas karácsonyi ajándék, 195. Magyarul idő, 196. La-punk és mindenki szeretné karácsonyi ajándékolni ezt.

Függőleges sorok:

1. Karácsonykor gyerekek és felnöt-tek öröme (ahol mód van hozzá), 2. Ékezettel görög betű, 3. Eszem-izsom karácsonykor (ahol van miből), 4. Azon-os betűk, 5. Alkotás, 6. Kezdődik, 7. Lt-vel ennivaló, 8. Az a gyermek teszi, aki semmit nem kap Jézuskától, 9. Kor-jelzés, 10. ... desz — kommunista pokol, 11. Tekinti, 12. Tasztija, 13. Ige és folyó, 14. Fordított határrag, 15. Korus, 16. Mint a 44. vízsz, 17. Kís-gyermek teszi, amikor látja az 1. füg-gőlegest, 18. Uc... 19. Orosz folyó, 20. Dabra, 21. Mint a 165. vízsz, 22. Jó háziaszony készíti ezeket kará-csonyra, 30. Ázsiai orosz folyó, 32. U-i-táskába csomagolják, 33. Szipakolás, 35. Állati lakhely, 38. Enélkül semmi nincs, 41. 4 lábú, 43. Innivalókat is — (hoz az angyal), 46. Többnyire kávé-házak terraszán vannak, 48. Angyal-nak van, 49. A Rádió egyik operacé-ne-kese, 50. Mutatószó, 51. Balzsam, 52.

Német jező. 53. Ezévi. 61. Régi római pénz volt. 63. Különösen pénzes utalvánnyal várjuk őt. 64. Karácsonyban aranyozva lóg. 67. Jász muri. 68. Utasgíró dolga. 69. Keresk rövidítés. 71. Cimzés rövidítés. 72. Európai város. 73. Budapesti cég. Guzi-kenőcs-érő volt híres. 74. Német igekötő ford. 75. Római szám. 690. 77. Akasztó — szimónimája. 78. Viaszfajta. 79. Német semleges névmás. 82. Hízó — Berlinben. 83. Személyes névmás névelővel, összekötve személyi mutató. 92. ... hogy ne itéltessenek. 93. Karácsonyán is fiyveg, a 135-nél is kapató. 97. Szülő karácsonyra sok pénzt... 98. Középen — más szóval. 102. Szép köszöntő versket lehet hallani tőlük a sok karácsonyi ajándékért. 103. Hang. 106. Erre közelebb megjelenni a bíróságnál. 108. Kedves a kedvesnek karácsonyra írja, így írja alá. 111. Ez a szezon hó 21-én végleg elmúlt. 115. Bizalmosság megszólítás. 117. Szavak — rossz kifejezéssel. 118. „Tréfál” közep. 120. „Folyó” dánul. 121. Szamovárban a tép eselekszi. 124. Parsangon veszik hasznalath. 126. Kijárvány idegen szóval. 128. Ez már sötét verem. 130. Póvárosi régi szinész. 136. Elegancia. 137. Még nincs egészen megérve. 138. Török fejtető ford. 139. Végtag. 140. Ósi magyar személynév. 141. Véletlenül ez is az 142. Vézjel 143. Gyógy mód 145. Világosság, terjesztő felbéli nyílás 150. Német helyhatározó 161. Nagyon szép női név és mégis „gaz”. 162. Réz. 163. Kirakathat vannak 164. Reá oka van egy szóból. 166. Helyhatározó. 167. Sztambul városrész ékezettel. 169. Izesítő. 171. Vágás. 173. Anyag — nagyobb része. 174. Sövägő mássalhangzó. 175. Grófi család. 176. Latinul „én”. 177. Magyarul „csak”. 178. Izesítő. 179. Korszak. 180. Meseíró, ford. fonet. 181. Római üdvözlés. 182. Női név ék nélkül. 183. Enyém olaszul — ford. 185. Cigány mutató. 187. Tehéhang ford. 188. Itten — más nyelven. 193. Ugyanaz, mint előbbi. 194. Jószi-vü ige.

A karácsonyi kereszt-rejtvényfejtők jutalmazása

Karácsonyi keresztrejtvényünket a pontversenyos rejtvényektől teljesen függetlenül közöljük s aki a mai rejtvényünket hibátlanul megfejti, azok között tizenkét értékes jutalmat osztunk ki. Az első díj egy művészi olajfestmény, a második egy gyönyörű festmény, ezenkívül pedig kiosztunk öt értékes könyvet és öt mozijegyet. A megfejtés eredményét legközelebbi, vasárnapi számunkban fogjuk közölni. Ugyanekkor közöljük a pontos keresztrejtvény állását és az új rejtvényünket is.

Minden

városban

és minden faluban
tudják hogy milyen
előnyös megszálalni

Budapesten a Bristol

Szállóban

Előzékeny kiszolgálás.
Kellemesen fűtött szoba.
Kitűnő ellátás.
Naponkénti és személyenként
12.-P.-ért.

Szász Béla dr. : Nemzetiségpolitikánk válsága

A dunai kérdés, Budapest, 1932.

Szász Béla dr. a nemzetiségi kérdés egyik leghivatottabb művelője a nagy összeomlás óta. Eddig számtalan tanulmánya jelent meg a különböző folyóiratokban, tanulmánykötetekben és évkönyvekben. Azok részére, akik eddigi tudományos munkásságát figyelemmel kísérték, újdonságot ez a legújabb munkája nem tartalmaz. Eddigi kutatásainak logikusan elhelyezett utjelző köve ez a könyv. Talán csak az a módszer meglepő, ahogyan témáit kezeli. Anyaga ismertetésének kétharmadánál negatív eljárással dolgozik. Anélkül, hogy saját elgondolása alapján támadná pl. az egyes nemzetiségi politikai törekvéseket, úgy állítja azokat be, hogy ezek legkérvőbb hibái önmaguktól tanulnak fel. Csak könyve befejező részében, ad háttérrel feleleget az egész dunai kérdéskomplexum megoldására — módszere csak itt válik pozitívvá.

Annak megállapítása után, hogy annak a területnek, amely a Dunamedence termelőközösségbe tartozott „államháza szervezője, kulturális központja formálója a magyarság volt” régtől átér a magyar önelégység bukásának ismertetésére, amely szerinte Mátyás halálával következett be. Kimutatja a magyarság területi és vérvesszőségi és ismerteti, hogy hogyan válik a magyarság idegen érdekek előharcosává s hogy ezzel egyidőben hogyan született meg a nemzetiségi kérdés a magyarság megőrzésközösége és a nemzetiségek egyidejű térdhódításával részletesen ismerteti a magyar nemzetiségi politikát a reformkortól kezdve egészen napjainkig. Behatóan foglalkozik Kossuthal és a dunai konföderációs tervvel, a 67-es nemzetiségi politikával. Ez utóbbinak legnagyobb hibáit abban látja, hogy liberális faji és nemzetiségi ideológiáján megromlasztotta a magyarság frontját, divattá tette, hogy a sokféle nemzetiségű monarchia minden ritere és cseh manipulánsa. Galicia emberfelesége magyará válasson magyar a lampolgás meg szerzésével és a magyar nyelv elsajátításával. Ez a liberális korszak szem elől tévesztette, hogy minden politikai kapcsolatnál sokkal erősebbek a gazdasági és társadalmi szervezetsége s a 67-es utáni korszak ezen a téren a nemzetiségeket nagy előnyben részesítette, míg a magyarsággal szemben megelégedett azzal, hogy a magyarságot azonosította a politikai nemzetrel, külön nemzetiséget nem hangsúlyozta eléggé és gazdaságilag, társadalmilag szervezetlenül hagyta. Rátér ezután az összeomlásra, a Jász-féle tervet ismertetésére és részletesen ismerteti a háború utáni nemzetek nemzetiségpolitikai törekvéseit. Ezen a téren abból a szem-

pontból is lezáruló munkát végzett Szász Béla, az ugynevezett harmincasok különböző mozgalmait, ha csak a nemzetiségpolitikai téren is, de összefoglalóan ismerteti.

Könyve második fejezetében a dunai kérdést ismerteti Dunai Egyesült Államok főcím alatt. Röviden szemlélteti ezzel a kérdéssel foglalkozó főbb irányokkal. Tanulmánya ezen a ponton már-már az aktuális politikai

Az olasz ifjúság és a fasiszta ifjúsági egyesületek

A tagok száma:

1931 márc. 1-én. 1932 márc. 1-én

Balilla	647.398	1.186.415
Avanguardista	215.095	301.743
Piccole Italiane	504.235	926.331
Giovani Italiane	65.337	102.074
Összesen:	1.432.065	2.516.563

Minden év április 21-én, Róma alapításának évfordulóján nagy ünnepségeket rendeznek az olasz fővárosban. Az ünnepségek kiemelkedő eseménye a fasiszta ifjúság seregzenléje s ezzel egyidejűleg az „avanguardisták”, a 18. életévüket betöltött fasiszta ifjak felavatása.

Mussolini kezdeményezésére, — mint ismeretes — Olaszországban megalakult az „Olaszországi Ifjúsági Szövetség”, az „Opera Balilla”, röviden O. N. B., melynek célja az olasz ifjúságot 8 évtől 18 éves korig nemre való tekintet nélkül, erkölcsös, tettekre, elszánt és hazafias érzéstől átfűtött honpogárokká nevelni.

Az évek kitartó, szívós munkáját méltó siker koronázta. Az olasz ifjúság évről-évre, mindinkább nagyobb és nagyobb tömegekben lép be a szövetségekbe, jóllehet a tagfelvétel kizáróan önkéntes jelentkezés útján, minden kényszer nélkül történik. A belépéshez csupán születési bejegyzés szükséges.

Az O. N. B. vezetőségének legutóbbi jelentése szerint az ifjúsági fasiszta szervezetekbe tömörültek száma 1932 március 31-én a 2.516.563 taglétszámot érte el. Az 1931. évi 1.432.065 létszámhoz viszonyítva a szaporulat 1.084.498 főre rugott.

Az O. N. B. egy év alatti rohamos megerősödését az alábbi táblázat mutatja (A „Balilla” a 8—14 éves, az „Avanguardista” (előőrs) a 14—18 éves ifjú, a „Piccole Italiane” a 8—14 éves, a „Giovani Italiane” a 14—18 éves leány alszövetségek elnevezése.)

A 18. életévét betöltő előőrsök az ifjúsági fasiszta nevelés alól kikerülve, részben az ifjúsági fasiszta pártba, részben pedig a fasiszta miliciába lépnek be. A folyó évben 101.380 fő lépett át a pártba, illetve miliciába. A fasiszta-milicia nem más, mint a rendes sorkatonaságnak kiegészítő része, így igen nagyra kell értékelni az olasz ifjúság fasiszta nevelését. Az előőrsök felavatása révén a 300.000 főt számláló fasiszta milicia évről-évre igen tekintélyes, katonailag teljesen kiképzett, erkölcsileg kifogástalan „pótlás”-sal rendelkezik.

Az eszme életrevalóságát mi sem jellemzi jobban, mint az a körülmény, hogy az utóbbi öt év alatt évről-évre jelentősen emelkedik az ifjúsági szervezetekből kikerült, részben a miliciába besorozott ifjak száma. (47.000, 75.000, 89.000, 90.500. Folyó évben, — mint már fentebb megemlítettem — ez a szám a 101.380-at érte el.)

A folyó évben végzett előőrsök 78 százaléka a középosztály, az iparosság és a földművesek, a fennmaradó 22 százaléka pedig a középiskolai tanulók sorából került ki.

Egyidejűleg 110.000 (1918 évioyannu) Balilla lépett elő előőrsé. A felavatási ünnepségek alkalmával 3000 ifjúsági vezető, oktató, közoktatásügyi miniszteri elismerésben, illetve dicséretben részesült. Az egyéb érdemek jutalmazására számos ezüst és bronzérem, dicséret oklevelet is osztottak ki.

Czeglédy Jenő.

Elveszett

kedves tárgy?

Meg lesz, ha Debreceni Ujságban hirdeti.

NYOMTATVÁNYT

olcsón és izlésesen készít:

lapunk nyomdáján
József kir. terecny
utca 16. Tel. 2348

Az Ujságíró Klub idegennyelvi tanfolyamai

A Debreceni Ujság tudósítójától. Közöltük már, hogy a Debreceni Ujságíró Klub helyiségében idegen nyelvű tanfolyamokat rendez. A nagy közönség az Ujságíró Klub eme kulturális mozgalmát nagy érdeklődéssel és teljes elismeréssel fogadta. Az angol nyelvű kurzus egyik tízes csoportja már szorgalmasan tanul a kiemelkedő Welsch professzor oktatása mellett, a másik csoportra még lehet jelentkezni.

Az olasz nyelvet Tassó Ferenc tanár tanítja. Az olasz nyelvű tanfolyam január 1-én kezdődik és az első csoportra már itt is kellő számú jelentkező van, csupa intelligens, társadalmi állású férfi és hölgy. Az olasz nyelvű kurzus második csoportjára még lehet jelentkezni.

A bolgár nyelvű tanfolyamra, amit Boikley Dimó tanár tart majd, még lehet jelentkezni. A bolgár nyelv tanulmányának fontosságára is felhívjuk a közönség figyelmét. A bolgár nyelv tudásával az összes szláv nyelvek eljárási módját, azonkívül a magyar-bolgár barátság is közelebb kerül.

Az Ujságíró Klub idegennyelvi tanfolyamaira érdeklődőknek Tamássy szerkesztő ad közléssel felvilágosítást. Telefon 30—30.

A Máv. Filharmonikus zenekar II. bérleti hangversenye 1933 január 8-án

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A debreceni filharmonikusok január 8-án este 8 órai kezdettel a Bika szálló nagytermében tartják meg ez idei II. bérleti hangversenyüket Ábrányi Emil vezetése alatt.

A hangverseny vendégművészei Felvinci Takács Alice világhírű hegedűművész és Debrecen szülőtte Nagyné Mándy Margit kiváló ének-művész. A hangverseny műsorán szerepel: Beethoven Coriolán nyitány. E műben a zenekölő a hazája ellen fellázadt római vezér tragédiáját tárja elénk komoly színekben. Felvinci Takács Alice hegedűművész zenei kísérettel Brahms nemes veretű s formálisan is nagyvonalú hegedűversenyét adja elő. — Nagyné Mándy Margit ének-művésznő Mozart „Il repastore” című operájának nagy áriáját és Veracini bájos Pastorallát éneklő zenei kísérettel, mely utóbbi dal Ábrányi Emil hangszerelésében kerül előadásra. A zenekar még Haydn négy tételű örökszép üstöb szimfóniáját és Ábrányi Emil Paolo és Francesca című operájának hatalmas lendületű ábrándiát adja elő.

A filharmonikusok hangversenyének ismertetőt műsora kimagasló eseményt jelent Debrecen zenei színterében. A még korlátolt számban rendelkezésre álló napjegyek a Máv. menetjegyirodában (Ferenc József ut 56.) válthatók.

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér.
Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3.,

ZOKON NE ESSEK...

Eredetizmus!

Eredeti közlések népiesch irodalmunkban

Gonosz emberek azzal vádoltak meg, hogy népies regényem második kötete szóról-szóra egyezik Zsiga bátyus év előtti novellájával, amely mint közlés az „Ungarische Zunge wache” 1912-4. évfolyamában látott napvilágot. Ezzel szemben az igazság az, hogy idézett novellát göcseji nyelvjárásban, sőt oly módon közlöm, mint ha azt „Zsiga bátyó”, a göcseji főbíró monadná el...

De tessék csak idefigyelni! Megmutatom, hogy egy kis témáért nem mindig szaladok Göcseibe. Alábbi novellám szintén tartalmaz közléseket de se Harác, se Dante, se a többi kis névtelen nem bánthatja az író. Mert mi az, hogy ők csak a gyűjtők... az író meg én vónék talán!

Fele se tréfa

(ÖSEREDETI NOVELLA.)

A pitarajtóban ketten fújták a szüflát. Karakó-Horác, a ledző fia, meg pártfogója, az öreg Mecenyás uram. Mán esteledett. A kis Horác pökött egyet a kemence ámbitusára, meggyújtotta az ereszláját, oszt nekidülve a mestergerenda farmatringjának ekippen travectálta a gyűjtést: — Mecenyás, őz paraszток sarjaitel ő büszkeségem, balmam nekem!

A gyerekből ömlött a beszéd. Hogy így meg úgy, a kisbíró annak örül, ha felverheti az olimpiját. A kántor meg annak, hogy Líbiája szérián seper, vagy masszakuszi karcosbul ihat a zsidókorcsmában. Bezeg fi másmin ember. Ő akker érzi jól magát, ha marokszedő nimfákkal beszélgethet, osztig a szomszédban lakozó Einterpéék Julesája sirva fakad a talinkó-szóra.

Az öreg Mecenyás ippez egy hegyeset sercint, amikor Dante Pityu is előkerül a pokol mélységes fenekéről, oszt úgy kunapéroz a meje, hogy alig tuggya az esemint elmondani.

— Jaj, jaj, mi történt véllem! Az emberilek uttyának felén egy nagy setitló erdőbe jutottam, mivel... az igaz utat nem lelém...

— Ugye, mondtam, hogy ne tekeri el, he! — korbólia Pityu a nénie, aki épen az Arno folyásán téligabnákat sulykol és vágó pillantásokat vet egy három századdal előlbaktató konyhakertészre.

Milton Jani — mer' ő ez a kertész — csak félvállról rázza le Zsófit:

Apaga, Zsófi! — szörnyű baj van itt. A gazdúrám bár semmit sem gvanit. De őrdguia szóz pofont ad ám... Ha megtudja, hogy elpogyogtattam. Hogy elveszett, mi őt dekát nyoma... A melegházi paradicsoma...

Zsófi csak hallgatja egyideig, azután sirva fakad a keserűségtől:

— O, azt az elvesztett paradicsomát ennek a jámbusos világnak! Hát az gondolod, hogy azír' mer' meg-ehültél egy kicsit, oszt idesanyád egy paradicsomot plazizált bele a levesedbe, mán csorbát szenved a ffrimivoltod?...
Tovább is folytatta vóna, de Petrárka Peri is odatévedt az alvégi

sorbul. Se szó, se beszéd: szavalni kezdte az aznapi gyűjtést. Természetesen szögedi dílalektusban, mint ahogyan az karcagi fluhoz illik:

Kis szonett, nagy szonett
Nóm ugat hiába!
Van nokom szörötóm
Szöged városába...
Szöged híres város,
Floronceel határos:
Ott lakik a babám,
Kivel vagyok páros...

Nosza, lett erre nagy zaj! A felvégi límek, akikben ekkor mán ágaskodott a virtus: a Sekszpir Vili, az Ibsen Imrus, a Tinódi Sebők, a Homér Jóska is, mind-mind a berena tövühez lopódtak. Még a kis Voltér-fiu is ott volt, pedig hát Firenzébe is tudják, hogy Voltér nem ad az izraelita... Egy szó, mint száz, a felvégi legények úgy elhúzták a Petrárka nótáját, hogy este nyóckor, miént a tehenek hazagyűttek, a templomharangot meg kellett kondítani. Mer' így rendelte a falu ledzője, akit akkortájt Anonimusznak hívtak. Léven jónevű, mivel, tudákos ember. Így meg is kérte a papot, hogy mondjon valami népies bucsuztatót. Oiat, akit még nem hallott senki...

A pap pedig felállt és eképpen szólott a tömeghez:

— Latiatuk feleym szumtukkel, mik vogmuk: ysa, pur és irodalom vogmuk...

A halott megszólalt:

— Szép ez uram, de nem a göcsejieknek való!

A pap erre így fordította szavát: — Huajjátok, felejem, miek vogmuk: isua, puór és huomuk vogmuk.

Ezt viszont nem értették a szögediek és kezdődte uira a lölkész:

— Nézzétök, föleim, szöntökkel, trók vogmuk: isa, porszem és hōma vogmuk...

Még végig se mondhatta, amikor előbukkant egy palaóc s aszegény pap ismét csak előlről kezdte:

— Latiatóok, feleje-e-em, mik vogmoak: ysa, puór és homoak vogmoak...

E pillanatban egy hejes-pógar is feltűnt a színen. Petrárka pedig, aki maga is debreceniesen beszélt, úgy foghegyről ennyit felelt a kérdésre:

— Láttuk uram, láttuk... láttuk, hogy mik vótunk... isa vótunk... por vótunk... hamu vótunk... de hogy osztig e temírdek gyűjtésből hogy leszen népies irodalom, azt komámuram se tudná megmondani!...

Mecenyás bá, ki most is ott állt a szeredáson, esmeg pökött egy nagyot. Nyugat irányában, az esti napnyugta felé. A toromóra is elütötte a nyócat. Dantéék portáján most nyitott ki a kapu. Zsófi lépett be rajta Eredeti egy jány vót. Ojan önirzetesen riszálgatta a plágyiomját, hogy Mecenyás uram csak ennyit morgott a bajusza alatt:

— Ennek bizony, a fele se tréfa. Szinte regénybe kívánkozik...

LISZTIUS.

Színház Mozi

SZÍNHÁZI MŰSOR:

December 25., vasárnap délután 3 órákor: **Egy kis senki.**

December 25., vasárnap este 6 órákor: **Ezerjő.**

December 25., vasárnap este 9 órákor: **Ezerjő.**

December 26., hétfőn délután 3 órákor: **Emmy.**

December 26., hétfőn este 6 órákor: **Ezerjő.**

December 26., hétfőn este 9 órákor: **Ezerjő.**

December 27., kedden este 8 órákor: **Ezerjő.** (B. bérlet.)

December 28., szerdán este 8 órákor: **Ezerjő.** (C. bérlet.)

December 29., csütörtök este 8 órákor: **Ezerjő.** (A. bérlet.)

A színházi iroda jelentése:

A színház karácsonya.

A debreceni közönségnek szebb karácsonyi ajándékot nem is gondolhatt volna ki a színház igazgatósága mint azt a műsort, amelyet összeállított.

Kardoss Géza a közönség iránt nagy tiszteletének tesz eleget akkor amikor a karácsonyi ünnepek alatt ugy ma vasárnap délután, mint holnap, hétfőn délután a 3 óras előadásban, ma az „Egy kis senki”-ben és holnap az „Emmy”-ben fellép.

A 6 és 9 órai előadásokban mindkét ízben az óriási sikert aratott „Ezerjő” kerül előadásra. Az „Ezerjő” kereteiben a debreceni elsőrendű kereskedő cégek által felajánlott ajándékokat osztják ki a közönség között és maga már egy olyan inger, hogy mindenki igyekszik jegyet biztosítani. Nem csoda, hiszen az eddigi előadásoknál előfordult, hogy egy 10—30 filléres jeggyel szemben valaki 4—5 pengős tárgyat kapott ajándékként.

A jókedv és a kacagás kísér végig az „Ezerjő” előadását, amelynek nő főszereplője a szerencsétlenül járt Indra Margit helyett a mai naptól kezdve a debreceni közönség régi kedvence, Timár Ilka lesz, aki már a tegnapi beugrásával is óriási sikert aratott.

A jövő héten is minden este az „Ezerjő” kerül színpadra, tehát valószínű, hogy ebben az egész évben január 1-étől ezer jó nagyszerűséggel telt házat fog vonzani az „Ezerjő” a Csokonai színháznak.

Tekintve, hogy karácsony másnapja hétfőre esik, így az A) bérlet most kivételesen csütörtökön, vagyis december 29-én lesz megtartva.

Az egész város az „Ezerjő” sikeréről beszél. Ez érthető is, mert olyan tökéletes előadás, amely sugó néki perreg le a közönség előtt és olyan gyönyörű kiállítás és vagy 20 nagy szerűbbnél-nagyszerűbb táncprodukció érthetővé teszi a debreceni közönség elragadtatását.

Amikor a debreceni Csokonai színház igazgatósága és teljes társulata legboldogabb karácsonyi ünnepeket kívánja a debreceni közönségnek, egyúttal már most figyelmezteti a közönséget arra, hogy január 4-én este a világ legnagyobb díszőz Dala Lipinszkája fog vendégszeropelni a színházban.

Ervuttal arra kéri a színház igazgatósága a közönséget, hogy látogasson ezeket a karácsonyi előadásokat, mer ennél szebb ajándékkal ugy sem lehet meg magát.

Szerdán és csütörtökön délután 3 órai kezdettel a „Nyitott ablak” vídám operett, zóna helyárrakkal.

Hírek

1932. december 25. (Vasárnap).
 Prot.: Karácsony. Kath.: Karácsony.
 1932. december 26. (Hétfő).
 Prot.: János. Kath.: János.
 Prot.: István. Kath.: Kath. István 1. v
 1932. december 27. (Kedd).

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjel szolgálatot:

„Kossuth” Lux Arnold Piac-u. 26.
 „Reménység” Dr. Gödény Sándor.
 Csapó-u. 22. Isteni gondviselés, Székely Adorján, Petőfi-tér, „Csokonai”
 Mester-u. 45. „Mátvás király” Nyilastelep, Márton Kálmán-u. 3.

IDŐJÓSLÁS

A debreceni évetem Földrajzi Intézete jelenti december 24-én.

Középeurópa időjárásában változás nincs, a zavarterületek a Kárpátok felett Oroszország felé húzódnak, a lecsapódások csak Lengyelország keleti felére terjeszkedtek ki.

A Tiszántul északi részén ködös és mérsékelt hideg az idő, szombat reggel a fagyok -3, -4 fok között ingadoztak, csapadék nem volt. A hőmérséklet ma délelőtt is majdnem 3 fokkal maradt a fagypont alatt.

A felhős, ködös idő továbbra is megmarad. Némi változásra, esetleg havazásra csak több nap múlva lehet kihatás.

Karácsonyi istentisztelet:

A református templomokban Karácsony első napján:

Nagytemplomban 10 órákor prédikál dr. Baltazár Dezső, ágendázik Kolozsváry Kiss László, délután 5 órákor Ács Mihály. — Kistemplomban 9 órákor prédikál Uray Sándor, ágendázik Márki Kálmán, délután 5 órákor Zsarkó Lajos. — Kossuth utcai templomban 10 órákor prédikál Csikesz Sándor, ágendázik Baja Mihály, délután 5 órákor Csontos Jenő. — Árpád-téri templomban 10 órákor prédikál Magyar Bertalan, ágendázik Nagy Sándor, 3 órákor Kovács Árpád. — Ispotályi templomban 10 órákor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Kulcsár Dezső, délután 5 órákor dr. Kökényessy András. — Homokkerben 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Kalas Ferenc, délután 3 órákor Csontos Jenő. — Nyilastelepen 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Kovács József. — délután 3 órákor: Tóth Sándor. — Csapókerben 10 órákor Péter Zoltán, délután 3 órákor Halász András. — Ondód—Vedres dűlőben prédikál és urvacsorát oszt 10 órákor Halász András. — Bánkon vitéz Szabó Endre. — Mácson Kondrád Zoltán. — Nagycserén 10 órákor Bagdy Dániel. — Könyösgáton 3 órákor prédikál Kolozsváry Kiss László, ágendázik Márki Kálmán. — Haláson 9 órákor Kántor József. — Egveken 11 órákor, Belső Öhrén 8 órákor, Ohat-Telekháza 3 órákor Siposs Imre. — Wolffka-telken délután 3 órákor prédikál és urvacsorát oszt Kalas Ferenc. — Nyulason 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt dr. Farkas Pál. — Kismácson 9 órákor Mezey Béla. — Szikgáton 3 órákor Mezey Béla. — Sámsoni uti iskolában délután 3 órákor prédikál és urvacsorát oszt Halász András. — Kerekes-telken fél 9 órákor prédikál és urvacsorát oszt Kalas Ferenc, délután 3 órákor Böör József. — Hegyesen 10 órákor, Elepen 2 órákor Benke Tibor.

Karácsony másodnapján

Nagytemplomban 10 órákor dr. Farkas Pál, délután 5 órákor Zsarkó Lajos. — Kistemplomban 9 órákor Ács Mihály, 11 órákor dr. Módos László, délután 5 órákor dr. Kökényessy And-

rás. — Kossuth utcai templomban 10 órákor Zsarkó Lajos, délután 5 órákor Kovács Árpád. — Árpád-téri templomban 10 órákor Csontos Jenő, délután 3 órákor Ács Mihály. — Ispotályi templomban 10 órákor dr. Kökényessy András, 5 órákor Csontos Jenő. — Homokkerben 10 órákor Kovács Árpád. — Csapókerben 10 órákor Nagy Sándor, 3 órákor Halász András. — Cucán vitéz Szabó Endre. — Ebesen 10 órákor Bagdy Dániel. — Pácon 10 órákor Kántor József. — Ondód—Kádár dűlőben 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Halász András. — Szepesen 11 órákor Péter Zoltán. — Pallagon 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Uray Sándor. — Horthy közpórházban 9 órákor Siposs Imre. — Hármashegyben 10 órákor prédikál és urvacsorát oszt Kalas Ferenc. — Dombos-telken 9 órákor Mezey Béla. — Kerekes-telken 10 órákor Böör József. — Szegényházban 10 órákor Kovács József. — Nyilastelepen 10 órákor Márki Kálmán.

A római katolikus templomban Karácsony első napján:

Minden pap három szentmisét mondhat. Éjfél 12 órákor ünnepélyes főpapi misét mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó. Reggel 6 órákor pástörmise: Lőrincz Gábor piarista tanár, 7 órákor csendes szentmise, ezen vesznek részt a róm. kath. vallású leventék is. 8, 9, 11, háromnegyed 12, és fél 1 órákor csendes szentmisék. Fél tízkor ünnepélyes főpapi misét mond és utána prédikál dr. Lindenberger János ap. kormányzó. — Délután 5 órákor ünnepélyes vesce-sernye.

Az iskolakápolnában: Csapókerben 10 órákor szentmisét mond és prédikál Kummergruber Emil kegyesrendi tanár. — Homokkerben 10 órákor Lőrincz Gábor kegyesrendi tanár. — Nyilastelepen 10 órákor Szabó Imre káplán. — Angusztia-szanasatóriumban kivételesen 8 órákor Somogyi Ferenc káplán. — Haidusámszomban 9 órákor Melau Ferenc káplán. — Nagymácson 8 órákor Kovács Sándor káplán.

Karácsony másodnapján:

A szokott vasárnapi szentmiserend. Reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor csendes szentmisék. Fél tízkor nagymisét mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, — utána prédikál Somogyi Ferenc káplán. — Délután 5 órákor vesce-sernye.

Az iskolakápolnában nincsen szentmise. — Angusztia-szanasatóriumban 9 órákor szentmisét mond és prédikál Kovács Sándor káplán.

A róm. kath. híveket ezután is értesítik, hogy ezidén az esztendő utolsó napján az iskolakápolnában is lesz ünnepélyes hálaadás, mindenütt pontosan 5 órai kezdettel, a templomban pedig 6 órákor lesz az 6-évesi ajátosság. A szilveszteri ajátosságot vezetik: Csapókerben Kummergruber Emil kegyesrendi tanár, Nyilastelepen Szabó Imre káplán, Homokkerben Somogyi Ferenc káplán, Angusztia-szanasatóriumban Melau Ferenc káplán. A templomban 6 órákor dr. Lindenberger János tartja teljes szereddettel az ünnepélyes hálaadást, predikál Kovács Sándor.

A görög katolikus templomban Karácsony első napján:

Karácsony másodnapján: Szűz Mária, Isten Anyja tisztelete: reggel 7 órákor reggeli istentisztelet, 8 órákor diákmissze, 9 órákor kaionamisse, 10 órákor nagy szentmise, melyen a Szent László dalárda működik közre, az orgonakiséretet Piribauer Ferenc zeneművész adja, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. Délután 3 órákor rózsafüzér ajátosság, 3 órákor vesce-sernye, utána szent-ségimádás.

Karácsony harmadnapján:

Szent István első vértanu ünnepén: reggel 7 órákor reggeli istentisztelet, 8 órákor diákmissze, 10 órákor nagy szentmise, a szentbeszédet Fodor Antal s. lelkész tartja. Délután 3 órákor vesce-sernye.

Karácsony első napján:

Délelőtt 10 órákor ünnepi istentisztelet urvacsoraozítással. Predikál és urvacsorát oszt Pass László lelkész. Énekel az Evangélikus Egyházi Vegyeskar. — Este 5 órákor ünnepi istentisztelet. Predikál Pass László lelkész.

Karácsony másodnapján:

Délelőtt 10 órákor ünnepi istentisztelet urvacsoraozítással. Predikál és urvacsorát oszt Pass László lelkész. — Este 5 órákor ünnepi istentisztelet. Predikál Pass László lelkész. (Az istentiszteletek alkalmával a templom fűtve lesz.)

— Istentisztelet az unitárius templomban. Debrecen, Hatvan utca 24. sz. alatt levő unitárius templomban december hó 26-án, hétfőn, ünnep másodnapján délelőtt 10 órai kezdettel ünnepi istentiszteletet tartanak urvacsoraozítással. Ez alkalmattal imádkozók, prédikál, urvacsorát oszt dr. Csikv Gábor budapesti unitárius missziós lelkész. Istentisztelet alatt énekelni fog Cséke Zoltán zenekakadémiai növendék.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos utca 23. alatt levő imaházban vasárnap délelőtt 9—10-ig imaóra, 10—11-ig prédikáció, urvacsoraozítással, délután 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig gyermek-ünnepély a karácsonyfa alatt. Hétfőn délelőtt 9—10-ig imaórákat, 10—11-ig prédikáció, délután 6—7-ig prédikáció.

ÖRÖM

AZ EMBER ÉLETE.
 HA RENDES AZ EMÉSZTÉSE

ARTIN

AZ ÉNYHE BIZTOS ÉS OLSÓ HASZÁJÓ

x Eljegyzés. Füzesséry Dezső dr. kir. közjegyző és Hönsch Ilona leányét Anna Mária eljegyezte Borossóly József földbirtokos és Rickl Margit fia, Tibor.

x Eljegyzés. Urszti Böske urleányt eljegyezte Bujdosó Imre. Minden külön értesítés helyett.

x Eljegyzés Dr. Pap Károly egyetemi ny. r. tanár és felesége Generescich Klótild leányát, Klótildot eljegyezte dr. Mailáth László, néhai dr. Mailáth Oszkár ügyvéd és felesége, Kotzko Margit fia. Minden külön értesítés helyett.

x Házasság. Kiss Kálmán városi közgyám és Barázda Mária Debrecen. házasságot kötöttek. Minden külön értesítés nélkül.

x Eljegyzés. Uray Sándor debreceni református lelkész leányát, Magdolnát karácsony este én eljegyezte kisjókai Takács Dezső m. kir. honvéd százados Budapestről. (Minden külön értesítés helyett.)

— Magyar perzsaból készült cimere kapott ajándékba a város, a Vöröskő részt legutóbbi kiállításán feltűnt keltett egy magyar perzsaból készült, rendkívül finom és izléses kivitelű debreceni cimere. A cimere készítője a debreceni Kerékvártó kézimunka üzem most az értékes cimert Debrecen városnak ajándékozta, hogy ezzel is bebizonyítsa a debreceni szőnyegszövőipar kiválóságát, amely ma már a külföldi piacszárral is felveszi a versenyt. A cimere sokkal sűrűbb felvetésben készült el, mint az eredeti perzsák. Rendkívül finom, gondos munka ugy, hogy azt a benyomást keltsék, mintha festmény volna. Az értékes darab elhelyezéséről később történik a városnál gondoskodás.

x Bél-infectionál „Igmánd” gyorsan segít, mert pár óra alatt gyomorfejt tisztít.

x Boldog házasság Kostya jeggyűrével köthető.

x Ürliholgyek legnagyobb választékából legolcsóbban vásárolhatóak kézimunkadolgokat Szilágyinál. Függönyöket, terítőket, szőnyegeket részletfizetésre készít.

Néma dal

Boldog sziget vagy Álmaim taván.
 Arany nap ontja hajsugárad rá
 S kék egén, mintha a szemed ragyogná
 Oltárképszerűség te, messze lány!
 Derűs sziget vagy, hol a vágyaim:
 Igézett szívvel szállongó galambok,
 Leomlanak és nincsen semmi hangok,
 Imát, hogy mondanának Néked, im...

Azért csak halkán bugnak álmod éjein.

PALASOVSKY BÉLA.

Labantur anni

Jaj, mulnak az évek és tűnnek az álmok.
 Ugy száll el az élet, akárcsak a füst,
 Riadtan nézel utána... Jaj, álmok
 Ez álom s a hold is talmi ezüst.
 Nem csillag a csillag, Nem csendül a csallia,
 Álmatlan, vigasztalan éjbe szavad,
 Kába csendjében az éjnek o dalra
 Mért késik a messzi, mesés virradat?
 Elhuznak az évek, mint darvak az őszben,
 Lehullnak a lombok, a tél szele sír,
 Izennek a sírok a bus temetőben,
 Nincs váias a vágyra, nincs sobre se ír...
 Diadalmasan zeng fel az éhes enyészet.
 A tél fejtaigat... Eliramlik az élet.

PALASOVSKY BÉLA

— Ösztöndíj. Az olasz kir. kormány Nagy Klára debreceni tanárnőnek aki a debreceni Tisza-István tudományegyetemen kitűnő eredménnyel tette le tanári vizsgáit és az egyetemen kiváló szorgalommal foglalkozott az olasz nyelvi tanulmányokkal is, nagyobb ösztöndíjat adományozott, hogy az 1933. évben a római kir. tudományegyetemen folytathassa olasz nyelvi és irodalmi tanulmányait. Melegen köszöntjük ez alkalommal a fiatal tanárnőt abban a reményben, hogy a magyar-olasz kulturális és baráti kapcsolatoknak lelkes és szorgalmas munkása lesz.

— A népiéleti hivatali értesítése. A népiéleti hivatal a társadalmi ügyek akció részére eddig felajánlott terméshelyi adományokért legközelebb a következő rend szerint fog érte küldeni: December 27-én a Csapó-utca 1—32. házászámig, a Szalkai közbe és a Nagyváradi-utca 28-án: a József királyi bereg-utca 1—60. számig, a B. ka bérházban, az Apafy- és Bakovszky-utcaakra, valamint a Dohány-beváltó épületében.

x Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

x Schaff tánciskolájában a Koronában másodikán új tanfolyam kezdődik iparos és kereskedő ifjaknak. Ma este reggelig tartó táncestély.

x Jégoálva Csapó-utca 61. szám alatt állandóan nyitva. Sima fűz. buffet, melegedő, korcsolya élezés zene, olcsó árak.

— Ezer filmfelvételt készült a legszébb és legkedvesebb debreceni gyermekokról. A Danubius Mozgóképipari RT. Pathé-Baby osztálya az ország nagyobb városaiba, így Debrecenbe is leküldi a vállalat filmoperatőrjét és nevelésesen olcsó áron felvételeket készítenek az uricsaládok gyermekeiről. Minden gyermeket külön-külön vesznek le, a felvételeket pedig február elején egy műsoros gyermekmatiné keretében bemutatják. A filmterecsek természetesen a bemutatás után a szülőké lesznek, akik még hosszú esztendő múltán is bármikor levethetik a tekeréseket és gyönyörködhetnek gyermekeik mozdulataiban élettel teljes járásában, nevetésében sírásában. A Danubius RT. megbízottai már Debrecenben is dolgoznak, az érdeklődő szülők leadhathatják címüket telefonon, vagy élőszóval Berzéky (Piac-utca) fotóműtermében.

x Nehéz székelyben szenvedők, akiket az agyvertóulás, a fejfájás és szivdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehézre, igyanak reggel és este egynegyed pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a **Ferenc József** viz műtétek előtti és utáni idők szakokban is nagyértékű haszajónak bizonyul. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Apród ígéretvétel és karácsonyi ünnepély. A 967. sz. Révész Bálint cserkészcsapat december 26. ünnep másodnapján délután 4 órakor apród ígéretvétel és karácsonyi ünnepélyt tart az Ispótfly-telap 12. sz. alatti ott honában. A parancsnokság ezután szeretettel meghívja egy a cserkész szülőket, mint azok barátait. Az ünnepélyen megnyitó beszédet dr. Balta-zar Dezső ref. püspök, a csapat szervező testületének elnöke mondja. A parancsnokság felkéri a szülőket, hogy adományait még a mai nap folyamán juttassák el Vörösmarthy u. 32. sz. alá. Az ünnepélyen belépődii nincs.

— A nagyadó hatása a vételi viszonyokra a rádióhallgatókat erősen érdeklí, mert mindenki szeretné tudni, hogy szelektív lesz-e készüléke az óriásadó üzembehelyezése után. Minden aggodalmat feleslegessé tesz az új PHILIPS Super-Selectodyn, a legújó dárabb 5+1. dinamikus hangszóróval egybeépített szuper-rendszerű készülék, mert tökéletes elméleti megoldása és precíz technikai felépítése a legkritikusabb vételi viszonyok mellett is biztos és szép vételt nyújt. Bármikor üzemből is megtekinthető minden jobb rádiókereskedésben.

— Dr. Arvay Nándor letette az ügyvédi vizsgát. A debreceni úri társadalm közkeveltségében álló fiatal tagja, dr. Arvay Nándor kiváló eredménnyel letette az ügyvédi vizsgát. A kitűnő készletű jogászt kar-társai, barátai és tisztelti nagyszámú keresik fel szerencse kívánataikkal.

— Esküvői hír. Bodrogközi Kun Margit okl. tanárnő és padányi Gulács László okl. építészmérnök december 19-én tartották esküvőjüket a gesztélyi református templomban. Az esketést B. Kun Zoltán ref. lelkész, edesipia végezte. Tanúk voltak: dr. Reményi Zoltán vármegyei főjegyző és dr. Gulács Endre okl. műkereskedő.

— Szilveszter-est a KIE-ben. A KIE december 31-én nagyszámú Szilveszter-est rendez Piac-utca 7. szám alatti helyiségében. A műsört a legszórakoztatóbb mű-kök, tréfák töltik be, utána pedig tea lesz. A KIE vezetősége a tagokat és barátokat ezután is meghívja. — A nyilastelepi ref. iskola nagytermében szintén szilveszteri mu-latságot rendez a KIE este 9 órai kezdettel.

— Levantók műsoros előadása. Ma, karácsony-első napján délután 4 órakor a levanték és a nyilastelepi műkedvelő gárda műsoros előadást rendez az inségesek felszólítvá-sára a nyilastelepi iskolában. A kitűnően össze-állított műsoron a levanték műkedvelő gár-dája szerepel. Az előadás tiszta jövedelme a szegény gyermekek felszólítását fogja szor-zálni.

— Rendéségi hírek. Svendorf István mozdonyvezető 45 pengő értékű aranyláncot el-lenték. — Szilágyi Imre Bellegró 358. sz. alatti gazdálkodó szobájában az egyik vendég-lőben ötven pengőt és nyolc sertésjártat-llevelet klopoltak. — Komlóssy Imre magánzó jelentette a rendőrségen, hogy Apafly-utcai szőlőjéből a jóság karót elvitték. — A rend-őrség valamennyi esetben nyomozást indít-tott.

— A Katolikus Népszövetség karácsonyi ünnepélye. A debreceni Katolikus Népszö-vetség, amely minden esztendőben igen sok szegényorsós gyermekek részvételével a szere-tet ünnepén ajándékokban, ez idén is meg-rendezi hagyományos ünnepélyét, amely most december 26-án lesz megtartva a róm-kath. gimnázium dísztermében délután fél 6 órai kezdettel. A gazdag programmal össze-állított műsor már előre is biztosítja a ne-mescélű ünnepély legteljesebb sikerét. Az ünnepély felolvasóiról részletesen be fogunk számolni.

— Szilveszter-est a Tiszti Kaszi-nóban. A Helyőrségi Tiszti Kaszinó Elnöksége közli, hogy a tisztikar de-cember 31-én 21 órai kezdettel a helyőrségi tisztj kaszinó összes ter-meiben táncol egybekötött Szil-veszteri összejövetelt rendez, me-lyen az ismerős és a tisztikar által meghívott polgári családokat — csa-ládtagjaikkal együtt — szívesen lát-ja. Külön írásbeli meghívókat a ka-szinó elnöksége nem küld szét.

— A Monti Kör legközelebbi összejövetele. Az Olaszbarátok Monti Köre az ünnepekre való tekintettel január 10-én tartja legköz-sebbi összejövetelét. Elnök.

— A Székely Társaság közgyűlése. A deb-receni Székely Társaság 1933 január 8-án, vasárnap délután 5 órakor a városi háza közgyűlést tartja rendes üvi köz-gyűlést. Táragsorozat a következő: 1. El-nöki megnyitó beszéd: dr. Darkó Jenő egye-temi ny. r. tanár, a M. Tud. Akadémia tagja, a Székely Társaság elnökétől. 2. Tükári Je-lentés. 3. Számvetés a bizottsági jelentés. 4. Megüresedett tisztségek beöltése. Tár-gy-sorozat után Koncz Aurélie leánygimnázium igazgató székely vonatkozású vetített képek előadást tart. Belépődii nincs. Közgyűlés után közös vacsora az Angol Királynő éttermében. (Menü 1 pengő 50 fillér, avagy étlap szerint.) A közgyűlés előtt a városi háza fél 3 órakor választmányi ülés lesz.

— A „Kálászárda” táncmulatsága. A „Ka-lászárda” karácsony első napján, ma este hét órai kezdettel reggel öt óráig bátyus táncmulatságot rendez a Függetlenségi Kör Piac-utca 38. szám alatti helyiségében.

— Lopás. Drágyas Viktória Viktória Mi-hály-utca 20. szám alatti lakos jelentette a rendőrségen, hogy tegnap délután 5 és 7 óra között két fehér selyem felsőjét a lakásá-ról ellopták. A nyomozás megindult.

x Szepessy tánciskolájában ma és holnap este osztály. Arany János-utca 39. Nyomdászok Egyesülete.

x Mutassa meg rossz fogát, műfogát Váry fogásznál, Rothermere utca 3 szám.

x Nagy karácsonyi vásár melyen leszállított áruk mellett, ridikült aktatáskát, pénztárcát stb. szerezz be Tótfalussy bőrdoboznál, Cegléd-utca 7. szám

x Legelőssabb, legtartósabb, leg-mutatóssabb karácsonyi ajándék gyermekeknek és felnőtteknek a könyv. Legnagyobb választékban **Antali József** könyvkereskedés-ben.

x Piccard professzor elérte a stratoszférát, de szobalínképekben és olcsó árban utólag lehetetlen Kerék-gyártó kézimunkáinak. Szent Anna-utca 6. Karácsonyig 50% árenged-mény.

x Gyermekbúndák, kalitkák, ru-hák, babycelofánok legelőssabbak legizlőssabbak Horovitznál. Püs-nöki-palota. Nagytemplommal szem-ben.

x B. Vattay Margit táncintézeté-ben karácsony első és másodnapján d e. 11—12-ig. — este 8—12-ig öss-ztánc. Kossuth-u. 11.

x Nem szabad eltörölni a nume-rus clausust, mert a keresztívén diákok kiszorítlanak az egyetemről és akkor bezárhatná a diákhadserg egyetlen olcsó bevásárlási forrását az 50 éves **KULCSÁR-cég**.

x Kárpát lezolás bban beszerez-hető m. Nagy Mihálynál. Piac 37 Kistemplom mellett.

x Hócipőt, hósarkát legelőssabb-tesebben javít Orbán gumiférem Piac-utca 7.

x Ékszer-órát, jegyvirút olcsón csak **Pinkernél** vásárolhat a Tisza-palotában.

x Bélelt bőrkeztük, fűzők, trikók, harisnyák árait leszállítottam **Vitá-rius** Piac 16.

x Gohelnek festve, előhúzza fél-áron, 120+80 szőnyeg hozzávalóval 20,— pengő Szilágyónál, Széchenyi 1.

MŰVÉSZET

Nagy zene- és énekkar szervezésével kell lehetőséget teremteni Debrecenben a jó operaelőadásoknak

Ábrányi Emil a Debreceni Ujságnak adott interjuban megjelölte az utat Debrecen hatalmas zenei programjának kiépítésére

Mintha mese lenne az egész...

Száz esztendővel ezelőtt élt Sza-boles vármegyében lászlófalvi és mikesfalvi Eördög Alajos, aki annyira jámbor életű és kemény akaratú magyar ur volt, hogy még két prédikátumos „ed”-s és „h”-s nevesi nevével, mivel hogy nem akart Lucifer-nek propagandát csinálni. Mert valóban propaganda lett volna az ördög-ök számára ez a kemény vágású magyar ur, aki szépséges emberi ki-állása mellett az 1830-iki országgyű-lésen ellenzéki követ, később pedig szabólesi alispán is volt. Uj nevet választott és Ábrányi néven lett őse azoknak az utódoknak, akik ezen a néven lettek ország-világ előtt isme-retesek. Az utókor igazolta a szokot-lan névváltoztatást, mert nem lett volna illő jámbor keresztívén csalá-d-ból, hogy két országoshírű zenész és két országoshírű író tegye irigylőtő az „ördög” nevére.

Ábrányi Alajos 1842-ban történt névváltoztatása óta nem kevesebb mint négy Ábrányi szerzett dicsősé-get az új névnek, mégpedig idős Ábrányi Kornél zenetér, aki a Zene-akadémia megszervezésétől kezdve egészen a századfordulóig vitt vezető szerepet a magyar zenei életben. Idős Ábrányi Emil évtizedekig volt a nemzet ünnepeit költője, ifjabb Ábrányi Kornél a **Könyv** író és pub-licista és ifjabb Ábrányi Emil, aki nem más, mint a MÁV Filharmóni-kusok jól ismert kiváló dirigense.

Ábrányi Emil Debrecenben

A kiváló zeneköltő és karmester néhány évvel ezelőtt vette át a MÁV Filharmónikusok vezetését és azóta minden héten leutazik Debrecenbe a próbákra. Egy ilyen alkalommal fog-tuk el és beszélgettünk vele a debre-ceni zenei kérdésekről. Nehezen bé-szél, látszik, hogy nem a szónak az embere. A folytonos alkotni vágyás élt benne. Hisz az eddigi pályája is csupa robusztus. Hannoverben karmes-ter, később a budapesti operában kar-mester, majd igazgató, innen a Vá-rosi Színházhoz megy át és az igaz-gatja, majd a Zeneművészeti Főis-kola karmesteri tanfolyamának lesz a tanára. Közben állandóan dolgozik és operái váltják egymást egyéb zenei művekkel. Nehezen mégis szóra lehet bírni és természetéhez híven — mint az alkotások, tetek embere — a nagy feladatokról, jövőről beszél.

Egységet Debrecen zenei életében

— A MÁV Filharmónikus zenekar egészen a szívemhez nőtt — kezdi a beszédet, amikor debreceni benyomá-sáról kérdezzük — de figyelemmel kísérem az egész zenei életet és na-gyon kíváncsi vagyok, hogy Debre-cen zenei élete egy alakuljon a jövő-ben, hogy a különböző tónvezők tá-mogassák egymást, mert csak így le-het igaz nagy eredményeket elérni. Nagyszerű adottság Debrecenben ez a nagy zenekar, amely mellett kellene természetesen egy nagy kórus is, amely hivatalos lenne kiegészíteni a zenekart és amely aztán lehetővé ten

né oratóriumok és nagyobb kar-mű-vek előadását.

Az operaelőadások

Régi baja és megoldatlan problé-mája a vidéknek az opera előadások ügye. Az olyan megoldás, hogy a bu-dapesti Opera teljes darabokkal, sze-replőkkel, kórusokkal és díszletekkel megy le vidékre, csak egészen kivy-ülés lehet. Egyébként a legnagyobb vidéki városoknak, az egyetemenl bíró Szegednek és Debrecennek is meg kell előgedni egy-két főszereplő vendégjátékával előadott operákkal, azonban ilyenkor arra is el lehet ké-szülni, hogy a darabot egészen élvez-hetetlenül teszi a hiányos és felkő-születlen zene- és énekkar. Minden-képpen meg kell csinálni tehát Deb-recenben a nagy zenekar mellett a nagy énekkart is, amely azután opera előadásoknál pompásan be-illeszthető lenne. Nem kell a szín-igazgatót szidni, nem kell lehetetlen követelni, hanem meg kell változ-tatni a viszonyokat és lehetőségeket kell teremteni a jó opera előadá-sokra.

Szabadtéri előadások a Nagyerdőn

A zenei szempont minden megal-kuvás nélkül összetalálkozik az ide-genforgalmi szemponttal a nagyerdei szabadtéri zenei előadások kérdése-ben. Amikor Debrecen a Hortobágy mellett egy pompás idegen vonzót kapott a nagyszerű intézményekkel káhszáló hőtöréssel, akkor a nagy-erdő nagyarányú fejlesztése során gondolni kell arra is, hogy ezt a pompás természetalkotta helyet hasz-náljunk fel korlátlan ország-világra szóló zenei ünnepélyekhez. A mos-épülő stadion kész lehetőséget nyújt egy szerves zenei program kiépíté-sére. Nem kell az idegenbe menni, két magyar város, Szeged és Sopron már nagy sikerrel próbálkozott ezen a téren.

Olyan szívesen kapcsolódnék be ilyen irányú munkába, és szinte óte-tem céljának tekinteném ennek a megvalósítását.

Érdekes hír a debreceniek számára

Nem vagyok még öreg ember — mondja — 1882-ben születtem. Igaz, hogy a fiam már Rómában működik, de legalább van kivel versenyezni. Különböző tudok egy érdekes hírt a debreceniek számára. A „Tranoni szimfónia” című nagy zenekari mu-ve, amelyet tavaly a filharmóniku-sok nagy sikerrel adtak elő Debre-cenben, a jövő évben Karlsruheban fogják előadni.

Ezek után a szavak után bucsut vett tőlünk és a viszonylításig bu-csuzva sietett a próbára, mintha né-lődni akarta volna azt az örök mon-dást, hogy minden Demosthenesnél nál szebben beszél a tett.

— Az Iparoskőr rendkívüli közgyűlése. A debreceni Iparoskőr rendkívüli közgyűlést, amely december 23-án határozatképtelenség miatt elmaradt, december 30-án, pénteken délután 7 órakor fogja megtartani az Iparos-kőr helyiségében. A közgyűlés a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül határo-zatképes lesz.

TESTÉDZÉS

Debrecen sportjának 1932. évi mérlege

A profifutball hanyatlását szépen ellensúlyozta az amatőr labdarugás színvonalának emelkedése — Atlétikában, uszásban, tenniszben és tornában nagy előretörés tapasztalható

A cserkész, katona és levante sport előretörése

Karácsony ünnepe, — ó-ér: végén, üesztendő küszöbén a számonkérések lájeje is következik — mit is tettünk, mit végeztünk, mik a tanulságok, mik a tehivalók az új esztendőben. A beszámoló, a számonkérés aktuális a sportban is a sport minden ágában. Mit is végzett Keletmagyarország sportja, közelebbről Debrecen sporttársadalmát az Úr 1932-ik esztendőjében, mik a hibák, mik a tennivalók, érdemes erről kissé elmélkedni érdemes evvel alaposabban is foglalkozni...

A legnépszerűbb sportág a **labdarugás**, amelynek itt, a keleti végeken és Debrecenben is háts talaja van. Nézzük először a profikat:

A profifutball az elmúlt évben erősen hanyatlott és ennek oka elsősorban a hozzá nem értő vezetés, a tulságos ar érezhető üzleti szellem, ami minden mást elnyom. A labdarugásban érezhető bajok folyamánként:

az egész magyar futballsport hanyatlott, csufos külföldi kudarcok érték a magyar labdarugó-sportot.

Erős tisztogató munkára van szükség, még pedig gyorsan, mert máskülönben a gyors pusztulás vár a magyar labdarugásra, elsősorban a profi sportra, amelynek napjai különben is meg vannak számálva.

Ahogy a magyar profi futball hanyatlott és visszaesett, úgy hanyatlott és visszaesett Debrecen proficsapata, a Boeskey is. Itt is érezhető a hozzá nem értés; laikusokkal van körülveve a Boeskey, jószándéku emberek veszik körül szakértelem nélkül. Felesleges játékosok vétele, luxustréner vásárlása, szerződéses jeleztek a hibás politikát: az erélytelenség, amely nem tudta fenntartani a figyelmet, a hibás vezetés mind hozzájárult hogy a Boeskey szánalmasan végzett és gyászos szereplése hozta maga után, hogy a közönség érdeklődése is elfordult a profifutballtól. Az erőszakolt, tulhajtott külföldi turázás is rontotta a Boeskey eredményeit és sportolási lehetőségeit.

Talán az új esztendőben nagyobb körültekintéssel jár el a vezetés és jobban kihozza, kamatoztatja a Boeskeyban tagadhatatlanul rejtő értéket.

Az amatőr futball hozta helyre azt, amit a profik elrontottak.

Nemzetközi téren is az amatőrök szereztek hírt, dicsőséget a magyar színnek, legyőzve hatalmas gólarányú nyúl a csehokat, osztrákokat, példát mutatva a jólített profiknak, hogyan kell ma gyors lelkesedéssel, tüzzel, szívvel játszani, küzdeni a győzelemért. Sőt a profiváogatott legjobb embere is amatőr volt, az azóta már profivá vált Déri személvében.

Ugyanez áll Keleten is. Debrecenben is, ahol az amatőr labdarugás színvonalát emelkedik.

Püspökladány csapatát külön kalsziszis,

amelynek szívesebben fapsol a debreceni közönség, mint sok nagy hírű, agyonreklamizott pesti együttesnek.

Es azt számítva, hogy a nehéz gazdasági helyzet következtében milyen fogyatékos eszközökkel kell küzdeniük sportolónak,

a legnagyobb elismerés illeti akár a DEAC-t, akár a DVSC-t.

akár a II. osztály kitűnő csapatát, a Villangyári SE-t.

A szellem itt jó, a sportanyag kiváló, a vezetők is abszolút korrekt sportemberek, az eredmény nem fog elmaradni. Az utánpótlás is biztatónak ígérkezik és az utcai csapatokban több tehetség található. Ha a közönség is megértő támogatással áll az amatőrök mellé és ha azok is teljes szívvel, magyaros érzéssel küzdenek, akkor ezek összetevődésből gyönyörű eredmények alakulhatnak ki.

Az atlétika legnagyobb dicsőrete és eredménye: Kelet, Debrecen fiai nyerték meg a vidéki kerületek közötti vándordíjat.

Debrecen fiai, a DEAC kiváló atlétaí szereztek a legtöbb pontot a vidéken a munkatatisztikában, megelőzve sok híres pesti egyesületet. A DEAC-DTE rivalizálásából születtek ezek a jó eredmények és a debreceni atléta-vezérek, elsősorban: Zsáky József rendőrkapitány, Hadházy Dezső, Szarukán Sándor érdeme a fejlődés, az eredmény és megint csak a DEAC-ot illesse az elismerés, amikor leszögez zük,

a DEAC ifjúsági stafétája két országos rekordot is javított és tart. Köszönet, Dalmay Ádám, Ditrlich, Aradv János neve megérdemli, hogy itt is megörökítsük.

Csak így tovább és akkor az atlétika népszerű lesz és a közönség is szívesen látogatja a versenyeket.

Ha jól előkészítik és jól rendezik...

Az uszósport most áll nagy és korlátlan lehetőségek előtt. Gyönyörű, hatalmas strand, modern, kitűnő fedettuszoda áll az uszók rendelkezésére.

minden lehetőség adva van, hogy Debrecen átvegye Szeget és Eger szerepét az uszósportban.

A múlt eredményei itt gyengék, csak műugrásban értünk el számottevő sikereket, de most már, különösen a középiskola rejtett kincseit kibalszva, gyorsuszásban, vízipólóban is eredményeket kell tudni produkálni. Elismerés

Vásáry István

polgármesternek és Zöld József helyettes polgármester-főlegvőnek hogy felkarolták az uszósportot és a középiskolások uszósportját is.

A tenniszszekciónál is csak elismeréssel lehet megállapítani.

Kelet fiai, ha szolnokiak is, szerepeltek legjobban a vidékek közül és gróf Nemes Vince a legjobb magyar 10 játékos között van. A debreceni tenniszszekció országos viszonylatban gyengék, még inkább a hölgyversenyzők váltak ki. Itt is a fiatal erőket kell a sorompóba állítani, mert csak így következnek be a fejlődés és így lehet a stagnálást, sőt visszafejlődést megszüntetni.

A torna, céllövő sport hatalmas fejlődésen ment keresztül és bizonyos, hogy ebben a két sportágban országos viszonylatban Budapest mellett csak Debrecen jöhet számításba.

A DTE tornászai, a debreceni céllövők országoshírűek, eredményeik értékesek, a vezetés itt is kitűnő, a szellem is nagyszerű

és nem lesz utópia, ha rövidesen Debrecenből kerül ki egy új Pelle, egy új céllövő olimpikon.

Adja Isten, hogy úgy legyen...

Békessy Béla vívóbajnok városában a vívósport izmos és életerős.

A katonai vívókön kívül a polgári uritársadalom is szeretettel üzi ezt a szép sportot és épen csak a közelmúltban, a férfi és női törvívóbajnokságot debreceni nyerte Vikol János és Faragó Terus személyében és úgy a törben, mint a kardban, evóni és csapatversenyben is számos értékes helyezést is könyvelhet el a debreceni vívógárda.

A Békessy Béla vívóklub a kitűnő vezetőség irányítása mellett még nagy eredményekre hivatott és katona és civil egyaránt munkálkodik az egyetemes magyar vívósport fellendítésén és hogy

a következő berlini olimpiászon újra megtanulják tisztelni a magyar kardot...

Kiütéses győzelmek várhatók a mai bokmérkőzésen az Arany Bika dísztermében

A ma déli gyorsvonattal érkeznek Debrecenbe a magyar ökölvívó sport bűszkségei Enekes István világbajnokkal az élükön, akik az állomás történeti fogadtatás után az Arany Bika nagyszállóban fognak megszállni.

A már ismeretes párosításból megállapítható, hogy a mal ökölvívó mérkőzés sokáig emlékeztet marad a sporttársadalom előtt.

Légsúlyban: Ványi Budapesti Vasutas, Kiss Magyar Athletikai Klub ifjúsági bajnok mérkőzése teljesen nyílt.

Pehelysúly: Frigyes többszörös magyar válogatott—Takács Magyar Athletikai Klub Budapest bajnoka — mérkőzésük a Frigyes javára dőlhet el.

Weltersúly: Beszterics B. Vasutas Utassy Magyarország bajnoka. A mérkőzés teljesen nyílt, egyforma erők harca.

Középsúly: Farlós I. válogatott—Teles BTC a nehézsúlyúak mérkőzése egyenlő erők.

Énekes I. világbajnok—Énekes II. országos levante mérkőzése.

Ezeket megelőzőleg a debreceni Levante Egyesületek válogatottjai mérkőztek.

Az izgalmas mérkőzések ma, vasárnap délután 6 órakor az Arany Bika nagyszálló dísztermében lesznek megtartva és már megállapítható, hogy azon a társadalom valamennyi rétege képviselve lesz.

Pótlár az Arany Bika-szálló halljában egész nap nyílt.

Turázó futballcsapataink karácsonyi programja

Az európaszerte elszéledt turázó magyar futballcsapatok közül három már tegnap megkezdte a turamérkőzést, míg karácsony ünnepén négy országban és Malta szigetén tizenegy magyar csapat küzd nemesak az együleti, hanem a magyar színkért is.

A Boeskey az ünnepeket Szicília szigetén tölti, hol első nap Palermóban, másodnap pedig Reggio-Calabriában mérkőztek.

A Boeskey további mérkőzései: dec. 29.: Trapani, dec. 31.: Messina, jan. 1.: Catania szicíliai városokban, míg jan. 6-án már Németországban, Würzburgban, míg 8-án Schweinfurthban

A kerékpár, birkozósport

is kivette a maga részét a sportmunkából. Dicsőreteres eredményt értek el, ha nem is nagyot, kiváló, Szerény keretek között dolgoztak, szerény eredményeket értek el.

A cserkészlet, levantesport kiváló vezetőkkel rendelkezik.

A katonai sport is a nemzeti testnevelés szolgálatában állt.

Ezeké a jövő, ezekre vár a nagy, nehéz feladat az új esztendőben elsősorban. A meglevő értékek továbbfejlesztése, az új kibányászása az elsődendő feladat; a tömegsport kiépítése és elsősorban a sportolók ezreiben a nemzeti érzés, a nemzeti sportszellem, a nemzeti sporterkölcs kifejlesztése a legfontosabb.

Ezen, ezért, ennek elérésére kell vállvetve munkálkodnunk az új esztendőben. A tanulságokat leszűrve, a hibákat kiküszöbölve, vállvetve együttiesen.

A politikában Gombös Gyula miniszterelnök hirdeti a nemzeti egységet.

Erre a nemzeti érzéssel, sporterkölccsel telített nemzeti egységre van szükség elsősorban a sportban is.

Es akkor az 1933. esztendőben az egyetemes magyar sport új életre fog kelni.

mérkőzik.

Minden valószínűség szerint kibővül még a debreceni csapat turaprogramja, ami azonban pontosan csak a későbbi időpontban fog kialakulni.

Eltiltották a futballozást a DMKE mellett

A DMKE épülete mögött levő parkban tudvalevőleg játszótérrel létesített a város. Az utóbbi időben azonban egyre több panasz érkezett amiatt, hogy a játszótéren labdarugás és kerékpározás folyik. A szombaton tartott tanácsi értekezleten dr. Vásáry István polgármester Zöld József főjegyző előterjesztésére eltiltotta, hogy ezen a részen ezután futballozzanak és kerékpározzanak. A játszótérrel kizárólag a környéken lakók gyermekeinek részére tartják fent.

Kultúrest a Levante-Otthonban

Vasárnap, december 25-én a szokásos műsoros estét rendezi a Levante Otthonban. Ez alkalommal tisztelettel meghívja a n. é. közönséget a rendezőség.

Az est műsora: 1. Nyitány. Játssza a levante zenekar. 2. Szavaltat. Előadja: Radnai és Csillag levanték. 4. Sláger dal, duett. Előadja Csillag és Schwartz levante. 5. Forog, nem forog. Szereplők: Hencz Bözsike. Szabó Lilike, Csillag és Schwartz levanték. 6. Utolsó szó. Előadja Hencz Bözsike, Csillag és Schwartz levanték.

Műsor után tánc. G. Suta Gyula főrendező.

Bombamerényletet követtek el egy sereb pályaudvar ellen

Belgrád, december 21. Zajecsból jelentik, hogy az ottani pályaudvar közelében tizenkét órá tájban bomba robbant fel, amely azonban csakély kárt okozott. A felrobbant pokolgép közelében egy második, fel nem robbant bombát találtak. Az eddigi nyomozás eredménye alapján azt hiszik, hogy a bombákat ugyanazok helyezték el, akik az elmult éjjelen közigránátokat dobtak a zajecsbai kaszárnya épületére.

HAJDUFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Szervezzük át termelésünket

Irta: Halász Miklós gazd. akad. tanár

Mindnyájan érezzük, tapasztaljuk hogy a legsötétebb magyar éjszakában élünk. Szervezetlen mezőgazdaságunk göröngyös utakon jár, kátyuba zökken. A gazdatársadalom helyzete rendkívül súlyos, terményeit nem tudja értékesíteni, ennek következtében szükségleteit sem tudja fedezni. Ma a buzáért a békebeli árak csak 38%-át a rozsért 38 százalékat kapjuk. Ezze szemben a legfontosabb szükségleteinkért, a gyapjuszövetért 158 százalékkal, a kőszénért 141 százalékkal, a mészért 165 százalékkal fizetünk többet, mint régen. Ilyen viszonyok között beüdülni rendkívül nehéz. A kibontakozás útjait keresni kell.

Szervezkedjünk!

A remény halvány mőése már lohog, azért csüggedni nem szabad. Nehéz munka vár ránk s ehhez a munkához meg kell szervezkedni. A szervezkedés nem kormányfeladat. A magyar ember olyan, hogy mindent a kormánytól vár, maga édeskeveset tesz. Különösen a gazdák szervezkednek. Ha mi a szervezkedés okát nézzük, visszavezethetjük arra, hogy

kevés az intelligens gazda és az a kevés sem akar dolgozni a közért, mind-egyik csak a saját érdekét nézi. Nem új szervezetre, intézményekre van szükség.

Új életet a szövetkezetekbe

Ennél a kérdésnél a régi jól bevált rendszerre gondolok. Itt vannak a gazdaszövetkezetek, ezekbe kell új életet, új erőt, célt vinni. Meg kell teremteni az Értékesítő Szövetkezeteket, Gabonafelházkákat, hogy értékesíteni tudjuk terményeinket. Ennek a szövetkezetnek a gondolatát nemcsak nekünk kell ismernünk és nemcsak tudnunk kell vezetni, hanem a néppel is meg kell ismertetni és meg kell kedveltetni. Aszövetkezeti oktatást be kell ismertetni a tanítóképzőkben, a testi nevelés mellett hasznos szellemekkel is foglalkozzék az egyszerű nép fia. A szövetkezeti eszmét meg kell ismertetni a tanítóképzőkben, a teológián, hogy akik a nép szellemi vezetői lesznek, nyílt, egyenes, becsületes, keresztény-nemzeti alapon meg szervezzék a falut. A szövetkezetek így népnevelő intézményekké válnak.

Termelési rendszerünk hibái

Magában termelési rendszerünkben is van hiba. Itt van a buza. Mindig arról beszéltek, hogy nem tudunk jól eladni. Ez nem vonatkozik az idei évre, amikor nem is termelt. Tavaly az állatokkal etették meg a sok búzát. Az idei rossz év mintegy Isten figyelmeztetése volt, hogy ember! ne tovább! Azt a búzát, melyet hajdan életnek nevezett a magyar és amelyből mindennapi imánkban kért kenyeret készítettük, ne prédáljuk el. Termelésünk egységes minőségű, acélos búzát. Ennek a lisztjét ma is keresik. Térjünk át a több intelligenciát, szaktudást igénylő termelésre. Itt vannak az ipari növények, a dohány, a mák, a cikória, stb. Dohányból még importálunk. Állítólag azért, mert a magyar dohány nem alkalmas finomabb szivarok, dohánytermékek készítésére. Igen jó lenne erre a magyar dohányba kellő szaktudással, helyes módon termeljék azt. Legyen a dohányból export, nem pedig import.

Gyümölcs-termelésünket is át kell szervezni. Csakis egészséges, jól ápolt gyümölcs értékesíthető. A magyar nap és talaj kitűnő ízű, zamatos gyümölcsöt terem. Mégis a statisztikai adatok szerint súlyosan adózunk a külföldnek, mert évente behozunk:

diót	2.299.000 P
mandulát	995.000 P
mogyorót	1.475.000 P
aszalt szilvát	1.043.000 P
almát	2.048.000 P
összesen:	7.860.000 P

értékben. Ezt meg kell szüntetni, mert ez nagyon drága mulatság. A csonka ország nem bírja fizetni. Nem szabad elfeledni, hogy a magyar alma sokkal jobb ízű, mint a kanadai. Mégis behozzuk, mert nem tudtuk jól raktározni, megfelelően csomagolni a gyümölcsöt, az almát. Ezt a fiatal magyar gazda nemzedéknek meg kell tanulni. Kanadában magyar farmerek honosították meg az almatermelést. Ott a szükség tette leleményessé a kivándorolt magyart. Tanuljunk idehaza is és dolgozzunk belterjesebben az

eddiginél.

Aztán nem kétségbeesjő-e azon telenség, hogy vetőmagot nem tudunk előállítani annyit, amennyi szükséges. Visszas helyzet az, hogy a magyar gazda külföldről hozatja a vetőmagjának tekintélyes részét. Lőhere és lucernamagunk kevés, pedig a magyar mag csiraképesége jobb, mint a külföldi. A bajor erdősegi gazdák, kiknek pedig időjárás viszonyaik nagyon kedvezők, mondják, hogy akkor van jó kaszálójuk, ha megbízható, jó vetőmagot kapnak a magyaroktól. Répamagot mintegy 120-180 vagont importálunk 1,5-2 millió pengő, fűmagot pedig 30-40 vagonnal mintegy 1 millió pengő értékben. Pedig a magyar éghajlat alatt jobb a csirázóképesség és mégis nem látjuk el a külföldet, hanem mi vásárolunk tőlük. Pató Pál módjára gazdálkodunk s ettől nehezen tudunk szabadulni.

Áttérés a kertgazdálkodásra

Át kell térni a kertgazdálkodásra. Ennek semmi akadály, hátránya nincs, sőt munkaalkalmat jelent szemben a búzával, amely 9 hónapig semmi munkát sem igényel. Itt van a dinnye. Mélyen gyökerező növény száraz nyáron sikerül, az Alföldön pedig 10 évben 8 nár száraz. A dinnye jól bírja a szállítást úgy vasúton, mint hajón. Bizonyítja az, hogy még Amerikába is szállítottak. Valamikor az orosz cár asztalán magyar dinnyét találtak s ma mi hozzuk be a banánt, meg a narancsot. A kertgazdálkodás több tudást, szakavatottságot kíván. Az ilyen munkára háboru előtt tót munkásokat hoztak az Alföldre, mert a kertí pepecselő munkát a magyar ember nem szereti. Paszulyból is behozatalunk van! Gondolkodóba ejt bennünket, szinte nem is hisszük, pedig így van.

A gombabetegségek ellen nem tudnak a gyakorlati gazdák védekezni, mert Fabius Cunctatorok vagyunk,

„Házasságközvetítő Salon”

megnyílt

Debrecen, Ferenc József ut 9. sz. I. emelet
Arany Bika szálló tőzsomszédságában.

Fogadó órák mindennap
reggel 10-től 1 óráig,
délután 3-tól 7 óráig.

Kapualatt fölépcső feljárt,
baloldali udvari I. em. lakás

Keresse föl bizalommal!

Előzetes bejelentés esetén
későbbeni órákban és ün-
nepnapokon is.

Lelkismeretes körültekintéssel
és gondossággal intézi el
mindenképp ügyelt.

Vezetője:

Hegedűsné Csengeri Julia.

nem igyeckszünk ezirányú szaktudásunkat a kor követelményeinek megfelelően fejleszteni. Ez is a fiatal akadémikus gazdák feladatát képezi. A kertészkedés a lehető legbelterjessebb gazdálkodás. A jól bevált állattenyésztési felügyelőségek mintájára meg kell szervezni a gyümölcsészeti, kertészeti felügyelőségeket. Körzetekre osztani az országot s szaktudás alapján egységesen azt terméni, ami a talaj és éghajlati viszonyoknak megfelel. Így juthatunk előre.

A baromfitenyésztés jelentősége

De lássuk a baromfitenyésztést! Több jövedelmet biztosít, mint a buza. Az 1930. évben 84 millió pengőt kapunk külföldről baromfiért. A magyar fanyavilág baromfitenyésztésre igen alkalmas: különösen a kis és középbirtokosok, ahol nem kell a baromfi zsákból életni, hanem a kaszlak környékén, udvaron stb. sok elhullott szemet talál. Igyekezzünk magvar parlagi fajtaikat tenyészteni! Nem mindig az a jó, amit külföldről hoznak be. A magyar baromfi fajtaikat külföldről izletesebb húsért jobban megfizetik. Azt kifogásolják, hogy a magyar fajtaik nem elég jó tojók. Ki kell tenyészteni, miúgy ahogy Hódmezővásárhelyen, Nagykőrösön. Keeskménen tették. Aztán a baromfi értékesítése átsíkkik idegen kézre, mert a magyar gazdának derogál baromfiat, ágytollat elcipekedni, pedig ágytollból 15 millió pengő értékű kivételünk van.

A Hangya szép munkája

A tojás értékesítését a Hangya Szövetkezet már megszervezte. A piros-fehér-zöld színű ládába csomagolt, egységesen minősített tojásért Bécsben darabonként 1 grosch-al többet adnak, mint tojásért.

Ezek perspektívák arra, hogy a cselekvés tere bő, nem szabad tehát kétségbe esni, hanem dolgozni kell. Hiszen mi, gazdák, állunk legközelebb az Uristenhez, mi csináljuk ki a sokszor mostoha, sokszor avanykalászi ontó természetből a kenyeret, a ruhát és egyéb szükségleteinket. Hisz Széchenyi is azt mondta, hogy ne legyen magyar, kinek kenyere, ruhája ne volna. Ő a fátylavívő, Széchenyikre van szükség, világos agyu emberekre, önzetlen, becsületes magyarokra, kik a falvakban, a nép között megszervezzék a hasznos hajtó termelést.

Nagy baj az, hogy az ország sorsát nem agrár alapon intézik. A kartellek, határidős tőzsdeiátékok és a bankokrácia irányítanak az egész vonalon. Mi legyünk majd azok, akik

megváltoztatjuk azt. Ebben bennünk a szent elhatározás, Széchenyi szellemében dolgozzunk fáradhatatlanul.

Teret kell nyújtani a keresztény-nemzeti agrárszellemnek

A nemzetközi liberalis felfogásban megmerevedett szellem ellen a keresztény-nemzeti eszméken alapuló becsületes agrár érdekeknek kell sorompót nyitni. Ehhez egész férfiak kelljenek. Remélem gazdász ifjúságunk nemcsak elmélkedik, de dolgozik is Széchenyi szellemében. Ma nem egy Széchenyi Istvánra, hanem ezer és még többre van szükség. Tetterős, céltudatos, igaz magyarok kelljenek a gátra. Minden falunk legyen egy-egy erős, tapasztalt, szellemekkel felfegyverzett ember, ki megszervezi a világgpiacokon is versenyképes egységes termelést. Trianon sem egyéb, mint a nemzet szorult helyzetének kihasználása. A leglehetősebb uszoraszerződés, mit a történelem felmutat.

Fajunk ezer esztendőn keresztül mindig ki tudta termelni azon erőket, melyek a mindenkor történelmi helyzet követelményeinek megfelelőek. Most is diadalmoskodni kell a múlt emberi hatalom felett, az Isten örök igazságának.

Dolgozzunk, szervezkedjünk és higgyünk az igazságban. A munkát ott kell utra felvenni, ahol Széchenyi abbahagyta.

HIRDETMEY

A m. kir. belügyminisztérium a folyó és álló vizek átlati hullákkal való fertőzésének a megakadályozása tárgyában 228400-932. B. M. szám alatt rendeletet adott ki, amely szerint:

„A folyó és álló vizeknek átlati hullák és hullarészekkel való beszennyezése az 1879:XL. tc. 124. §-ába utköző kihágás”.

Ezzel kapcsolatban figyelmeztetett a város lakosságát, hogy az 1888: VII. tc. 23. §-a értelmében minden állatbirtokos, vagy állatgondozó köteles az állatállományában előforduló elhullási eseteket az esőfoku közigazgatási hatóságnak bejelenteni és az állati hulla megsemmisítése, az esetleges ragályos megbetegedések elterjesztésének a megakadályozása végett esetről-esetre, a hatóság engedélyével csak a hatóság által kijelölt helyen történhetik.

Debrecen, 1932 december hó 14.

Polgármester.

SZOMBATON SZÜNET	
Vasárnap—Hétfő	
VIG-SZÍNHÁZ:	K I K I vidám operett Anny Ondrávaj
URANIA	A MOZI ÓRULT fél 3, fél 5 fél 7, fél 9 Harold Loyd a főszerepben
APOLLÓ	JONNY ELLOPJA EUROPÁT 2, 4, 6, 8 Harry Piel legújabb Harry Piel BANDITÁK RÉME Tom Mix

METEOR-MOZI MŰSORA:

Vasárnap: „Névtelen anya”. Hangos világlm. John Boles főszereplésével. Megelőzi: „Mr. Herkules a stúdióban”. Hétfőn: „Londoni kémmő”. Izgalmas kalandrámá Charles Farrell főszereplésével. A fénves kísérő műsorral.
Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születések: Mezei János fm., leány: Erzsébet. Nagy József álványozó s., fiu: László. Molnár Mihály fm., fiu: Mihály.

Halálozások: Takács András ref. 21 éves Vigkedvü Mihály-u. Sipos Józsefné Szüts Erzsébet ref. 55 éves, Turi Istán. Hunyák Ilona r. kath. 1 hónapos, Pesti-u. 4. Gombas Lajosné Kocsis Mária ref. 27 éves, Csap-u. 56

Házasságok: Varga Gyula kéményseprősegéd—Györi Erzsébet, Bocsik János szigorló orvos—Hajnal Ilona, Györkö Kornél honv. tűzér-százados—Tóth Erzsébet.

Debreceni termény- és fakarmány- piaci árak:

Buza 12.00—11.00, rozs 7.50—7.00, arpa 7.40—7.00, zab 7.50—7.00, csöves tengeri 4.60—5.00, szemes 5.40—2.00, lucerna 5.70—2.00, szápa 4.00—3.00, here 5.50, szalma alom 2.00—1.80, ágyaszalma 2.50, répa cukor 1.20—1.00, takarmány 90—80.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város területén az utóbbi időben a baromfi- és egyéb állati hulladék- és egyéb állati hulladék-terjedésének egyrészt az az oka, hogy a baromfiaknak gyanus megbetegedését az állat tulajdonosok — bár azt a 30200—1900. F. M. számú körrendelet kötelezően előírja, — a hatóságok nem jelentik be, másrészt pedig az a körülmény, hogy az állattulajdonosok, illetve hozzátartozók (alkalmazottai) a baromfiak hulláit gyakran az utastekre, azoknak árkaiba, vagy a földre kidobják.

Hogy ezen igen könnyen áttérjedő, ragadós és az összes baromfiakra csaknem kivétel nélkül elhullással végződő betegségek tovább terjedése megakadályoztassék: figyelmeztetem az állattulajdonosokat, hogy a hivatkozott körrendelet 2. §-a értelmében a baromfiaknak gyanus megbetegedését a városi elsőfokú közigazgatási hatósághoz (Kossuth u. 20. sz., földszint 46. sz. szoba) minden egyes esetben haladéktalanul jelentésük be és a beteg baromfiakat az egészségeseektől azonnal különítsék el, ugyancsak a baromfi- és egyéb állati hullákat is — az 1888. VII. tc. 23. §-a értelmében — a hatósághoz nyomban jelentésük be és azoknak akár az utastekre, akár a

földekre való kidobásától tartózkodjanak, annál is inkább, mert a fentemlített bejelentések elmulasztása és a baromfi- és egyéb állati hulladék kidobása, illetve temetetlenül hagyása a 30200—1900. F. M. számú körrendelet 11. §-a, illetve az 1888. VII. tc. 154 §-a szerint 600 pengőig terjedhető pénzbüntetést von maga után.

A külsőségeken szolgáltatást teljesítő hatósági közegek utasítást kaptak, hogy ebben az irányban az ellenőrzést a jövőben fokozottabban gyakorolják és mulasztás észlelése esetén az illető állattulajdonos ellen a kihágás feljelentést tegyék meg.

Debrecen, 1932 december hó 25.

Dr. Vas Károly,
tb. főjegyző.

Debrecen sz. kir. város
elsőfokú közigazgatási hatósága.
ad: 25151—1932, ált. szám.

HIRDETMÉNY

Értesítem a város állattartó közönségét, hogy az 1932 évi december hó 26. napjára (karácsony másodnapjára) eső heti sertésvásár a következő napon: 1932 évi december hó 27-én kedden, a hó- és szarvasmarha vásárral egy napon tartatik.

Debrecen, 1932 december hó 20.

H. Kiss József
tb. tanácsnok.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelezés

Hosszabb
ideig itt maradó magas „bécsi” flaaember önzelen fiatal hölgy ismeretségi keréi. „Karácsonyi álom” jeligré.
581

HEGEDŰSNÉ
„Házasság” közvetítő. Szakon hirdetései:

Izraelita
20 éves vidékü urileány részére, kinek kézpénzben tízezer pengője van, orthodox urfiatálembert keresek, akinek kereskedő nagyképessége van. Benősülés export baromfi kereskedéshez. Ajánlatot kér megbízott.
589

Izraelita
48—55 éves, urfi megélhetést biztosító férjet keresek 40 éves művelt, háziag gyermektelen özvegy urinőnek, kinek tekintélyes kézpénze, — szép otthona van. — Csakis komoly és minden kritikát kibírók irjanak megbízottnak.
589

Református
30 éves műipari önálló fiatalember nőüine. — Valláskülönbség nélkül olyan feleséget óhajt, kinek párezer pengője van és aki ipari vállalkozásában ügyes keze által munkatársa is tudna lenni. Ajánlatot megbízottnak.
585

52 éves
róm. katolikus özvegy intelligens férfiu iparos kinek nagy fizetéses állása van, természetbeni légfűtéses lakása, kézpénze és ingatlan tehermentes vagyona, nősülni óhajt. Gyermektelen özvegyet, elváltat, esetleg 40—45 éves saját nyugdíjas leányt, kinek vagyoni viszonyai hasonlóak és aki egy nagyon főnök lelki férfinak jó felesége tud lenni, feleségül vennék. — Csakis komoly ajánlatot kér megbízottja.
589

Református
60 év körül jó kondícióban lévő, vagyonos, hermentes ingatlanos, szép jövedelemmel özvegy ember nősülni — akar, tisztamulta református hasonló vagyonos 45—55 éves gyermektelen intelligens asszonyt köcsönös megtetszés esetén feleségül venne. Komoly ajánlatokat megbízotthoz.
589

Izraelita
előkelő uricsaládnak — szép, művelt, háziag nevelt lányát, kinek kézpénzben tekintélyes hozománya van férjhez adnak osakis köcsönös megtetszés esetén minden információt kibíró, 28—32 éves izr. uricsalágból származó diplomás urfi férjhez, kinek urfi megélhetést biztosító existenciája van.
589

50 éves,
magas, fess, kiltűnő — egészségben m. kir. gazdasági felügyelő, havi 300 pengő javadalmazással, nyugdíjas állású nősülni Kimondot an urfi nőt feleségül vesz, köcsönös megtetszés esetén, keresztény 35—40 évesig, molett, — szép külsővel és háziag jó gazdasszonyt. Begbízott Hegedűsné, Debrecen. Piac utca 9., I. em. 589

Szeretet
ünnepeim kereseim azon kedves, fiatal özvegy vagy elvált független urinő ismeretségi, ki szintén szeretetre vágyik Választ lehetőleg címmel kiadóba „Utesztendő 1933” jeligré.
1929

Kaucióképes
kimondottan urfi család tagjaitól komoly ajánlatot kérek sürösen, megbízott.
1929

Házasság

Józanéletü
harminkétfé éves önálló hentes-mészáros vagyok hozzám illő háziag keresek feleségül, lehet fiatal özvegy, — nősülni hozománnyal. 32. jeligré a kiadóba kérem.
1932

Házasság
célljából nyugdíjas megismerkedne 30—40 körüli szerény vagyonos nővel. Levelek „Egyedül” jeligré kiadóba.
1923

Betöltendő állás férfiaknak

szabad majoros kerestetik, Fancsika 19. szám. Bíró János. 556

1500 pengő kézpénz biztosítékkal elsőjélt felügyelői állást nyerhet. Ajánlatokat „Faipar” jeligré kiadóba kérem. 1897

Házmester
felvétetik Péterfia 31. utcai lakás. Jelentkezni 9 óráig. 1931

Kertgazdaságha
alkalmazok jnuár 1-re kertészethez és értékesítéshez értő egyént. — Lkás, fűés, világítás, fix, jutalék, konvencióval. 1500 pengő kézpénzbiztosíték megkívántatik. — Ajánlatok: „Éves állás” jeligré a kiadóba. 1924

Betöltendő állás nőknek

Jólfőző
mindenest, jó bizonyítványokkal január 1-re felvezetek. Nyomatató u. 3., udvarban jobbra. 588

Gyermektelen
rendesen felruházott — mindenest szakácsnő — csakis jó bizonyítványokkal zsidó urfi házhoz jelentkeztek. Dél-után 3—7-ig. Havas. — Burgondia utca 4, I. em. 1933

Házvezetőnő
orth. késer háztartás-vezetésére január 1-re felvétetik, Nemzeti u. 3. 1947

Állást kereső nők

Mosni.
vasalni a legkényesebb dolgokat vállalom, vasalni házhoz is megyek. — Sárköznő, Piac 49., II. emelet.

Jobb nevelési
fiatal leány elsőjére ajánlkozok idősebb házaspárhoz, magános urfi asszonyhoz, esetleg egy vagy két gyermek mellé is. Vidékre, vagy tanyára is elmegyek. — hol családtagnak tekintenek. Cim a kiadóban. 186

Főzőnőnek
menők helyben, tanyára is, baromfi neveléshez értek. Cim kiadóban. 587

Állást kereső férfiak

Jogszigorló
havi 50 pengőért irodai alkalmazást keres. Cimet „Dolgozni akarok” jeligré a kiadóba kérek. 585

Butorozott szoba

Csinosan
szoba kiadó, Domb utca 17. 485

Balkonos,
elegánsan butorozott szoba kiadó. Püspöki-palota, II. kapu. III. emelet, 12-a, balra 6017

Butorozott
szoba intelligensnek kiadó, esetleg konyhasználattal. Cserepes u. 16. 500

Különbejáratu
utcai butorozott szoba ellátással vagy anélkül kiadó Hatvan u. 21 1948

Kiadó lakás

Kiadó
május elsőjére Simonyi-ut 6. négyszobás modern szép urilakás — (terasszal, loggiával) 1935

Lakás
egy szoba, konyha, spiczi kiadó. István ut 11. 574

Három- és négyszobás komfortos lakások Hungária palotában kiadóak 1935

Kiadó
május 1-re modern 5 szobás parkettes utcai ur-i lakás két előszobával, teljes komforttal. Értekezni a házfelügyelőnél Hunyadi utca 24. 1921

Kiadó
két szoba, előszoba, — konyhából álló lakás, — újonnan tatarozva, József kir. herceg utca 65 1945

Kiadó
városi kislakás. A tüzér-laktanyával szemben lévő Kassa uti kislakás telepen egy szoba konyhás lakás szabadkézben kiadó. Értekezni lehet a helyszínen Stieber József telepfelügyelőnél. 577

Kiadó
Ujvasútsor 4 sz. kis családi ház, szoba, — konyha, előszoba, fűtőkamara, sertésöl, külön udvar, villany víz bevezetve 01

4 szobás
udvari lakás, gáz, villany bevezetéssel, azonnalra kiadó. Rákóczi 8. 566

Ötszobás
első emeleti lakás, — központi fűtéssel a Bikabérbházban azonnalra kiadó.

Kiadó
szép nagy utcai szoba, konyhás szuterin lakás, január 1-re. Csokonai u. 44. 506

Utcai
szoba, konyha, kamara, külön mosógéppel azonnal kiadó. Apáffy u. 20 389

Három és négyszobás utcai lakás, központi fűtéssel a Bikabérbházban májusra kiadó

Moderna
4 szobás, hallos lakás, teljes komforttal. II. emeleten azonnal kiadó. Értekezni — Debreceni Első Takarékpénztárnál.

Kiadó
azonnalra négyszobás, május 1-ére ötszobás első emeleti utcai ur-i lakás, teljes komforttal. Ferenc József ut. 16. Alföldi palota. 76

Ajánlat

Öndolálás 40,
manikűr 30, női hajvágás 30. Tománál, Miklós utca 53. 395

Sajáttermésű
jó bor 1 liter 46 fillér. Csonka utca 18. 571

Saját termésű
bor literenként is kapható, Kéryó u. 43. 559

Olcsó gyertyánfa
kapható a Népszövetségi Hitelesítőkezelőnél Szt. Anna tiz. Bősörményi-ut három. Telefon 31-32 32-31. 561

Karácsonyra
ünnepi kalács, vajás, mákos, diós, mazsolás, megrendelhető. Zsurkenyér, luxus sütemények naponta frissen kaphatók. Megrendelést házhoz szállít Galamb sütőde lerakata, Püspöki-palota. 1889

Römm-kártya
csomagja 2.50. Bridge-kártya csomagja 2.50, Szász trafik, Piac 64. 1451

Ezüsttrükkölők
bélelését, keztük javítását, orvosi rendelésre haskötők, fűzők, melltartók legolcsóbb árban szerezhetők be. Fűzőüzem. Kossuth u. 59. 6039

Báránypelés
autó-, hajtó lovagló keztük legolcsóbb árban szerezhetők be. — Keztü- és fűzőüzem. Kossuth u. 59. 163

Szegedi
paprika különlegességek legolcsóbban csak Lindfeldnél. Dégenfeldtér 7., szerezhető be. 1286

Tüköryártás.
üvegciszolás, foncsirozások, üvegezősek Sipkovitsnál. Nagyvásár u. 15. Telefon 23-56. 1319

Aprított fa
már 2 P 40 fillért kapható, házhoz szállítva 12 fillérral drágább. Nagyobb vételnél engedmény. Alföldi Fűrész- és Válogató vállalat, Ceg-tulajdonos Ihász Henrik. Pesti u. 2. sz. villamos megálló. Telefon 31-23. 526

Cukorrépa
mázsája 1.20, tengeriszár kéréje 4 fillér a városi szikgáti gazdaságban. Cukorrépat 10 mázsán felül beszállítunk. Telefon 32-97. 576

Gallértisztítás
magas fényű, 7 fillértől. Libánci kelmefestő, vegytisztító. Péterfia 4. 3738

Eladó
új bor kiűnő minőségű 260 liter. Vár utca 8. 582

Elismerést
érdemlően megfestem öltönyét 6, hosszú női kabátját 5 pengőért. — Libánci kelmefestő, Péterfia 4. 3732

Tűzifa
és szén legolcsóbban beszerezhető, legkisebb tétel is házhoz szállítva Piac utca 42. 1442

Akinek
4-700-ig készpénze van jelentkezésként kedden, — Szekeres, Bádogos utca 4 szám. 1934

Sajáttermésű
valódi fajboraim literenkénti kimérése, rajna, rizling, nemes-kadarka, literenként 50 fillér. — Rákóczi u. 20. 1912

Eladó ingóságait biztosan értékesíti,

↓

ha lapunkban meghirdeti. Apróhirdetését feladhatja kiadó-hivatalunkban Kossuth-utca 3. sz. (földszint) és nyomdánkban, József királyi herceg-utca 16. szám alatt.

Szepességi utca
24. szám, sajáttermésű vámospécsi rizling bor literenként kapható. 190

Biztos
egzisztenciát teremt, ha nagyjövendelmű üzletmesterekhez betársul. Circa 2000 pengő készpénz szükséges. Leveleket „Biztos megjelölés” jellegűre a kiadó továbbítja. 1930

Jöjjön
Szilveszter este a Bagolyvárba (Hid utca 14 szám), ha kellemesen akar szórakozni! Külön szobák! Kötő uradalmi fajborok. Figyelmes kiszolgálás. Elsőrendű zene. 1925

Olcsón
eladó íróasztalok, székek, szekrények, 500 kg tiezdes mérleg, szőnyeg, fotel, omót. Dégenfeldtér 8. szám. — Sümegei udvar. 1937

Prima
szabó szappan kapható. Dégenfeldtéri vas-átozók 4-ik sor, 1. szám. 1936

Biztos
jövendelmhez juthat — magas fényű, 7 fillértől. Libánci kelmefestő, vegytisztító. Péterfia 4. 3738

Kereslet

Ócska
vastárgyakat, ágyat, — sparheltet, gépet, fémke vesz ócskavaskereskedés, Hatvan 34. 1904

Folytonzó
kályhát, kicsit keresek megvételre. Ispóty u. 13. 5964/a

Keresek
4-5 szobás modern lakást február vagy május 1-re. Ajánlatokat „Biztos fizető” jellegűre a kiadóba. 1949

3500 pengő
privá kölcsony első helyre keresünk. Ajánlatot „Jó kamato” jellegűre. 1945

Oldalkocsi
keresek motorkerékpárhoz, használtat, jókarba levőt. Cim a kiadóban.

Oktatás

Naményi
gyorsíró-, gépiróiskolában felnőttek kiképzése. Államérvényes bizonyítvány. Passage. Piac u. 26-b. 1384

Üzlet, műhely, raktár

Kiadó
egy üzlet, egy szoba, konyha, speiz és egy udvarra nyíló szoba, Árpád-tér 26. 565

Szatócsüzet
berendezés, áruval és ruhaszekrény, korsmai ruhá eladó. Cim kiadóban. 567

Piac utcai
üzlethelyiség 1933 május 1-re kiadó. Értekezni lehet Debreceni Első Takarékpénztárnál. 224

Kossuth-utcai
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 3024

Kiadó
egy üzlethelyiség, Bádogos u. 2. Alföldi palota. 4450

Üzlethelyiség
kiadó azonnal. Szent-Anna 22. Értekezni az emeleten. 542

Péterfia u. 11. sz.
alatt a ref. gimnázium mellett üzlethelyiség kiadó. Értekezni ugyanott, vagy Benyás üzletben. 574

Kiadó
bolt és pince Csapó 9. Értekezni Gyermekmenhely, gondnoki lakás. 295

Parkvendéglő
berendezve gőz és kád-fürdővel Puspokladanyban, állomás mellett — azonnal eladó, vagy kiadó. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth utcán. 584

Kiadó
27 éve fennálló fűszer- és korsma helyiség. — Értekezni Teleki u. 40. 1946

Machó Ferenc
FM. ingatlanforgalmi Irodájának hirdetésel:
Iroda: Svetits-palota.
Telefon 11-10. — Telefon 11-10.
Mielőtt bármilyen ingatlant venne, vagy eladna, forduljon bizalommal irodámhoz. Temérdek alkalmi vétel előjegyezve.

Eladó házak: 26,000 Honvéd 9., adómentes	Alsóközsán, templom mellett, weekend-ház. 1.300 Branyiszko 8.
20,000 Kassai uton népfürdőnél, vendéglővel ház.	Lakás: Piac utcán 3 szobás, modern olcsón átvehető.
15,800 Nyil 119.	Villa modern lakásokkal Poroszlay, Széchenyi utcákban.
11,500 K. Tóth, italméréssel.	Házhelyek: Központi egyetemmel szemben tanári villának elsőrendű.
7,000 Kerti 8.	Földek: Elepen 20. Kondorosnál 26-58. Ondódon 3 és fél katasztrális hold.
6,000 Ezerrel átvehető Homok utván.	Olcsón vásárolhatók használt: Mester hegedű, gondonka, combalom, Petróleumkályha, fényképező, nagytű, vetítő gép, mozi lencsék. Csodaszép kézimunka ágy és asztalterítő.
5,500 Homok utcán emeletes.	Közvetítő díjazok.
5,200 Kiss 7.	
3,600 Tegze 3.	
2,200 Báthory 40.	
1,400 Fülöp 33.	

HÁZKEZELÉST VÁLLALOK
csekély díjazás mellett.
Ma potom pénzzel olcsón vásárolhat ingatlant. Pénz ebben a legbiztosabb Tisztviselők csekély tőkével lakbérlekötéssel kamatmentes részletfizetéssel juthatnak ingatlanokhoz.

Kiadó
üzletek, forgalmas uton Kassa ut 11 szám 1940

Piac utca 83.
Király utca sarkán, — Leng Plattner Sándor férfitruhakereskedő bérletében levő sarkület január elsejére kiadó. 1931

Kiadó
üzlethelyiség. Csapó-utca 17. Bér: 20 pengő. 1927

Péterfia 52.
üzlethelyiség kétszobás lakással kiadó januárra. 1914

Birtok bérlet
Kertészek!
Bérbeadó egy gőzfűtéses nagy üvegház, 2 hold veteményes, gyümölcsös, vízvezetékekkel ellátott konyhakert. — Cim: István malom portásánál. 539

Butorok
Háló,
ebédlő, uriszoba, perzsa szőnyeg, csillár eladó. Piac 44. 100

Eladó
nagyon szép új fehér háló, olcsón, eladó. — Kassa ut 22. 1918

Rádió

Rádió
hálozati. 3 lámpás, — hangszóróval, nagyon szép kivitel. 60 pengőért eladó. Teleki 28. ajtó 2. 595

Telepes rádióját
olcsón és szakszerűen hálóza ivá alakít; tanári Kovács Sándor Rádiólaboratóriuma. (Piac utca 42. Pannónia udvar) 575

Eladó állatok

Fajgalamb.
tulszaporodás és helyszűke miatt eladó. — Apaffi-utca 20. 1406 a

Liba
nagy testű, hízni való, vagy magnak vehető. — Kossuth utca 54. 551

Kanári madár
karácsonyi, újévi ajándéknak eladó. Csapó utca 25. 560

Eladók
kövér 140 kilós fiatal sertések, egyenként, fedezet mellett, havi részlete is. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth utcán. 583

Dienes József OFB ingatlanforgalmi irodájának hirdetései

Iroda: Fűvészkert u. 16. Irodai órák: hétköznap 8-1 és 2-6 óráig

Eladó
110-120 kg-os sertés.
Katt-telep, Szeremlei u.
17. 1917

Eladó ház

Vár utca 4. számú
ház sürgősen eladó. —
Bövebbet Simon ügyvéd
Piac 81. 578

Lorántffy
utca 6 számú ház nagy
udvarral eladó. 1998

Késes
utca 48 számú házam
eladó, vagy a város köz-
közeli tanyásbirtokért
elcserélendő. Értekezni:
Scheerer Márton, Hossz-
szapályi. 1928

Eladó föld

Parcellázott
házhelyek Homokkert-
ben és Simonfi uton
Kardos Álla mögött el-
adók. Dr. Kovács és
Papp ügyvéni irodában
Batthyány 14. 3372

ELADÓ
600 négyszögöl házhely
esetleg 2 részben is.
Rtg. 6. 33 sz. (Homok-
kert) szőlővel és gyü-
mölcsfákkal beültetve.
F. tekezni Iskolai u.
13.

23 hold
erdő, jrtás, prima talaj,
közvetlen vasúti álló-
más mellett, kedvező
feltételek mellett eladó
Értekezni Bethlen u. 44.
586

Eladó
1000 négyszögöl villa-
telek. Meszena 19 szám
ház 1944

Eladó
5 kat. hold szántóföld
tehermentesen a Cucán,
a balmazújvárosi szo-
boszlói országot mellett
Érdeklődni lehet Debre-
cen, Pesti u. 11. szám
alatt 1919

Autó, motor, kerékpár

350-ES
MOTORKERÉKPÁR
modern felszereléssel,
új gumikkal, rendkívül
olcsón. Egy balon gu-
mis. „WANDER”, telje-
sen új állapotban, fél
áron, Érdeklődni lapunk
nyomdájában, délelőtt 7
órától 10-ig. 557

Kis autó
két üléses, generál javi-
tással sürgősen eladó.
Motorkerékpárral cse-
rélhető. Bethlen utca 33
563

Személyautó,
chevrolet, 6 hengeres,
csukott, kifogástalan
állapotban, Buick nyi-
tott, teljesen üzemi ké-
rő állapotban rendkívül
előnyösen eladó, Hatvan
utca 2. 1926

Motorkerékpár
és kerékpárok külföldi —
mintára gyárilag ége-
tető zománcozású, tel-
jes karancával. Kovács
Zoltán műszerész, —
Haidúszoboszló. 1920

ELADÓ HÁZAK:

50.000 pengőért:
Szent Anna 66.

48.000.—
Szappanos u. 7.

45.000.—
Vilmos császár kör-
uton.

42.000.—
Létai ut 14.
Rákóczi 26.

40.000.—
Simonfi ut 28.

36.000.—
Szent Anna 34.
István 45.

34.000.—
Méliusz tér 7.

30.000.—
Széchenyi ut 21.

28.000.—
Honvéd 9-j.
Apaffy 16.
Kossuth utca végén.
Vénkert és adómen-
tes villa.

26.000.—
Rothermere 38.
Garai 25.

24.000.—
Külsővásártér 8.
22.000.—

Komlóssy 43.
Simonfi 43.

21.000.—
Eröss Lajos 5-b.
Veres 19.

20.000.—
Csók 8.
Andrássy 101.

18.000.—
Böszörményi 20.
Vörösmaty 28.
Honvéd 9-k 1.

17.500.—
Wesselényi 105.

17.000.—
Dugovits Titusz 9.
Berecsényi 97.
16.000.—

Eröss Lajos 12.
Bethlen 42.

15.800.—
Nyil 119.

15.000.—
Herceg 8
Vágóhidnál, Som 6.
Délisor 28.
Szegedi Gergely 11.
Földi 3.

14.500.—
Böszörményi 79.

14.000.—
Péczeli 8.

13.000.—
Csokonai 29.
Posta 5.
Rakovszky 53.
Homok 142.

Agárdi 12.
Szegedi Gergely 18.
Szabó Kálmán 30-a.

12.500.—
Doberdó 28.

12.000.—
Teleki 15.
Domokos Lajos 14.
Szabó Kálmán 9.
Csonka 10.
István 14.
Szeremley 18.

11.000.—
Apaffy 118.
Eröss Lajos 11.
Gróf Vecsey 11.
10.500.—
Kut 56.
Nádor 24.
Eötvös 9.
Szegényházsor 32.
Lehel 53.
Kut 38.

10.000.—
Kar 30.
Viola 16.
9.500.—

Homok 117.
Borz 4.
Csap 17.
Jerikó 42.
Berecsényi 56.
Csokonai 1.

9.000.—
Szigligeti 14.
Kincseshegy 18.
Árpádtér 4.
Busi 18.

8.500.—
Hortobágy utca.
Szeffü 33.
Nádor 4.
Komáromi 3.
Honvédtető 17-a.
Kar 35.
K. Tó h 42.
Mikes Kelemen 5.
Jerikó 35.
Bihari 7.

8.000.—
Böszörményi 49.
Létai uton Debrece-
ni féle.
Buday Ézsaiás 8.
Vas Gereben 3.

7.800.—
Szegedi Gergely 22.

7.600.—
Pöstenberg 4.
Thury András 6.

7.500.—
Hegyi Mihályné 32.
Keresztesi 27.
Nyil 118.
Buday Ézsaiás 8.
Létai utca 26.

7.000.—
Rázsó Gyula 35.
Huszár Kál 51.
Sámsóni 19.
Lónyai 29.
Harsányi Gusztáv 27.
Vendég 37. 54.
Lepke 1.
Hollós 9.

6.600.—
Kuruc 78.

6.500.—
Jerikó 15.
Homok 18.
Thököli 3.
Vasvári Pál 12.

6.200.—
Kálmánchelyi 20.
Szabó Kálmán 7.
Csillag 54.
Pozsonyi 31.

6.100.—
Homok 76.

6.000.—
Szegényházsor 30.
Kincseshegy 17.
Gróf Leiningen 6.
Keresztesi 23-b, 35.
Apaffy 31.
Kálmánchelyi 14.
Malvin 41.

5.800.—
Klapka 38.

5.600.—
Bálint pap 5.
Keresztesi 5-h.

5.500.—
Kuruc 112.
Jánosi 59.
Keresztesi 27.
Szegényházsor 30.

5.200.—
Kut 46.
5.000.—
Móric 9.
Cserei 8.
Szabolcs 13.
Harsányi Gusztáv 30.

4.800.—
Kut 100.
Maróthy György 18.

4.600.—
Margit 16.

4.500.—
Nemes 19.
Biro 10.
Magyar 11.
Szedes 25.

4.300.—
Kuruc 83.

4.200.—
Mező 12.
Szeffü 41.

4.000.—
Jánosi 78.
Rigó 12-b.
Vulkántelep 7.
Tóth Sándor 7.
Kéletisor 3.

3.800.—
Arnold 7.
Kuruc 112. Hegedüs-
félé.

3.600.—
Monostorpályi ut 48b
Puskástelep 62.

3.500.—
Malvin 5.
Kálmánchelyi 16.

3.500.—
Dévai 29.

3.200.—
Szép 7.

3.000.—
Káztelen, Sárosi 2.
Dicsőfi 21.
Kemény 9.
Malvin 45-b.
Puskástelep 16.
Homok utcán.

2.800.—
Bajnok 50.
Mező 7.
Szép 17.
Somogyi Pál 10.

2.600.—
Szépi-a.
Sámsóni uti sorompó-
nál Szabó-féle.

2.500.—
György 29.

2.200.—
András 12.
Fancsovits 54-b.

2.100.—
Lázár 11.
Magyar 5.

1.800.—
Király Ferenc 18.

1.700.—
Bajnok 88.
Csalogány 28.

1.500.—
Vulkántelep 8.

1.500.—
Pandur 2

1.400.—
Wolffka 17.
Tegze 7.
Fancsovits 58.

1.250.—
Gépez 2.

1.200.—
Vulkántelepen.

OLCSÓ KIS HÁZAK:
Határ ut 23.
Fancsovits 60-n.
Vulkántelepen.
Olajútóben.

ÜZLETES HÁZAK:

Apaffy 111.
Márton Kálmán 10.
Ruyter 18.
Árpádtér 19.
Budai Ézsaiás 42.
Csokonai 23.
Csap 41.
Borz 28.
Kishegyesi 38.
Sámsóni 25.
György 3.
Székely 20.
Malvin—Honti sorok.
Sipos 6.
Kuruc 108.
Püspökladányban.

TELKEK:

Létai ut 14. alatt 32
darab.

Egyetemnél.
Erdősoron.
Tüzérlaktanyánál.
Hangyánál.
Poroszlay 16.
Károly Ferenc József
19.

Hősök utcájában.
Böszörményi 83.
Berecsényi 25.
Bihari 4.
Rázsó Gyula utcán.
Dévai 49.
Gyár utca 10.
Rigó utcán.
Báthory 17., 37.
Tóthfőm 25.
Halastó 16.
Bajnok 28.
András 12.
Komlóssy 14., 60.

FÖLDEK:

Szabolcsban 760 hold.
Fáy dűlőben 8.
Piac dűlőben 5 hold
tanyás.
Ebesen 7 és fél.
Ebesi állomásnál 5.
Szepesen 5.
Epreskertenél 30.
Csékmón 360.
Fancsikán 16 hold.

SZŐLŐK:

Ungvári kertben.
Jenikó 15.
Gyepűsor 17.
Miképelesen.
Budaházi-kertben.
Andrássy 47.
Hajdudházban

BÉRBEADÓ

Hüvelyes utca 3. alatt
háromszobás utcai la-
kás olcsón.

Fűvészkert utca 16.
alatt kétszobás kis ud-
vari lakás.

A hirdetett ingatla-
nok részletes leírása és
fényképek irodámban
megtekinthetők. Köz-
benjárók díjaztatni.

KERESEK:

eladó házakat, földeket,
szőlőket, telkeket, föld-
bérleteket.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET:
keresek megbízóim ré-
szére, ingatlanra, magas
kamat, kisebb-nagyobb
tétélekben.

DIENES JÓZSEF
OFB ingatlanforgalmi
irodája, Debreceen, Fű-
vészkert utca 16. szám

Hangszer

Jó hangú
hegedő, képmű, képek
és ablakok eladók. —
Szentanna u. 22. 548

Eladó ingóság

Irógép,
használt, de teljesen jó
karban levő eladó. Meg-
tekinthető a kiadóban 222

Eladó

masológép, számozógép
2 méter hosszú asztal,
festett kredenc, gaz-
osítár, függönytartók.
Csapó utca 10. 83

Eladó

Berkel mérleg és hentes
berendezés olcsón. Ti-
már utca 31. 569

Mákdaráló,

nagy teljesítményű, el-
adó vagy kölcsönös kép-
ható, gyermekágy, vas
kályha, sparhelt eladó.
Hatvan 34. 1903

Különféle

Kollós-ajtó,
kézkeszi, tuzesmerle-
get veszek. Komplet
hálószoba eladó. Pesti
utca 3. 1922

Bérkocsi

joggal eladó, Pesti utca
53. 1916

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és
lapkiadóállalat nyom-
dájában.

Felolós kiadó:
dr. PAJOR GYÖZÖ

Igazgató:
FRISS SANDOR.

művezető.